

2020-124 REV. 2

przyjęte przez zarząd w dniu 30 czerwca 2020 r.
Wersja do edycji na potrzeby innych wersji językowych

eu-LISA

Skonsolidowane roczne sprawozdanie z działalności za 2019 r.

Spis treści

Spis wykresów i tabel.....	4
Skróty i akronimy	5
Ocena przeprowadzona przez zarząd	7
Przedmowa	12
Streszczenie	14
Wprowadzenie	20
1 Tegoroczne osiągnięcia	22
1.1 Cel strategiczny 1:	22
1.1.1 Zarządzanie operacyjne systemami	22
1.1.2 Rozwój systemów.....	32
1.1.3 Opracowywanie i wdrażanie nowych systemów	37
1.1.4 Interoperacyjność	42
1.1.5 Infrastruktura i sieci	44
1.1.6 Bezpieczeństwo	47
1.1.7 Ochrona danych	49
1.1.8 Sprawozdawczość i statystyka	50
1.1.9 Szkolenia dla państw członkowskich.....	51
1.1.10 Monitorowanie prac badawczych i technologii	52
1.2 Cel strategiczny 2:	53
1.2.1 Zarządzanie projektami na poziomie przedsiębiorstwa	53
1.2.2 Utrzymanie i opracowywanie ram Zarządzania Usługami Informatycznymi	55
1.2.3 Zarządzanie umowami i dostawcami	56
1.2.4 Architektura korporacyjna	56
1.3 Cel strategiczny 3:	57
1.3.1 Partnerstwa z państwami członkowskimi i instytucjami UE.....	57
1.3.2 Partnerstwa z innymi agencjami UE.....	59
1.3.3 Partnerstwo z branżą	61
1.4 Cel strategiczny 4:	61
1.4.1 Program zmian organizacyjnych: eu-LISA 2.0.....	61
1.4.2 Strategiczne i operacyjne planowanie i sprawozdawczość	62
1.4.3 Ramy zarządzania	63
1.4.4 Finanse i zamówienia	64
1.4.5 Zasoby ludzkie	64
1.4.6 Usługi korporacyjne i obiekty	65
1.4.7 Komunikacja	66
1.4.8 Audyt wewnętrzny	68
2 Kierownictwo	70
2.1 Zarząd	70
2.2 Najważniejsze wydarzenia	70
2.2.1 eu-LISA 2.0	70
2.2.2 Nowe przepisy.....	72
2.2.3 Wpływ wystąpienia Zjednoczonego Królestwa z Unii Europejskiej	72
2.3 Zarządzanie budżetem i finansami	73
2.3.1 Zarządzanie finansami	73
2.3.2 Wykonanie budżetu.....	73
2.3.3 Postępowania o udzielenie zamówienia	78

2.4	Zarządzanie zasobami ludzkimi	79
2.4.1	Rekrutacja	79
2.4.2	Uczenie się i rozwój	79
2.4.3	Plan zatrudnienia i poziom zatrudnienia	80
2.5	Ocena wyników audytu i oceny <i>ex post</i>	85
2.5.1	Służba Audytu Wewnętrznego	85
2.5.2	Jednostka audytu wewnętrznego	85
2.5.3	Europejski Trybunał Obrachunkowy	86
2.6	Działania następcze dotyczące zaleceń i plany działania na potrzeby audytu	87
2.7	Działania następcze w odniesieniu do uwag organu udzielającego absolutorium.....	89
2.8	Ocena przeprowadzona przez kierownictwo	95
2.9	Oceny zewnętrzne.....	95
3	Ocena skuteczności ram kontroli wewnętrznej	97
3.1	Skuteczność ram kontroli wewnętrznej	97
3.1.1	Metodyka stosowana do oceny skuteczności ram kontroli wewnętrznej	97
3.1.2	Wyniki oceny skuteczności ram kontroli wewnętrznej	97
3.1.3	Główne ryzyka korporacyjne w okresie sprawozdawczym	101
3.1.4	Sprawozdanie w sprawie wdrożenia planu działania dotyczącego strategii zwalczania nadużyć finansowych.....	104
3.2	Wnioski z oceny skuteczności ram kontroli wewnętrznej	104
3.3	Oświadczenie kierownika ds. zarządzania ryzykiem i kontroli wewnętrznej	105
4	Poświadczenie wiarygodności przez kierownictwo	106
4.1	Przegląd elementów poświadczenia wiarygodności	106
4.2	Zastrzeżenia	107
5	Poświadczenie wiarygodności	108
	Załącznik I. Korporacyjne kluczowe wskaźniki efektywności	109
	Załącznik II. Statystyki dotyczące zarządzania finansami.....	112
	Załącznik III. Schemat organizacyjny	115
	Załącznik IV. Plan zatrudnienia	116
	Załącznik V Zasoby ludzkie i finansowe w podziale na działania	119
	Załącznik VI Wykaz sesji szkoleniowych przeprowadzonych na rzecz państw członkowskich	124
	Załącznik VII Sprawozdanie finansowe.....	125
	Załącznik VIII Roczne działania i wskaźniki	128
	Załącznik IX Sprawozdanie dotyczące publicznego dostępu do dokumentów.....	145

Spis wykresów i tabel

Spis wykresów

Wykres 1: Średnia liczba wyszukiwań i trafień w SIS II dziennie (2014–2019).....	24
Wykres 2: Główne statystyki za 2019 r. dotyczące SIS II.....	24
Wykres 3: Liczba wyszukiwań w SIS II rocznie (w mld, 2014–2019).....	24
Wykres 4: Liczba operacji VIS rocznie (2012–2019).....	26
Wykres 5: Liczba wniosków wizowych rocznie (2012–2019).....	26
Wykres 6: Główne statystyki za 2019 r. dotyczące VIS/systemu biometrycznego.....	26
Wykres 7: Dane Eurodac przekazywane rocznie (2012–2019)	27
Wykres 8: Główne statystyki za 2019 r. dotyczące Eurodac	27
Wykres 9: Podział na kategorie zestawów danych przesłanych do systemu centralnego Eurodac w 2019 r.	28
Wykres 10: Jednolite rozwiązanie na rzecz zintegrowanego monitorowania w Strasburgu	30
Wykres 11: eu-LISA 2.0 – harmonogram głównych celów pośrednich	71
Wykres 12: Wykorzystanie środków na zobowiązania C1.....	75
Wykres 13: Tendencje w wykorzystaniu środków na zobowiązania i środków zapisanych w budżecie	75
Wykres 14: Tytuł 3 Wykorzystane środki na zobowiązania (mln EUR)	76
Wykres 15: Wykorzystanie środków na płatności C1	77
Wykres 16: Tendencje w wykorzystaniu środków wypłaconych i zapisanych w budżecie	77
Wykres 17: Tytuł 3 Wykorzystane środki na płatności (mln EUR).....	77
Wykres 18: Płatności z terminem 30-dniowym	78
Wykres 19: Płatności z terminem 60-dniowym	78
Wykres 20: Podział personelu między obiektami (liczba i odsetek całego personelu)	81
Wykres 21: Liczba dni elastycznego czasu pracy, dyżurów i godzin nadliczbowych podlegających rekompensacie w 2019 r. według obiektów	83

Spis tabel

Tabela 1: Liczba incydentów i zgłoszeń serwisowych rozpatrzonych w 2019 r.....	29
Tabela 2: Podział incydentów według priorytetu i systemu.....	29
Tabela 3: Status wdrożenia zaleceń z działań w zakresie bezpieczeństwa	48
Tabela 4: Wskaźniki efektywności jednostki audytu wewnętrznego za 2019 r.....	68
Tabela 5: Środki na zobowiązania (kwoty w mln EUR)	73
Tabela 6: Środki na zobowiązania w odniesieniu do nowych zadań (w mln EUR)	73
Tabela 7: Podział budżetu korygującego na 2019 r. (w mln EUR).....	74
Tabela 8: Podział kwot przeniesionych za 2019 r. (w mln EUR)	75
Tabela 9: Umorzone zobowiązania budżetowe za 2019 r. według roku pochodzenia zobowiązania prawnego (w mln EUR) ..	76
Tabela 10: Umorzone zobowiązania w ramach globalnych (P1) zobowiązań budżetowych za 2019 r. (kwoty w mln EUR)	76
Tabela 11: Liczba umów (2014–2019)	78
Tabela 12: Podział personelu wg obiektów i rodzajów umowy	81
Tabela 13: Urlop wyrównawczy w podziale na rodzaj urlopu i grupę zaszeregowania pracownika	84
Tabela 14: Status wdrażania zaleceń z audytu	87
Tabela 15: Równowaga płci wśród personelu Agencji	91
Tabela 16: Status wdrożenia zaleceń z oceny Agencji.....	96
Tabela 17: Główne ryzyka korporacyjne.....	101

Skróty i akronimy

AFIS	system automatycznej identyfikacji daktyloskopijnej
AG	grupa doradcza
ARES	zaawansowany system zapisów
BCU	zapasowa jednostka centralna (centrum rezerwowe w Sankt Johann im Pongau)
BMS	system biometryczny
CA	pracownik kontraktowy
CAAR	skonsolidowane roczne sprawozdanie z działalności
CEPOL	Agencja Unii Europejskiej ds. Szkolenia w Dziedzinie Ścigania
CIR	wspólne repozytorium danych umożliwiających identyfikację
CRRS	centralne repozytorium sprawozdawczo-statystyczne
CSI	wspólna infrastruktura
CS-SIS	system centralny SIS II
DAPIX	Grupa Robocza ds. Wymiany Informacji i Ochrony Danych
DG DIGIT	Dyrekcja Generalna ds. Informatyki
DG HOME	Dyrekcja Generalna ds. Migracji i Spraw Wewnętrznych
DG JUST	Dyrekcja Generalna ds. Sprawiedliwości i Konsumentów
DPO	inspektor ochrony danych
DubliNet	sieć łączności na potrzeby Eurodac
Dz.U.	Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej
EASO	Europejski Urząd Wsparcia w dziedzinie Azylu
ECA	Europejski Trybunał Obrachunkowy
ECRIS-TCN	europejski system przekazywania informacji z rejestrów karnych – obywatele państwa trzeciego
ED	Dyrektor wykonawczy eu-LISA
EES	system wjazdu/wyjazdu
EIOD	Europejski Inspektor Ochrony Danych
EMPACT	europejska multidyscyplinarna platforma przeciwko zagrożeniom przestępczymi
ENISA	Agencja Unii Europejskiej ds. Cyberbezpieczeństwa
EPC	ekwiwalent pełnego czasu pracy
EPMO	biuro zarządzania projektami na poziomie przedsiębiorstwa
ESP	europejski portal wyszukiwania
ETIAS	europejski system informacji o podróży oraz zezwoleń na podróż
eu-LISA	Agencja Unii Europejskiej ds. Zarządzania Operacyjnego Wielkoskalowymi Systemami Informatycznymi w Przestrzeni Wolności, Bezpieczeństwa i Sprawiedliwości
Eurodac	europejska baza danych odcisków palców do celów azylowych
Eurojust	Agencja Unii Europejskiej ds. Współpracy Wymiarów Sprawiedliwości w Sprawach Karnych
Europol	Agencja Unii Europejskiej ds. Współpracy Organów Ścigania
FG	grupa funkcyjna
Frontex	Europejska Agencja Straży Granicznej i Przybrzeżnej
HR	zasoby ludzkie

IA	ocena skutków
IAC	Jednostka Audytu Wewnętrznego
IAS	Służba Audytu Wewnętrznego Komisji Europejskiej
ICAO	Organizacja Międzynarodowego Lotnictwa Cywilnego
ICD	dokument kontroli interfejsu
ICF	ramy kontroli wewnętrznej
ICT	technologie informacyjno-komunikacyjne
IO	Interoperacyjność
IT	technologia informacyjna
ITIL	biblioteka infrastruktury informatycznej
ITSM	Zarządzanie Usługami Informatycznymi
KPI	kluczowy wskaźnik efektywności
MB	zarząd
MID	detektor wielokrotnych tożsamości
MRMIC	kierownik ds. zarządzania ryzykiem i kontroli wewnętrznej
MWO	utrzymanie dobrego stanu technicznego systemu
NUI	jednolity interfejs krajowy
PC	państwa członkowskie
PD (także SPD)	dokument programowy (także jednolity dokument programowy)
PMB	Komisja ds. Zarządzania Programem
sBMS	wspólny serwis porównywania danych biometrycznych
SiMS	jednolite rozwiązanie na rzecz zintegrowanego monitorowania
SIRENE	wniosek o informacje uzupełniające na poziomie dostępu krajowych
SIS	System informacyjny Schengen
SIS II	System informacyjny Schengen drugiej generacji
SLA	umowa o gwarantowanym poziomie usług
SNE	oddelegowany ekspert krajowy
SPoC	punkt kompleksowej obsługi
TA	pracownik zatrudniony na czas określony
TAP	punkt dostępu pod klucz
TEF	przekrojowy model inżynierski
TESTA-ng	transeuropejska telematyczna sieć komunikacyjna między administracjami – nowa generacja
TTS	Specyfikacja istotnych warunków zamówienia
UE	Unia Europejska
VIS	wizowy system informacyjny
WAN	rozległa sieć komputerowa
WP	pakiet roboczy
WRF	Wieloletnie ramy finansowe
WSiSW	wymiar sprawiedliwości i sprawy wewnętrzne

Ocena przeprowadzona przez zarząd

Zarząd Agencji Unii Europejskiej ds. Zarządzania Operacyjnego Wielkoskalowymi Systemami Informatycznymi w Przestrzeni Wolności, Bezpieczeństwa i Sprawiedliwości przeanalizował i ocenił skonsolidowane roczne sprawozdanie z działalności Agencji dotyczące osiągnięć i rezultatów w 2019 r. Zarząd przyjmuje informacje o wynikach osiągniętych przez Agencję i zwraca uwagę na przedstawione poniżej kwestie.

Uwagi ogólne

Zarząd:

- uważa, że w 2019 r. eu-LISA osiągnęła swoje cele określone w rozporządzeniu ustanawiającym Agencję, poczyniła postępy w kierunku realizacji celów i założeń wyznaczonych w jej długoterminowej strategii na lata 2018–2022 oraz osiągnęła wyniki zdefiniowane w rocznym programie prac na 2019 r. ujętym w dokumencie programowym Agencji na lata 2019–2021, zarówno pod kątem rezultatów, jaki i efektywności;
- uznaje znaczny wkład eu-LISA w funkcjonowanie strefy Schengen, w swobodę przemieszczania się i we wdrażanie polityki UE w przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości;
- podkreśla wyzwania, przed jakimi stała Agencja w 2019 r. przy wdrażaniu nowego rozporządzenia ją ustanawiającego, przy swoich zmianach organizacyjnych i, jednocześnie, opracowaniu systemu wjazdu/wyjazdu, ETIAS, systemu ECRIS-TCN i elementów interoperacyjności; zarząd z zadowoleniem zauważa, że Agencja mimo wszystko utrzymała wymagany poziom usług względem państw członkowskich w zakresie zarządzania operacyjnego SIS, VIS/systemu biometrycznego i Eurodac oraz poczyniła jednocześnie znaczne postępy we wdrażaniu nowych inicjatyw, które jej powierzono;
- uznaje, że w 2019 r. Agencja odnotowała znaczny wzrost w zakresie liczby personelu, budżetu i zakresu działalności, z zadowoleniem przyjmuje skuteczne wdrożenie programu transformacji eu-LISA 2.0 i zauważa, że Agencja zarządza tą zmianą sprawnie, zachowując wysoki poziom kontroli i zaangażowania ze strony kierownictwa i personelu;
- uznaje, że w 2019 r. poza skuteczną realizacją działań Agencja wykazywała się w ciągu roku sprawnością i elastycznością, stojąc przed znacznymi wyzwaniami związanymi z jednoczesnym wdrażaniem licznych nowych dużych inicjatyw (systemu wjazdu/wyjazdu, ETIAS, interoperacyjności, przekształconej wersji rozporządzenia w sprawie SIS, systemu ECRIS-TCN) oraz trwającymi zmianami organizacyjnymi, jeżeli chodzi o optymalne wykorzystanie dostępnych zasobów ludzkich i finansowych;
- uznaje niski wskaźnik rotacji pracowników Agencji i podkreśla potrzebę kontynuowania przez eu-LISA jej godnych uznania starań zmierzających do zapewnienia utrzymania personelu oraz do rozwoju zawodowego w Agencji;
- podkreśla potrzebę zwiększenia przez Agencję możliwości jej obiektów w Strasburgu, aby w nadchodzących latach uwzględnić dodatkowe zasoby ludzkie i techniczne;
- w następstwie negocjacji dotyczących nowych wieloletnich ram finansowych (WRF) na lata 2021–2027 wyraża zaniepokojenie dotyczące zagrożenia, że Agencja może nie być w stanie zagwarantować niezakłóconej dostępności systemów, którymi zarządza, i terminowego wdrożenia nowych zadań, które jej powierzono, jeżeli przydzielone zasoby finansowe nie będą wystarczające;

Zsolt Szolnoki, prezes zarządu

Zdjęcie: Zsolt Szolnoki

- uznaje postępy Agencji we wdrażaniu nowych ram kontroli wewnętrznej i w zwiększaniu jej zdolności dotyczących zarządzania ryzykiem, zarządzania jakością, zarządzania umowami i dostawcami oraz zarządzania programem i portfelem;
- uznaje starania Agencji w systematycznym i regularnym monitorowaniu i prowadzeniu działań następczych względem zaleceń z audytu oraz postępy, jakie poczyniła we wdrażaniu tych zaleceń;
- zauważa z zadowoleniem, że Parlament Europejski udzielił absolutorium za rok budżetowy 2018.

Uwagi dotyczące operacyjnych osiągnięć Agencji

Zarząd:

- uznaje, że Agencja skutecznie zapewniała niezakłóconą dostępność SIS, VIS/systemu biometrycznego i Eurodac;
- uważa, że działania prowadzone przez Agencję służące zarządzaniu SIS, VIS/systemem biometrycznym i Eurodac są zgodne z jej uprawnieniami i skutecznie przyczyniają się do realizacji zadań określonych w instrumentach prawnych systemów;
- gratuluje Agencji jej zdolności do ciągłego usprawniania swoich operacji, o czym świadczą pozytywne wyniki badania poziomu satysfakcji przeprowadzonego wśród zainteresowanych stron;
- z zadowoleniem zauważa postępy, jakie w sposób terminowy czyni eu-LISA we wdrażaniu przekształconej wersji rozporządzenia w sprawie SIS;
- podkreśla znaczenie systemu automatycznej identyfikacji daktyloskopijnej (AFIS) w odniesieniu do SIS i zauważa postępy Agencji we wdrażaniu drugiego etapu projektu;
- z zadowoleniem przyjmuje skuteczne wdrożenie najnowszych wersji systemów, w szczególności SIS, dzięki czemu Europol, Eurojust i Frontex uzyskały dostęp do wpisów SIS, oraz zwiększenie pojemności bazy danych VIS do 100 mln wpisów;
- z żalem zauważa, że nastąpiło znaczne opóźnienie w przyjęciu przekształconej wersji rozporządzenia w sprawie Eurodac, co sprawiło, że Agencja nie wdrożyła istotnych zmian w systemie, które były konieczne do zwiększenia jego wydajności, i doprowadziło do całkowitej utraty przydziału na wykonanie budżetu zgodnego z wersją przekształconą rozporządzenia;
- uznaje, że eu-LISA całkowicie spełniła oczekiwania swoich zainteresowanych stron w zapewnieniu silnego i spójnego przywództwa we wdrażaniu systemu wjazdu/wyjazdu i ETIAS;
- podkreśla istotne znaczenie systemu wjazdu/wyjazdu i ETIAS w usprawnianiu zarządzania granicami i zwiększaniu bezpieczeństwa wewnętrznego w UE, wyraża głębokie zadowolenie ze znacznych postępów w ich wdrażaniu w 2019 r. i zachęca Agencję do kontynuowania wysiłków zmierzających do pełnego wdrożenia systemów w ścisłej współpracy z organami zarządzającymi systemem wjazdu/wyjazdu i ETIAS, państwami członkowskimi oraz instytucjami i agencjami UE;
- podkreśla istotne znaczenie terminowego wdrożenia rozporządzeń w sprawie interoperacyjności i rozporządzenia w sprawie systemu ECRIS-TCN oraz uznaje znaczne postępy Agencji w opracowywaniu wymaganych systemów i komponentów, zwłaszcza w ustanowieniu niezbędnych organów zarządzających;
- z zadowoleniem przyjmuje dalszy rozwój wewnętrznych zdolności Agencji w zakresie planowania budżetowego i czynnego zarządzania jego realizacją w celu zapewnienia należytego zarządzania zasobami finansowymi Agencji i stwierdza, że ogólne poziomy wykonania zobowiązań i płatności wyniosły odpowiednio 99,7% i 99,3% przy celu wynoszącym 95%;

- z zadowoleniem zauważa uporządkowane podejście przyjęte przez Agencję przy wdrażaniu wewnętrznego programu transformacji i znaczenie jego skutecznego wdrożenia dla sukcesu Agencji w dłuższej perspektywie;
- wyraża zadowolenie ze sprawnego funkcjonowania systemu kontroli wewnętrznej Agencji, co przyznano w regularnie prowadzonych audytach zewnętrznych i wewnętrznych.

Ocena zarządzania Agencją

Uznając rezultaty uzyskane przez Agencję w 2019 r. i biorąc pod uwagę pozytywne wyniki audytów wewnętrznych i zewnętrznych przeprowadzonych na przestrzeni roku, zarząd wyraża swoje zadowolenie z jakości zarządzania Agencją w 2019 r.

Różnice w sposobie korzystania z zasobów ludzkich i finansowych w porównaniu z rocznym planem prac

Zarząd:

- uważa, że w niniejszym sprawozdaniu przedstawiono wystarczające dowody na to, że Agencja korzysta z zasobów (kadrowych i budżetowych) odpowiednio do osiągnięcia wyznaczonych celów określonych w rocznym programie prac na 2019 r. ujętym w dokumencie programowym na lata 2019–2021;
- uważa, że różnice w sposobie korzystania z zasobów są niewielkie i uzasadnione, biorąc pod uwagę rezultaty uzyskane przez Agencję i wyniki audytów przeprowadzonych na przestrzeni roku;
- podkreśla znaczenie osiągnięcia właściwej równowagi między zasobami ludzkimi i finansowymi przydzielonymi Agencji w następnym okresie programowania na lata 2021–2027 a przypisanymi jej zadaniami.

Wskaźniki efektywności

Zarząd przyjmuje do wiadomości poziomy kluczowych wskaźników efektywności Agencji w 2019 r.

Środowisko ryzyka i kontroli

Zarząd:

- stwierdza, że kontrola wewnętrzna Agencji funkcjonuje w sposób skuteczny, uwzględniając wyniki osiągnięte przez Agencję oraz wyniki audytów wewnętrznych i zewnętrznych;
- z zadowoleniem przyjmuje wdrożenie nowych ram kontroli wewnętrznej, zauważa pierwsze sprawozdanie dotyczące ich wdrożenia i zachęca Agencję do kontynuowania wdrażania i monitorowania ram kontroli wewnętrznej;
- z zadowoleniem przyjmuje powołanie kierownika odpowiedzialnego za zarządzanie ryzykiem i kontrolę wewnętrzną;
- stwierdza, że zidentyfikowano i oceniono główne czynniki ryzyka związane z funkcjonowaniem organizacji, które mogłyby zagrozić realizacji zadań określonych w dokumencie programowym na lata 2019–2021, oraz że wdrożono odpowiednie plany działania;
- uważa, że Agencja zastosowała odpowiednie środki zarządzania tymi czynnikami ryzyka, pozwalające na uniknięcie sytuacji, w której przeistoczyłyby się one w problemy mogące negatywnie wpływać na jej działalność.

Zalecenia

Biorąc pod uwagę informacje przedstawione w niniejszym sprawozdaniu, zarząd zachęca Agencję, aby w 2020 r.:

- wypełniła wszystkie obowiązki wynikające z jej uprawnień, zachowując skuteczność i efektywność działań;
- w dalszym ciągu i bez opóźnień wdrażała system wjazdu/wyjazdu, ETIAS i komponenty interoperacyjności, zapewniając w miarę możliwości synergie w wykorzystywaniu przydzielonych zasobów ludzkich i finansowych;
- kontynuowała realizację projektu rozszerzenia obiektu technicznego Agencji w Strasburgu, zarówno pod względem powierzchni biurowej, jak i centrum danych;
- kontynuowała wdrażanie przekształconej wersji rozporządzeń w sprawie SIS;
- kontynuowała wdrażanie systemu ECRIS-TCN;
- w dalszym ciągu prowadziła ścisłą współpracę z państwami członkowskimi, Komisją Europejską i stosownymi agencjami UE w celu zapewnienia terminowego wdrożenia nowych systemów i komponentów interoperacyjności;
- niezwłocznie zakończyła rekrutację na wszystkie stanowiska przewidziane w planie zatrudnienia Agencji;
- w dalszym ciągu rozwijała i wzmacniała ramy ładu korporacyjnego, przykładając szczególną wagę do zarządzania portfelem i programem, zarządzania umowami i dostawcami oraz budżetowania zadaniowego;
- niezwłocznie zakończyła opracowywanie strategii Agencji dotyczącej zaopatrzenia;
- wdrożyła zaktualizowany zestaw korporacyjnych kluczowych wskaźników efektywności w celu odzwierciedlenia zmian organizacyjnych eu-LISA.

Ocena poświadczeń wiarygodności i zastrzeżeń wydawanych przez urzędnika zatwierdzającego

Zarząd stwierdza, że wdrożono odpowiednie i stosowne środki umożliwiające wyeliminowanie zidentyfikowanych uchybień w zakresie zarządzania i kontroli.

Podsumowanie

Zarząd jest bardzo zadowolony z ogólnych wyników eu-LISA w 2019 r. i z osiągnięć Agencji na przestrzeni tego roku. Są one zgodne z celami ogólnymi i szczegółowymi określonymi w rocznym programie prac na 2019 r. Zarząd jest również zadowolony ze stopnia i adekwatności wykorzystania dostępnych zasobów ludzkich i finansowych. Zarząd podkreśla, że znaczne obciążenie pracą nadal stanowi problem, szczególnie w przypadku funkcji horyzontalnych i międzyorganizacyjnych.

Zarząd zachęca Agencję do kontynuowania godnych uznania starań we wdrażaniu nowych powierzonych jej inicjatyw, mianowicie systemu wjazdu/wyjazdu, ETIAS, interoperacyjności i systemu ECRIS-TCN, a także przekształconych wersji instrumentów prawnych regulujących istniejące systemy. Jednocześnie zarząd uznaje współzależności występujące między pracą Agencji na szczeblu centralnym i pracą państw członkowskich na szczeblu krajowym i zachęca eu-LISA do kontynuowania ścisłej i skutecznej współpracy z tymi państwami i z Komisją Europejską celem zapewnienia ostatecznego skutecznego wdrożenia nowych systemów.

Zarząd uznaje strategiczne znaczenie drugiego rozszerzenia obiektu technicznego w Strasburgu, mającego na celu zapewnienie personelowi Agencji i pracującym na miejscu wykonawcom odpowiednich warunków pracy. Konieczne jest również zapewnienie wystarczającej wydajności centrum danych, aby uruchomić nowe i istniejące systemy i zarządzać

nimi w sposób skuteczny i zrównoważony, w dalszym ciągu gwarantując niezakłóconą dostępność i terminowy rozwój istniejących systemów. Zarząd zachęca Agencję, aby bez zwłoki kontynuowała realizację tego projektu.

Zarząd docenia aktywność dyrektora wykonawczego oraz kierownictwa i personelu Agencji, a także ich zaangażowanie i osiągnięcia w tym roku oraz pragnie podziękować im za profesjonalną i owocną współpracę.

Zsolt Szolnoki, prezes zarządu

Przedmowa

Zdjęcie: Aligar Lusti

Krum Garkov, dyrektor wykonawczy eu-LISA

Swobodny przepływ osób jest jednym z namacalnych symboli integracji europejskiej. W czasie sporządzania niniejszego sprawozdania w kwietniu 2020 r. jest on jednak wystawiany na próbę. UE, tak jak i reszta świata, znalazła się niemalże w zastoju w następstwie pandemii COVID-19. Wprowadzono tymczasowe restrykcje i środki ochronne ograniczające swobodny przepływ osób w strefie Schengen i na granicach zewnętrznych UE. Kryzys ten wpłynął na wszystkich obywateli i wszystkie organizacje UE, w tym na eu-LISA. Mimo tego Agencja, mając pełną świadomość znaczenia swoich usług dla strefy Schengen, wykazała się dużą sprawnością i odpornością w zdolności utrzymania swoich operacji. eu-LISA stała się integralną częścią architektury Schengen, głównie dzięki swojemu silnemu i oddanemu zespołowi. W czasie kryzysu usługi Agencji mają kluczowe znaczenie dla UE, aby mogła ona funkcjonować tak jak w normalnych warunkach i nadal zapewniać niezbędny poziom ochrony i bezpieczeństwa swoim obywatelom.

Realne osiągnięcia mierzy się jednak w perspektywie długoterminowej. Wyciąganie wniosków z poczynionych w przeszłości postępów, aby osiągać cele ustanowione na przyszłość, pomaga organizacjom skoncentrować się i ukierunkować, szczególnie w czasach niepewności. Takie właśnie podejście Agencja przedstawia w swoich osiągnięciach z 2019 r. i w swoich postęпах w realizacji rocznych działań i osiągnięciu długoterminowych celów.

Rok 2019 był dla eu-LISA rokiem kluczowym i pełnym sukcesów. Po pierwsze, był to pierwszy pełen rok realizacji nowych uprawnień Agencji, powierzenia jej nowych obowiązków i dodatkowych zasobów. Roczne działania eu-LISA zaplanowano wokół trzech priorytetów:

- 1) Dalszym koncentrowaniu się na swoich podstawowych działaniach, uwzględniając znaczenie powierzonych Agencji systemów w kontekście bezpieczeństwa wewnętrznego, zarządzania granicami i migracją w UE.
- 2) Realizacji nowych zadań powierzonych Agencji (mianowicie opracowania systemu wjazdu/wyjazdu, ETIAS, interoperacyjności i systemu ECRIS-TCN).
- 3) Kontynuacji zmian organizacyjnych, które są katalizatorem długoterminowego sukcesu Agencji.

Wprowadzone na przestrzeni roku zmiany priorytetów politycznych w ramach wymiaru sprawiedliwości i spraw wewnętrznych wraz z prowadzonymi jednocześnie licznymi działaniami i wysokimi oczekiwaniami zainteresowanych stron Agencji doprowadziły do powstania niezwykle złożonego i wymagającego środowiska funkcjonowania eu-LISA. Mam jednak pewność, że w niniejszym sprawozdaniu przedstawiono mocne dowody na to, że eu-LISA skutecznie poradziła sobie z tymi wyzwaniami. Poniżej wymieniono zaledwie kilka z osiągniętych przez nią sukcesów:

- Agencja zapewniła państwom członkowskim i właściwym agencjom UE niezakłóconą dostępność powierzonych jej systemów.
- Agencja poczyniła znaczne postępy w realizacji nowych powierzonych jej zadań. W maju rozpoczęło się opracowywanie systemu wjazdu/wyjazdu, poczyniono również znaczne postępy w pracach przygotowawczych do wdrażania ETIAS, interoperacyjności i systemu ECRIS-TCN.
- Agencja osiągnęła główne cele pośrednie, które zaplanowała na 2019 r. w ramach swojego programu transformacji.
- Biorąc udział w licznych spotkaniach na wielu szczeblach, eu-LISA sprawdziła się jako zaufany partner i doradca instytucji UE.
- Rozwijano dalszą współpracę z innymi agencjami WSiSW w kontekście wdrażania systemu wjazdu/wyjazdu i ETIAS.

Osiągnięcia te stanowią zapewnienie dla zainteresowanych stron, że Agencja jest w stanie osiągnąć swoje cele i służyć jako solidna podstawa dla przyszłych sukcesów. Wszystkie te osiągnięcia nie są jednak wyłączną zasługą Agencji. Pragnąłbym zatem skorzystać ze sposobności, aby podziękować państwom członkowskim, a szczególnie rządowi państw goszczących obiekty Agencji, Komisji Europejskiej, Parlamentowi Europejskiemu i Radzie Unii Europejskiej, a także naszym partnerskim agencjom UE za ich ciągłe wsparcie i konstruktywną współpracę przez cały rok. Chciałbym również podziękować wszystkim członkom i członkiniom zespołu eu-LISA za ich poświęcenie i ciężką pracę, jakie włożyli w 2019 r. w realizację celów Agencji i w spełnianie oczekiwań zainteresowanych stron.

Kolejny rok (2020), jak również następne lata będą nie mniej wymagające niż rok 2019. Agencja będzie nadal funkcjonowała w bardzo trudnym i zmiennym otoczeniu. Można mieć jednak pewność, że niezależnie od wyzwań i okoliczności eu-LISA nie straci z oczu swojego celu: wnoszenia wkładu w podejmowane przez państwa członkowskie wysiłki na rzecz zwiększenia poziomu bezpieczeństwa w Europie i siły Europy za pośrednictwem świadczonych przez nas usług. Aby skutecznie osiągnąć ten cel, Agencja umieści swoje zainteresowane strony i ich potrzeby w centrum swojej działalności, zapewniając sprawne świadczenie usług na ich rzecz i wykazując się jednocześnie doskonałością, zręcznością, elastycznością i zaangażowaniem.

Krum Garkov, dyrektor wykonawczy

Streszczenie

W skonsolidowanym rocznym sprawozdaniu z działalności za 2019 r. przedstawiono uporządkowany przegląd działań realizowanych przez eu-LISA w 2019 r. i osiągniętych przez nią celów. Zgodnie z rozporządzeniem ustanawiającym eu-LISA skonsolidowane roczne sprawozdanie z działalności podlega ocenie zarządu po przeprowadzeniu konsultacji z grupami doradczymi, w szczególności poprzez porównanie wyników osiągniętych w ramach realizacji celów określonych w rocznym programie prac na 2019 r. zawartym w dokumencie programowym na lata 2019–2021. Skonsolidowane roczne sprawozdanie z działalności musi zostać przyjęte przez zarząd, przesłane do dnia 1 lipca każdego roku do Parlamentu Europejskiego, Rady, Komisji i Trybunału Obrachunkowego, oraz opublikowane.

Osiągnięcia eu-LISA z 2019 r. po raz kolejny świadczą o tym, że Agencja jest silnym i rzetelnym partnerem w obszarze sprawiedliwości i spraw wewnętrznych, posiadającym solidną strukturę, prowadzącym solidne działania i zatrudniającym wysoce wykwalifikowany personel. eu-LISA sprawdziła się w ciągu roku, funkcjonując jako nieodzowny element architektury Schengen i czynnik umożliwiający korzystanie przez obywateli UE z jednego z ich praw podstawowych – swobody przemieszczania się. Agencja osiągała w ciągu roku dobre wyniki i, pomimo stojących przed nią wyzwań, zdołała zrealizować swoje cele.

W szybko zmieniającym się otoczeniu niestabilna sytuacja poza granicami UE, międzynarodowy terroryzm i przestępstwa transgraniczne wciąż stanowią duże wyzwania w kontekście bezpieczeństwa wewnętrznego, egzekwowania prawa i zarządzania granicami w UE. eu-LISA służy europejskim obywatelom, a swoją pracą w 2019 r. potwierdziła swoje podstawowe znaczenie w odpowiadaniu na te wyzwania.

Zmiany w ramach prawnych

W 2019 r. nastąpiły istotne zmiany w środowisku prawnym, w którym funkcjonuje eu-LISA.

Dnia 11 grudnia 2018 r. weszło w życie nowe rozporządzenie ustanawiające eu-LISA¹. W ramach rozszerzenia zakresu uprawnień Agencja ma obecnie więcej obowiązków związanych z projektowaniem i rozwojem istniejących i nowych systemów, ich interoperacyjnością i zarządzaniem operacyjnym w obszarze bezpieczeństwa, zarządzania granicami, migracji i azylu. W ramach nowych uprawnień rozszerzono zakres prac Agencji, powierzając jej większą rolę w obszarze badań, zapewniania jakości danych w systemach, a także prowadzenia projektów pilotażowych, weryfikacji poprawności projektów i działań testowych związanych bezpośrednio z jej zakresem uprawnień.

Dnia 28 grudnia 2018 r. weszły w życie trzy nowe rozporządzenia mające na celu dalsze wzmocnienie SIS. Zmian w ramach prawnych dokonuje się również z myślą o zapewnieniu pełnej interoperacyjności SIS z innymi systemami UE dotyczącymi migracji, zarządzania granicami i bezpieczeństwa.

Dnia 11 czerwca 2019 r. weszło w życie rozporządzenie w sprawie systemu ECRIS-TCN. eu-LISA odpowiada za opracowanie systemu ECRIS-TCN, pierwszego wielkoskalowego systemu informatycznego, który eu-LISA zaprojektowała i stworzyła głównie na potrzeby wymiaru sprawiedliwości, oraz za zarządzanie operacyjne tym systemem.

Tego samego dnia weszły w życie dwa rozporządzenia ustanawiające ramy interoperacyjności systemów informacyjnych UE w obszarze 1) współpracy policyjnej i sądowej, azylu i migracji; oraz 2) granic i polityki wizowej. Rozwój technicznych komponentów interoperacyjności, mianowicie wspólnego repozytorium danych umożliwiających identyfikację, europejskiego portalu wyszukiwania, wspólnego systemu porównywania danych biometrycznych, detektora wielokrotnych tożsamości i centralnego repozytorium sprawozdawczo-statystycznego, jest procesem wieloetapowym, który wymaga najpierw wdrożenia systemu wjazdu/wyjazdu i ETIAS.

¹ Rozporządzenie (UE) 2018/1726, Dz.U. L 295 z 21.11.2018, s. 99–137.

Zarządzanie operacyjne istniejącymi systemami

eu-LISA przez cały rok utrzymała niezakłócone działanie **SIS**, **VIS/systemu biometrycznego** i **Eurodac** zgodnie z wymogami prawnymi i uzgodnionymi poziomami usług. Dostępność SIS wyniosła 99,95%, VIS – 99,65%, a Eurodac – 99,55%. Coroczna ankieta za 2019 r. badająca poziom satysfakcji zainteresowanych stron względem eu-LISA wykazała, że ponad 93,4% państw członkowskich było zadowolonych lub bardzo zadowolonych z usług świadczonych przez eu-LISA.

Zgodnie z nowymi instrumentami prawnymi w styczniu 2020 r. skutecznie wdrożono wersję 9.3.0 **SIS II**. Wersja ta obejmowała nowe funkcjonalności kontroli dostępu umożliwiające Europolowi, Eurojustowi i Fronteksowi wysyłanie zapytań związanych z wszystkimi adekwatnymi rodzajami wpisów w systemie wraz z dopasowaniem odcisków palców. Rozpoczęto **etap 2 AFIS dla systemu SIS**. Jego celem jest wdrożenie dodatkowych wymogów dotyczących danych biometrycznych, które to wymogi wynikają z przekształcenia SIS. Aby odpowiedzieć na potrzeby państw członkowskich i ciągły wzrost liczby wyszukiwań, Agencja rozpoczęła projekt mający na celu zwiększenie zdolności przetwarzania zapytań. W październiku 2019 r. ukończono główną zmianę w systemie, polegającą na wdrożeniu nowych zasad transliteracji ICAO. Agencja wspierała integrację nowych użytkowników (Cypru, Irlandii i Fronteksu).

Zmiany wprowadzone w 2019 r. do **VIS/systemu biometrycznego** miały na celu zapewnienie tym systemom wystarczającej zdolności do zaspokojenia rosnących potrzeb państw członkowskich wynikających z wdrożenia wspólnej polityki wizowej UE. Pomyślnie zwiększono pojemność **VIS** do wartości 100 mln wniosków, zapewniając w ten sposób wystarczającą pojemność dla państw członkowskich. Usprawniono środowisko testowe **VIS/systemu biometrycznego**, kończąc realizację kilku projektów. Agencja pracowała również nad integracją nowych użytkowników (Europolu, biernego dostępu Bułgarii i Rumunii). Duży wpływ na rozwój **VIS/systemu biometrycznego** miało przyszłe wzajemne połączenie **VIS** i systemu wjazdu/wyjazdu.

W oczekiwaniu na przyjęcie nowego rozporządzenia Eurodac wstrzymano zmiany funkcjonalne tego systemu. U uruchomiono jedną nową wersję programu, zawierającą zmiany w zakresie dostosowania i naprawy.

W 2019 r. Agencja wdrożyła nowe rozwiązanie w zakresie monitorowania służące zarządzaniu systemami. Zapewniło ono większą wydajność w wykonywaniu codziennych zadań personelu Agencji i usprawniło ich środowisko pracy.

Wdrażanie nowych systemów

W 2019 r. eu-LISA w dalszym ciągu prowadziła prace nad wdrożeniem nowych systemów, które jej powierzono (systemu wjazdu/wyjazdu, ETIAS, interoperacyjności i systemu ECRIS-TCN). Biorąc pod uwagę skalę tych inicjatyw, organizowano je jako programy wewnętrzne, aby zapewnić synergie i wydajność w wykorzystywaniu dostępnych zasobów ludzkich i finansowych.

W dniu 17 maja 2019 r. eu-LISA rozpoczęła realizację umowy ramowej w sprawie opracowania **systemu wjazdu/wyjazdu**. Pod koniec 2019 r. etap konfiguracji programu był bliski ukończenia. Postępy na etapie dotyczącym wymogów i specyfikacji, na którym opracowuje się szczegółowe wymogi techniczne systemów i ich architektury, nabrały pełnego tempa. Rozpoczęto etap opracowywania, podpisując 23 grudnia 2019 r. dwie umowy szczegółowe, obejmujące dostarczenie jednolitego interfejsu krajowego i instalacji na szczeblu centralnym i krajowym, oraz realizując zamówienie niezbędnych licencji na potrzeby automatyzacji uruchomienia. Dnia 15 sierpnia 2019 r. rozpoczęto drugi etap procedury przetargowej dotyczącej systemu biometrycznego dla systemu wjazdu/wyjazdu (w tym wspólnego serwisu porównywania danych biometrycznych), który zakończył się 20 grudnia 2019 r.². Zgodnie z planowaniem orientacyjnym eu-LISA rozpoczęła również prace nad interoperacyjnością między **VIS** a systemem wjazdu/wyjazdu. Podjęto decyzję, że w przypadku danych biometrycznych na potrzeby **VIS** wykorzystywać się będzie bezpośrednio

² Ocenę ofert rozpoczęto w styczniu 2020 r., a umowę ramową podpisano w kwietniu 2020 r.

wspólny serwis porównywania danych biometrycznych, pomijając migrację danych na potrzeby systemu wjazdu/wyjazdu do systemu pośredniczącego, co zaowocuje ogólnymi oszczędnościami rzędu ok. 30 mln EUR.

Agencja ustanowiła niezbędne organy zarządzające **ETIAS**, zarząd programowy ETIAS oraz wspólną grupę doradczą systemu wjazdu/wyjazdu i ETIAS. Etap przygotowawczy programu ETIAS przebiega zgodnie z planem i obejmuje rekrutację pracowników do zespołu, wkład w przygotowanie aktów delegowanych i wykonawczych oraz opracowanie technicznej specyfikacji istotnych warunków zamówienia. Przygotowano nowe podejście do udzielania zamówień publicznych – przekrojowy model inżynieryjny – mające na celu ustanowienie umownej konstrukcji w odniesieniu do projektowania, opracowania, testowania i wdrażania nowych systemów, zaczynając od ETIAS³.

Po wejściu w życie **rozporządzeń w sprawie interoperacyjności** Agencja niezwłocznie wprowadziła niezbędne ustalenia wewnętrzne i rozpoczęła prace przygotowawcze do ich wdrożenia. Prace te zorganizowano w trzech obszarach: rekrutacja nowego personelu, przygotowanie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego i wsparcie Komisji Europejskiej i państw członkowskich w opracowaniu wymaganych aktów delegowanych i wykonawczych. W ramach innych nowych zmian Agencja przewidziała opracowanie komponentów interoperacyjności. W szczególności opracowanie wspólnego serwisu porównywania danych biometrycznych i centralnego repozytorium sprawozdawczo-statystycznego będzie częścią programu systemu wjazdu/wyjazdu, opracowanie europejskiego portalu wyszukiwania i wspólnego repozytorium danych umożliwiających identyfikację będzie częścią programu ETIAS, a opracowanie detektora wielokrotnych tożsamości będzie oddzielnym projektem.

Podobnie po wejściu w życie rozporządzenia w sprawie **systemu ECRIS-TCN** Agencja kontynuowała rekrutację nowego personelu przydzielonego na potrzeby rozwoju, rozpoczęła przygotowanie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego i zainicjowała ścisłą współpracę z DG JUST, aby pomóc w opracowaniu aktów wykonawczych i delegowanych.

Rozwój infrastruktury i sieci

Podczas okresu sprawozdawczego infrastruktura łączności SIS i VIS funkcjonująca według umowy ramowej w sprawie usług TESTA-ng działała zgodnie z wymogami prawnymi i operacyjnymi. Druga warstwa szyfrowania SIS II zapewniła bezpieczeństwo danych biznesowych SIS II i SireneMail i osiągnęła w okresie sprawozdawczym dostępność na poziomie 100%.

Poczyniono postępy w usprawnianiu infrastruktury łączności VIS – zgodnie z planem prace mają się zakończyć w lipcu 2020 r. Dzięki usprawnieniu infrastruktura łączności VIS będzie miała niemal siedem razy większą wydajność i będzie gotowa, aby wspierać uruchomienie systemu wjazdu/wyjazdu i ETIAS. W okresie sprawozdawczym przeprowadzono projekt pilotażowy drugiej warstwy szyfrowania infrastruktury łączności VIS. Wstrzymano jednak pełne wprowadzenie drugiej warstwy szyfrowania VIS w przypadku wszystkich państw członkowskich do momentu zaprojektowania drugiej warstwy szyfrowania systemu wjazdu/wyjazdu, gdyż oba te systemy korzystają z tej samej infrastruktury łączności.

W 2018 r. rozpoczęło się usprawnianie infrastruktury łączności SIS TESTA-ng i trwało nadal podczas okresu sprawozdawczego. Począwszy od listopada 2019 r. usprawnienia wprowadzono w trzech obiektach miesięcznie. Po zakończeniu wprowadzania usprawnień wszystkie państwa członkowskie zwiększą swoją przepustowość z 10 Mb/s do 50 Mb/s, z możliwością ulepszenia do 100 Mb/s.

W okresie sprawozdawczym Agencja zapewniała zarządzanie operacyjne i codzienne funkcjonowanie infrastruktury, zarówno w głównym centrum technicznym w Strasburgu, jak i w centrum rezerwowym w Sankt Johann im Pongau w Austrii.

3 Przekrojowy model inżynieryjny uruchomiono dnia 29 stycznia 2020 r.

Współpraca z zainteresowanymi stronami

eu-LISA utrzymała swoje zobowiązanie do ścisłej, przejrzystej i konstruktywnej współpracy ze swoim zarządem i grupami doradczymi (grupami doradczymi ds. SIS, VIS, Eurodac, systemu wjazdu/wyjazdu i ETIAS oraz systemu ECRIS-TCN). W następstwie wejścia w życie rozporządzeń w sprawie ETIAS Agencja powołała Komisję ds. Zarządzania Programem ETIAS i rozszerzyła zakres grupy doradczej ds. systemu wjazdu/wyjazdu, aby obejmowała ona ETIAS (wspólna grupa doradcza ds. systemu wjazdu/wyjazdu i ETIAS). Pierwsze spotkania odbyły się 1 lutego 2019 r. (Komisja ds. Zarządzania Programem ETIAS) i 13 marca 2019 r. (grupa doradcza ds. systemu wjazdu/wyjazdu i ETIAS). W ramach grupy doradczej ds. systemu wjazdu/wyjazdu i ETIAS prace prowadziły trzy grupy robocze: grupa robocza ds. rozwiązań ICT dla państw członkowskich o zewnętrznych granicach lądowych i morskich, grupa robocza ds. przewoźników (organizowana wspólnie z Komisją Europejską) i grupa robocza ds. biometrii. Podobnie po wejściu w życie rozporządzeń w sprawie interoperacyjności i systemu ECRIS-TCN ukończono prace przygotowawcze nad organizacją pierwszych spotkań ich grup doradczych i Komisji ds. Zarządzania Programem: pierwsze spotkanie Komisji ds. Zarządzania Programem Interoperacyjności miało miejsce 30 października 2019 r., pierwsze spotkanie grupy doradczej ds. interoperacyjności miało miejsce 21 stycznia 2020 r., a pierwsze spotkania grupy doradczej i Komisji ds. Zarządzania Programem dotyczące systemu ECRIS-TCN odbyły się odpowiednio 24 i 30 stycznia 2020 r.

eu-LISA wciąż angażowała się w mechanizm oceny Schengen, pomagając w monitorowaniu stosowania dorobku Schengen. W 2019 r. Agencja na wniosek Komisji Europejskiej zapewniała wsparcie w przypadku dziesięciu misji oceny Schengen i czterech ewaluacji wspólnej polityki wizowej.

W październiku 2019 r., pod auspicjami fińskiej prezydencji w Radzie Unii Europejskiej, zorganizowano coroczną konferencję „The New Information Architecture as a Driver for Efficiency and Effectiveness in Internal Security” („Nowa architektura informacji jako czynnik napędzający skuteczność i efektywność w zakresie bezpieczeństwa wewnętrznego”), która zgromadziła blisko 200 delegatów reprezentujących państwa członkowskie, instytucje i inne agencje UE, a także pracowników z branży i środowiska naukowego. Dwa branżowe okrągłe stoły, w których wzięło udział ponad 190 uczestników, posłużyły jako cenne fora dla ukierunkowanych dyskusji na temat praktycznych kwestii i rozwiązań dotyczących projektowania architektury i rozwoju powierzonych Agencji przyszłych wielkoskalowych systemów informatycznych.

Zmiany organizacyjne

W 2019 r. Agencja rozpoczęła program transformacji korporacyjnej, mając na celu dostosowanie organizacji Agencji do nowego zakresu jej uprawnień i obowiązków. Program ten o nazwie „eu-LISA 2.0” ma na celu zapewnienie, aby proces reorganizacji przebiegał w sposób otwarty i przejrzysty oraz aktywnie angażował personel Agencji. Kluczowym elementem programu było przyjęcie nowej struktury organizacyjnej Agencji. Zainicjowano ją dnia 1 września 2019 r. Zaprojektowano i wdrożono całkowicie nową matrycową strukturę organizacyjną Działu Operacyjnego. Zaprojektowano również na nowo organizację funkcji korporacyjnych.

Obiekty

Agencja rozpoczęła projekt mający na celu rozszerzenie jej obiektów centrum technicznego w Strasburgu. Po przeprowadzeniu wraz z Komisją Europejską i francuskim przedstawicielem zarządu kontroli *ex ante* uzgodniono, że francuskie Ministerstwo Spraw Wewnętrznych będzie wspierało Agencję w opracowaniu i wdrożeniu projektu. Pod koniec 2019 r. Agencja podpisała umowę w sprawie usług programistów, aby opracować wstępny projekt i przygotować warunki techniczne na potrzeby usługi wykonania projektu technicznego, która powinna rozpocząć się pod koniec 2020 r.

Wykonanie budżetu

W 2019 r. eu-LISA zarządzała budżetem w wysokości 288,4 mln EUR w postaci środków na zobowiązania i 138,1 mln EUR w postaci środków na płatności otrzymanych z ogólnego budżetu UE. Agencja utrzymała wysoki poziom wykonania budżetu, a w szczególności:

- 99,7% w przypadku środków na zobowiązania, uwzględniając nieautomatyczne przeniesienie środków na zobowiązania zatwierdzone przez zarząd w lutym 2020 r.;
- 99,3% w odniesieniu do środków na płatności, uwzględniając wydatki administracyjne przeniesione na 2020 r.

Główne zagrożenia i kwestie zgłaszane zarządowi

Główne zagrożenia i kwestie zgłaszane zarządowi na przestrzeni roku były związane z realizacją nowych zadań powierzonych Agencji, wykonywaniem budżetu i planowaniem następných wieloletnich ram finansowych na lata 2021–2027.

Agencja przedkładała zarządowi regularne miesięczne sprawozdania dotyczące postępów we wdrażaniu systemu wjazdu/wyjazdu i ETIAS. Zawierały one szczegółowy status prac oraz zidentyfikowane zagrożenia i problemy. Sporządzała również regularne sprawozdania na temat działania grupy doradczej ds. systemu wjazdu/wyjazdu i ETIAS.

Zarząd wykorzystał te sprawozdania do sformułowania 15 decyzji i zaleceń związanych z wdrażaniem systemu wjazdu/wyjazdu i ETIAS na szczeblu centralnym i krajowym. Informowano również regularnie zarząd na temat postępów we wszczętych przez Agencję głównych postępowaniach o udzielenie zamówień.

Agencja regularnie dostarczała informacje na temat swoich potrzeb na lata 2021–2027 i związanych z nimi zagrożeń. W czerwcu 2019 r. zarząd wyraził obawy dotyczące różnicy między wnioskowanymi zasobami finansowymi a zasobami przydzielonymi Agencji i podkreślił negatywne skutki i zagrożenia, jakie mogą wyniknąć z nierozwiązania tego problemu.

Zarząd dostawał również regularnie informacje na temat projektu drugiego rozszerzenia centrum technicznego w Strasburgu i zagrożeń związanych z brakiem obiektów mogących pomieścić nowe systemy, personel i pracujących na miejscu wykonawców, i wraz z Agencją dokładnie obserwował realizację tego projektu⁴. Aby zminimalizować zagrożenie w oszczędny sposób, Agencja zbadała możliwość najmu tymczasowej przestrzeni biurowej i ustanowienia tymczasowej infrastruktury w obiekcie, służącej rozszerzeniu pierwotnego centrum danych.

Zarząd regularnie otrzymywał aktualizacje na temat statusu wdrażania programu transformacji Agencji (eu-LISA 2.0), który jest ściśle powiązany ze zidentyfikowanym zagrożeniem korporacyjnym (niestabilność organizacyjna).

Ocena kontroli wewnętrznych prowadzona przez kierownictwo

Kierownictwo Agencji ma wystarczającą pewność, że ustanowiono odpowiednie mechanizmy kontroli wewnętrznych i że mechanizmy te działają prawidłowo. Przez cały rok odpowiednio zidentyfikowano główne zagrożenia, które podlegały odpowiedniemu zarządzaniu. Pewność ta znajduje dodatkowe potwierdzenie w wynikach audytów wewnętrznych i zewnętrznych.

Wyniki audytów

Agencja nie otrzymała żadnych zasadniczych zaleceń w wyniku audytów przeprowadzonych w ciągu roku 2019 przez Trybunał Obrachunkowy, niezależnych audytorów zewnętrznych, Służbę Audytu Wewnętrznego Komisji i jednostkę audytu wewnętrznego Agencji. Wszelkie inne zalecenia uwzględniono w odpowiednich planach działania, a Agencja czyniła w 2019 r. dalsze postępy w ich wdrażaniu.

⁴ Władza budżetowa otrzymała wstępne informacje na temat projektu dnia 2 kwietnia 2019 r.

Czynniki ryzyka

W 2019 r. określono osiem głównych czynników ryzyka korporacyjnego. Aby rozwiązać kwestie związane z tymi czynnikami ryzyka, opracowano plan działania w obszarze ryzyka korporacyjnego. Żaden z określonych czynników ryzyka nie wystąpił w ciągu roku.

Wprowadzenie

Celem skonsolidowanego rocznego sprawozdania z działalności Agencji Unii Europejskiej ds. Zarządzania Operacyjnego Wielkoskalowymi Systemami Informatycznymi w Przestrzeni Wolności, Bezpieczeństwa i Sprawiedliwości jest zapewnienie usystematyzowanego przeglądu działań i celów, które zrealizowano i osiągnięto w 2019 r.

Informacje ogólne

Agencja Unii Europejskiej ds. Zarządzania Operacyjnego Wielkoskalowymi Systemami Informatycznymi w Przestrzeni Wolności, Bezpieczeństwa i Sprawiedliwości została ustanowiona w 2011 r. rozporządzeniem (UE) nr 1077/2011 i rozpoczęła działalność dnia 1 grudnia 2012 r. Agencję ustanowiono w celu zapewnienia długoterminowego rozwiązania na poziomie UE na potrzeby zarządzania operacyjnego bieżącymi i przyszłymi wielkoskalowymi systemami informatycznymi w przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości. Dnia 11 grudnia 2018 r. weszło w życie rozporządzenie (UE) 2018/1726 w sprawie Agencji Unii Europejskiej ds. Zarządzania Operacyjnego Wielkoskalowymi Systemami Informatycznymi w Przestrzeni Wolności, Bezpieczeństwa i Sprawiedliwości (eu-LISA)⁵, zastępując i uchylając poprzednie rozporządzenie ustanawiające eu-LISA. W rozporządzeniu (UE) 2018/1726 rozszerzono zakres uprawnień Agencji. Dzięki nowemu mandatowi Agencji wzrosła jej zdolność do usprawniania i rozwoju systemów informatycznych na rzecz bezpieczeństwa europejskiego, zarządzania granicami i migracji oraz poszerzył się zakres prac Agencji w dziedzinie badań i innowacji.

eu-LISA zarządza obecnie Systemem Informacyjnym Schengen (SIS)⁶, wizowym systemem informacyjnym (VIS)⁷ i europejską bazą danych odcisków palców do celów azylowych (Eurodac)⁸. Systemy te mają kluczowe znaczenie dla płynnego funkcjonowania strefy Schengen. Na granicach zewnętrznych takie systemy informatyczne mają zasadnicze znaczenie dla skuteczności zarządzania granicami i zapewnienia realizacji wspólnej unijnej polityki azylowej i wizowej. W obrębie strefy Schengen dostępność tych systemów jest kluczowa dla zagwarantowania obywatelom UE swobody przemieszczania się.

Agencja opracowuje jednocześnie system wjazdu/wyjazdu⁹, europejski system informacji o podróży oraz zezwoleń na podróż (ETIAS)¹⁰, scentralizowany system identyfikacji państw członkowskich posiadających informacje o wyrokach skazujących wydanych wobec obywateli państw trzecich i bezpaństwowców (system ECRIS-TCN)¹¹ oraz nowe komponenty, które będą kształtować ramy interoperacyjności systemów powierzonych Agencji, zgodnie z przepisami w zakresie interoperacyjności¹².

Nasza misja, wizja i podstawowe wartości

Misja Agencji opiera się na jej mandacie prawnym przewidzianym w rozporządzeniu (UE) 2018/1726 i skupia się na **nieustannym wnoszeniu wartości dodanej w działania podejmowane przez państwa członkowskie, co pozwala jej wspierać za pośrednictwem technologii, wysiłki państw członkowskich na rzecz zwiększenia poziomu bezpieczeństwa w Europie.**

5 Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1726 z dnia 14 listopada 2018 r. w sprawie Agencji Unii Europejskiej ds. Zarządzania Operacyjnego Wielkoskalowymi Systemami Informatycznymi w Przestrzeni Wolności, Bezpieczeństwa i Sprawiedliwości (eu-LISA), zmiany rozporządzenia (WE) nr 1987/2006 i decyzji Rady 2007/533/WSiSW oraz uchylenia rozporządzenia (UE) nr 1077/2011, Dz.U. L 295 z 21.11.2018, s. 99–137.

6 Rozporządzenie (UE) 2018/1860, rozporządzenie (UE) 2018/1861, rozporządzenie (UE) 2018/1862, Dz.U. L 312 z 7.12.2018, s. 1–106; rozporządzenie (WE) nr 1987/2006 i rozporządzenie (WE) nr 1987/2006, Dz.U. L 381 z 28.12.2006, s. 1–23; decyzja Rady 2007/533/WSiSW, Dz.U. L 205 z 7.8.2007, s. 63–84.

7 Rozporządzenie (WE) nr 767/2008, Dz.U. L 218 z 13.8.2008, s. 60–81.

8 Rozporządzenie (UE) nr 604/2013, Dz.U. L 180 z 29.6.2013, s. 31–59.

9 Rozporządzenie (UE) 2017/2226, Dz.U. L 327 z 9.12.2017, s. 20–82.

10 Rozporządzenie (UE) 2018/1240, Dz.U. L 236 z 19.9.2018, s. 1–71 i rozporządzenie (UE) 2018/1241, Dz.U. L 236 z 19.9.2018, s. 1–73.

11 Rozporządzenie (UE) 2019/816, Dz.U. L 135 z 22.5.2019, s. 1–26.

12 Rozporządzenie (UE) 2019/817 i rozporządzenie (UE) 2019/818, Dz.U. L 135 z 22.5.2019, s. 27–135.

Misję tę Agencja realizuje poprzez swoją wizję, *świadcząc na rzecz zainteresowanych stron usługi oraz zapewniając im rozwiązania charakteryzujące się dobrą jakością i skutecznością, zdobywając zaufanie zainteresowanych stron dzięki ciągłemu dostosowywaniu możliwości technologicznych do zmieniających się potrzeb państw członkowskich, oraz rozwijając się jako centrum doskonałości* w obszarze wymiaru sprawiedliwości i spraw wewnętrznych.

Misja oraz wizja Agencji przekładają się na działania operacyjne poprzez podstawowe wartości eu-LISA. Wyznaczają one kierunek i leżą u podstaw wszystkich działań operacyjnych Agencji oraz wszystkich jej działań w obszarze planowania strategicznego. Wartościami tymi są:

- **rozliczalność**: ustanowienie solidnych ram zarządzania, należyte zarządzanie finansami oraz realizowanie racjonalnych pod względem kosztów operacji;
- **przejrzystość**: regularne i otwarte udzielanie informacji najważniejszym zainteresowanym stronom Agencji oraz angażowanie ich w ciągły dialog w celu opracowania długoterminowej strategii rozwoju Agencji;
- **doskonałość**: zapewnianie ciągłości świadczenia usług na rzecz państw członkowskich dzięki odpowiedniej strukturze organizacyjnej, zatrudnieniu odpowiednich osób oraz stosowaniu odpowiednich procedur;
- **ciągłość**: zapewnianie jak najlepszego wykorzystywania przez Agencję know-how i wiedzy państw członkowskich oraz inwestycji realizowanych przez państwa członkowskie i dalszego rozwijania ich;
- **praca zespołowa**: dążenie do motywowania poszczególnych członków zespołu do jak najlepszego wykorzystywania ich wiedzy i doświadczenia, tak aby wnosili oni wkład w budowanie sukcesu Agencji;
- **skoncentrowanie się na kliencie**: zagwarantowanie, aby działania podejmowane przez Agencję były zawsze odpowiednio dostosowane do potrzeb i oczekiwań jej zainteresowanych stron.

Nasze siedziby

Siedziba Agencji znajduje się w Tallinie w Estonii, a zarządzanie operacyjne powierzonymi Agencji systemami prowadzone jest w Strasburgu we Francji. eu-LISA posiada również centrum wsparcia technicznego w Sankt Johann im Pongau w Austrii i biuro łącznikowe w Brukseli w Belgii.

Kontekst prawny

Zgodnie z art. 24 ust. 3 lit. g) rozporządzenia (UE) 2018/1726 dyrektor wykonawczy musi opracować skonsolidowane roczne sprawozdanie z działalności Agencji i, po konsultacjach z grupami doradczymi, przedłożyć je zarządowi do oceny i przyjęcia. Zgodnie z wymogiem określonym w art. 19 ust. 1 lit. t) zarząd musi ocenić i przyjąć skonsolidowane roczne sprawozdanie z działalności Agencji za poprzedni rok, w którym porównuje się w szczególności osiągnięte wyniki z celami wyznaczonymi w rocznym programie prac. Zarząd do dnia 1 lipca każdego roku wysyła sprawozdanie oraz jego ocenę Parlamentowi Europejskiemu, Radzie, Komisji i Trybunałowi Obrachunkowemu oraz zapewnia, aby roczne sprawozdanie z działalności zostało opublikowane.

1 Tegoroczne osiągnięcia

W długoterminowej strategii eu-LISA na lata 2018–2022¹³ zdefiniowano wraz z państwami członkowskimi i Komisją Europejską strategiczne cele Agencji. Cele te odzwierciedlają uprawnienia Agencji i zapewniają strukturę, w ramach której Agencja określa swoje wieloletnie cele strategiczne. Działania podejmowane przez Agencję zmiernają do osiągnięcia jej czterech celów strategicznych:

Cel strategiczny 1: rozwijanie Agencji jako współautora i partnera wspierającego realizację odpowiednich strategii w UE.

Cel strategiczny 2: utrzymanie i rozszerzenie zakresu roli Agencji jako unijnego centrum doskonałości i dostawcy usług w zakresie technologii informacyjno-komunikacyjnych (ICT).

Cel strategiczny 3: rozwijanie się jako główne centrum technologiczne w zakresie ICT w UE.

Cel strategiczny 4: rozwój efektywnej i sprawnej organizacji zgodnie z ramami prawnymi UE.

1.1 Cel strategiczny 1:

ROZWIJANIE AGENCJI JAKO WSPÓŁAUTORA I PARTNERA WSPIERAJĄCEGO REALIZACJĘ ODPOWIEDNIH STRATEGII W UE

1.1.1 Zarządzanie operacyjne systemami

Główne działania Agencji w 2019 r. miały na celu utrzymanie stałego całodobowego działania wielkoskalowych systemów informatycznych podlegających jej uprawnieniom: SIS II/AFIS, VIS/systemu biometrycznego i Eurodac. Głównym sukcesem eu-LISA było zatem osiągnięcie tego celu w ramach wymogów prawnych i na uzgodnionym poziomie usług oraz przy wysokim poziomie zadowolenia klientów.

Ogólna wydajność systemów w 2019 r. była dobra i porównywalna z wydajnością z 2018 r. Konkretnie:

- Dostępność systemu centralnego SIS II wyniosła 99,95% (KPI 6), a czas reakcji systemu centralnego SIS II wyniósł 99,84% (KPI 7).
- Dostępność systemu centralnego VIS wyniosła 99,65% (KPI 8), a czas reakcji systemu centralnego VIS wyniósł 97,79% (KPI 9).
- Dostępność systemu centralnego Eurodac wyniosła 99,55% (KPI 3), a czas reakcji systemu centralnego Eurodac wyniósł 99,91% (KPI 4).

Wyniki badania poziomu satysfakcji względem eu-LISA przeprowadzonego wśród zainteresowanych stron w 2019 r. były również bardzo pozytywne, a skonsolidowany wynik wskazujący na zadowolonych lub bardzo zadowolonych użytkowników wyniósł 93,4% (KPI 20). Ponadto działanie pomocy technicznej w odniesieniu do systemów państw członkowskich (KPI 22) osiągnęło 90%, przekraczając wyznaczony cel (80%). Badanie poziomu satysfakcji względem eu-LISA prowadzone wśród zainteresowanych stron jest regularnym mechanizmem służącym uzyskaniu informacji zwrotnych dotyczących wsparcia zapewnianego przez Agencję od użytkowników z państw członkowskich. Pomiar satysfakcji zainteresowanych stron pomaga Agencji określić, czy jej działania zaspokajają potrzeby i oczekiwania państw członkowskich. Takie informacje zwrotne gromadzi się w odniesieniu do SIS, VIS i Eurodac przy pomocy procedury corocznego badania satysfakcji. Badanie obejmuje ogólną wydajność stanowiska obsługi eu-LISA, zarządzanie na wypadek zdarzenia lub problemu, łączność operacyjną, pomoc techniczną w zakresie działań krajowych i zarządzanie wersjami. Odpowiedzi są zbierane od państw członkowskich, konsolidowane, a następnie podlegają one ocenie przez każdy z podmiotów odpowiedzialnych za proces.

13 <https://www.eulisa.europa.eu/Publications/Corporate/eu-LISA%20Strategy%202018-2022.pdf>

SIS

Operacje

W okresie sprawozdawczym ogólna wydajność systemu centralnego SIS mieściła się w zakresie umowy o gwarantowanym poziomie usług. Zakończono proces przejścia na nowy sposób utrzymania dobrego stanu technicznego systemu. Agencja udzielała ciągłego wsparcia państwom członkowskim w ramach swojego Zarządzania Usługami Informatycznymi. Miesięczne sprawozdania przedkładano terminowo i podlegały one zatwierdzeniu. Dostępność systemu centralnego SIS II wyniosła 99,95% (KPI 6, nieco poniżej zielonego celu wynoszącego 99,99%, osiągnięto pomarańczowy cel wynoszący 99,5%¹⁴), zaś czas reakcji systemu centralnego SIS II wyniósł 99,84% (KPI 7, osiągnięto zielony cel wynoszący 99,5%). Wydarzeniami uniemożliwiającymi prawidłowe funkcjonowanie systemu zarządzano sprawnie i szybko, aby funkcjonował on zgodnie z umową o gwarantowanym poziomie usług zawartą z użytkownikami końcowymi. Aby osiągnąć ten cel, Agencja wykonała zadania konserwacyjne z uwzględnieniem naprawy, dostosowania, aktualizacji i zapobiegania, uruchamiając łącznie dwie nowe wersje.

W drugiej połowie lipca, po przejściu na rezerwową jednostkę centralną, państwa członkowskie i eu-LISA wykryły znaczny spadek wydajności zapytań, który spowodował wiele przypadków odrzucenia zapytań centralnych. Agencja podjęła niezwłoczną decyzję o przejściu z powrotem na jednostkę centralną, czego dokonano tego samego dnia wraz z przywróceniem prawidłowego działania. Jako podstawową przyczynę zidentyfikowano bardzo dużą liczbę zapytań centralnych, wynikającą z okresu wakacyjnego. Wraz z wykonawcą zajmującym się utrzymaniem dobrego stanu technicznego systemu eu-LISA zdecydowała o zwiększeniu pamięci na serwerach rezerwowej jednostki centralnej. Przejścia, których dokonano w trzecim i czwartym kwartale 2019 r. potwierdziły, że rezerwowa jednostka centralna jest gotowa do przetworzenia większej liczby zapytań centralnych. Zdarzenie to uwypukliło również konieczność zwiększenia pojemności SIS.

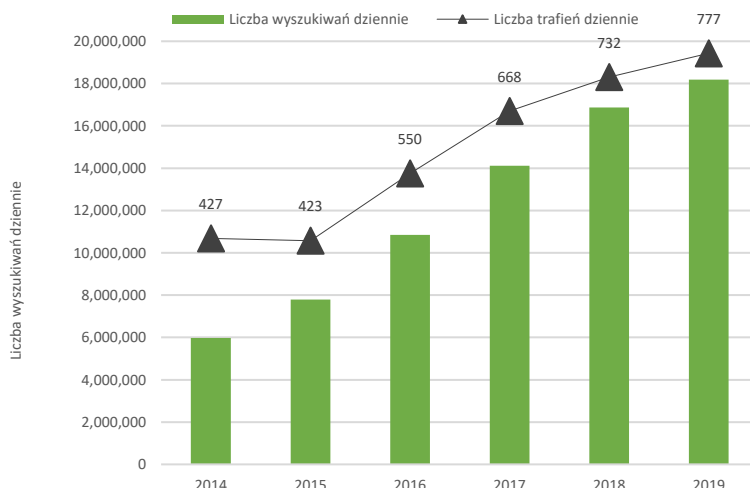
W 2019 r. w znacznym stopniu wykorzystywano również możliwości wyszukiwania biometrycznego SIS, SIS-AFIS, co potwierdza jego wartość dla europejskiej społeczności organów ścigania. Po dodaniu informacji biometrycznego odcisku palca do europejskiego nakazu aresztowania SIS AFIS umożliwia o wiele szybszą identyfikację osoby poszukiwanej. Działanie i skuteczne utrzymanie SIS AFIS również przebiegało pomyślnie i nie wystąpiły żadne poważniejsze zdarzenia. Z AFIS korzysta obecnie 19 państw członkowskich.

eu-LISA w dalszym ciągu dodawała wartości swoim wsparciem zarówno państw członkowskich, jak i agencji WSiSW posiadających dostęp do SIS (Europol, Eurojust i Frontex). Specjalnie wydzielony zespół wsparcia z eu-LISA wspierał te 35 zainteresowanych stron w prowadzeniu badań zgodności nowych krajowych systemów, systemów kontroli obiegu zadań SIRENE i w kwalifikacji nowego oprogramowania pośredniczącego w przesyłaniu komunikatów.

Statystyki

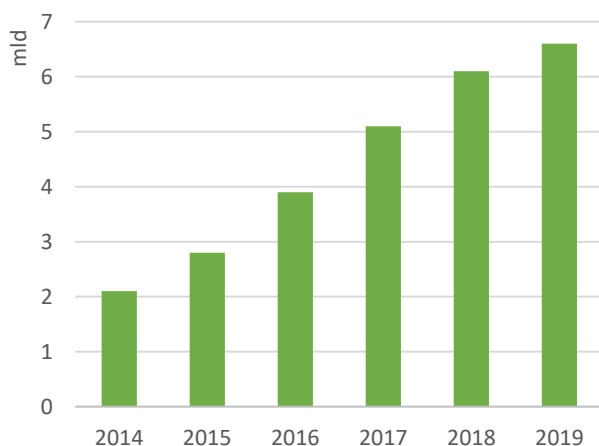
Dane statystyczne z 2019 r. potwierdzają, że SIS II wciąż jest największym systemem wymiany informacji służącym zarządzaniu bezpieczeństwem i granicami w państwach członkowskich, a jego wykorzystanie stale wzrasta (wykres 1).

¹⁴ Kluczowe wskaźniki efektywności podsumowano w załączniku ol..

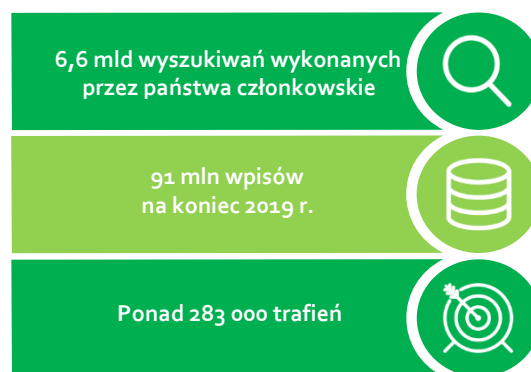

Wykres 1: Średnia liczba wyszukiwań i trafień w SIS II dziennie (2014–2019)

Od 2014 r., gdy po raz pierwszy opublikowano statystyki, można zaobserwować tendencję stałego wzrostu w systemie. W 2014 r. wyszukiwania w SIS II wynosiły średnio 6 mln dziennie, w 2019 r. zaś właściwe organy w całej Europie wyszukują w SIS II średnio 18 mln razy dziennie. Istotnym czynnikiem, który wpłynął na wzrost wykorzystania, są nowi użytkownicy, mianowicie od 2015 r. Zjednoczone Królestwo i od 2017 r. Chorwacja, a także nowe przypadki użycia (np. systematyczne kontrole).

Wykres 3: Liczba wyszukiwań w SIS II rocznie (w mld, 2014–2019)

Wykres 2: Główne statystyki za 2019 r. dotyczące SIS II

W 2019 r. państwa członkowskie i kraje stowarzyszone odwiedziły SIS II ponad 6,6 mld razy, czyli o 8% więcej niż w 2018 r. (wykres 3).

Dnia 31 grudnia 2019 r. SIS II zawierał ponad 91 mln wpisów (wykres 2), czyli o 11% więcej w porównaniu z 2018 r.

Największą kategorią wpisów był „wydany dokument”, który stanowił 75,5% wszystkich wpisów. Biura SIRENE przetworzyły 283 713 trafień, co stanowi wzrost o 6% w porównaniu z 2018 r. Łączna liczba 983 124 wpisów dotyczących osób stanowi ponad 1% całkowitej liczby wpisów, generując przy tym ponad trzy czwarte łącznej liczby zarejestrowanych trafień.

VIS/system biometryczny

Operacje

W okresie sprawozdawczym Agencja obsługiwała VIS i system biometryczny poprzez regularne i kompleksowe utrzymywanie systemów. Państwa członkowskie otrzymywały sprawozdania z wyszczególnionym czasem rozwiązywania problemów. Ogólnie system VIS działał poprawnie, zgodnie z umową o gwarantowanym poziomie usług. Pojawiły się pewne problemy związane z systemem biometrycznym, lecz wydajność systemów utrzymywała się na zadowalającym poziomie. Dostępność systemu centralnego VIS wyniosła 99,65% (KPI 8, osiągnięto pomarańczowy cel wynoszący 99,5%¹⁵), zaś czas reakcji systemu centralnego VIS wyniósł 97,79% (KPI 9, osiągnięto pomarańczowy cel wynoszący 90%). Osiągnięcie zielonego celu w zakresie wysokiej dostępności (99,99%) będzie wymagało całkowitej przebudowy systemu, którą należałoby wykonać podczas przekształcania VIS, albo konfiguracji active-active, gdyż obecna architektura obiektu skonfigurowana według modelu active-passive uniemożliwia pełne osiągnięcie tego celu.

Wirtualizację systemu biometrycznego uruchomiono wraz z trzecią wersją w 2018 r. i wdrożono w pełni zarówno w przypadku jednostki centralnej, jak i rezerwowej jednostki centralnej w kwietniu 2019 r. Celem tej wersji było dostosowanie systemu biometrycznego do nowego środowiska testowego. Wersja ta doprowadziła jednak w czerwcu do wystąpienia incydentu w systemie biometrycznym, gdy zaczęła spadać wydajność i zaczęły pojawiać się liczne przypadki asynchronicznych transakcji, generujące informacje o błędzie. Problem ten wydawał się różnić w zależności od czasu i intensywności przepływu informacji. Rozpoczęto gruntowne badanie problemu. Agencja i wykonawca zajmujący się utrzymaniem dobrego stanu technicznego systemu zaangażowali znaczne zasoby w zbadanie i rozwiązanie tego problemu, aby znaleźć i wyeliminować jego pierwotną przyczynę. Nie zaobserwowano nigdy takiego zachowania podczas testowania obciążenia systemu, obciążenia systemu przez dłuższy czas i testowania warunków skrajnych, dlatego też odtworzenie go w środowisku testowym stanowiło wyzwanie. W okresie tym państwa członkowskie otrzymywały regularne informacje na temat rozwoju sytuacji. Podjęte działania naprawcze złagodziły ogólną sytuację, zanim możliwe było znalezienie rozwiązania. Problem rozwiązano skutecznie z udziałem wykonawcy. Początkowo naprawiono problem stosując obejście. We wrześniu wprowadzono łatkę do komponentów oprogramowania pośredniczącego. Średnioterminowe rozwiązanie tego problemu będzie obejmowało zmianę konfiguracji bazy danych i aplikacji oprogramowania pośredniczącego, które zostaną wdrożone wraz z wersjami 1 i 2 w 2020 r.

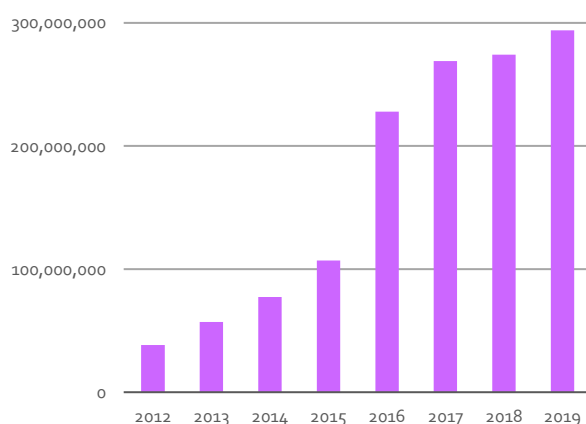
Ze względu na zaistniały problem z systemem biometrycznym w 2019 r. nie wdrożono żadnej innej wersji systemu. Drugi etap wirtualizacji systemu biometrycznego, który planowano początkowo na czwarty kwartał 2019 r., przesunięto na pierwszy kwartał 2020 r.¹⁶

¹⁵ Kluczowe wskaźniki efektywności podsumowano w załączniku I..

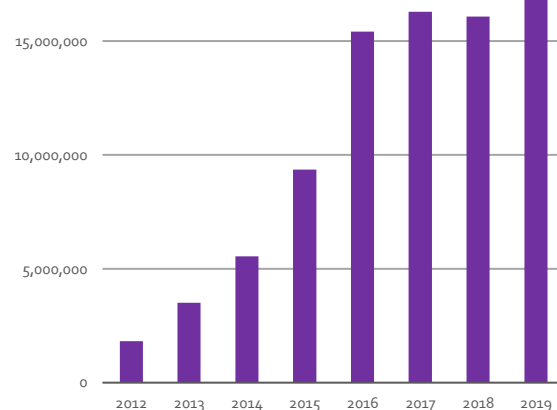
¹⁶ W marcu 2020 r. wersję tę wdrożono na produkcji w rezerwowej jednostce centralnej, jednak instalację w jednostce centralnej przesunięto na później ze względu za ograniczenia związane z pandemią COVID-19.

Statystyki

W 2019 r. przetworzono ponad 294 mln operacji VIS i 17 mln wniosków wizowych, co stanowi wzrost o odpowiednio 7,3% i 6,6% w porównaniu z 2018 r.

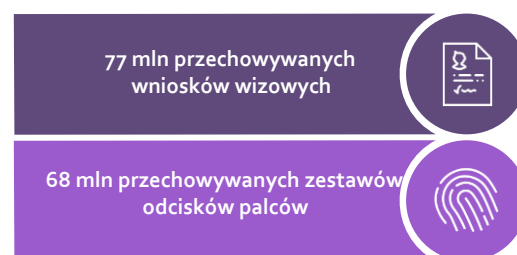
Wykres 4: Liczba operacji VIS rocznie (2012–2019)
(wykres i wykres 5).

Wykres 5: Liczba wniosków wizowych rocznie (2012–2019)

W czerwcu 2019 r. system osiągnął najwyższy dotychczas poziom 139 000 operacji na godzinę. W przypadku VIS maksymalny przepływ bez pogorszenia wydajności wynosi obecnie 450 000 wiadomości na godzinę.

Stan bazy danych VIS na dzień 1 stycznia 2020 r. był następujący: 77,07 mln wniosków wizowych, 77,04 mln wizerunków twarzy i 68,74 mln zestawów odcisków palców (wykres 6). Dla porównania, w 2014 r. baza danych VIS obejmowała 11,6 mln wniosków wizowych i 9 mln zestawów odcisków palców. Pięcioma największymi użytkownikami VIS były: Francja, Niemcy, Włochy, Hiszpania i Grecja. Pięcioma najbardziej aktywnymi regionami VIS były: Federacja Rosyjska, Azja Wschodnia, Afryka Północna, Indie i Pakistan oraz rejon Zatoki Perskiej. Średni czas między złożeniem wniosku wizowego a wydaniem wizy wyniósł 8,9 dnia.

Wykres 6: Główne statystyki za 2019 r. dotyczące VIS/systemu biometrycznego

Eurodac

Operacje

W okresie sprawozdawczym wydajność systemu Eurodac była zgodna z umową o gwarantowanym poziomie usług. Ogólnie zapewniano ciągłą dostępność wraz ze wszelkimi niezbędnymi usługami, aby zapewnić normalne funkcjonowanie systemu. Dostępność systemu centralnego Eurodac wyniosła 99,55% (KPI 3, osiągnięto pomarańczowy cel wynoszący 99,5%¹⁷), zaś czas reakcji systemu centralnego Eurodac wyniósł 99,91% (KPI 4, osiągnięto zielony cel wynoszący 99,45%).

W marcu w następstwie instalacji nowego certyfikatu wystąpił incydent, który sprawił, że system centralny Eurodac był niedostępny w okresie nocnym. Aby dokonać naprawy, wycofano operację, a następnie na nowo zainstalowano certyfikat.

W okresie między majem a lipcem nastąpiło kilka krótkich wyłączeń Eurodac wynikających z nieprawidłowego działania jednego z komponentów. Po dogłębnej analizie przeprowadzonej zarówno przez eu-LISA, jak i

¹⁷ Kluczowe wskaźniki efektywności podsumowano w załączniku o.

wykonawcę zajmującego się utrzymaniem dobrego stanu technicznego systemu, znaleziono techniczne rozwiązanie i wdrożono je w pierwszej połowie lipca.

W ramach integracji Zarządzania Usługami Informatycznymi wszystkie państwa członkowskie (z wyjątkiem Zjednoczonego Królestwa) migrowały do nowego punktu kompleksowej obsługi, a większość państw członkowskich rozpoczęła korzystanie z narzędzia Service Manager 9 (SM9), usprawniając i ujednolicając interakcje ze wszystkimi państwami członkowskimi między systemami.

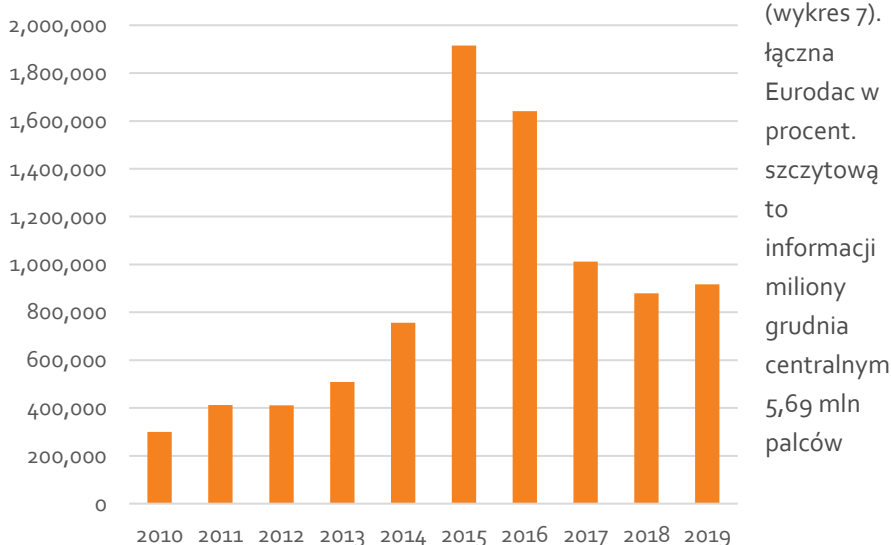
Do połowy grudnia, po przedstawieniu zmian grupie doradczej ds. Eurodac, w punktach kompleksowej obsługi rozpowszechniono aktualizację podręcznika operatora systemu Eurodac (wersję 1.35), w której wyszczególniono procedury operacyjne na użytek zarówno państw członkowskich, jak i eu-LISA.

W listopadzie przeprowadzono ćwiczenie bezpieczeństwa Eurodac. Głównym celem było przetestowanie bezpieczeństwa, ciągłości działania i zdolności przywrócenia gotowości do pracy po wystąpieniu sytuacji nadzwyczajnej systemu Eurodac. W ćwiczeniu brało udział sześć państw: Finlandia, Włochy, Łotwa, Niderlandy, Portugalia i Szwajcaria. ENISA i Komisja zapewniały wsparcie na etapie przygotowań i realizacji¹⁸. Ćwiczenie to dostarczyło wartościowych informacji na temat sposobu dalszej optymalizacji wewnętrznych i zewnętrznych procesów i strategii na rzecz ciągłości funkcjonowania systemu.

W dniach 2–4 grudnia EIOD przeprowadził audyt systemu Eurodac. Zgodnie z instrumentami prawnymi EIOD prowadzi audyt w zakresie ochrony danych systemu centralnego Eurodac co trzy lata. Podczas audytu eu-LISA udzieliła odpowiedzi na wszystkie pytania audytorów, dostarczyła wymagane dowody oraz przedstawiła przykłady na żywo podczas sesji praktycznych.

Statystyki

W 2019 r. państwa członkowskie skutecznie przekazały do systemu centralnego Eurodac 916 536 zestawów odcisków palców (wykres 7). W porównaniu z 2018 r. liczba transakcji do 2019 r. wzrosła o cztery Poprzednią wartość osiągnięto w 2015 r., kiedy rekordowy przepływ wyniósł niemal dwa transakcji. Do końca 2019 r. w systemie Eurodac zgromadzono zestawów odcisków (wzrost o 6% w porównaniu z 2018 r.).

W bardziej szczegółowym ujęciu, w ramach systemu centralnego Eurodac przetworzono 592 691 zestawów odcisków palców osób

Wykres 7: Dane Eurodac przekazywane

ubiegających się o przyznanie ochrony międzynarodowej (wykres 8) w wieku 14 lat lub starszych (kategoria 1) i 111 761 zestawów odcisków palców osób w wieku 14 lat lub starszych

916 536 zestawów odcisków palców przekazanych do systemu centralnego

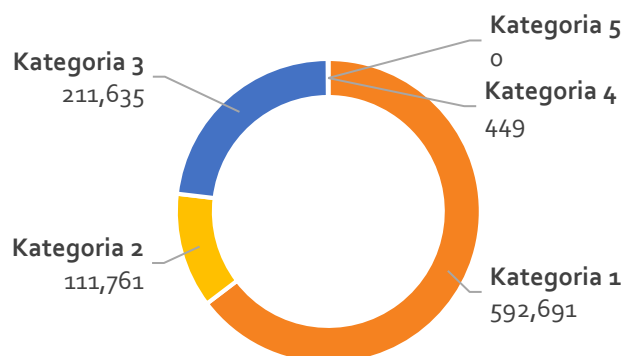
592 691 zestawów odcisków palców osób ubiegających się o przyznanie ochrony międzynarodowej

Wykres 8: Główne statystyki za 2019 r. dotyczące Eurodac

¹⁸ Grupa doradcza ds. Eurodac przyjęła sprawozdanie końcowe w lutym 2020 r.

zatrzymanych podczas próby nielegalnego przekroczenia granicy zewnętrznej państwa członkowskiego (kategoria 2). Kolejne 211 635 zestawów odcisków palców osób w wieku 14 lat lub starszych przebywających nielegalnie na terytorium państwa członkowskiego przesłano w ramach kategorii 3. Wyznaczone organy ścigania państw członkowskich przesłały 449 zestawów odcisków palców do celów zapobiegania przestępstwom o charakterze terrorystycznym lub innym poważnym przestępstwom, wykrywania ich i prowadzenia postępowań przygotowawczych w ich sprawie (kategoria 4). W 2019 r. Europol nie przesłał żadnych zestawów (kategoria 5). Liczby zestawów danych według kategorii przedstawiono na wykresie.

Wykres 9: Podział na kategorie zestawów danych przesłanych do systemu centralnego Eurodac w 2019 r.

Operacje Dublinet

W okresie sprawozdawczym utrzymywano Dublinet, zapewniając, aby państwa członkowskie miały stały dostęp do sieci i usług certyfikacji.

W czerwcu Cypr miał problemy z łącznością z innymi państwami członkowskimi, co wpłynęło na wymianę poczty elektronicznej za pośrednictwem Dublinet. Niestabilność łączności utrzymywała się przez cztery tygodnie, zanim zespół cypryjski znalazł i lokalnie wdrożył rozwiązanie.

W dniach 28 września – 5 października operator TESTA-ng przeprowadził ćwiczenie pracy awaryjnej w swoim serwisie przekazywania poczty. Przepływ wszystkich wiadomości e-mail obsługiwanych w ramach głównego przekazywania wiadomości TESTA-ng przeniesiono do dodatkowego przekazywania wiadomości. W rezultacie kilka państw członkowskich (zarówno w przypadku Eurodac, jak i Dublinet) nie mogło przysłać ani otrzymywać żadnych wiadomości e-mail. Jak ustalono, u podstaw tego problemu leżała nieprawidłowa konfiguracja w państwach członkowskich, których dotyczył problem. Gdy przywrócono pierwotną konfigurację TESTA-ng, przepływ wiadomości we wszystkich państwach członkowskich powrócił do normy.

Zarządzanie Usługami Informatycznymi

Wsparcie działania systemów

Aby zapewnić ciągłą dostępność systemów, eu-LISA prowadzi całodobowe wsparcie systemów, w ramach którego personel pracuje w modelu zmianowym. W 2019 r. wydajność stanowiska obsługi systemów była bardzo dobra i wyniosła 90%, przekraczając tym samym wyznaczony cel (80%). Pomiar wydajności dokonuje się przy pomocy korporacyjnego KPI 22 „wydajność stanowiska obsługi systemów państwa członkowskiego”. Wskaźnik ten służy do pomiaru zdolności Agencji do zapewnienia użytkownikom końcowym wsparcia w zakresie wniosków o pomoc i reagowania na incydenty. Wskaźnik służy do pomiaru dostępności wsparcia (czasu reakcji) i wydajności wsparcia (czasu rozwiązania problemu). W rezultacie wskazuje on odsetek

wniosków, które ukończono w ramach kryteriów określonych w umowie o gwarantowanym poziomie usług między eu-LISA a państwami członkowskimi. W 2019 r. Agencja przetworzyła ponad 5100 zgłoszeń: 3854 incydentów i 1329 zgłoszeń serwisowych (tabela 1). Ponad 1168 zgłoszeń pochodziło od państw członkowskich, a 4015 przedłożono w ramach procedury wewnętrznej i pochodziły one z monitorowania lub od wykonawców zajmujących się utrzymaniem dobrego stanu technicznego systemu.

Tabela 1: Liczba incydentów i zgłoszeń serwisowych rozpatrzonych w 2019 r.

	SIS	VIS	Eurodac	Ogółem
Incydenty	869	1719	481	3069
Otwarte przez państwo członkowskie	384	258	190	832
Otwarte wewnętrznie	485	1461	291	2237
Zgłoszenia serwisowe	789	270	270	1329
Otwarte przez państwo członkowskie	241	85	57	383
Otwarte wewnętrznie	548	185	213	946

Spośród 3069 incydentów, które rozwiązano w 2019 r., 40 miało priorytet krytyczny: 14 dotyczyło SIS II, 8 dotyczyło VIS i 18 dotyczyło Eurodac (tabela 2).

Tabela 2: Podział incydentów według priorytetu i systemu

Priorytet	SIS	VIS	Eurodac	Ogółem
Niski	122	455	86	663
Średni	386	676	147	1209
Wysoki	347	580	230	1157
Krytyczny	14	8	18	40
Ogółem	869	1719	481	3069

Uruchomienie jednolitego rozwiązania na rzecz zintegrowanego monitorowania

W 2019 r. Agencja prowadziła intensywne prace nad zaprojektowaniem i wdrożeniem rozwiązania kolejnej generacji wykorzystywanego w ramach funkcji wsparcia pierwszego i drugiego szczebla do celów monitorowania wielkoskalowych systemów informatycznych. Rozwiązanie to, nazwane jednolitym rozwiązaniem na rzecz zintegrowanego monitorowania, uruchomiono w nowo utworzonym całodobowym pomieszczeniu monitorującym znajdującym się w odnowionym budynku centrum danych w centrum technicznym Agencji w Strasburgu (wykres 10). Instalacja umożliwia monitorowanie w taki sam sposób obecnych i przyszłych wielkoskalowych systemów informatycznych, co generuje znaczny wzrost wydajności i skuteczności. Rozwiązanie to zapewnia przegląd funkcjonalności wszystkich systemów i ułatwia wczesną identyfikację i wczesne zbadanie nieprawidłowości.

Jednolite rozwiązanie na rzecz zintegrowanego monitorowania obejmuje pięć w pełni wyposażonych całodobowych stanowisk monitorowania wyposażonych w długą na pięć metrów ścianę wideo obejmującą osiem 46-calowych monitorów, które mogą być wzajemnie połączone lub złączone w całość w celu uzyskania „dużego obrazu” (wykres 10). Wszystkie 90 stanowisk roboczych z trzech różnych środowisk systemów połączono w jedno centralne narzędzie bez łączenia ich ze sobą nawzajem, dzięki czemu urzędnik pierwszego lub drugiego szczebla może w łatwy sposób wybrać zasoby (środowisko), z którymi potrzebuje pracować ze swojego stanowiska. Każde stanowisko jest wyposażone tylko w monitory, mysz i klawiaturę; pozostały sprzęt komputerowy jest bezpiecznie umieszczony w szafach rackowych w centrum danych. Jeżeli chodzi o ergonomię, pomieszczenie jest wyposażone w starannie przemyślane rozwiązanie umożliwiające jego całodobowe użytkowanie. Obejmuje ono automatyczne zarządzanie nocnym/dziennym trybem jasności wszystkich monitorów i meble z możliwością indywidualnego dostosowania. Touchpady umożliwiają szybki i łatwy wybór wymaganego środowiska i można je przekazywać do innych biur lub nawet do połączonej sali konferencyjnej

Zdjęcie: Dominik Schubert, eu-LISA

Wykres 10: Jednolite rozwiązanie na rzecz zintegrowanego monitorowania w Strasburgu

Podczas drugiego etapu nastąpi uruchomienie jednolitego rozwiązania na rzecz zintegrowanego monitorowania w technicznym centrum rezerwowym, choć na mniejszą skalę. Rozpoczął się już etap planowania, a instalację i wdrożenie planuje się na 2020 r.

Zarządzanie zmianą

Proces zarządzania zmianą dotyczący wielkoskalowych systemów informatycznych zarządzanych przez eu-LISA rozpoczęto w 2013 r. po poparciu go przez grupy doradcze i zatwierdzeniu przez zarząd. Po niemal siedmiu latach proces zarządzania zmianą osiągnął poziom dojrzałości uznany przez wszystkie zainteresowane strony. Powierzone eu-LISA systemy osiągnęły również wysoki stopień stabilności. W związku z tym państwa członkowskie i Komisja składały mniej wniosków o wprowadzenie zmian. Wzrosła jednak złożoność składanych wniosków o wprowadzenie zmian, co wymagało sporego wysiłku przy ich ocenie. Grupa ds. zarządzania zmianą odpowiada w tym procesie za określenie i uzgodnienie sposobu wdrażania wnioskowanych zmian. Następnie zmiany podlegają zatwierdzeniu przez odpowiednie grupy doradcze i komitety. Zmiany wdrażano w miarę możliwości w ramach planowanych wersji. Gdy zmiany te wymagały bardziej złożonych działań testowych lub były zależne od innych zmian, ich wdrożenie planowano w ramach zbliżającego się przekształcania każdej z aplikacji. Podejście takie minimalizuje wpływ takiego wdrażania, testowania i zatwierdzania tych zmian zarówno na państwa członkowskie, jak i Agencję.

W odniesieniu do **SIS** rozpatrzono osiem nowych wniosków o wprowadzenie zmian dotyczących usprawnień i aktualizacji istniejących funkcjonalności. Trzy wnioski sklasyfikowano jako istotne, a pięć wniosków jako mało istotne. W głównej mierze skupiono się na rozwiązaniu kwestii związanej z wdrożeniem zasad transliteracji ICAO z 2015 r. Ustanowiono grupę zadaniową, aby znalazła rozwiązanie, uzgodniła sposób wdrożenia tej zmiany i koordynowała działanie oraz dostosowała je do państw członkowskich, aby zniwelować stwierdzoną w aplikacji lukę. Zmianę wdrożono w ramach pierwszej wersji SIS z 2019 r. Planuje się wdrożenie czterech wersji w 2020 r., trzech zaś w ramach przekształcania SIS.

W odniesieniu do **VIS** praca grupy ds. zarządzania zmianą koncentrowała się na ocenie wpływu wzajemnego połączenia VIS i systemu wjazdu/wyjazdu. Było to bardzo istotne zadanie, wymagające ogromnego zaangażowania Agencji i państw członkowskich. Ustanowiono grupę zadaniową; odbyły się trzy specjalne spotkania i cztery zdalne spotkania mające na celu przeprowadzenie dogłębnej oceny zmian VIS wynikających z przepisów rozporządzenia w sprawie systemu wjazdu/wyjazdu oraz określenie sposobu ich wdrożenia. Sporządzono wykaz ponad 30 zmian, których wdrożenie do dokumentu kontroli interfejsu VIS będzie konieczne w celu zapewnienia wzajemnego połączenia z systemem wjazdu/wyjazdu. Ponadto rozpatrzono trzy nowe wnioski o wprowadzenie zmian, wszystkie sklasyfikowane jako istotne. Jeden dotyczył zmiany w sytuacji nadzwyczajnej, dwa zaś zaplanowano w ramach przekształcenia VIS.

W odniesieniu do **Eurodac** rozpatrzono sześć nowych wniosków o wprowadzenie zmian. Wszystkie te wnioski dotyczyły zwiększenia użyteczności, były sklasyfikowane jako mało istotne, lecz o dużym znaczeniu dla państw członkowskich. Główny wniosek w sprawie zmiany dotyczył zwiększenia pojemności platformy, co było niezbędne do poradzenia sobie z większym obciążeniem pracą wynikającym z większej liczby osób ubiegających się o azyl. Inne usprawnienia wiązały się z potrzebami operacyjnymi i związanymi z użytecznością, jakie miały państwa członkowskie.

Dzięki ciągłej pracy i współpracy z ekspertami z państw członkowskich szybko wdrożono większość wniosków o wprowadzenie zmian. Dotychczas wszystkie wdrożone lub planowane do wdrożenia zmiany uzyskały poparcie wszystkich państw członkowskich. Jest to duże osiągnięcie w ramach procesu zarządzania zmianą, które wskazuje na zdolność do zjednoczenia ekspertów z państw członkowskich w celu oceny i sporządzenia projektu proponowanych usprawnień.

Zarządzanie testowaniem, wersjami systemów i wdrażaniem

Przed wdrożeniem wersji przeprowadzano szeroko zakrojone testy. eu-LISA poczyniła postępy w kierunku wdrożenia platformy testowej end-to-end dla wielkoskalowych systemów informatycznych. Po wybraniu rozwiązania zakończono etapy wdrażania i szkolenia. Obecnie rozwiązanie jest gotowe do wykorzystania na potrzeby opracowania systemu wjazdu/wyjazdu i po przeprowadzeniu oceny kosztów i korzyści będzie ono stopniowo rozszerzane na wszystkie inne systemy.

Wdrożenie wersji SIS II, VIS i Eurodac zdefiniowano w polityce zarządzania wersjami systemów i wdrażaniem. Działania związane z wdrażaniem i wersjami systemów planuje się i prowadzi w taki sposób, aby zminimalizować wpływ działań operacyjnych na systemy, przykładając szczególną wagę do ich wydajności i dostępności. W 2019 r. wdrożono następujące wersje systemów.

SIS II: wdrożono jedną wersję w środowisku produkcyjnym. Poza elementami służącymi dostosowaniu i skorygowaniu, wersja ta obejmowała wdrożenie specyfikacji ICAO z 2015 r., co stanowiło zmianę biznesową mającą wpływ na dane państw członkowskich. Drugą wersję ukończono dnia 8 stycznia 2020 r. i zawierała ona głównie zmiany umożliwiające integrację Fronteksu jako nowego użytkownika SIS i rozszerzenie dostępu dla Europolu i Eurojustu.

VIS: wdrożono trzy wersje w środowisku produkcyjnym. Pierwsza wersja z 2019 r., przesunięta z 2018 r., zawierała wirtualizację systemu biometrycznego. Druga wersja zawierała elementy służące dostosowaniu i skorygowaniu, jak również zwiększenie pojemności VIS do 100 mln wpisów. Ostatnia wersja z 2019 r. obejmowała natomiast integrację Europolu jako nowego użytkownika.

Eurodac: wdrożono jedną wersję w środowisku produkcyjnym. Wersja ta koncentrowała się na wdrożeniu korygujących i dostosowawczych zmian technicznych. Uruchomienie drugiej planowanej wersji technicznej przesunięto na 2020 r.¹⁹

¹⁹ Wersję tę uruchomiono w lutym 2020 r.

Agencja przyjęła całościowe podejście „zarządzania cyklem życia aplikacji”, aby szybciej i sprawniej dostarczać komponenty i aplikacje informatyczne. Ponowne wykorzystywanie wspólnych komponentów oraz wzajemne połączenie i interoperacyjność nowych systemów sprawiają, że cykle życia aplikacji stają się bardziej złożone. Podejście zarządzania cyklem życia aplikacji umożliwi automatyzację procesu zarządzania cyklem życia i zapewnia lepszą identyfikowalność podczas sprawozdawczości, analizy, opracowywania, testowania, uruchamiania i zapewniania jakości dzięki umożliwieniu takiego spójnego i kompleksowego zarządzania. W ramach wstępnego etapu w grudniu 2019 r. rozpoczęto badanie mające na celu określenie istniejących zdolności i luk, a także opracowanie planu działania w zakresie wdrożenia zarządzania cyklem życia aplikacji. Przeprowadzenie badania planuje się na pierwszą połowę 2020 r.

1.1.2 Rozwój systemów

SIS

W 2019 r. główne starania eu-LISA dotyczące SIS koncentrowały się na terminowym wdrożeniu przekształconej wersji rozporządzenia w sprawie SIS równolegle z dalszym opracowywaniem SIS AFIS. Aby odpowiedzieć na potrzeby państw członkowskich i ciągły wzrost liczby prowadzonych wyszukiwań, Agencja rozpoczęła projekt mający na celu zwiększenie pojemności w zakresie zapytań. Wdrożono zasady transliteracji ICAO z 2015 r., a Agencja wspierała integrację nowych użytkowników (Cypru, Irlandii i Fronteksu).

Wersja przekształcona rozporządzeń w sprawie SIS

Po wejściu w życie wersji przekształconej rozporządzeń w sprawie SIS w dniu 28 grudnia 2018 r. rozpoczęto liczne działania. Zgodnie z nowymi ramami prawnymi w sprawie SIS w dniach 29–30 stycznia podgrupa ds. SIS grupy ekspertów ds. systemów informacyjnych na potrzeby granic i bezpieczeństwa (grupa ekspertów ds. SIS) rozpoczęła spotkania. Zainicjowały one pierwszą turę dyskusji na temat opisu nowych funkcjonalności i wymogów technicznych w odniesieniu do systemu centralnego, możliwych i preferowanych opcji wdrożenia i ich technicznych i operacyjnych konsekwencji. W 2019 r. grupa ekspertów ds. SIS spotykała się regularnie, aby omawiać takie tematy jak nowe wymagania dotyczące wpisów dotyczących przedmiotów, nowych wymogów w zakresie statystyk i wykorzystywania SIS na potrzeby powrotu nielegalnie przebywających obywateli państwa trzeciego. W ramach wersji przekształconej rozporządzeń w sprawie SIS do końca 2019 r. odbyło się kilka cykli oceny dokumentu kontroli interfejsu i szczegółowych specyfikacji technicznych.

W styczniu 2020 r. pomyślnie wdrożono wersję 9.3.0 systemu SIS II. Zgodnie z nową podstawą prawną wersja ta obejmowała nowe funkcjonalności kontroli dostępu umożliwiające Europolowi, Eurojustowi i Fronteksowi wysyłanie zapytań związanych z wszystkimi adekwatnymi rodzajami wpisów w systemie oraz wyszukiwanie odcisków palców i wyszukiwanie rozszerzone. Ponadto wzbogacono funkcjonalność AFIS o wyszukiwanie odbitek kontrolnych. Po zatwierdzeniu i połączeniu systemów Eurojustu i Fronteksu funkcjonalności te będą dla nich w pełni dostępne.

Etap 2 AFIS

Kilka państw członkowskich (Belgia, Republika Czeska, Hiszpania, Islandia i Litwa) dokonało zatwierdzenia i połączenia w ramach 1. etapu AFIS.

Oficjalne rozpoczęcie przez Agencję 2. etapu AFIS miało miejsce dnia 16 kwietnia w Strasburgu. eu-LISA, biorąc pod uwagę napięty harmonogram etapu projektowania 2. etapu AFIS, zaproponowała podczas Forum Zarządzania Programem SIS AFIS połączenie 2. etapu AFIS z dodatkowymi wymogami w zakresie biometrii wynikającymi z wersji przekształconej rozporządzeń w sprawie SIS. Celem projektu 2. etapu AFIS jest określenie wymogów i odpowiadającego im projektu usprawnień działania systemu i rozszerzenia możliwości wyszukiwania biometrycznego o dane daktyloskopijne wnętrza dłoni i niewidoczne ślady linii papilarnych. Takie rozszerzenie systemu biometrycznego będzie dostępne na potrzeby odpraw granicznych (pierwsza linia)

i na posterunkach policji (druga linia). Ta nowa funkcjonalność będzie również wykorzystywana w ramach dochodzeń policyjnych. Po zakończeniu etapu projektowania 2. etapu AFIS (wrzesień–grudzień) różne zainteresowane strony zatwierdziły dokument użytkownika dotyczący wymogów²⁰.

Zasady transliteracji ICAO

Dnia 9 października 2019 r., po sześciu miesiącach opracowywania, Agencja ukończyła wdrażanie zasad transliteracji ICAO z 2015 r. do SIS II. Był to ważny cel pośredni dotyczący SIS II, który był również najbardziej wymagającym i złożonym usprawnieniem systemu od momentu jego uruchomienia w maju 2013 r.

Transliteracja krajowych znaków specjalnych jest podstawową funkcjonalnością SIS II i ułatwia tworzenie wpisów i ich otrzymywanie z systemu przy wprowadzaniu zapytań. W 2018 r., w wyniku incydentu zgłoszonego przez niektóre państwa członkowskie, Agencja odkryła, że SIS II nie zawiera wartości, które znajdują się w ostatnich specyfikacjach ICAO. W 2015 r. ICAO zaktualizowało specyfikacje dotyczące dokumentów podróży odczytywanych maszynowo o nowe tabele transliteracji. Ten pomyślny rozwój SIS II świadczy o udanej współpracy Agencji z ekspertami z państw członkowskich, którzy wnieśli swój wkład do oceny problemu i określenia rozwiązania.

Zwiększenie zdolności przerobowych zapytań

Dnia 1 kwietnia uruchomiono projekt dotyczący zwiększenia zdolności przerobowych wpisów SIS. Zwiększenie zdolności przerobowych zapytań stanowi główną zmianę systemu centralnego SIS i jest konieczne, aby dostosować je do rosnącego wykorzystywania przez państwa członkowskie i do wykładniczego wzrostu liczby wpisów. Pojemność wpisów osiągnie ostatecznie 130 mln. Projekt podzielono na trzy główne etapy: pierwszą wersję wdrożono i zawierała ona ulepszenie oprogramowania aplikacji WebLogic²¹. Druga wersja będzie dotyczyła wyszukiwarki. Trzecia wersja wprowadzi natomiast usprawnienie bazy danych.

Integracja nowych użytkowników

eu-LISA w dalszym ciągu wspierała tę część społeczności SIS, która nie była jeszcze połączona z systemem produkcji. W trzecim kwartale 2019 r. rozpoczęto projekt połączenia Republiki Cypryjskiej. eu-LISA prowadziła prace wspólnie z przedstawicielami Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i z tamtejszą policją, aby rozpocząć projekt oraz przeprowadzić sesję szkoleniową. Poczyniono znaczne postępy w kierunku integracji Irlandii: w grudniu 2019 r. przyjęto końcowe sprawozdanie podsumowujące w sprawie testów, świadczące o gotowości technicznej do integracji do SIS w 2020 r. W czwartym kwartale 2019 r. ustanowiono przyłączenie Fronteksu do SIS, co było główną kwestią wynikającą z wersji przekształconej rozporządzeń w sprawie SIS.

VIS/system biometryczny

Zmiany wprowadzone do systemu w 2019 r. miały na celu zapewnienie jego wystarczającej pojemności, aby zaspokoić rosnące potrzeby państw członkowskich wynikające z wdrożenia wspólnej polityki wizowej UE. Zmiany te obejmowały VIS i system biometryczny, a także udostępnione państwom członkowskim środowiska testowe. Agencja pracowała również nad integracją nowych użytkowników (Europolu, biernego dostępu Bułgarii i Rumunii). Duży wpływ na rozwój VIS/systemu biometrycznego miało przyszłe wzajemne połączenie między VIS i systemem wjazdu/wyjazdu.

Wzrost pojemności

eu-LISA regularnie prowadziła obliczenia na potrzeby prognoz jako część zarządzania pojemnością, aby przewidzieć odpowiednie działania służące zapobieganiu jakimkolwiek brakom lub krytycznemu wpływowi na operacje. Pierwsza wersja VIS, którą uruchomiono w 2011 r., miała zgodnie z planem przetwarzać do 100 mln wniosków. Dogłębna analiza przeprowadzona w 2015 r. wykazała, że średni rozmiar wniosku wizowego jest

²⁰ Etap wdrażania rozpoczął się w styczniu 2020 r.

²¹ Pierwszą wersję wdrożono w pierwszym kwartale 2020 r.

znacznie większy niż się spodziewano, co doprowadziło do sytuacji, w której pojemność przechowywania jest niższa niż docelowa liczba wniosków. Podjęto w tym zakresie działania, aby dostosować infrastrukturę przechowywania do niezbędnego poziomu. W rezultacie w czerwcu 2019 r. wdrożono nową wersję, zwiększając pojemność przechowywania VIS do 100 mln wpisów. Oczekuje się, że taki poziom zaspokoi długoterminowe potrzeby biznesowe, zachowując pewien margines na uwzględnienie potencjalnych przyszłych decyzji lub zdarzeń, które mogłyby prowadzić do większego wykorzystania VIS i wymagałyby dodatkowej pojemności.

Poczyniono również postępy w zakresie zwiększenia pojemności bazy danych systemu biometrycznego, sporządzając szczegółowy projekt rozwiązania technicznego, konfigurując środowisko i przeprowadzając kampanie testowe projektu. W czwartym kwartale 2019 r. projekt był gotowy do zakończenia pod względem technicznym, a wersja była gotowa do wdrożenia. W następstwie incydentu, który wystąpił w drugim kwartale, system produkcji systemu biometrycznego wymagał jednak dodatkowych testów w drugiej połowie 2019 r. W międzyczasie zaobserwowano spadek liczby nowych wniosków wizowych, co wpłynęło na krótkoterminowe obniżenie priorytetu zwiększania pojemności. Stwierdzono wtedy, że opóźnienie wdrożenia tej wersji jest możliwe z perspektywy biznesowej. Wdrożenie tej wersji na produkcji przesunięto zatem na pierwszą połowę 2020 r.

Środowisko testowe

Po wprowadzeniu zmian w VIS/systemie biometrycznym i zwiększeniu ich pojemności, pomyślnie opracowano nowe uzupełniające bazy danych do celów testowych. Bazy te musiały być większe, aby odpowiadać nowej pojemności VIS i systemu biometrycznego. Musiały być one również bardziej reprezentatywne, aby zwiększyć jakość testów, i wzajemnie ze sobą połączone, aby umożliwić testowanie end-to-end. Zakończony projekt obejmował również kilka szybkich korzyści w zakresie testowania, np. automatyzację niektórych etapów testów lub dokumentację narzędzi wykorzystywanych do prowadzenia testów.

Wdrożenie platformy testowej end-to-end VIS/systemu biometrycznego ukończono w pierwszym kwartale 2019 r. Celem tego projektu było stworzenie niezastreżonego rozwiązania testowego end-to-end stanowiącego dźwignię dla standardowych narzędzi przyjętych w branży (obejmującego kwestie funkcjonalne i niefunkcjonalne) na użytek VIS i systemu biometrycznego. W ramach projektu przeprowadzono również weryfikację poprawności projektu narzędzia monitorującego wykonywanie testów. Funkcjonuje już nowa platforma zarządzania testami.

Zaplanowano zwiększenie wydajności przedprodukcyjnego środowiska testowego do 100%, aby dostosować warunki testowania do warunków produkcyjnych, dzięki czemu testy efektywności i próby trwałościowe są dokładniejsze. W międzyczasie konieczna jednak była zmiana priorytetu przydzielonego budżetu i przydzielonych zasobów, aby uruchomić projekt wzajemnego połączenia VIS i systemu wjazdu/wyjazdu, który ma wyższy priorytet i podlega ściślejszym ograniczeniom związanym z planowaniem.

W następstwie wystąpienia w 2019 r. krytycznego incydentu na wszystkich platformach testowych, który trwał dwa tygodnie, państwa członkowskie wyraziły potrzebę wprowadzenia specjalnej umowy o gwarantowanym poziomie usług i środowisk testowych w mniejszym stopniu podatnych na awarie. Uruchomiono zatem specjalny projekt mający na celu zwiększenie odporności infrastruktury testowej VIS, łącznie z usprawnieniem monitorowania i reaktywności w przypadku awarii²².

Optymalizacja zasobów VIS/systemu biometrycznego

Aby korzystać z zasobów obliczeniowych VIS/systemu biometrycznego w sposób wydajny, Agencja planuje poprawić konfigurację frontendu w celu dostosowania rozłożenia transakcji do rzeczywistego poziomu

²² Projekt jest obecnie na etapie kontroli; zgodnie z planem ma zostać wdrożony przed drugim kwartałem 2020 r.

wykorzystania przez państwa członkowskie. W 2019 r. przedłożono i zaakceptowano sprawozdanie z analizy dostosowania przepustowości transakcyjnej VIS/systemu biometrycznego. W międzyczasie oceniono jednak, że wprowadzenie wzajemnego połączenia VIS i systemu wjazdu/wyjazdu miałoby znaczny wpływ na wykorzystywanie i rozłożenie transakcji VIS/systemu biometrycznego. W związku z tym nie można było zaplanować wdrażania w odniesieniu do dostosowania przepustowości transakcyjnej. Zaraz po uzyskaniu końcowych prognoz użytkowania systemu wjazdu/wyjazdu ponownie przeprowadzona zostanie analiza na podstawie tego samego modelu i rozpocznie się wdrażanie. Z drugiej strony wdrożono wirtualizację systemu biometrycznego, która stanowiła techniczny warunek wstępny dostosowania przepustowości transakcji, i udostępniono ją w środowisku produkcyjnym i nieprodukcyjnym.

Refaktoryzacja VIS dotycząca projektu dostosowania elastycznych transakcji, rozpoczęta w 2017 r., miała na celu przeprowadzenie weryfikacji poprawności projektu, aby zwiększyć elastyczność zdolności przerobowych i wydajności VIS poprzez zastosowanie dynamicznego modelu opartego na usłudze. W ramach projektu wzajemnego połączenia VIS i systemu wjazdu/wyjazdu wprowadzono jednak nowe wymagania i ograniczenia techniczne niedostosowane do tego projektu. Ponadto nie spełniono wymogu „zero przestojów”, który miał krytyczne znaczenie. W rezultacie uznano, że nie można wykorzystać wyników tej weryfikacji poprawności projektu do dalszego rozwoju VIS.

Integracja nowych użytkowników

W sierpniu 2019 r. podpisano specjalną umowę w sprawie przygotowania biernego dostępu Bułgarii i Rumunii do systemu, a także potencjalnie Chorwacji, jeżeli Rada Europejska podejmie taką decyzję. Taki bierny dostęp (prawo do wysyłania zapytań w VIS) jest warunkiem wstępnym dla państw członkowskich, aby mogły one wdrożyć system wjazdu/wyjazdu i korzystać z niego. eu-LISA w dalszym ciągu zapewniała wsparcie wszystkim takim państwom członkowskim w zakresie testowania i szkolenia. Wdrażanie postępowało z niewielkim opóźnieniem ze względu na dodatkowe testy, które były konieczne do pełnego zatwierdzenia funkcjonalności. Wdrożenie związanej z tym wersji VIS planuje się na czerwiec 2020 r.

Oczekując spotkania w sprawie przystąpienia Cypru do SIS, delegacja eu-LISA odwiedziła również cypryjskie Ministerstwo Spraw Zagranicznych, aby omówić plany działania w zakresie szkoleń dotyczących ich operacji centralnych.

Kontynuowano projekt integracji Europolu: podpisano umowę w sprawie wniosku o wprowadzenie zmian, a pod koniec czerwca rozpoczęła się kampania badania zgodności. W październiku 2019 r. wdrożono funkcjonalność na produkcji. Ponieważ jednak interfejs krajowy nie jest jeszcze w pełni gotowy, Europol nie może korzystać ze swojego dostępu przed pierwszym kwartałem 2020 r.

Eurodac

W 2019 r. wszystkie projekty zaplanowane dla Eurodac wiązały się z konkretnymi zmianami technicznymi. Współprawodawcy nie przyjęli jeszcze niestety wersji przekształconej rozporządzenia Eurodac, co wstrzymało wszystkie zmiany funkcjonalne systemu.

Model komunikacji

Agencja planowała zmienić w 2019 r. model komunikacji Eurodac na usługi sieciowe. Cel i zakres projektu przedstawiono grupie doradczej ds. Eurodac, która wydała negatywną opinię na temat wdrożenia tej zmiany przed wejściem w życie wersji przekształconej rozporządzenia Eurodac. Według grupy doradczej ds. Eurodac kosztowna zmiana w krajowym punkcie dostępu nie przyniosłaby z biznesowego punktu widzenia żadnej wartości dodanej. Wymóg usług sieciowych pojawi się wraz z wdrożeniem wersji przekształconej rozporządzenia, gdy między państwami członkowskimi a systemem centralnym Eurodac nastąpi wymiana większej ilości danych. Dodatkowo projekt infrastruktury Eurodac nie jest już najnowocześniejszą technologią

i nie spełnia wymogów określonych w rozporządzeniach w sprawie interoperacyjności. Planuje się zatem całkowitą przebudowę Eurodac podczas wdrażania nowych funkcjonalności wynikających z nowych instrumentów prawnych w sprawie Eurodac, w tym jego modelu komunikacji w oparciu o usługi sieciowe.

W marcu odbyło się pierwsze spotkanie grupy ekspertów ds. Eurodac w sprawie uniwersalnego formatu wiadomości (UMF). Agencja utworzyła tę grupę z uwagi na zmianę modelu komunikacji na usługi sieciowe, a także na przyszły format wymiany danych w ramach interoperacyjności. Celem tej grupy jest prowadzenie prac przygotowawczych, podlegających koordynacji eu-LISA, dotyczących rozszerzenia w zakresie uniwersalnego formatu wiadomości/azylu i zapewnienie połączenia między grupą doradcą ds. Eurodac i ustanowionym zarządzaniem projektem dotyczącym uniwersalnego formatu wiadomości. Grupa wniesie również swój wkład w przyszłe zmiany w Dublinet, takie jak przestawienie się z formularzy w formacie PDF na formularze internetowe zgodne z uniwersalnym formatem wiadomości. W proces ten zaangażowane były również inne zainteresowane strony, takie jak EASO. We wrześniu odbyło się drugie spotkanie grupy ekspertów. Wyodrębniono i przeanalizowano wszystkie przypadki użycia Eurodac (w oparciu o wstępny wniosek w sprawie wersji przekształconej rozporządzenia Eurodac).

Integracja ze wspólną infrastrukturą tworzenia kopii zapasowych

W okresie sprawozdawczym kontynuowano integrację Eurodac ze wspólną infrastrukturą tworzenia kopii zapasowych, mając na celu przyrost wydajności. Pierwszy etap, migrację danych zapasowych do fizycznego urządzenia pamięciowego w ramach wspólnej infrastruktury, pomyślnie zakończono w czerwcu. Drugi etap, usprawnienie mechanizmu kopii zapasowej aplikacji, anulowano ze względu na techniczne ograniczenia obecnej infrastruktury Eurodac. Z tego powodu podjęto decyzję, aby zamiast tego dokonać migracji w ramach usługi BaaS (Backup-as-a-Service) wspólnej infrastruktury, która będzie dostępna w 2020 r.

Badanie obrazowania wielospektralnego

W kwietniu i w maju eu-LISA przeprowadziła badanie, aby ocenić, czy wykorzystanie urządzeń do obrazowania wielospektralnego do celów skanowania odcisków palców miałyby wpływ na wydajność systemu centralnego Eurodac. Badanie to przeprowadzono przy wsparciu Szwecji i Norwegii w ramach uprawnień grupy doradczej ds. Eurodac. We wniosku z badania stwierdzono, że wykorzystanie obrazowania wielospektralnego nie pogarsza wydajności Eurodac. Ponadto Eurodac jest w stanie przetwarzać odciski palców uchwycone przez skanery obrazowania wielospektralnego szybciej w porównaniu ze skanerami optycznymi. Oznacza to, że przy dużej liczbie transakcji korzystanie z obrazowania wielospektralnego może zmniejszyć czas oczekiwania na uzyskiwane w odpowiedzi trafienia. Ponadto wykorzystywanie technologii obrazowania wielospektralnego nie zmniejszyłoby aktualnego poziomu dokładności systemu centralnego Eurodac. Na podstawie wyników badania eu-LISA stwierdziła, że korzystanie z technologii skanowania wykorzystującej obrazowanie wielospektralne można wdrażać jednocześnie z innymi technologiami w zależności od potrzeb i budżetu każdego z państw członkowskich. Sprawozdanie podsumowujące wnioski z tego badania opublikowano na stronie internetowej eu-LISA²³.

Wysoka dostępność wielkoskalowych systemów informatycznych

Systemy powierzone Agencji mają krytyczne znaczenie dla kontroli granicznych, bezpieczeństwa wewnętrznego i zarządzania migracją w UE. W związku z tym Agencja musi zapewnić, aby państwa członkowskie i stosowne agencje UE miały do nich niezakłócony dostęp. Opracowywanie SIS, VIS i Eurodac miało jednak miejsce w różnym czasie i odbywało się na podstawie różnej architektury, która nie zapewnia w pełni ich wysokiej dostępności.

W art. 10 rozporządzenia ustanawiającego Agencję przewidziano, że w przypadku gdy unijne akty prawne regulujące systemy wymagają, by Agencja zapewniała działanie tych systemów w trybie całodobowym, 7 dni w tygodniu i bez

23 <https://www.eulisa.europa.eu/Publications/Reports/Eurodac%20MSI-Optical%20Test%20Study.pdf>

uszczerbku dla tych unijnych aktów prawnych, Agencja wdraża rozwiązania techniczne, by spełnić te wymogi. W przypadku gdy te rozwiązania techniczne wymagają powielenia systemu lub powielenia elementów systemu, są one wdrażane dopiero po przeprowadzeniu niezależnej oceny skutków oraz analizy kosztów i korzyści zleconej przez Agencję, po zasięgnięciu opinii Komisji i po pozytywnej decyzji zarządu.

Ponadto w art. 4 ust. 4 nowego rozporządzenia w sprawie SIS przyjętego w listopadzie 2018 r. określono, że „eu-LISA wdraża rozwiązania techniczne mające na celu zwiększenie niezakłóconej dostępności SIS poprzez jednoczesne funkcjonowanie CS-SIS i wersji zapasowej CS-SIS, o ile taka wersja zapasowa CS-SIS jest w stanie zagwarantować funkcjonowanie SIS w przypadku awarii, albo poprzez duplikację systemu lub jego komponentów. Niezależnie od wymogów proceduralnych określonych w art. 10 rozporządzenia (UE) 2018/1726, eu-LISA przygotowuje, nie później niż dnia 28 grudnia 2019 r., opracowanie dotyczące opcji w zakresie rozwiązań technicznych, zawierające niezależną ocenę skutków oraz analizę kosztów i korzyści”.

W 2019 r. eu-LISA rozpoczęła prace nad oceną skutków. Aby jednak zapewnić spójność wyników między wszystkimi systemami i zmaksymalizować korzyści operacyjne, ocenę skutków opracowano w dwóch etapach. Pierwszy etap miał na celu dostarczenie nadrzędnej niezależnej oceny skutków oraz analizy kosztów i korzyści w przypadku różnych wariantów ukierunkowanych na zdolność przerobową w odniesieniu do niezakłóconej dostępności wszystkich systemów powierzonych Agencji. Koncentrował się on na wydajności i wysokiej dostępności systemów i służył szczegółowemu zbadaniu bieżących i przyszłych potrzeb, które stworzą rozwiązania techniczne w zakresie zdolności hostingowej w centrach technicznych, i zagrożeń związanych z obecną konfiguracją operacyjną, a także służył ocenie i porównaniu nadrzędnych wariantów w celu zwiększenia przepustowości i redundancji obiektu. Pierwszy etap oceny skutków zakończono w marcu 2020 r.

Aby spełnić wymóg prawny dotyczący niezależnej oceny skutków i analizy kosztów i korzyści wariantów technicznych służących wzmocnieniu niezakłóconej dostępności, Agencja będzie w 2020 r. kontynuowała drugi etap oceny skutków. Ma on na celu określenie szczegółowych rozwiązań technicznych i związanych z architekturą służących nieprzerwanej dostępności powierzonych Agencji systemów, w tym dalszą dokładniejszą analizę techniczną i analizę kosztów i korzyści. Dzięki wynikom drugiego etapu oceny skutków Agencja uzyska kompleksowe porównanie zidentyfikowanych rozwiązań technicznych, które ułatwi jej określenie preferowanej ścieżki; uwzględni przy tym architekturę nowych systemów (systemu wjazdu/wyjazdu, ETIAS, komponentów interoperacyjności), którą zaprojektowano *de facto* w celu wspierania nieprzerwanej dostępności (w trybie active/active), i wywrze na nią wpływ. Ostateczne rezultaty oceny skutków zostaną przedstawione zarządowi w listopadzie 2020 r.

Praktyczne wdrażanie w tych systemach nowej architektury o wysokiej dostępności może się jednak rozpocząć dopiero w 2022 r. i zależy ono od dostępności niezbędnego budżetu w nowych wieloletnich ramach finansowych na lata 2021–2027.

1.1.3 Opracowywanie i wdrażanie nowych systemów

System wjazdu/wyjazdu

W 2019 r. Agencja kontynuowała swoją pracę nad wdrożeniem systemu wjazdu/wyjazdu w ścisłej współpracy z państwami członkowskimi i Komisją Europejską. Ze względu na złożony charakter działań związanych z wdrożeniem pracę zorganizowano w formie programu obejmującego następujące projekty:

- system centralny systemu wjazdu/wyjazdu;
- system biometryczny i wspólny serwis porównywania danych biometrycznych dla systemu wjazdu/wyjazdu;
- usługa sieciowa systemu wjazdu/wyjazdu;
- interfejs systemu wjazdu/wyjazdu ze wspólnym repozytorium na potrzeby sprawozdawczości i statystyki;
- interoperacyjność VIS i systemu wjazdu/wyjazdu;
- sieć (w tym infrastruktura łączności VIS).

Pod koniec 2019 r. wdrażanie przebiegało zgodnie z harmonogramem i występowały tylko niewielkie odchylenia, które nie miały wpływu na ogólny harmonogram i na główne cele pośrednie. Poniżej przedstawiono szczegółowe informacje na temat statusu poszczególnych projektów.

System centralny EES

W dniu 17 maja 2019 r. eu-LISA opublikowała zaproszenie do składania ofert dotyczące umowy ramowej w sprawie opracowania systemu wjazdu/wyjazdu. Zamówienie wygrało konsorcjum składające się z trzech przedsiębiorstw: IBM Belgium, Atos Belgium i Leonardo. Całkowity pułap umowy ramowej w sprawie systemu wjazdu/wyjazdu wynosi nieco powyżej 14,2 mln EUR na maksymalny okres sześciu lat. Pierwsze umowy szczegółowe w sprawie wdrożenia pakietu roboczego 1 i 2 podpisano dnia 3 czerwca 2019 r.

Pod koniec grudnia 2019 r. ukończono etap konfiguracji programu (pakiet roboczy 1). Agencja przedstawiła wszystkie rezultaty i dokonała ich oceny zgodnie z harmonogramem. Etap dotyczący wymogów i specyfikacji (pakiet roboczy 2) obejmuje kilka złożonych rezultatów związanych ze szczegółowymi wymogami w zakresie systemu i jego architektury. Obejmują one funkcjonalne specyfikacje systemu, jego szczegółowy projekt techniczny i interfejs między systemem centralnym a systemami państw członkowskich i Europolu, a także VIS. Według stanu z końca grudnia 2019 r. prace postępują w dużym tempie, choć zaobserwowano pewne opóźnienia. Nie mają one jednak wpływu na to, aby państwa członkowskie rozpoczęły testowanie planowanej dostępności systemu centralnego pod koniec 2020 r., ani na planowaną datę uruchomienia w lutym 2022 r. Rozpoczęto również etap opracowywania (pakiet roboczy 3), podpisując dnia 23 grudnia dwie umowy szczegółowe obejmujące dostarczenie i instalację jednolitego interfejsu krajowego oraz realizujące zamówienie licencji na potrzeby automatyzacji uruchomienia.

System biometryczny i wspólny serwis porównywania danych biometrycznych dla systemu wjazdu/wyjazdu

Dnia 20 czerwca 2018 r. uruchomiono pierwszy etap procedury ograniczonej na system biometryczny dla systemu wjazdu/wyjazdu. Termin składania ofert upływał dnia 1 października 2018 r., po którym następowała ocena, a następnie zakończenie procedury. Agencja miała gotowe techniczne specyfikacje istotnych warunków zamówienia w pierwszej połowie lutego 2019 r. Uwzględniając poczynione od tamtej pory znaczne postępy dotyczące rozporządzeń w sprawie interoperacyjności (które ostatecznie weszły w życie dnia 11 czerwca 2019 r.), eu-LISA i Komisja uznały za korzystne omówienie dostępnych wariantów, aby odzwierciedlić te postępy w ofercie systemu biometrycznego dla systemu wjazdu/wyjazdu. Po kilku rundach rozmów dwustronnych eu-LISA i Komisja stwierdziły we wspólnej nocie, że należy rozszerzyć zakres oferty tak, aby obejmował migrację VIS, SIS II, Eurodac i systemu ECRIS-TCN do wspólnego serwisu porównywania danych biometrycznych. Wariant ten wymagał anulowania procedury LISA/2018/RP/02 EES BMS, co miało miejsce dnia 8 kwietnia 2019 r. Przyjmując takie podejście, rozszerzając przy tym harmonogram postępowania o udzielenie zamówienia na system biometryczny i wspólny serwis porównywania danych biometrycznych dla systemu wjazdu/wyjazdu, Agencja oszacowała, że zaoszczędzi 9–12 miesięcy na wdrażaniu rozporządzeń w sprawie interoperacyjności. Zgodnie z rozszerzonym zakresem oferty podjęto decyzję, że dane biometryczne na potrzeby VIS będą również bezpośrednio wykorzystywane we wspólnym serwisie porównywania danych biometrycznych bez konieczności migracji jego danych na potrzeby systemu wjazdu/wyjazdu do systemu pośredniczącego, co skutkuje szacowanymi oszczędnościami w wysokości 30 mln EUR. Dnia 7 maja 2019 r. uruchomiono nowe zaproszenie do składania ofert (etap 1), którego termin ustalono na dzień 26 czerwca 2019 r. Dnia 15 sierpnia 2019 r. rozpoczęto drugi etap procedury przetargowej, który zakończył się dnia 20 grudnia 2019 r.²⁴

²⁴ Ocenę ofert rozpoczęto w styczniu 2020 r., decyzję o udzieleniu zamówienia podjęto w marcu, a umowę ramową podpisano w kwietniu 2020 r.

Pakiet oprogramowania dla użytkowników (*User Software Kit*, USK) dla systemu wjazdu/wyjazdu, czyli narzędzie potrzebne do zapewnienia jakości danych biometrycznych, również wchodzi w zakres zaproszenia do składania ofert w sprawie wspólnego serwisu porównywania danych biometrycznych. Ukończono konsolidację wymogów wewnętrznych dotyczących USK z udziałem zespołów ds. systemu wjazdu/wyjazdu, VIS, SIS i Eurodac.

Usługa sieciowa systemu wjazdu/wyjazdu dla przewoźników i obywateli państwa trzeciego (możliwa do wykorzystania w kontekście ETIAS)

eu-LISA wniosła wraz z Fronteksem swój wkład w przygotowanie przez Komisję rozporządzenia wykonawczego w sprawie przewoźników obejmującego obowiązki przewoźników w stosowaniu interfejsu dla przewoźników (usługa sieciowa systemu wjazdu/wyjazdu i brama sieciowa ETIAS), a także w przygotowanie aktu wykonawczego dotyczącego publicznej strony internetowej i aplikacji do strony internetowej dla urządzeń mobilnych.

Pierwsze nieformalne spotkanie grupy roboczej ds. przewoźników, zorganizowane wspólnie przez eu-LISA i Komisję, odbyło się dnia 4 czerwca 2019 r. w Brukseli. Celem grupy roboczej ds. przewoźników jest zwiększanie świadomości wśród stowarzyszeń przewoźników w zakresie ich obowiązków wynikających z rozporządzeń w sprawie systemu wjazdu/wyjazdu i ETIAS, a także z konwencji z Schengen. Monitoruje ona również i omawia status przygotowania przewoźników do wdrożenia wspomnianych wcześniej przepisów, w tym wszelkie istotne kwestie natury operacyjnej/technicznej. W pierwszym spotkaniu wzięło udział 40 uczestników z 17 przedstawicieli przewoźników, których poproszono o przedstawienie wstępnych informacji zwrotnych. Drugie spotkanie grupy roboczej odbyło się dnia 20 września, a trzecie dnia 19 grudnia. Utworzono techniczną grupę przewoźników *ad hoc*, którą wydzielono z grupy roboczej ds. przewoźników; pierwsze spotkanie tej grupy odbyło się dnia 6 listopada i skupiało się na technicznych elementach koniecznych do wdrożenia usług sieciowych systemu wjazdu/wyjazdu i ETIAS.

Jednocześnie eu-LISA realizuje kilka działań koniecznych do opracowania pełnego pakietu specyfikacji technicznych obejmującego przewidywane zmiany w usługach sieciowych systemu wjazdu/wyjazdu/ETIAS, aby uruchomić stosowny pakiet roboczy w ramach obowiązującej umowy ramowej w sprawie wdrożenia systemu wjazdu/wyjazdu.

Wyniki wszystkich tych działań będzie można wykorzystać do zakończenia specyfikacji technicznych usług sieciowych systemu wjazdu/wyjazdu/ETIAS.

Interfejs ze wspólnym repozytorium na potrzeby sprawozdawczości i statystyki

Zgodnie z wymogami określonymi w art. 63 rozporządzenia w sprawie systemu wjazdu/wyjazdu istnieje obowiązek sporządzania sprawozdań i statystyk dotyczących systemu wjazdu/wyjazdu na potrzeby państw członkowskich. Jednocześnie trwa realizacja szerzej zakrojonej inicjatywy ukierunkowanej na interoperacyjność, mającej na celu utworzenie wspólnego repozytorium na potrzeby sprawozdawczości i statystyki wszystkich systemów eu-LISA; w grudniu 2019 r. przedstawiono badanie techniczne w tej kwestii (zob. sekcja dotycząca interoperacyjności, s. 42). W badaniu określono specyfikacje techniczne oraz zaproponowano budżet i harmonogram dotyczące interfejsu systemów informacyjnych eu-LISA ze wspólnym repozytorium, również w ramach systemu wjazdu/wyjazdu. W oparciu o specyfikacje, w drugim kwartale 2020 r. rozpocznie się projekt będący częścią umowy ramowej w sprawie systemu wjazdu/wyjazdu, mający na celu utworzenie interfejsu systemu wjazdu/wyjazdu z repozytorium.

Interoperacyjność między VIS a systemem wjazdu/wyjazdu

Zgodnie z planowaniem orientacyjnym eu-LISA rozpoczęła prace nad interoperacyjnością między VIS a systemem wjazdu/wyjazdu. Agencja we współpracy z wykonawcą VIS oceniła wpływ przepisów rozporządzenia w sprawie systemu wjazdu/wyjazdu na VIS. W kwietniu 2019 r. zaczęto definiować specyfikacje techniczne i

zwrócono się do państw członkowskich o uczestnictwo w ocenie dokumentu kontroli interfejsu. Aby zapewnić terminowe postępy w kwietniu, maju i czerwcu 2019 r. zorganizowano trzy spotkania grupy ds. zarządzania zmianą. We wrześniu 2019 r. podzespół ds. VIS Komitetu ds. SIS/VIS formalnie poparł dokument, który dostarczono państwom członkowskim pod koniec tego samego miesiąca. Aby nie wywierać wpływu na postępowanie o udzielenie zamówienia w sprawie wspólnego serwisu porównywania danych biometrycznych, zmiany związane z systemem biometrycznym będą rozpatrywane gdy tylko złożone zostanie zamówienie dotyczącego wspólnego serwisu porównywania danych biometrycznych.

Sieć (w tym infrastruktura łączności VIS)

Projekt dotyczący sieci dzieli się na trzy etapy: pierwszy etap obejmuje studium wykonalności mające na celu ustalenie technicznej i finansowej wykonalności usprawnienia, a drugi etap obejmuje testowanie nowo opracowanych elementów technicznych w środowisku cyfrowej piaskownicy danych i z udziałem państw członkowskich biorących udział w projekcie pilotażowym. Trzeci etap obejmuje wdrożenie niezbędnych zmian do istniejącej infrastruktury łączności VIS, aby uwzględnić w niej system wjazdu/wyjazdu.

Pomyślnie zakończono pierwszy etap projektu. Obecnie trwają drugi i trzeci etap projektu i ich realizacja przebiega zgodnie z planem. Aktualizację infrastruktury łączności VIS bardziej szczegółowo opisano w sekcji dotyczącej infrastruktury i sieci (zob. s. 45).

ETIAS

eu-LISA rozpoczęła wdrażanie rozporządzenia w sprawie ETIAS wraz z jego wejściem w życie, zaczynając od niezbędnych struktur zarządzania i organizacji pracy nad opracowywaniem systemów.

W pierwszej połowie 2019 r. Agencja ustanowiła niezbędne organy zarządzające ETIAS. Dnia 1 lutego 2019 r. po raz pierwszy spotkała się w Strasburgu Komisja ds. Zarządzania Programem ETIAS na swoim comiesięcznym spotkaniu. Zgodnie z rozporządzeniem w sprawie ETIAS rozszerzono zakres grupy doradczej ds. systemu wjazdu/wyjazdu tak, aby obejmowała ETIAS; pierwsze spotkanie połączonej grupy doradczej ds. systemu wjazdu/wyjazdu i ETIAS odbyło się w dniach 13–14 marca w głównej siedzibie Agencji w Tallinie. Jednocześnie organizowano specjalne techniczne posiedzenia trójstronne między eu-LISA, Fronteksem i Europolem, aby zapewnić skuteczną techniczną współpracę i koordynację między tymi trzema agencjami.

Pracom nad opracowaniem i wdrażaniem ETIAS nadano strukturę programu podzielonego na trzy odrębne etapy:

- i. Etap przygotowawczy rozpoczął się w 2018 r. i według harmonogramu ma trwać do drugiego kwartału 2020 r., przy czym obecnie Agencja jest w trakcie sporządzania weryfikacji technicznych specyfikacji istotnych warunków zamówienia.
- ii. Etap postępowania o udzielenie zamówienia rozpoczął się w trzecim kwartale 2019 r. ustanowieniem postępowania o udzielenie zamówienia w sprawie przekrojowego modelu inżynierskiego i zakończy się w trzecim kwartale 2020 r. podpisaniem umów i rozpoczęciem projektowania i opracowywania ETIAS.
- iii. Etap wdrażania będzie obejmował trzy główne ścieżki: po pierwsze, szczegółową analizę wymogów i zaprojektowanie ETIAS; po drugie, opracowanie systemu; oraz po trzecie, testowanie i uruchomienie systemu.

Obecnie trwa etap przygotowawczy i obejmuje on cztery równoległe obszary prac: związany z rekrutacją, prawny, techniczny i związany z przekrojowym udzielaniem zamówień.

Obszar prac związany z rekrutacją

W ramach rekrutacji personelu Agencja określiła odpowiednie profile w odniesieniu do przygotowania, wdrożenia i obsługi ETIAS na podstawie oceny brakujących zdolności. Aby przyspieszyć proces rekrutacji, zidentyfikowane profile podzielono na grupy; są one również dostosowane do nowej struktury organizacyjnej Agencji. Według stanu na koniec 2019 r. zatrudniono osoby na 10 z 19 stanowisk pracy.

Prawny obszar prac

Agencja wspierała Komisję Europejską i państwa członkowskie w ramach spotkań Komitetu ds. Inteligentnych Granic i grupy ekspertów w przygotowaniu stosownych aktów prawnych niezbędnych do opracowania technicznych specyfikacji istotnych warunków zamówienia dotyczących ETIAS. Aby ukończyć opracowywanie technicznych specyfikacji istotnych warunków zamówienia konieczne są, oprócz późniejszych poprawek dotyczących ETIAS, stabilne akty prawne. Sześć aktów wykonawczych i sześć aktów delegowanych uznaje się za stabilne. Jednocześnie czyniono ograniczone postępy w odniesieniu do aktu wykonawczego w sprawie szyfrowania listy ostrzegawczej ETIAS. Określono, że cztery akty wykonawcze i delegowane wynikające z rozporządzeń w sprawie interoperacyjności mają wpływ na ETIAS. W związku z tym nadano priorytet pracom nad tymi aktami w ramach Komitetu ds. Inteligentnych Granic (w formacie interoperacyjności) i dostosowano harmonogram ich stabilizacji (szacowany na pierwszy kwartał 2020 r.). Pod koniec października rozpoczęto ocenę skutków wynikających z tego zmian ETIAS. Według stanu na koniec 2019 r. zmiany te wciąż oczekują na przyjęcie. Niemniej, zarówno w odniesieniu do systemu wjazdu/wyjazdu, jak i ETIAS, Agencja przewidziała i uwzględniła już wymogi wskazane w dokumentacji. Ponadto eu-LISA aktywnie wspiera Komisję w pisaniu projektu rozporządzenia wykonawczego w sprawie przewoźników jako część opracowywania ETIAS.

Techniczny obszar prac

W ramach technicznego obszaru prac Agencja kontynuowała sporządzanie technicznych specyfikacji istotnych warunków zamówienia. W następstwie zgłoszenia licznych obaw, określono plan naprawczy w celu podniesienia jakości i kompletności technicznych specyfikacji istotnych warunków zamówienia. Aby uwzględnić stwierdzone luki i pozostałe działania przygotowawcze w zakresie technicznych specyfikacji istotnych warunków zamówienia dotyczących ETIAS do końca drugiego kwartału 2020 r., skorzystano z dodatkowej wiedzy fachowej. Komisji ds. Zarządzania Programem ETIAS powierzono uprawnienia do oceny technicznych specyfikacji istotnych warunków zamówienia dotyczących ETIAS i zatwierdzania powiązań między artykułami rozporządzenia w sprawie ETIAS i zakresem stosowania w odpowiednich sekcjach dokumentacji technicznych specyfikacji istotnych warunków zamówienia dotyczących ETIAS. Agencja przygotowała i przedstawiła ocenę architektury ETIAS jako część dokumentacji technicznych specyfikacji istotnych warunków zamówienia.

Agencja przygotowała strategię testowania w odniesieniu do ETIAS i uwzględniła ją na szczelu grupy doradczej. Cel takiego działania jest dwójaki: z perspektywy planowania, dostosowanie wszystkich powiązanych działań, szczególnie działań, w które zaangażowane są państwa członkowskie i Agencja; z perspektywy zakresu stosowania, zapewnienie odpowiedniego uwzględnienia przygotowań do uruchomienia. Druga perspektywa obejmuje również testowanie biznesowe typu end-to-end, w ramach którego Agencja przekazała członkom grupy doradczej liczne scenariusze testowania. Oczekuje się, że państwa członkowskie, Frontex i Europol terminowo prześlą informacje zwrotne, co umożliwi ukończenie działania do końca 2020 r. Działanie to pomoże również państwom członkowskim w zaprojektowaniu na nowo swoich procesów biznesowych według obszarów biznesowych (związanych z wizami, imigracją, ściganiem przestępstw i granicami) i ich testowaniu z zastosowaniem nowych krajowych rozwiązań ICT przed uruchomieniem ETIAS. Pomoże im również w budowaniu zdolności i odpowiednim szkoleniu użytkowników końcowych przez uruchomieniem ETIAS.

Przekrojowe udzielanie zamówień

Przekrojowe udzielanie zamówień, czwarty obszar prac, wprowadzono na etapie przygotowawczym i stanowi ono uzupełnienie wstępnego zakresu działań przygotowawczych dotyczących ETIAS, mające na celu uwzględnienie wyzwań wynikających z rosnącego środowiska interoperacyjnego systemu oraz dostosowanie nowej, przekrojowej organizacji eu-LISA. Jego celem jest ustanowienie umownej konstrukcji w odniesieniu do projektowania, opracowania, testowania i wdrażania nowych systemów, zaczynając od ETIAS. W następstwie

tej decyzji w styczniu 2020 r. rozpoczęto przygotowania specyfikacji i zaproszenia do składania ofert w odniesieniu do przekrojowego modelu inżynierskiego²⁵. Oczekuje się zakończenia procedury na początku lipca 2020 r. wraz z udzieleniem zamówień w odniesieniu do każdej z części przekrojowego modelu inżynierskiego: projektu, koordynacji, zapewnienia jakości i wspierania integracji (część 1); opracowania (część 2); infrastruktury – sprzętu komputerowego, oprogramowania, powiązanych usług (część 3); testowania i kwalifikacji (część 4).

System ECRIS-TCN

Dnia 11 czerwca 2019 r. weszło w życie rozporządzenie ustanawiające scentralizowany system identyfikacji państw członkowskich posiadających informacje o wyrokach skazujących wydanych wobec obywateli państw trzecich i bezpaństwowców (system ECRIS-TCN). Zgodnie z tym rozporządzeniem eu-LISA odpowiada za opracowanie systemu ECRIS-TCN, pierwszego wielkoskalowego systemu informatycznego, który ma zostać zaprojektowany i stworzony przez eu-LISA głównie na potrzeby wymiaru sprawiedliwości, oraz za zarządzanie operacyjne tym systemem. W tym względzie projekt ten stanowi pierwsze formalne zaangażowanie Agencji obejmujące społeczność wymiaru sprawiedliwości UE i nowe zainteresowane strony Agencji, takie jak DG JUST i Prokuratura Europejska. Podobnie jak miało to miejsce w kontekście opracowywania innych systemów, eu-LISA rozpoczęła prace nad systemem ECRIS-TCN w podziale na trzy obszary: przygotowanie postępowania o udzielenie zamówienia, rekrutacja nowego personelu i wsparcie w opracowywaniu aktów wykonawczych i aktów delegowanych. W odniesieniu do rekrutacji, w 2019 r. do zespołu systemu ECRIS-TCN dołączył jeden pracownik kontraktowy, a rekrutacja czterech dodatkowych pracowników kontraktowych nastąpi w 2020 r. W ramach prawnego obszaru prac eu-LISA prowadziła ścisłą współpracę z Komisją (DG JUST) i państwami członkowskimi nad opracowaniem niezbędnych aktów wykonawczych i aktów delegowanych. Ponadto Agencja zapewniała swoje wsparcie podczas spotkań Komitetu ds. systemu ECRIS-TCN i grupy ekspertów. Agencja rozpoczęła również przygotowania do przekazania przez DG JUST oprogramowania wzorcowego ECRIS. Po zakończeniu tego procesu eu-LISA będzie odpowiadała za utrzymanie oprogramowania wzorcowego ECRIS i za jego dalszy rozwój. W styczniu 2020 r. prowadzono przygotowania do organizacji pierwszych spotkań grupy doradczej ds. systemu ECRIS-TCN i Komisji ds. Zarządzania Programem.

1.1.4 Interoperacyjność

Dnia 11 czerwca 2019 r. weszły w życie rozporządzenie (UE) 2019/817 w sprawie ustanowienia ram interoperacyjności systemów informacyjnych UE w obszarze granic i polityki wizowej oraz rozporządzenie (UE) 2019/818 w sprawie ustanowienia ram interoperacyjności systemów informacyjnych UE w obszarze współpracy policyjnej i sądowej, azylu i migracji.

W następstwie ich wejścia w życie Agencja podjęła niezbędne działania mające na celu wdrożenie architektury interoperacyjności w formie programu składającego się z trzech odrębnych etapów.

- i. Etap przygotowawczy rozpoczął się niezwłocznie po przyjęciu rozporządzeń w sprawie interoperacyjności. Zgodnie z harmonogramem ma trwać do drugiego kwartału 2020 r., kiedy nastąpi zatwierdzenie technicznych specyfikacji istotnych warunków zamówienia.
- ii. Etap postępowania o udzielenie zamówienia rozpoczął się równoległe w trzecim kwartale 2019 r. ustanowieniem postępowania o udzielenie zamówienia w sprawie przekrojowego modelu inżynierskiego i zakończy się w trzecim kwartale 2020 r. podpisaniem umów i rozpoczęciem projektowania i opracowywania komponentów interoperacyjności.
- iii. Etap wdrażania będzie obejmował trzy główne ścieżki: 1) szczegółową analizę wymogów i zaprojektowanie komponentów interoperacyjności; 2) opracowanie tych komponentów; oraz 3) ich wdrażanie i integrację z wielkoskalowymi systemami informatycznymi.

²⁵ Postępowanie o udzielenie zamówienia wszczęto dnia 29 stycznia 2020 r.

Pod koniec 2019 r. trwał etap przygotowawczy i składał się on z czterech równoległych obszarów prac: związanego z rekrutacją, prawnego, technicznego i związanego z przekrojowym udzielaniem zamówień. Ich status na koniec 2019 r. przedstawiono poniżej.

Aby ułatwić integrację istniejących i nowych wielkoskalowych systemów informatycznych z nową architekturą interoperacyjności, Agencja przeprowadziła studium wykonalności na temat „Elaboration of a future architectural framework for interoperable IT systems at eu-LISA: impact assessment and migration and integration plan” („Opracowanie przyszłych ram architektury w zakresie interoperacyjności systemów informatycznych eu-LISA: ocena skutków i plan migracji i integracji”). Jego rezultaty ujęto w wymogach dotyczących odrębnych komponentów interoperacyjności.

Oprócz wymaganych organów zarządzających eu-LISA ustanowiła również Komisję ds. Zarządzania Programem Interoperacyjności i grupę doradczą ds. interoperacyjności, aby sprawowały nadzór i koordynowały działania związane z wdrażaniem. Pierwsze spotkanie Komisji ds. Zarządzania Programem Interoperacyjności odbyło się pod koniec października 2019 r. Pierwsze spotkanie grupy doradczej ds. interoperacyjności odbyło się w styczniu 2020 r.

Obszar prac związany z rekrutacją

Według stanu na koniec 2019 r. zatrudniono osoby na 11 z 27 stanowisk pracy.

Prawny obszar prac

Agencja wspierała Komisję Europejską i państwa członkowskie w przygotowaniu stosownych aktów prawnych w ramach spotkań Komitetu ds. Interoperacyjności i grupy ekspertów. Komisja wraz z Agencją określiły, które akty wykonawcze i delegowane mają priorytetowy charakter, aby wszcząć niezbędne działania związane z udzielaniem zamówień zgodnie z harmonogramem wdrażania. W rezultacie podjęto decyzję o opracowaniu sześciu aktów przed końcem 2019 r., pięciu kolejnych w pierwszej połowie 2020 r. i dwóch w pierwszym kwartale 2021 r. Opracowanie aktów dotyczących uruchomienia nastąpi w momencie uzyskania jasnych informacji, że możliwe jest rozpoczęcie tworzenia odpowiedniego systemu. Dwa akty służące rozszerzeniu okresu przejściowego dotyczącego odpowiednio europejskiego portalu wyszukiwania i detektora wielokrotnych tożsamości powstaną wyłącznie w razie takiej konieczności.

Zgodnie z planem do końca 2019 r., w następstwie dyskusji w ramach grupy ekspertów ds. interoperacyjności i komitetu procedury komitetowej, podczas których osiągnięto ogólny konsensus, stabilność osiągnęło sześć aktów. Są to następujące akty prawne:

- akt delegowany określający szczegółowe zasady działania centralnego repozytorium sprawozdawczo-statystycznego;
- akt delegowany ustanawiający procedury ustalania przypadków, w których dane dotyczące tożsamości można uznać za tożsame lub zbliżone;
- akt wykonawczy w sprawie procedury dotyczącej przeszukiwania systemów informacyjnych za pomocą europejskiego portalu wyszukiwania oraz formatu udzielanych odpowiedzi;
- akt wykonawczy w sprawie informacji technicznych dotyczących profili w europejskim portalu wyszukiwania;
- akt wykonawczy w sprawie monitorowania wydajności wspólnego serwisu porównywania danych biometrycznych oraz akt wykonawczy w sprawie zasad technicznych łączenia ze sobą danych z różnych systemów informacyjnych.

Techniczny obszar prac

Celem tego obszaru prac jest opracowanie technicznych specyfikacji istotnych warunków zamówienia w odniesieniu do komponentów interoperacyjności. Postępy dotyczące każdego z tych komponentów przedstawiono poniżej.

Europejski portal wyszukiwania

Pod koniec 2019 r. trwało opracowywanie technicznych specyfikacji istotnych warunków zamówienia w sprawie europejskiego portalu wyszukiwania. Zgodnie z planem Agencji zakończy się ono pod koniec czerwca 2020 r. Oczekuje się, że po dokonaniu ich oceny przez zarząd, zgodnie z art. 54 rozporządzenia (UE) 2019/818, opracowywanie rozpocznie się w drugiej połowie 2020 r.

Wspólny serwis porównywania danych biometrycznych

Pod koniec 2019 r. wciąż trwało postępowanie o udzielenie zamówienia w sprawie wspólnego serwisu porównywania danych biometrycznych²⁶. Opracowywanie wspólnego serwisu porównywania danych biometrycznych będzie odbywało się równoległe z opracowywaniem systemu wjazdu/wyjazdu, co zaoszczędzi znaczną ilość czasu i wysiłku.

Centralne repozytorium sprawozdawczo-statystyczne

Pod koniec 2019 r. trwało opracowywanie technicznych specyfikacji istotnych warunków zamówienia w odniesieniu do centralnego repozytorium sprawozdawczo-statystycznego. Opierają się one na studium wykonalności dotyczącym jednolitego rozwiązania w zakresie sprawozdawczości dotyczącej podstawowych systemów działalności. Przeprowadzono je pod koniec 2019 r. i posłużyło ono określeniu architektury rozwiązania technicznego, na której będzie się opierało centralne repozytorium sprawozdawczo-statystyczne. Będzie służyło jako kompleksowy zestaw narzędzi na potrzeby sprawozdawczości statystycznej i analizy.

W momencie sporządzania niniejszego sprawozdania trwa ocena specyfikacji technicznych zgodnie z art. 54 rozporządzenia (UE) 2019/818. Oczekuje się, że opracowywanie centralnego repozytorium sprawozdawczo-statystycznego rozpocznie się w drugiej połowie 2020 r.

Wspólne repozytorium danych umożliwiających identyfikację

Pod koniec 2019 r. trwało sporządzanie technicznych specyfikacji istotnych warunków zamówienia dotyczącego wspólnego repozytorium danych umożliwiających identyfikację. Zgodnie z planem Agencji zakończy się ono pod koniec czerwca 2020 r. Oczekuje się, że po dokonaniu oceny przez zarząd, zgodnie z art. 54 rozporządzenia (UE) 2019/818, opracowywanie wspólnego repozytorium danych umożliwiających identyfikację rozpocznie się w drugiej połowie 2020 r.

Detektor wielokrotnych tożsamości

Pod koniec 2019 r. trwało sporządzanie technicznych specyfikacji istotnych warunków zamówienia dotyczącego detektora wielokrotnych tożsamości. Zgodnie z planem Agencji zakończy się ono pod koniec czerwca 2020 r. Oczekuje się, że po dokonaniu oceny przez zarząd, zgodnie z art. 54 rozporządzenia (UE) 2019/818, opracowywanie detektora wielokrotnych tożsamości rozpocznie się w drugiej połowie 2020 r.

1.1.5 Infrastruktura i sieci

Zarządzanie operacyjne infrastrukturą łączności

Podczas okresu sprawozdawczego infrastruktura łączności SIS i VIS funkcjonująca według umowy ramowej w sprawie usług TESTA-ng działała zgodnie z wymogami prawnymi i operacyjnymi. Wydajność infrastruktury łączności przekroczyła ustalony dla niej zielony cel (KPI 5). Ogólna dostępność infrastruktury łączności VIS wyniosła 99,990%, natomiast ogólna dostępność infrastruktury łączności SIS wyniosła 99,995%.

Druga warstwa szyfrowania SIS II zapewniła bezpieczeństwo danych biznesowych SIS II i SireneMail i osiągnęła w okresie sprawozdawczym dostępność na poziomie 100%.

Aby usprawnić zarządzanie operacyjne infrastrukturą łączności, skutecznie uruchomiono system umożliwiający mierzenie statystyk sieci w jednostce centralnej (zarówno w środowisku produkcyjnym, jak i przedprodukcyjnym).

²⁶ Postępowanie zakończono w kwietniu 2020 r., a wykonanie przyznanego zamówienia rozpoczęło się w maju.

Umożliwia on Agencji sprawozdawczość i dokładniejszą analizę różnych obszarów przepływu informacji w sieci. Zwiększa on również możliwości Agencji podczas działań związanych z rozwiązywaniem problemów.

Umowne aspekty sieci infrastruktury łączności

W okresie sprawozdawczym zakończono przekazanie zadań związanych z wykonaniem budżetu, kwestiami związanymi z zakupami, przedłużaniem umów i innymi sprawami umownymi dotyczącymi infrastruktury łączności SIS i VIS. Przekazanie Agencji zadań Komisji rozpoczęło się w 2018 r. i zakończyło się pomyślnie w marcu 2019 r. wraz z ostatnim przesunięciem budżetowym na linii SIS.

Po zakończeniu przekazania wykonano umowy w sprawie utrzymania i obsługi infrastruktury łączności SIS i VIS, negocjując jednocześnie nowe umowy w sprawie zwiększenia przepustowości i rozpoczynając ich realizację. Zwiększenie przepustowości jest konieczne, aby uwzględnić system wjazdu/wyjazdu i ETIAS w ramach infrastruktury łączności VIS. Zwiększenie przepustowości w infrastrukturze łączności SIS jest konieczne, aby uwzględnić funkcjonalności AFIS systemu SIS II.

Skutecznie dokonano przedłużenia umów w sprawie EuroDomain w jednostce centralnej i rezerwowej jednostce centralnej w odniesieniu do stosowania Eurodac.

Ponadto Agencja pomogła w przedłużeniu umowy ramowej w sprawie TESTA, kierowanym przez Komisję (DG DIGIT) jako podmiot zarządzający umową.

Zmiany w infrastrukturze łączności

W okresie sprawozdawczym przeprowadzono zmiany w infrastrukturze łączności w kilku obszarach.

Ulepszenie infrastruktury łączności VIS

W marcu 2019 r. rozpoczęto studium wykonalności dotyczące ulepszenia infrastruktury łączności VIS, aby zaspokoić potrzeby dodatkowej przepustowości dla systemu wjazdu/wyjazdu i ETIAS, a ukończono je w czerwcu. W lipcu rozpoczął się początkowy etap ulepszenia. Ulepszenie będzie polegało na połączeniu ulepszeń procesu i zastąpienia punktów dostępu pod klucz nowymi modelami w obiektach, w których samo ulepszenie procesu nie byłoby wystarczające. W trzecim kwartale 2019 r. przeprowadzono badanie sytuacji w państwach członkowskich, w tym potrzeb dotyczących nowego sprzętu do ulepszenia procesu. W grudniu 2019 r. rozpoczęło się wdrażanie nowych punktów dostępu pod klucz w środowisku cyfrowej piaskownicy, po przeprowadzeniu dwóch pilotażowych projektów wdrożenia. Do końca procesu usprawniania w lipcu 2020 r. infrastruktura łączności VIS będzie miała niemal siedem razy wyższą zdolność przerobową i będzie gotowa, aby wspierać uruchomienie systemu wjazdu/wyjazdu i ETIAS.

Ulepszenie infrastruktury łączności SIS

W 2018 r. rozpoczęło się ulepszenie infrastruktury łączności SIS TESTA-ng i trwało nadal podczas okresu sprawozdawczego. W 2018 r. dokonano już ulepszenia głównych obiektów w Szwajcarii, Polsce i Portugalii do 100 Mb/s. W przypadku głównych obiektów w Austrii, Niemczech i Niderlandach ulepszenia dokonano w 2019 r. Po ukończeniu tego pierwszego etapu rozpoczęto ogólne ulepszenie w pozostałych państwach członkowskich, aby uwzględnić wymogi SIS II AFIS. Dokonano zwiększenia przepustowości centralnych punktów dostępu pod klucz i procesów SIS II w ramach jednostki centralnej i rezerwowej jednostki centralnej z 1 Gb/s do 2 Gb/s. Pomyślnie zakończono testowanie modelu 2. punktu dostępu pod klucz, który ma być wdrożony w państwach członkowskich, w środowisku cyfrowej piaskownicy. Model 2. punktu dostępu pod klucz wdrożono następnie w dwóch państwach członkowskich w celu przeprowadzenia dalszych testów, po czym zaakceptowano wdrożenie go we wszystkich państwach członkowskich. Począwszy od listopada 2019 r. ulepszenia wprowadzano w trzech obiektach miesięcznie. Komisja i eu-LISA opowiedziały się za niewielkim tempem ze względów budżetowych. W zamówieniu przewidziano wstępne ulepszenie we wszystkich państwach członkowskich do 50 Mb/s z możliwością rozszerzenia do 100 Mb/s na późniejszym etapie, w zależności od potrzeb. Po zakończeniu wprowadzania ulepszeń wszystkie państwa członkowskie zwiększą swoją przepustowość z 10 Mb/s do 50 Mb/s, z możliwością ulepszenia do 100 Mb/s.

Ulepszenie infrastruktury łączności EuroDomain

W systemie Eurodac wykorzystuje się infrastrukturę łączności EuroDomain, aby zapewnić łączność między systemem centralnym Eurodac a systemami krajowymi. Zadania związane z wykonaniem budżetu i kwestiami umownymi w odniesieniu do EuroDomain są kompetencją Komisji (DG DIGIT), natomiast wykonanie budżetu i kwestie umowne dotyczące punktów dostępu pod klucz EuroDomain w jednostce centralnej i rezerwowej jednostce centralnej podlegają zarządzaniu Agencji. Ulepszenie punktów dostępu pod klucz w jednostce centralnej i rezerwowej jednostce centralnej EuroDomain przesunięto do momentu zatwierdzenia wersji przekształconej rozporządzenia Eurodac. Zwiększenie przepustowości w ramach Eurodac byłoby konieczne wyłącznie wtedy, gdyby w wersji przekształconej rozporządzenia Eurodac wymagano ulepszenia sieci.

Rozwój drugiej warstwy szyfrowania

Podczas gdy infrastruktura łączności SIS posiada drugą warstwę szyfrowania mającą na celu zapewnienie, aby osoby trzecie nie miały dostępu do danych w postaci zwykłego tekstu, infrastruktura łączności VIS nie posiada takiej drugiej warstwy. W okresie sprawozdawczym przeprowadzono projekt pilotażowy, wprowadzający drugą warstwę szyfrowania do infrastruktury łączności VIS. Projekt pilotażowy przeprowadzono pomyślnie, wdrażając to rozwiązanie w sieci środowiska przedprodukcyjnego w trzech państwach członkowskich.

Wstrzymano jednak pełne wdrożenie drugiej warstwy szyfrowania VIS we wszystkich państwach członkowskich. Drugie warstwy szyfrowania VIS i systemu wjazdu/wyjazdu muszą współistnieć, gdyż korzystają one z tej samej infrastruktury łączności, przy czym muszą też jednocześnie spełniać wymogi wynikające z przepisów prawnych (tj. logiczne rozróżnianie danych). W związku z tym przed wdrożeniem drugiej warstwy szyfrowania VIS we wszystkich państwach członkowskich konieczne jest zapewnienie większej przejrzystości w związku z projektowaniem drugiej warstwy szyfrowania systemu wjazdu/wyjazdu, aby uniknąć ryzyka ponoszenia dodatkowych kosztów i niedostępności, jeżeli oba rozwiązania drugiej warstwy szyfrowania nie będą projektowane równolegle.

Zmiany w jednolitej sieci rozległej

W celu opracowania wymogów dotyczących jednolitej sieci rozległej dla wielkoskalowych systemów informatycznych powierzonych Agencji przeprowadzono weryfikację poprawności projektu, która rozpoczęła się w 2017 r. Podczas drugiego etapu prac prowadzonego w 2018 r. sformułowano zalecenie, aby przetestować rozwiązania sieci SD-WAN (definiowanych programowo sieci rozległych). Zakres końcowego etapu, który zakończył się w maju 2019 r., obejmował testowanie zidentyfikowanych rozwiązań. Zgodnie z wynikami badania rozwiązania te są kompatybilne z potrzebami Agencji. Rezultaty badania zostaną wykorzystane na potrzeby przyszłych zmian i ulepszeń sieci rozległej dla wielkoskalowych systemów informatycznych.

Zaplanowano, że w 2019 r. rozpocznie się badanie zakresu jednolitej sieci rozległej. Celem tego badania jest poprawa sposobu połączenia wielkoskalowych systemów informatycznych z infrastrukturą łączności, ze szczególnym uwzględnieniem bezpieczeństwa, skalowalności, elastyczności, dostępności i przepustowości. Badanie przełożono do momentu, aż znany będzie scenariusz bazowy dotyczący projektu zakresu. Będzie go można wtedy wykorzystać, aby dostosować do innych istniejących systemów.

Wspólna infrastruktura

Aby usprawnić zarządzanie cyklem życia infrastruktury, Agencja realizuje program dotyczący wspólnej infrastruktury. Celem tego programu jest centralizacja i uproszczenie usług technicznych oraz utrzymanie i dalszy rozwój wspólnej infrastruktury wykorzystywanej przez wielkoskalowe systemy informatyczne powierzone Agencji, zgodnie z przepisami określonymi w instrumentach prawnych.

W okresie sprawozdawczym Agencja zapewniała zarządzanie operacyjne i codzienną obsługę infrastruktury systemów, zarządzając incydentami, rozpatrując wnioski, zarządzając problemami i zmianą oraz wdrażając nowe wersje systemów. Odpowiadała również za zarządzanie operacyjne i codzienną obsługę infrastruktury w centrum rezerwowym w Sankt Johann im Pongau.

Jednym z najważniejszych osiągnięć w 2019 r. w ramach programu wspólnej infrastruktury było ukończenie jednolitego „katalogu norm technologicznych i zestawu technologii”, który stanowi podstawę wspólnej infrastruktury, szczególnie interoperacyjności. Opierając się na tych normach, opracowano kilka usług technicznych: ukończono opracowywanie usługi StaaS (Storage-as-a-Service) i rozpoczęto opracowywanie usług DBaaS (Database-as-a-service) i BaaS (Backup-as-a-Service).

W ramach programu wspólnej infrastruktury wdrożono w 2019 r. duży zakres projektu „testowania infrastruktury”, w tym pełen zestaw testowy, który wprowadzono i udostępniono w listopadzie 2019 r. Zestaw testowy zawiera komplet zintegrowanych narzędzi umożliwiających wsparcie procesu testowania end-to-end eu-LISA, począwszy od zarządzania wymogami, po planowanie, zaprojektowanie i przeprowadzenie testu i związaną z tym sprawozdawczość. Projekt będzie nadal trwał na początku 2020 r., aby można było zrealizować pełen zakres działań i wdrożyć dodatkowe moduły oferujące możliwość obserwowania aplikacji i jej infrastruktury podczas testów działania i warunków skrajnych niemal w czasie rzeczywistym.

Kolejnym projektem w ramach programu wspólnej infrastruktury była budowa platformy wspólnej infrastruktury w różnych środowiskach, które w przyszłości zostaną wykorzystane do migracji istniejących systemów. Obsługa nowych aplikacji będzie się odbywać w tym nowo stworzonym środowisku wspólnej infrastruktury.

1.1.6 Bezpieczeństwo

Bezpieczeństwo stanowi główny element wszystkich działań prowadzonych przez organizacje zajmujące się IT, takie jak eu-LISA, co wynika nie tylko z wymogów prawnych, ale również z tego, że pełni ona rolę centrum doskonałości w obszarze świadczenia usług informatycznych, również w obszarze bezpieczeństwa systemów i informacji.

W 2019 r. Agencja, w ramach swojej funkcji związanej z bezpieczeństwem, w dalszym ciągu utrzymywała i ulepszała środki dotyczące bezpieczeństwa fizycznego i bezpieczeństwa personelu, aby stworzyć bezpieczne środowisko pracy, zwłaszcza w odniesieniu do jej budynków i dostępu do nich.

KPI 1 wskazuje liczbę krytycznych niedociągnięć zidentyfikowanych w ramach kontroli bezpieczeństwa, a jego wartość docelowa wynosi zero. W 2019 r. wartość KPI 1 wyniosła jeden. Podczas kontroli bezpieczeństwa Agencja zidentyfikowała jedną kategorię luk w zabezpieczeniach, którymi zajęto się zgodnie z procesem zarządzania ryzykiem. KPI 2 to odsetek zidentyfikowanych zagrożeń dla bezpieczeństwa, które zostały usunięte dzięki mechanizmom zabezpieczeń o zapewnionej jakości, a jego wartość w 2019 r. wyniosła 90%. W ramach funkcji związanej z bezpieczeństwem wdrażane są dalsze działania naprawcze celem skutecznego zarządzania narażeniem systemów w przypadku pozostałych 10% klas luk w zabezpieczeniach.

Agencja, zgodnie z odpowiednimi normami i międzynarodową najlepszą praktyką, utworzyła, obsługiwała i stale rozwijała swój system zarządzania bezpieczeństwem informacji, jako główny element swoich ram zarządzania bezpieczeństwem informacji. W dalszym ciągu opracowywano i usprawniano strategię i procedury bezpieczeństwa, włączając do nich stosowne strategię Komisji Europejskiej, zwłaszcza dotyczące ochrony szczególnie chronionych informacji niejawnych oraz jawnych, zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2018/1726. W ramach opracowywania systemu wjazdu/wyjazdu sporządzono stosowne dokumenty dotyczące kwestii bezpieczeństwa i ciągłości działania systemu.

Zgodnie z wymogami prawnymi Agencja rozpoczęła przegląd i aktualizację planów bezpieczeństwa dotyczących SIS, VIS i Eurodac.

W celu zagwarantowania, aby systemy centralne Eurodac, VIS i SIS nadal ściśle spełniały wymogi określone w dotyczących ich instrumentach prawnych w zakresie ochrony danych i bezpieczeństwa Agencja kontynuowała ulepszanie i aktualizację ram i procedur bezpieczeństwa dotyczących samej organizacji, systemów i istotnych sieci łączności. Przez cały rok prowadzono stałe monitorowanie ryzyka szacunkowego i zarządzano nim w celu zapewnienia odpowiedniego wdrożenia stosownych kontroli bezpieczeństwa dotyczących systemów informatycznych oraz zarządzania nimi. W przypadku wszystkich rozpoznanych krytycznych kwestii zastosowano połączenie działań

naprawczych i kompensacyjnych mechanizmów kontrolnych. W przypadku VIS i SIS II Agencja jest w trakcie wdrażania zaleceń sformułowanych w ramach działań z zakresu bezpieczeństwa z lat 2017 i 2018 (tabela 3).

Tabela 3: Status wdrożenia zaleceń z działań w zakresie bezpieczeństwa

	Zakończone	Częściowo zakończony	Nie rozpoczęte	Nie dotyczy
Zalecenia z działania dotyczącego VIS	36	28	5	—
Zalecenia z działania dotyczącego SIS II	24	30	7	1

Podobne działania operacyjne odbyło się w 2019 r. w odniesieniu do Eurodac z udziałem eu-LISA i sześciu państw członkowskich; miało ono na celu przetestowanie bezpieczeństwa, ciągłości działania, przywrócenia gotowości do pracy po wystąpieniu sytuacji nadzwyczajnej, zarządzania incydentami i innych kwestii związanych z operacjami IT. Sprawozdanie z działania zostanie przedstawione zarządowi do przyjęcia w 2020 r. Na 2020 r. planuje się przeprowadzenie działań w zakresie bezpieczeństwa i ciągłości działania w odniesieniu do wielu systemów.

Jeżeli chodzi o bezpieczeństwo informacji, w 2019 r. wprowadzono trójpaasmowe podejście do poprawy stanu cyberbezpieczeństwa systemów: 1) ciągłe starania w dążeniu do aktualizacji i usprawnienia polityki ramowej Agencji w zakresie bezpieczeństwa; 2) rozwój podejścia do zarządzania ryzykiem dla bezpieczeństwa; oraz 3) konsolidacja rozwoju technicznej architektury bezpieczeństwa.

Zgodnie ze strategią technologiczną Agencji dążącą do konsolidacji opracowywania kontroli bezpieczeństwa na szczeblu wspólnej infrastruktury Agencja realizowała liczne projekty, m.in. wdrożenie systemu zarządzania informacjami i zdarzeniami bezpieczeństwa oraz nowej infrastruktury klucza publicznego, które rozpoczęła w 2019 r., a których ukończenie planuje na 2020 r. W 2019 r. Agencja planowała również wdrożyć ulepszenia zdolności zarządzania uprzywilejowanym dostępem w ramach projektu zarządzania uprawnieniami i tożsamością użytkowników. Nie rozpoczęto jednak tego projektu ze względu na ograniczony pułap budżetowy zamówienia w sprawie wspólnej infrastruktury. Podjęto zamiast tego wspólną decyzję o anulowaniu wniosku w sprawie usługi i poszukaniu alternatywnego sposobu realizacji tego projektu. Rozwiązaniem będzie wdrożenie i realizacja tej usługi w ramach programu wdrażania systemu wjazdu/wyjazdu.

Dalsze wdrażanie specjalnych kontroli systemu zarządzania ciągłością działania odbywało się zgodnie z planem. Obejmuje ono opracowanie korporacyjnych procedur ciągłości działania, przepisów wykonawczych w sprawie ciągłości działania oraz wdrożenie zaleceń sformułowanych podczas działań w zakresie ciągłości działania.

Dzięki odbywającemu się dwa razy do roku spotkaniu sieci urzędników ds. bezpieczeństwa utrzymano współpracę z państwami członkowskimi i innymi agencjami UE w kwestii wymiany wiedzy i najlepszych praktyk. Grupa ekspertów pod kierownictwem eu-LISA zajęła się takimi kwestiami jak bezpieczeństwo systemu, ochrona danych, zarządzanie incydentami oraz odporność obecnych i przyszłych wielkoskalowych systemów informatycznych. W ramach przygotowań do systemu wjazdu/wyjazdu sieć urzędników ds. bezpieczeństwa zaangażowała się w opracowanie zaleceń dotyczących bezpieczeństwa i planów ciągłości działania, które państwa członkowskie miały wykorzystać jako scenariusz bazowy dla ich kontroli.

W ramach wymiany najlepszych praktyk w maju 2019 r. eu-LISA zorganizowała również sieć ds. ciągłości działania, gromadząc ekspertów w dziedzinie ciągłości działania z instytucji i agencji UE. Forum to ma na celu wypracowanie rozwiązań zwiększających stopień przygotowania na wystąpienie zakłóceń poprzez organizację ćwiczeń, podnoszenie świadomości w zakresie ciągłości działania i szkolenia. Podobnie bada ono nowe technologie, które mogłyby wspierać i poprawiać odporność agencji i instytucji UE.

1.1.7 Ochrona danych

Zgodnie z prawem Unii w zakresie ochrony danych i przepisami szczególnymi odnoszącymi się do każdego wielkoskalowego systemu informatycznego Agencja musi zapewnić wysoki poziom ochrony danych (art. 2 rozporządzenia ustanawiającego eu-LISA). Od grudnia 2018 r. Agencja musi przestrzegać przepisów rozporządzenia (UE) 2018/1725²⁷, w którym określono przepisy dotyczące sposobu, w jaki agencje UE powinny postępować z posiadanymi przez nie danymi osobowymi osób fizycznych, szczególnie w zakresie prawa do ochrony danych osobowych i prawa do prywatności. W tym nowym rozporządzeniu ujednotaczono przepisy dotyczące agencji UE z przepisami ogólnego rozporządzenia o ochronie danych (RODO), które obowiązuje od maja 2018 r.

Agencja zaplanowała nowe wymogi i obowiązki wynikające z tego nowego rozporządzenia i rozpoczęła ich wdrażanie. W następstwie ukończenia analizy luk podjęto liczne działania, zaczynając od przygotowania nowych „przepisów wykonawczych w sprawie inspektora ochrony danych eu-LISA”, które następnie zarząd przyjął w dniu 9 października. W listopadzie 2019 r. podczas posiedzenia zarządu przedstawiono również podsumowanie głównych wniosków z przedmiotowej analizy luk i zalecane działania.

Nowe klauzule dotyczące ochrony danych włączono do nowych i do obowiązujących umów. Agencja opracowała nowe szablony na potrzeby rejestrów czynności przetwarzania danych, kontroli zgodności, kontroli ryzyka, oceny wartości progowej i naruszenia ochrony danych. Przygotowała również kompleksowy szablon sprawozdań z oceny skutków dla ochrony danych. Aby polepszyć znajomość nowego rozporządzenia, inspektor ochrony danych zorganizował sesje informacyjne dla personelu eu-LISA i pracujących na miejscu wykonawców i regularnie komunikował się z Agencją za pośrednictwem różnych środków wewnętrznej komunikacji. Pracownikom, którzy wymagali szczególnego poradnictwa i szczególnych wytycznych, zaoferowano indywidualne sesje coachingowe, aby właściwie wypełniali swoje obowiązki administratorów danych na podstawie nowego rozporządzenia. Aby wspierać administratorów danych w dokumentowaniu procesów przetwarzania danych, przygotowano szablony i szczegółowe instrukcje. Podobnie opracowano „listę czynności do wykonania w przypadku naruszenia ochrony danych”. Wyjaśniono w niej szczegółowo kroki i działania, które należy podjąć, gdy dojdzie do naruszenia ochrony danych.

Oprócz wdrożenia nowego rozporządzenia, Agencja zdecydowała o skierowaniu dostępnych zasobów do opracowania wytycznych dotyczących ochrony danych i wspierania zespołów przygotowujących zmiany w istniejących systemach i opracowujących nowe systemy. Kolejnym priorytetem była kontrola systemu centralnego Eurodac przeprowadzona w drugiej połowie roku przez Europejskiego Inspektora Ochrony Danych (EIOD). W wyniku zmiany priorytetów wstrzymano planowane coroczne badanie dotyczące ochrony danych.

Zarząd regularnie otrzymywał informacje na temat stanu zgodności ochrony danych i działań podejmowanych w Agencji w postaci sprawozdań okresowych przedłożonych w marcu przez pełniącego wtedy obowiązki inspektora ochrony danych i w listopadzie przez nowo powołanego inspektora ochrony danych. Inspektor ochrony danych ma obowiązek przygotować i przedłożyć zarządowi roczne sprawozdanie na temat przestrzegania przez eu-LISA obowiązujących przepisów w zakresie ochrony danych. W rocznym sprawozdaniu z prac za 2018 r. inspektor ochrony danych przedstawia prace wykonane przez siebie w ciągu roku. W drodze wyjątku, z powodu rezygnacji byłego inspektora ochrony danych, sprawozdanie to ukończono i przedłożono zarządowi przed końcem 2018 r. Opublikowano je następnie na stronie internetowej Agencji.

W styczniu 2019 r. pełniący obowiązki inspektora ochrony danych zorganizował sesję służącą zwiększaniu świadomości w ramach obchodów Dnia Ochrony Danych Osobowych. Dzięki tej sesji cały personel Agencji uzyskał pogląd na prawa osób, których dane dotyczą, rejestry czynności przetwarzania danych, ocenę skutków dla ochrony danych, naruszenia ochrony danych oraz rolę inspektora ochrony danych i Europejskiego Inspektora Ochrony Danych.

²⁷ Rozporządzenie (UE) 2018/1725 w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych przez instytucje, organy i jednostki organizacyjne Unii i swobodnego przepływu takich danych, Dz.U. L 295 z 21.11.2018, s. 39–98.

Dnia 24 maja zorganizowano nową sesję szkoleniową dotyczącą monitoringu wizyjnego i kwestii związanych z ochroną danych. Inspektor ochrony danych eu-LISA promował również sesje szkoleniowe organizowane przez EIOD, które były otwarte dla całego personelu Agencji. W 2019 r. odbyły się cztery sesje szkoleniowe dla kierowników działu/kierowników sektora.

Ponadto Agencja udostępnia informacje dotyczące ochrony danych w swoim cotygodniowym wewnętrznym biuletynie, który przesyła do całego personelu i pracujących na miejscu wykonawców. Cotygodniowy biuletyn zawiera specjalną sekcję dotyczącą ochrony danych przygotowywaną przez inspektora ochrony danych. Celem tej sekcji jest przedstawienie personelowi najnowszych wytycznych, informowanie o dostępnych sesjach szkoleniowych i ostatnich zmianach w tej dziedzinie.

1.1.8 Sprawozdawczość i statystyka

W 2019 r. eu-LISA sporządziła i opublikowała kilka sprawozdań w sprawie Eurodac, SIS II i VIS zgodnie z odpowiednimi instrumentami prawnymi. W odniesieniu do każdego opublikowanego sprawozdania Agencja przygotowała zestawienie informacji ilustrujące główne fakty i liczby, aby zwiększyć przejrzystość i widoczność wykorzystywania systemów. Sprawozdania i zestawienia informacji są publicznie dostępne na stronie internetowej Agencji²⁸.

Eurodac – statystyki za 2018 r.²⁹

W marcu 2019 r. przedłożono instytucjom UE sprawozdanie zawierające statystyki dotyczące Eurodac za 2018 r. i opublikowano je na stronie internetowej Agencji. Grupa doradcza ds. Eurodac wcześniej przyjęła sprawozdanie. W sprawozdaniu tym przedstawiono dane statystyczne dotyczące pracy systemu centralnego Eurodac, a konkretnie liczbę przekazanych zbiorów danych i liczbę trafień w podziale na kategorie oraz państwa członkowskie i kraje stowarzyszone.

Roczne sprawozdanie z działalności systemu centralnego Eurodac, w tym na temat jego technicznego funkcjonowania i bezpieczeństwa³⁰

Sprawozdanie to przedłożono instytucjom UE w czerwcu 2019 r. i opublikowano na stronie internetowej Agencji po przyjęciu go przez zarząd w dniu 14 czerwca. Wzorem poprzednich lat w sprawozdaniu przedstawiono wgląd w główne zmiany systemu i przegląd rocznych statystyk.

Zaktualizowany wykaz wyznaczonych organów, które mają dostęp do danych zarejestrowanych w systemie centralnym Eurodac³¹

Zarząd przyjął ten dokument w dniu 17 kwietnia, a następnie opublikowano go na stronie internetowej Agencji.

SIS II – statystyki za 2018 r.³²

W marcu 2019 r. przedłożono instytucjom UE sprawozdanie zawierające statystyki dotyczące SIS II za 2018 r. i opublikowano je na stronie internetowej Agencji. Grupa doradcza ds. SIS wcześniej przyjęła sprawozdanie. W sprawozdaniu tym zaprezentowano statystyki dotyczące SIS II przedstawiające liczbę rejestrów przypadających na daną kategorię wpisów, liczbę uzyskanych w systemie trafień przypadających na daną kategorię wpisów oraz częstość dostępu do SIS II.

Trzecie sprawozdanie w sprawie technicznego funkcjonowania centralnego SIS II i jego infrastruktury łączności³³

Zarząd przyjął to sprawozdanie dnia 24 października. Przedłożono je następnie instytucjom UE i opublikowano na stronie internetowej Agencji. Sprawozdanie obejmuje okres od dnia 1 stycznia 2017 r. do 31 grudnia 2018 r. i opisano w nim działania przeprowadzone w celu zapewnienia zarządzania operacyjnego systemem centralnym SIS II, w tym jego bezpieczeństwo, wraz z gromadzonymi rocznie statystykami.

²⁸ <https://eulisa.europa.eu/our-publications/reports>

²⁹ <https://www.eulisa.europa.eu/Publications/Reports/Eurodac%20-%202018%20statistics%20-%20report.pdf>

³⁰ <https://www.eulisa.europa.eu/Publications/Reports/2018%20Eurodac%20Annual%20Report.pdf>

³¹ <https://www.eulisa.europa.eu/Publications/Reports/2019%20Eurodac%20updated%20list%20of%20authorities%20-%20asylum.pdf>

³² <https://www.eulisa.europa.eu/Publications/Reports/SIS%202018%20statistics.pdf>

³³ <https://www.eulisa.europa.eu/Publications/Reports/Central%20SIS%201%20Report%20technical%20functioning%202017-2018.pdf>

Zaktualizowany wykaz właściwych organów w odniesieniu do SIS II, zaktualizowany wykaz krajowych biur SIS II i krajowych biur SIRENE

Oba dokumenty opublikowano w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*, C 222 z 2 lipca 2019 r.

Czwarte sprawozdanie z funkcjonowania technicznego VIS

Pod koniec roku Agencja rozpoczęła sporządzanie nowego sprawozdania, które będzie obejmowało okres od października 2017 r. do września 2019 r.

1.1.9 Szkolenia dla państw członkowskich

W okresie sprawozdawczym eu-LISA rozpoczęła realizację zaplanowanych na 2019 r. działań szkoleniowych. Przeprowadzono dwadzieścia pięć szkoleń o różnym zakresie treści i formacie. Większość szkoleń eu-LISA miało formę sesji bezpośrednich (64%), następnie seminariów internetowych (36%) i kursów e-uczenia się. Większość kursów dotyczyła SIS (60%), następnie VIS (12%), Eurodac (12%), prowadzono również szkolenia przekrojowe (12%).

Kontynuowano drugi cykl programu szkoleniowego dotyczącego rozwoju VIS dla operatorów IT, organizując dnia 6 marca w Strasburgu sesję szkoleniową na poziomie średnio zaawansowanym (P2). Celem tego kursu było wprowadzenie odbiorców docelowych obejmujących kierowników punktów kompleksowej obsługi i starszy personel operacyjny w zasady systemu operacyjnego i techniczne aspekty VIS oraz przedstawienie im szczegółowego przeglądu operacji. Program szkoleniowy dotyczący rozwoju VIS dla operatorów IT zakończył się sesją szkoleniową na poziomie zaawansowanym (P3), która odbyła się w dniach 3–4 kwietnia w Tallinie. Zorganizowano również sesje szkoleniowe dla nowych użytkowników VIS z Bułgarii, Rumunii, Chorwacji i Europolu.

Program szkoleniowy dotyczący rozwoju Eurodac dla operatorów IT na 2019 r. rozpoczął się organizacją w dniu 9 kwietnia w Strasburgu szkolenia na poziomie początkowym (P1), oferującego wprowadzenie do zasad i kwestii technicznych systemu operacyjnego Eurodac i przedstawiającego przegląd jego operacji. Dnia 6 maja w Strasburgu przeprowadzono szkolenie na poziomie średnio zaawansowanym (P2), podczas którego przedstawiono kompleksowy przegląd kanałów komunikacji punktów kompleksowej obsługi ze stanowiskiem obsługi eu-LISA; zaprezentowano powiązane z tym najlepsze praktyki w wypełnianiu obowiązków punktów kompleksowej obsługi oraz przegląd ról odpowiednich podmiotów. Szkolenie na poziomie zaawansowanym (P3) odbyło się dnia 12 czerwca 2019 r. w Tallinie i miało na celu poprawę ogólnego wykorzystania systemu Eurodac dzięki przedstawieniu najbardziej aktualnych i szczegółowych informacji i doświadczeń w zakresie technicznych/biznesowych tematów związanych z Eurodac.

W odniesieniu do SIS zorganizowano w ciągu roku serię seminariów internetowych dotyczących zaktualizowanych statystyk i wyników kontroli spójności danych w odniesieniu do państw podlegających ocenie Schengen. W dniach 4–5 czerwca w Strasburgu odbył się kurs dotyczący punktów kompleksowej obsługi, który opracowano w taki sposób, aby w kompleksowy sposób wyjaśnić koncepcje operacyjne niezbędne do pełnienia przez te punkty roli na szczeblu krajowym w ramach ich codziennych zadań. Przeprowadzono również szereg kursów dotyczących SIS II odnoszących się do SIRENE (kurs biznesowy przeprowadzony wspólnie z CEPOLem i kurs techniczny). Ponadto w ciągu roku przeprowadzono również serię kursów dotyczących SIS w ramach programu dla nowych użytkowników, skierowanych do Irlandii, Fronteksu i Europolu.

W odniesieniu do e-uczenia się eu-LISA poczyniła kroki w kierunku wzmocnienia swojego systemu zarządzania kształceniem i elementu e-uczenia się swojego zestawu szkoleń. Opracowano dwanaście kursów elektronicznych, a 11 zaktualizowano. Ważnym celem pośrednim było opracowanie i wdrożenie modułu w pełni samodzielnej nauki w trybie e-uczenia się, dotyczącego podstaw SIS i SIRENE.

W 2019 r. Agencja kontynuowała swoją owocną współpracę z państwami członkowskimi poprzez działania sieci krajowych punktów kontaktowych, Komisji Europejskiej i partnerów z agencji WSiSW UE (w szczególności CEPOLu, Fronteksu i Europolu). W 2019 r. w dalszym ciągu prowadzono wspólne sesje szkoleniowe, głównie w partnerstwie z

CEPOLem i Fronteksem. W ramach swojego zaangażowania w prace platformy EMPACT³⁴ Agencja zorganizowała sesję służącą zwiększaniu świadomości na temat odpowiednich ról Eurodac i SIS II. eu-LISA uczestniczyła również w pracach grupy kontaktowej ds. szkolenia agencji WSiSW, koordynując opracowywanie przyszłych sesji szkoleniowych na temat interoperacyjności i zarządzanie nimi. Proponowane działania będą kontynuowane w 2020 r.

W kontekście systemu wjazdu/wyjazdu Agencja kontynuowała przygotowania do szkolenia państw członkowskich, w szczególności koncentrując się na opracowaniu systemu szkoleń poprzedzających wdrażanie, dotyczących technicznego wykorzystywania systemu wjazdu/wyjazdu. W marcu 2019 r. ukończono analizę potrzeb szkoleniowych, w której skupiono się na zdefiniowaniu odbiorców docelowych, tematów szkoleń i oczekiwanych wyników. Następnie określono grupy docelowe systemu wjazdu/wyjazdu i opracowano stosowne programy szkoleń. W 2019 r. podjęto również wstępne kroki w opracowywaniu programów szkoleń na temat ETIAS. Pierwszą sesję szkoleniową online dotyczącą systemu wjazdu/wyjazdu przeprowadzono w grudniu 2019 r. i skupiała się ona na architekturze wysokiego szczebla i planie działania dotyczącym wdrażania.

1.1.10 Monitorowanie prac badawczych i technologii

Agencja, zgodnie ze swoim rozporządzeniem ustanawiającym, prowadziła przez cały 2019 r. działania służące monitorowaniu prac badawczych i technologii. Poza publikacją sprawozdania z monitorowania prac badawczych i technologii Agencja prowadziła dalsze prace nad określeniem planu działania, w tym nad opracowaniem metody zdefiniowania priorytetów monitorowania prac badawczych i technologii.

W ramach funkcji monitorowania prac badawczych i technologii Agencja w 2019 r. w dalszym ciągu analizowała istotne zmiany w zakresie prac badawczych i technologii, zgodnie ze swoim zakresem uprawnień. Niektóre priorytety w zakresie monitorowania prac badawczych i technologii przeniesiono z poprzednich lat z uwagi na ich ciągłe znaczenie, m.in. biometrię, technologię rozproszonego rejestru, nową architekturę i sztuczną inteligencję.

Głównym rezultatem działań w zakresie monitorowania prac badawczych i technologii w 2019 r. było opublikowanie w grudniu sprawozdania „Distributed Ledger Technologies and Blockchain for Large-Scale IT. Perspectives for eu-LISA”³⁵ („Technologia rozproszonego rejestru i blockchain w odniesieniu do wielkoskalowych systemów informatycznych. Perspektywy dla eu-LISA”). Chociaż sporządzanie sprawozdania rozpoczęło się w 2018 r., większość prac, w tym gromadzenie i analizę danych i sporządzenie wstępnej wersji, wykonano w 2019 r.

Przeprowadzono również znaczną liczbę działań dotyczących sztucznej inteligencji (AI) z uwagi na jej rosnące znaczenie dla wymiaru sprawiedliwości i spraw wewnętrznych. Agencja przedstawiła w szczególności dokument koncepcyjny wysokiego szczebla zatytułowany „Artificial Intelligence in the Operational Management of Large-Scale IT Systems. Perspectives for eu-LISA” („Sztuczna inteligencja w zarządzaniu operacyjnym wielkoskalowymi systemami informatycznymi. Perspektywy dla eu-LISA”) podczas spotkania Stałego Komitetu Współpracy Operacyjnej w zakresie Bezpieczeństwa Wewnętrznego w listopadzie 2019 r.

Ponadto w czwartym kwartale 2019 r. rozpoczęto sporządzanie sprawozdania w sprawie monitorowania prac badawczych i technologii w zakresie AI w zarządzaniu operacyjnym wielkoskalowymi systemami informatycznymi, mając na celu opublikowanie go w drugim kwartale 2020 r. Przy prowadzeniu prac nad sprawozdaniem wspierano również prace nad specjalnym badaniem prowadzonym przez DG HOME dotyczącym AI w obszarach granic, migracji i bezpieczeństwa. Agencja przyczyniła się do wspomnianego badania, uczestnicząc w dyskusjach, wnosząc swój wkład dotyczący stosownych przypadków użycia, a także dokonując przeglądu rezultatów. Ponadto od wiosny 2019 r. Agencja wspierała dyskusje na temat AI na potrzeby bezpieczeństwa i ścigania przestępstw podczas serii warsztatów koordynowanych przez DG HOME.

Inną istotną linią działań Agencji było informowanie jej zainteresowanych stron o zmianach w technologii, a także zapewnianie skutecznej wymiany informacji niezbędnej do budowania zdolności. W tym celu, w ramach funkcji

³⁴ Europejska multidyscyplinarna platforma przeciwko zagrożeniom przestępstwami.

³⁵ <https://www.eulisa.europa.eu/Publications/Reports/DLTs%20%20blockchain%20report.%20Dec%202019.%20Key%20findings.pdf>.

monitorowania prac badawczych i technologii, Agencja wniosła swój wkład w liczne wydarzenia skierowane do istotnych zainteresowanych stron, w tym w:

- Dwa branżowe okrągłe stoły, z których pierwszy odbył się w Bukareszcie przy wsparciu rumuńskiej prezydencji Rady, a drugi w Tallinie.
- Coroczną konferencję Agencji organizowaną w Tallinie pod auspicjami prezydencji fińskiej w Radzie UE.

Ponadto, w ramach funkcji monitorowania prac badawczych i technologii, Agencja wniosła swój wkład w liczne wydarzenia organizowane przez zainteresowane strony Agencji, w tym: Konferencję w sprawie bezpieczeństwa granic organizowaną w lutym 2019 r. w Mediolanie; Europejski kongres policji organizowany w lutym 2019 r. w Berlinie; Konferencję Passenger Terminal Expo organizowaną w marcu 2019 r. w Londynie; Konferencję Connect:ID organizowaną w kwietniu 2019 r. w Waszyngtonie; wydarzenie Planet Biometrics organizowane w ramach Identity Week w czerwcu 2019 r. w Londynie oraz Konferencję International Summit on Borders organizowaną w czerwcu 2019 r. w Waszyngtonie.

Wraz z zatwierdzeniem nowego rozporządzenia w sprawie eu-LISA w listopadzie 2018 r. rozszerzono znacznie zakres mandatu badawczego. Nowy zakres uprawnień, oprócz monitorowania technologii, obejmuje obowiązki związane z wdrażaniem części programu ramowego UE w zakresie badań naukowych i innowacji. Agencja zainicjowała rozmowy z jednostką Komisji (DG HOME) odpowiedzialną za koordynację odpowiedniej części programu ramowego. Rozmowy będą kontynuowane w 2020 r. i będą miały na celu zbadanie wstępnych możliwości Agencji w zakresie włączenia się w stosowne projekty i rozważenie sposobu uczestnictwa w definiowaniu przyszłych priorytetów tematycznych.

Rozmowy te będą się odbywały równoległe z opracowywaniem przez Agencję jej nowej wizji strategicznej w zakresie badań naukowych i innowacji w 2020 r. zgodnie z jej rozszerzonym zakresem uprawnień i oczekiwaniami zainteresowanych stron.

1.2 Cel strategiczny 2:

UTRZYMANIE I ROZSZERZENIE ZAKRESU ROLI AGENCJI JAKO UNIJNEGO CENTRUM DOSKONAŁOŚCI I DOSTAWCY USŁUG W ZAKRESIE ICT

1.2.1 Zarządzanie projektami na poziomie przedsiębiorstwa

W art. 2 lit. a) rozporządzenia ustanawiającego eu-LISA określono, że Agencja zapewnia „rozwój wielkoskalowych systemów informatycznych z wykorzystaniem odpowiedniej struktury zarządzania projektami do skutecznego rozwijania takich systemów”. Biuro zarządzania projektami na poziomie przedsiębiorstwa eu-LISA ustanowiono w 2017 r. Jego misją jest integracja i monitorowanie wszystkich podejmowanych przez Agencję projektów oraz wnoszenie wkładu w jej zarządzanie wewnętrzne celem zapewnienia przejrzystości i rozliczalności.

W 2019 r. biuro zarządzania projektami na poziomie przedsiębiorstwa w dalszym ciągu wdrażało swój plan działania, zajmując się kilkoma kluczowymi obszarami i zwiększając kontrole wewnętrzne nad wdrażaniem metodyki zarządzania projektami Agencji.

Lista naboru

W 2019 r. Agencja sformalizowała swoje podejście do procesu naboru nowych projektów. W następstwie decyzji dyrektora wykonawczego na temat przyjęcia „listy naboru” projektów, ustanowiono wstępną listę projektów, które eu-LISA ma wdrożyć w 2019 r. Do końca kwietnia 2019 r. zatwierdzono podstawową listę naboru.

Lista naboru pomaga zapewnić, aby każdy projekt był powiązany z odpowiednią decyzją w sprawie finansowania. Wprowadzanie zmian do listy naboru jest możliwe wyłącznie po zatwierdzeniu przez Korporacyjny Komitet Sterujący.

Korporacyjny Komitet Sterujący

Dnia 17 października decyzją dyrektora wykonawczego ustanowiono Korporacyjny Komitet Sterujący na miejsce Programowego Komitetu Sterującego. W zakres kompetencji Korporacyjnego Komitetu Sterującego wchodzi zarządzanie portfelami, programami i projektami, natomiast Programowy Komitet Sterujący zapewniał kierownictwo i nadzór nad programami i projektami eu-LISA.

Sprawozdania z postępu prac nad programami opracowywania nowych systemów

W okresie sprawozdawczym Agencja przygotowywała sprawozdania z postępu prac nad opracowywaniem nowych systemów, zgodnie z wymogami określonymi w stosownych instrumentach prawnych. Sprawozdania te sporządza się co sześć miesięcy i przesyła się je do Parlamentu Europejskiego i Rady. Agencja sporządzała również miesięczne sprawozdania wykorzystywane przez Komisję ds. Zarządzania Programem do sporządzania sprawozdań dla zarządu w zakresie postępów w odpowiednich programach opracowywania nowych systemów.

Zarządzanie projektem

Realizacja projektów podlega regularnie dalszej kontroli przy pomocy analizy tablic wskaźników i przedstawianiu „sprawozdania z zakończenia projektu” wymaganego przez kierowników projektu w momencie jego zakończenia.

Agencja, w ramach swoich starań prowadzenia stałego monitorowania zgodności swoich działań z ustanowioną metodą zarządzania projektem, organizuje coroczne kontrole zgodności projektu. W następstwie kontroli zgodności przeprowadzonej na koniec 2018 r. względem rezultatów zarządzania projektem wdrożono działania służące poprawie zarządzania, z których jedno polegało na przeprowadzeniu sesji coachingu i zwiększania świadomości na temat narzędzia zarządzania projektami na poziomie przedsiębiorstwa.

W listopadzie rozpoczęła się kontrola zgodności za 2019 r. Kontrole zgodności projektów prowadzono w oparciu o informacje o projekcie dostępne w ramach narzędzia zarządzania projektami na poziomie przedsiębiorstwa, listy naboru z 2019 r. i wykazu podmiotów upoważnionych do działań finansowych. Zakres kontroli obejmował zarówno bieżące, jak i już zamknięte projekty. Dane wyjściowe poddano agregacji i na początku 2020 r. przedstawiono wyniki wraz z planem działania.

Zarządzanie programem i portfelem

Rolą biura zarządzania projektami na poziomie przedsiębiorstwa jest zapewnienie i utrzymanie organizacyjnego środowiska zarządzania projektem na poziomie przedsiębiorstwa. W ramach wspierania tego celu Agencja podjęła decyzję o stworzeniu możliwości zarządzania projektem i portfelem. W 2019 r. przeprowadzono badanie rynku, aby zidentyfikować potencjalne rozwiązania w zakresie zarządzania projektem i portfelem. W rezultacie stwierdzono, że „Planview Enterprise One” jest najodpowiedniejszym gotowym do użycia oprogramowaniem do zarządzania portfelami, programami i wzajemnymi zależnościami z innymi projektami. W czwartym kwartale 2019 r. podpisano umowę i rozpoczęto projekt wdrażania, który ma zakończyć się przed końcem 2020 r.

Oceny ex ante

W regulaminie finansowym eu-LISA określono, że projekty wymagające znacznych wydatków przed zatwierdzeniem i włączeniem do rocznego programu prac Agencji podlegają ocenie *ex ante*. W 2019 r. biuro zarządzania projektami na poziomie przedsiębiorstwa Agencji, jako niezależny podmiot organizacyjny, przeprowadziło oceny *ex ante*. Ponadto, zgodnie z polityką dotyczącą oceny *ex ante* ustanowioną w 2017 r., dokonano rewizji procedury oceny *ex ante*, aby wprowadzić dwuetapowe podejście.

Ocena możliwości (etap 1): Oceny te należy zakończyć dwa lata przed rozpoczęciem projektu. Ocena ta obejmuje dokumentację dotyczącą metodyki, wstępne uzasadnienie biznesowe i potwierdzającą dokumentację projektową, w miarę dostępności.

Ocena wykonalności (etap 2): Ocenę tę należy zakończyć rok przed rozpoczęciem projektu. Ocena ta obejmuje główną dokumentację dotyczącą metodyki projektu, ostateczne uzasadnienie biznesowe, dowody zgromadzone podczas wywiadów z kluczowymi zainteresowanymi stronami i potwierdzającą dokumentację projektową w odniesieniu do wniosków w sprawie dużych projektów. Kategorię projektu (mały, średni, duży) określa się zgodnie z uzgodnionymi kryteriami klasyfikacji.

Zgodnie z tym nowym podejściem dwa duże projekty, które mają się rozpocząć w 2020 r., poddano ocenie wykonalności *ex ante*, a 14 projektów, które mają się rozpocząć w 2021 r., zakwalifikowano do oceny możliwości *ex ante*. W listopadzie 2019 r. przedstawiono zarządowi dwa sprawozdania podsumowujące.

Audyt wykonawcy systemu wjazdu/wyjazdu

W następstwie warsztatów dotyczących zapewniania jakości zorganizowanych w sierpniu dla przedstawicieli konsorcjum ds. systemu wjazdu/wyjazdu LIA (Leonardo, IBM Belgium, Atos Belgium) Agencja stwierdziła, że istnieje potrzeba weryfikacji właściwego stosowania procesu zarządzania projektem przez konsorcjum LIA. Biuro zarządzania projektami na poziomie przedsiębiorstwa przeprowadziło zatem w trzecim kwartale 2019 r. kontrolę zgodności względem pakietów roboczych 1 i 2 projektu wdrażania systemu wjazdu/wyjazdu, mając na celu kontrole wypełniania zobowiązań umownych związanych z trzema głównymi procesami przekrojowymi: zarządzaniem projektem, zarządzaniem jakością i zarządzaniem wymogami. Kontrola zgodności opierała się na dowodach przedstawionych przez konsorcjum LIA i sformułowano na jej podstawie 36 wniosków, z których 22 sklasyfikowano jako wysoce krytyczne. Wyniki przedstawiono w styczniu 2020 r. i przekazano je wewnętrznym zainteresowanym stronom eu-LISA.

1.2.2 Utrzymanie i opracowywanie ram Zarządzania Usługami Informatycznymi

Ramy Zarządzania Usługami Informatycznymi i dalsze przekształcanie Agencji w centrum doskonałości pod względem usług ICT i ładu korporacyjnego

Aby dalej usprawniać swoją działalność zgodnie z najlepszymi międzynarodowymi praktykami, Agencja kontynuowała rozwój swojego modelu świadczenia usług i realizacji procesów w oparciu o wdrażanie biblioteki infrastruktury informatycznej/Zarządzanie Usługami Informatycznymi. Model procesu Zarządzania Usługami Informatycznymi, ustanowiony w 2016 r., obejmuje 12 funkcjonujących już procesów. Agencja, w ramach opracowywania nowych systemów, utrzymała swój katalog usług, dokonując przeglądu i aktualizacji istniejących usług i w razie potrzeby definiując nowe usługi.

Drugi etap projektu Zarządzania Usługami Informatycznymi zakończono w 2019 r. i pomyślnie zdefiniowano w jego ramach następujące procesy: zarządzanie dostępnością, zarządzanie zdolnościami, zarządzanie wiedzą i zarządzanie ciągłym doskonaleniem usług. Procesy te stopniowo wdrażano w ciągu roku. Po wdrożeniu przyczynią się one do znacznej poprawy modelu procesów eu-LISA, a zatem do podniesienia jakości świadczonych usług. Równolegle z definiowaniem i wdrażaniem nowych procesów prowadzono dalszą automatyzację i integrację procesów mającą na celu zwiększenie kontroli i wydajności oraz stałe usprawnianie świadczenia usług.

Proces zarządzania ciągłym doskonaleniem usług ma zasadnicze znaczenie dla skutecznego zarządzania jakością. Umożliwia ustanowienie praktycznych środków służących identyfikacji usprawnień. Przed końcem 2019 r. zainicjowano i uruchomiono rejestr stałego usprawniania świadczenia usług. Będzie on wykorzystywany do rejestrowania wszystkich inicjatyw związanych z ulepszeniami usług i procesów, wyników ich oceny, ich priorytetu i stosownych uzgodnionych rezultatów. Kolejną częścią tego procesu jest schemat pomiarowy eu-LISA. Dzięki niemu Agencja uzyska gwarancję, że wszystkie wskaźniki i cele końcowe związane z jej celami ogólnymi i szczegółowymi są uzgodnione, i ułatwi on pomiar monitorowania osiągnięć.

Proces zarządzania wiedzą wykorzystuje się do strukturyzowania dorobku w zakresie wiedzy służącej wsparciu na pierwszym szczeblu, wsparciu na drugim szczeblu i dorobku w zakresie wiedzy państw członkowskich. Proces ten wdrożono w 2019 r., korzystając z funkcjonalności narzędzia do zarządzania usługami. Zapewni on skuteczne ponowne

wykorzystanie istniejącej wiedzy i stopniową poprawę jej jakości. Zminimalizuje również zależność od personelu kluczowego.

W 2019 r. wprowadzono niezbędne usprawnienia do zintegrowanego narzędzia Zarządzania Usługami Informatycznym spełniające nowe i zaktualizowane wymagania związane z procesem. Narzędzie poddano również aktualizacji, aby ułatwić korzystanie z niego wykonawcom Agencji, mając na celu zapewnienie wydajniejszej sprawozdawczości w zakresie realizacji zadań i ogólne uproszczenie prowadzenia codziennej działalności.

Obniżono priorytet projektu zaawansowanego rozwiązania w zakresie sprawozdawczości i jego integracji między zarządzaniem aktywami i konfiguracją, który początkowo planowano na 2019 r., a przesunięto na 2020 r.

1.2.3 Zarządzanie umowami i dostawcami

W swojej strategii długoterminowej Agencja określiła zdolności zarządzania umowami i dostawcami jako szczególny obszar rozwoju. Obejmuje ona wdrożenie strategii zaopatrzenia oferującej wymaganą sprawność i stałe usprawnianie procesów i narzędzi. Obejmuje również monitorowanie efektywności działań Agencji oraz optymalizację całkowitego kosztu własności.

W ramach programu przekształcenia eu-LISA 2.0 utworzono specjalny sektor zarządzania umowami i dostawcami, który rozpoczął prace w październiku 2019 r. Pierwsze działania miały na celu nadanie optymalnego wymiaru sektorowi i wykonywanym przez niego zadaniom oraz zdefiniowanie procesów interfejsów we współpracy z innymi kluczowymi zainteresowanymi stronami w ramach nowej organizacji. Rozpoczęto rekrutację stosownego personelu i powinna się ona zakończyć do drugiego kwartału 2020 r. Nowy zespół wniósł swój wkład w zdefiniowanie technicznej specyfikacji istotnych warunków zamówienia na potrzeby przekrojowego udzielania zamówień z zakresu inżynierii (zob. sekcja na temat ETIAS dotycząca przekrojowego udzielania zamówień na s. 41) i wspierał jednostki działu operacyjnego w kwestiach związanych z zarządzaniem umowami szczegółowymi.

1.2.4 Architektura korporacyjna

W 2019 r., w następstwie wdrożenia nowej organizacji eu-LISA 2.0, Agencja rozpoczęła przygotowania do pierwszego etapu tworzenia architektury korporacyjnej.

Sporządzono dokument definiujący architekturę korporacyjną; opisano w nim procesy, które zostaną ustanowione celem zdefiniowania i opracowania architektury korporacyjnej eu-LISA. Ramy architektury korporacyjnej opisano w ramach zarządzania architekturą korporacyjną eu-LISA. Opisano w nich zintegrowane podejście do opracowania architektury korporacyjnej i elementów wspólnego procesu, a także promuje się ponowne wykorzystywanie utworzonych elementów systemu. Obejmują one również proces „wniosku w sprawie architektury”. Opracowano plan działania rozwoju architektury korporacyjnej, zaczynając od podstaw, przez jej usprawnianie i ciągłość funkcjonowania przedsiębiorstwa. Zawierają one również podejście do wdrażania architektury korporacyjnej (plan, budowę i prowadzenie) oraz korzyści wynikające z architektury korporacyjnej i czynniki decydujące o powodzeniu. Ponadto przygotowano mandat dotyczący ustanowienia wewnętrznej rady eu-LISA ds. przeglądu architektury.

Poczyniono postępy w pracach nad architekturą systemu wjazdu/wyjazdu i ETIAS oraz określono i zaproponowano wykaz elementów do ponownego wykorzystania i normalizacji, który czeka obecnie na decyzję kierownictwa. Agencja jest w trakcie ustanawiania rady ds. przeglądu architektury, której jednym z głównych działań będzie decydowanie o standardach oraz ponownie wykorzystywanych i wspólnych elementach.

1.3 Cel strategiczny 3:

ROZWIJANIE SIĘ AGENCJI JAKO GŁÓWNEGO CENTRUM TECHNOLOGICZNEGO W ZAKRESIE ICT W UE

1.3.1 Partnerstwa z państwami członkowskimi i instytucjami UE

W ciągu roku eu-LISA wniosła znaczny wkład w rozmowy prowadzone w ramach stosownych grup roboczych Rady i uczestniczyła w rozmowach prowadzonych podczas posiedzeń Rady ds. Wymiaru Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych. Ponadto Agencja prowadziła ścisłą współpracę z prezydencją fińską i rumuńską w Radzie UE, zapewniając na wniosek swoją wiedzę fachową, i uczestnicząc w różnych konferencjach i warsztatach organizowanych przez prezydencje Rady.

Wkład Agencji w przygotowanie różnych komitetów, spotkań ekspertów, warsztatów i forów wysokiego szczebla organizowanych przez Komisję Europejską był również znaczący, zwłaszcza uwzględniając fakt, że rok 2019 był rokiem wdrażania różnych inicjatyw ustawodawczych, które weszły w życie w 2018 r. (np. wersje przekształcone rozporządzeń w sprawie SIS i ETIAS).

Agencja prowadziła ścisłą współpracę z prezydencją rumuńską i fińską w Radzie UE, zapewniając na wniosek swoją wiedzę fachową. Agencja, w ramach swojego zakresu uprawnień, umocniła swoją rolę jako ważnego doradcy Parlamentu Europejskiego w sprawach technicznych związanych bezpośrednio z trwającymi negocjacjami w sprawie różnych wniosków ustawodawczych, np. zapewniając współprowadzawcom wiedzę fachową podczas trójstronnych rozmów dotyczących kwestii technicznych. eu-LISA uczestniczyła również w formalnych posiedzeniach komisji i wносиła w nie swój wkład, np. poprzez regularną sprawozdawczość na temat postępów we wdrażaniu systemu wjazdu/wyjazdu i ETIAS, a także, w mniej formalnym kontekście, w technicznych posiedzeniach trójstronnych ze sprawozdawcami i kontrsprawozdawcami.

W ramach wdrażania wersji przekształconych rozporządzeń w sprawie SIS, systemu wjazdu/wyjazdu, ETIAS i interoperacyjności Agencja zapewniała stałe wsparcie Komisji Europejskiej i państwu członkowskiemu w opracowywaniu aktów wykonawczych i delegowanych, wspierała złożone rozmowy dotyczące kwestii technicznych na szczeblu operacyjnym i biznesowym, oraz aktywnie uczestniczyła w spotkaniach Komitetu ds. Inteligentnych Granic, Komitetu ds. Interoperacyjności, Komitetu SIS-SIRENE i wszystkich odpowiednich podgrup ekspertów.

W dniach 13–14 marca 2019 r. wspólna grupa doradcza systemu wjazdu/wyjazdu i ETIAS rozpoczęła swoje spotkania. Grupa robocza *ad hoc* ds. rozwiązań ICT dla państw członkowskich o zewnętrznych granicach lądowych i morskich zakończyła swoje działania przyjęciem zaleceń w dniu 26 marca 2019 r.. Grupa ta była powołana w ramach grupy doradczej ds. systemu wjazdu/wyjazdu i ETIAS. Spotkała się pięć razy w listopadzie 2018 r. i w marcu 2019 r., mając na celu określenie realnego rozwiązania i wspólnej architektury na potrzeby wdrażania systemu wjazdu/wyjazdu na zewnętrznych granicach lądowych i morskich. W następstwie zakończenia zadań tej grupy roboczej ustanowiono dwie inne grupy robocze w ramach grupy doradczej systemu wjazdu/wyjazdu i ETIAS, jedną ds. przewoźników i jedną ds. biometrii. Celem grupy roboczej ds. przewoźników jest podnoszenie świadomości wśród społeczności przewoźników w zakresie ich obowiązków wynikających z rozporządzeń w sprawie systemu wjazdu/wyjazdu i ETIAS, a także z konwencji z Schengen. Monitoruje ona również i omawia status poziomu przygotowania przewoźników do wdrożenia wspomnianych wcześniej przepisów, w tym wszelkie istotne kwestie natury operacyjnej/technicznej. Pierwsza sesja grupy roboczej odbyła się dnia 4 czerwca w Brukseli, po niej zaś nastąpiły dwa kolejne spotkania w dniach 20 września i 19 grudnia. Grupa robocza ds. biometrii zapewnia platformę do prowadzenia rozmów w kwestiach technicznych między eu-LISA, Komisją Europejską i ekspertami w dziedzinie biometrii z państw członkowskich, w ramach której mogą dzielić się najlepszymi praktykami i znajdować odpowiednie rozwiązania techniczne i normy dotyczące systemów biometrycznych i przyszłego nadrzędnego wspólnego systemu biometrycznego. Odbyły się dwa spotkania tej grupy roboczej: dnia 15 października i dnia 13 grudnia.

Grupy doradcze ds. Eurodac, SIS i VIS stale zapewniały platformy dla ekspertów z państw członkowskich i przedstawicieli agencji WSiSW i Komisji Europejskiej służące wymianie technicznej wiedzy fachowej i wsparcia w różnych kwestiach technicznych związanych z rozwojem tych systemów. Agencja kontynuowała swoją ustaloną praktykę sporządzania podsumowań ze spotkań grupy doradczej i rozpowszechniania ich wśród zainteresowanych stron. Począwszy od lipca Rada publikuje również te podsumowania na Portalu Delegatów. Dzięki tym podsumowaniom przedstawiciele państw członkowskich niebędący członkami grup doradczych uzyskują aktualne i istotne informacje na temat funkcjonowania wielkoskalowych systemów informatycznych. Przyczyniają się one również do zwiększania świadomości na temat istotnej pracy grup doradczych.

Agencja w dalszym ciągu wspierała Komisję w przygotowywaniu stosownych prezentacji i uczestnictwa w spotkaniach forum wysokiego szczebla na temat interoperacyjności, które odbyło się w dniach 5 marca i 15 listopada w Brukseli, a także w przygotowaniu do wizyt studyjnych dotyczących gotowości w stolicach państw członkowskich. W 2019 r. zorganizowano wizyty studyjne dotyczące gotowości w Chorwacji, na Cyprze, w Danii, na Litwie, w Łotwie, na Malcie, w Portugalii, Republice Czeskiej, Rumunii, na Słowacji, w Słowenii i Szwajcarii. Celem tych wizyt było omówienie statusu przygotowań i gotowości do wdrożenia rozporządzeń w sprawie systemu wjazdu/wyjazdu, ETIAS, wersji przekształconej rozporządzenia w sprawie SIS i rozporządzeń w sprawie interoperacyjności na szczeblu krajowym.

W kwietniu, w następstwie zaproszenia chorwackich organów, przedstawiciele eu-LISA i Fronteksu uczestniczyli w wizycie w terenie w Chorwacji na przejściach granicznych w miejscowościach Bajakovo i Tovarnik. Wizyta ta miała na celu ocenę bieżących wyzwań, przed jakimi stoją przejścia graniczne, zbadanie możliwych rozwiązań służących zmniejszeniu obciążenia pracą i jednocześnie przygotowanie do nowych systemów. Przejście graniczne w Bajakovie znajduje się między Zagrzebiem w Chorwacji a Belgradem w Serbii, w korytarzu łączącym Europę Środkową z Bałkanami Zachodnimi i Europą Południowo-Wschodnią. Każdego roku z przejścia tego korzysta ponad 6 mln pasażerów i 2 mln pojazdów. Przedstawiciele eu-LISA i państw członkowskich przeprowadzili również w dniach 3–8 listopada 2019 r. wizytę studyjną w Waszyngtonie w Stanach Zjednoczonych. Celem tej wizyty było wyciągnięcie wniosków z doświadczeń amerykańskich organów z wdrażania systemów podobnych do systemu wjazdu/wyjazdu i ETIAS. Uczestnicy odwiedzili Urząd Celny i Ochrony Granic w Waszyngtonie, granicę morską w porcie morskim w Miami i granicę powietrzną w porcie lotniczym Dulles w Waszyngtonie.

Zachowując zgodność z przepisami określonymi w jej podstawie prawnej i z oczekiwaniami swoich zainteresowanych stron, eu-LISA w dalszym ciągu dążyła do opracowania strategii bezpieczeństwa wewnętrznego UE i jej usprawniania. Działania te obejmowały aktywne uczestnictwo w toczących się rozmowach na temat przyszłości konwencji z Prüm. Agencja uczestniczyła w warsztatach na temat konwencji z Prüm zorganizowanych przez Komisję Europejską w dniach 27 marca, 25 czerwca i 12 grudnia w Brukseli i wniosła w nie swój wkład. eu-LISA uczestniczyła również aktywnie w rozmowach na temat rewizji dyrektyw w sprawie danych pasażera przekazywanych przed podróżą (API) i danych dotyczących przelotu pasażera (PNR), uczestnicząc w stosownych grupach roboczych Rady i podejmując w tym zakresie działania następcze, a także obserwując działania 3. Seminarium OBWE na temat wymiany danych pasażerów i wewnętrznej grupy roboczej podczas spotkań w sprawie PNR zorganizowanych w dniach 18–19 czerwca i 3–4 września.

Agencja w dalszym ciągu aktywnie angażowała się w działania związane z trzema priorytetami EMPACT, mianowicie dotyczącymi broni palnej, ataków na systemy informacyjne i ułatwiania nielegalnego wjazdu i pobytu. Agencja uczestniczyła w kilku spotkaniach, głównie dotyczących broni palnej i ułatwiania nielegalnego wjazdu i pobytu (np. corocznym posiedzeniu inauguracyjnym EMPACT Firearms w dniach 19–20 lutego, spotkaniu strategicznym EMPACT Firearms w dniu 19 lipca i w sesji EMPACT dotyczącej ułatwiania nielegalnego wjazdu i pobytu mającej na celu sporządzenie projektu planu działań operacyjnych, zorganizowanej w dniach 11–12 września) i wnosiła aktywny wkład w stosowne rozmowy. W ramach priorytetu dotyczącego ułatwiania nielegalnego wjazdu i pobytu eu-LISA wniosła swój wkład w postaci działania operacyjnego, organizując działanie szkoleniowe.

Istotnym elementem współpracy z zainteresowanymi stronami była organizacja 6. corocznej konferencji eu-LISA „Nowa architektura informacji jako czynnik napędzający skuteczność i efektywność bezpieczeństwa wewnętrznego” we

współpracy z prezydencją fińską w Radzie UE i przy jej zaangażowaniu. Konferencja skupiała się na przyszłości bezpieczeństwa wewnętrznego, a także na możliwościach, jakie oferuje nowa architektura informacji społeczności organów ścigania i zarządzania granicami (aby uzyskać więcej informacji na temat corocznej konferencji, zob. również s. 67).

Inne wydarzenia z udziałem zainteresowanych stron ze współpracującymi partnerami odbyły się w celu przedstawienia zakresu uprawnień Agencji, uwypuklenia procesów biznesowych i umożliwienia wymiany poglądów na działania i plany Agencji. Wydarzenia te obejmowały w szczególności spotkania z szefami misji w dniu 18 marca w Tallinie, z radcami ds. WSiSW w dniu 2 kwietnia w Brukseli i z członkami Komisji Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych w dniu 18 września w Strasburgu i w dniach 29–30 października w Tallinie. Oprócz planowanych wizyt i briefingów eu-LISA zorganizowała również kilka spotkań na wysokim szczeblu, takich jak spotkanie z dyrektorem Centrum Doskonałości NATO ds. Współpracy w Dziedzinie Obrony przed Atakami Cybernetycznymi, Komisją ds. Obywatelskiego Wymiaru Bezpieczeństwa Zgromadzenia Parlamentarnego NATO, Sekretarzem Generalnym rumuńskiego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, Sekretarzem Stanu Federalnego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych Niemiec, Ministrem Spraw Zagranicznych Estonii, delegacją Zgromadzenia Państwowego Estonii, Dyrektorem Generalnym ds. Wymiaru Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych Sekretariatu Generalnego Rady Unii Europejskiej oraz Ministrem Spraw Wewnętrznych Węgier.

Oceny Schengen

W 2019 r. eu-LISA uczestniczyła w 10 ocenach Schengen:

- sześciu ocenach Schengen dotyczących SIS/SIRENE;
- ocenach Schengen dotyczących wspólnej polityki wizowej, w tym VIS;
- jednej nie ogłoszonej ocenie Schengen dotyczącej wspólnej polityki wizowej, w tym VIS, ukierunkowanej na cztery państwa członkowskie.

Agencja wspierała Komisję i państwa członkowskie w misjach oceny dotyczącej SIS/SIRENE w odniesieniu do Republiki Czeskiej w marcu, oceny Polski w kwietniu, oceny Słowenii w czerwcu, rewizji oceny Francji w czerwcu, oceny Węgier w październiku i oceny Słowacji w listopadzie.

W odniesieniu do oceny wspólnej polityki wizowej, w tym VIS, Agencja uczestniczyła w następujących ocenach:

- ocena Republiki Czeskiej w styczniu przeprowadzona w Abu Zabi i w Chengdu (w Chinach);
- nieogłoszone oceny Hiszpanii, Niemiec, Francji i Szwajcarii przeprowadzone w Maroku;
- ocena Węgier przeprowadzona w miejscowości Ałmaty (w Kazachstanie) i w Bombaju (w Indiach) w październiku;
- ocena Słowacji przeprowadzona w Mińsku (na Białorusi) i w Stambule (w Turcji) w grudniu 2019 r.

1.3.2 Partnerstwa z innymi agencjami UE

Przez cały 2019 r. w dalszym ciągu trwała ścisła współpraca z agencjami partnerskimi, szczególnie ze społecznością WSiSW. Wraz z Europolem i CEPOLem opracowano plany współpracy dwustronnej na lata 2019–2021. Wraz z FRA i EASO sporządzono projekty planów współpracy na lata 2020–2022 i zostaną one ukończone w 2020 r. W planach przedstawiono przegląd obecnie prowadzonej współpracy dwustronnej i przyszłych inicjatyw.

Prowadzono ścisłą współpracę z Europolem i Fronteksem na szczeblu operacyjnym, aby zapewnić wdrożenie rozporządzeń w sprawie systemu wjazdu/wyjazdu i ETIAS, torując drogę do udanego wdrożenia rozporządzeń w sprawie interoperacyjności. Rozpoczęto współpracę w zakresie szkoleń z Fronteksem, Europolem, CEPOLem i FRA, aby zapewnić szkolenie szerokiego zakresu zainteresowanych stron na szczeblu krajowym. W razie potrzeby w działanie to będą zaangażowane inne agencje.

W następstwie ustanowienia biura SIRENE Europolu eu-LISA rozszerzyła swoje wsparcie na Europol i otworzyła dostęp do SIS i stosownych wpisów. eu-LISA pomagała również Europolowi w przygotowaniu jego dołączenia do VIS. Ponadto eu-LISA współpracowała z Fronteksem przy konfiguracji jego połączenia z SIS i zapewnieniu, aby odpowiednie zespoły przydzielone do operacji mogły korzystać z SIS.

W dniach 9–10 lipca agencje WSiSW, Komisja Europejska i Eurostat zebrały się w Tallinie w siedzibie eu-LISA na spotkaniu w sprawie wdrażania rozporządzeń w sprawie interoperacyjności, gdzie omówiły aktualną sytuację dotyczącą opracowywania poszczególnych elementów architektury interoperacyjności, ze szczególnym naciskiem na ustanowienie centralnego repozytorium sprawozdawczo-statystycznego.

Umowa o gwarantowanym poziomie usług między eu-LISA a Fronteksem dotycząca ośrodka przywrócenia gotowości do pracy po wystąpieniu sytuacji nadzwyczajnej weszła w życie dnia 10 października 2019 r. W centrum danych eu-LISA w Strasburgu mieszczą się obecnie ośrodki przywracania gotowości do pracy dwóch agencji, EASO i Fronteksu, co ma na celu utworzenie synergii i obniżenie kosztów wśród agencji WSiSW.

Przez cały 2019 r. eu-LISA regularnie brała udział w posiedzeniach zarządu Fronteksu. Uczestniczyła również w 2019 r. w corocznym Dniu Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej organizowanym przez Frontex w Polsce. Europol regularnie zapraszał eu-LISA do swojej grupy roboczej zarządu ds. zarządzania informacjami, aby przedstawiać jej aktualne informacje na temat wdrażania rozporządzeń w sprawie interoperacyjności. W dniach 25-26 czerwca 2019 r. eu-LISA uczestniczyła w corocznym spotkaniu punktów kontaktowych ds. szkolenia agencji WSiSW organizowanym przez CEPOL oraz w corocznym spotkaniu zainteresowanych stron CEPOLu, z których oba odbyły się w Budapeszcie. Podczas spotkań podzielono się aktualnymi informacjami na temat inicjatyw dwustronnej i wielostronnej współpracy wśród agencji WSiSW i wniesiono wkład we wspólne planowanie sesji szkoleniowych dla państw członkowskich na temat systemu wjazdu/wyjazdu, ETIAS i interoperacyjności.

Po podpisaniu w 2018 r. porozumienia roboczego z ENISA i zawarciu w kwietniu 2019 r. umowy o gwarantowanym poziomie usług, w której przewidziano wsparcie ze strony ENISA w ramach działania eu-LISA dotyczącego bezpieczeństwa i ciągłości działania Eurodac, które miało miejsce w listopadzie 2019 r., Agencja w dalszym ciągu prowadziła współpracę z ENISA.

W kontekście nowych systemów, technologii i prawodawstwa dnia 20 listopada odbyło się wspólne spotkanie sieci urzędników ds. bezpieczeństwa i komitetu Europolu ds. bezpieczeństwa w celu omówienia kwestii bezpieczeństwa i ciągłości działania. Eksperti w dziedzinie bezpieczeństwa wymienili się najlepszymi praktykami i wiedzą.

eu-LISA aktywnie przyczyniała się do działań sieci agencji WSiSW, której w 2019 r. przewodniczył Europol. Agencja wniosła wkład w rozmowy między agencjami na różne tematy, takie jak interoperacyjność, innowacja i bezpieczeństwo ICT. Z okazji 10. rocznicy Karty praw podstawowych Unii Europejskiej szefowie agencji WSiSW poparli wspólne oświadczenie wygłoszone przy okazji konferencji wysokiego szczebla „Making the EU Charter of Fundamental Rights a reality for all: 10th anniversary of the Charter becoming legally binding” („Urzeczywistnienie Karty praw podstawowych Unii Europejskiej dla wszystkich: 10. rocznica Karty jako prawnie wiążącego dokumentu”) organizowanej przez FRA w dniu 12 listopada w Brukseli. Dnia 22 listopada w Hadze szefowie agencji WSiSW omówili swoją obecną i przyszłą współpracę kładąc nacisk na wdrażanie nowego programu strategicznego UE na lata 2019–2024, wieloletnich ram finansowych na lata 2021–2027 oraz interoperacyjność systemów IT i innowacje. Przyjęli również „wspólne oświadczenie w sprawie różnorodności i włączenia społecznego”.

W 2019 r. eu-LISA wniosła również aktywny wkład w działania sieci agencji UE i uczestniczyła w spotkaniach tematycznych w dziedzinie łączności, kwestii prawnych, planowania strategicznego, zasobów ludzkich i ICT. Zorganizowano dwa spotkania wysokiego szczebla szefów administracji i szefów agencji, odpowiednio w lutym w Brukseli i w październiku w Sztokholmie.

1.3.3 Partnerstwo z branżą

Branża jest dla Agencji kluczową zainteresowaną stroną, gdyż wspiera jej prace w dostarczaniu wysokiej jakości rozwiązań technicznych. Ponadto monitorowanie działań branży w dziedzinie badań stanowi istotny element ogólnych starań Agencji w zakresie monitorowania badań, zgodnie z rozporządzeniem ustanawiającym. W 2019 r., tak jak w poprzednich latach, w dalszym ciągu podejmowano starania angażujące tę grupę, kierując się w pracy zasadami społeczności, przejrzystości i konstruktywności.

Podobnie jak w poprzednich latach Agencja zorganizowała w 2019 r. dwa branżowe okrągłe stoły. 10. branżowy okrągły stół eu-LISA, który odbył się dnia 24 kwietnia w Bukareszcie (w Rumunii), zorganizowany przy dużym wsparciu ze strony rumuńskiej prezydencji Rady UE, skupiał się na wymogach dotyczących zintegrowanych rozwiązań dotyczących granic w odniesieniu do granic lądowych i morskich. W następstwie publikacji sprawozdania grupy roboczej ds. rozwiązań ICT na potrzeby zewnętrznych granic lądowych i morskich Agencja wezwała branżę do wniesienia wkładu w określenie opłacalnych rozwiązań i wspólnej architektury na potrzeby wdrożenia systemu wjazdu/wyjazdu na zewnętrznych morskich i lądowych granicach UE. Wydarzenie zgromadziło niemal 100 przedstawicieli ze światowej branży zarządzania granicami i bezpieczeństwa i miało na celu omówienie wymogów prawnych, procesu i technologii.

11. branżowy okrągły stół odbył się dnia 17 października w Tallinie i koncentrował się na praktycznych aspektach wdrażania nowej architektury informacji WSiSW. Głównym celem wydarzenia było zaangażowanie przedstawicieli branży w omówienie konkretnych wniosków w sprawie wdrożenia nowej architektury interoperacyjności dostosowanych do wymogów prawnych, funkcjonalnych i technicznych. W następstwie publikacji fragmentu studium wykonalności „Elaboration of a future architecture for interoperable IT systems at eu-LISA” („Opracowanie przyszłej architektury na potrzeby interoperacyjności systemów informatycznych w eu-LISA”) Agencja wezwała branżę do wniesienia wkładu. Wydarzenie zgromadziło ponad 100 uczestników z 51 różnych organizacji w 19 państwach, reprezentujących światową branżę zarządzania granicami i bezpieczeństwa, państw członkowskich, Stanów Zjednoczonych, Kanady, instytucji UE i agencji WSiSW, a także przedstawicieli świata nauki.

1.4 Cel strategiczny 4:

ROZWÓJ NOWOCZESNEJ, EFEKTYWNEJ I SPRAWNEJ ORGANIZACJI

1.4.1 Program zmian organizacyjnych: eu-LISA 2.0

W 2019 r. Agencja rozpoczęła program przekształcania mający na celu wprowadzenie nowej struktury organizacyjnej dostosowanej do nowego zakresu uprawnień eu-LISA. Program ten, eu-LISA 2.0, opracowano w celu zapewnienia, aby proces reorganizacji był otwarty, przejrzysty i obejmował personel Agencji.

Dzięki zmianom organizacyjnym Agencja dąży do osiągnięcia:

- prostszych i szybszych procesów decyzyjnych;
- większej sprawności w ramach wykonywanej pracy, w tym większego zakresu możliwości innowacji;
- większego upodmiotowienia i większej własności dzięki nowym scentralizowanym funkcjom i ujednoczonym profilom;
- lepszego pozycjonowania Agencji prowadzącego do trwałego sukcesu organizacji.

Aby zapewnić skuteczne przekształcenie, Agencja opracowała plan zarządzania zmianą. W okresie sprawozdawczym poczyniono znaczne postępy w ramach tego programu. Zakończono opracowywanie nowego schematu organizacyjnego Agencji. Obejmuje on przede wszystkim całkowicie nową strukturę zarówno Działu Operacyjnego, jak i Służby ds. Nadzoru Korporacyjnego (dawnej Jednostki ds. Ogólnej Koordynacji), z jasno nakreślonymi sektorami w oparciu o funkcje.

Prace nad przekształceniem organizacyjnym podzielono na cztery obszary:

- przejście obecnego personelu do nowej struktury organizacyjnej;
- rekrutacja nowego personelu;
- wdrożenie nowego modelu kompetencji eu-LISA;
- weryfikacja opisu funkcji jednostek i działów oraz modelu operacyjnego Agencji.

Więcej informacji na temat programu przekształcenia organizacyjnego znajduje się w sekcji 2.2.1 poniżej.

1.4.2 Strategiczne i operacyjne planowanie i sprawozdawczość

Agencja dokłada znacznych starań w nieustanny rozwój swoich wewnętrznych procesów planowania i programowania, w tym planowania strategii oraz wieloletniego i rocznego programowania i wieloletniej i rocznej sprawozdawczości. Stale ulepsza swoje instytucjonalne informatyczne narzędzia planowania i zapewnia odpowiednie sesje szkoleniowe. W 2019 r. przyjęto wszystkie dokumenty sprawozdawczości na poziomie przedsiębiorstwa i dokumenty programowe i opublikowano je w terminie określonym w instrumentach prawnych.

W dniu 26 czerwca 2019 r. zarząd przyjął, po wcześniejszych konsultacjach z grupami doradczymi, skonsolidowane roczne sprawozdanie z działalności za 2018 r., które następnie przesłano do Parlamentu Europejskiego, Rady, Komisji i Europejskiego Trybunału Obrachunkowego. Opublikowano je również na stronie internetowej Agencji i przetłumaczono na 22 języki urzędowe (oprócz wersji przyjętej w języku angielskim).

Dnia 30 sierpnia zarząd przyjął, po konsultacjach z grupami doradczymi, wstępne sprawozdanie z wdrażania dokumentu programowego eu-LISA na lata 2019–2021, które następnie przesłano do Parlamentu Europejskiego, Rady i Komisji.

Zgodnie z decyzją zarządu w sprawie przekazania dyrektorowi wykonawczemu uprawnień do wprowadzania w rocznym programie prac zmian innych niż istotne, dnia 29 marca dyrektor wykonawczy zdecydował o włączeniu do rocznego programu prac na 2019 r. w ramach dokumentu programowego na lata 2019–2021 nowego działania związanego z wdrażaniem zasad transliteracji ICAO z 2015 r. do SIS II. Decyzja była następstwem zalecenia sformułowanego przez grupę ds. zarządzania zmianą w zakresie SIS II popartego następnie przez Komitet SIS–VIS. Zalecenie to zostało również pozytywnie zaopiniowane przez grupę doradczą ds. SIS i dnia 12 grudnia 2018 r. zyskało autoryzację zarządu.

Dnia 19 listopada 2019 r. zarząd przyjął zmianę, aby włączyć badanie dotyczące wdrażania procesu zarządzania cyklem życia aplikacji do rocznego programu prac na 2019 r. w ramach dokumentu programowego na lata 2019–2021.

Dnia 30 stycznia 2019 r. zarząd przyjął projekt jednolitego dokumentu programowego na lata 2020–2022, który następnie przesłano do Parlamentu Europejskiego, Rady i Komisji, aby uzyskać ich formalną opinię. W dniu 19 listopada 2019 r. zarząd przyjął ostateczną wersję dokumentu.

Agencja przekazała do weryfikacji swój pierwszy projekt jednolitego dokumentu programowego na lata 2021–2023: w październiku grupom doradczym, natomiast zarządowi – w listopadzie 2019 r. Dnia 31 stycznia 2020 r. zarząd przyjął projekt jednolitego dokumentu programowego na lata 2021–2023, który następnie przekazano Parlamentowi Europejskiemu, Radzie i Komisji.

Po wdrożeniu nowej organizacji (eu-LISA 2.0) Agencja rozpoczęła weryfikację procesów planowania³⁶.

W czerwcu 2019 r., na wniosek zarządu, Agencja rozpoczęła weryfikację swoich korporacyjnych kluczowych wskaźników efektywności i w listopadzie przedstawiła zarządowi zaktualizowany zestaw takich wskaźników. Agencja zbadała następnie nowy zestaw kluczowych wskaźników efektywności, wykorzystując dane za 2019 r. i w 2020 r. przedstawiła nowy zestaw wraz z danymi do przyjęcia³⁷.

W ciągu 2019 r. Agencja przeprowadziła szeroko zakrojoną weryfikację szacunków wieloletnich ram finansowych, uwzględniając zmiany w ogólnym harmonogramie wdrażania nowych systemów i ich potrzeby operacyjne. Łączna wnioskowana przez Agencję kwota w odniesieniu do nadchodzących wieloletnich ram finansowych na lata 2021–2027

³⁶ W 2020 r. zbadano nowe podejście do sporządzania projektu jednolitego dokumentu programowego Agencji na lata 2022–2024.

³⁷ Zarząd przyjął zaktualizowany zestaw korporacyjnych KPI w kwietniu 2020 r.

wynosi 1 955 mln EUR. Środki te będą konieczne, aby zakończyć wdrażanie przepisów dotyczących systemu wjazdu/wyjazdu, ETIAS i interoperacyjności oraz wersji przekształconych rozporządzeń w sprawie istniejących systemów; aby rozwijać architekturę istniejących systemów celem zapewnienia ich wysokiej dostępności; aby rozszerzyć zdolności operacyjne Agencji; aby dokonać migracji istniejących systemów do nowej architektury interoperacyjności i integracji z nią; aby wdrożyć nową bezpieczną sieć i zapewnić stabilne funkcjonowanie Agencji.

1.4.3 Ramy zarządzania

Ramy kontroli wewnętrznej

Dnia 19 marca 2019 r. zarząd przyjął zmienione ramy kontroli wewnętrznej eu-LISA³⁸. Swoją decyzją zarząd powierzył dyrektorowi wykonawczemu zadanie wdrożenia zasad i specyfikacji kontroli wewnętrznej i zdefiniowania kryteriów monitorowania kontroli wewnętrznej. Zarząd powierzył również dyrektorowi wykonawczemu mianowanie kierownika odpowiadającego za zarządzanie ryzykiem i kontrolę wewnętrzną. W następstwie tej decyzji kierownictwo Agencji opracowało kryteria monitorowania kontroli wewnętrznej, które przyjęto decyzją dyrektora wykonawczego i które weszły w życie dnia 1 stycznia 2020 r. wraz z nominacją kierownika odpowiedzialnego za zarządzanie ryzykiem i kontrolę wewnętrzną. Wdrażanie ram kontroli wewnętrznej, ich monitorowanie i pierwszą ocenę opisano w sekcji 3 poniżej (s. 97).

Organy zarządzające

W odniesieniu do organów zarządzających Agencja w dalszym ciągu zapewniała wysokiej jakości wsparcie administracyjne i logistyczne, aby zarząd, Komisje ds. Zarządzania Programem i grupy doradcze mogły skutecznie funkcjonować.

Agencja dysponuje zespołem, który jest w pełni zaangażowany w działania organów zarządzających (sekretariat zarządu). Sekretariat wspiera przewodniczących w zapewnianiu płynnego funkcjonowania grup. Ich główne obowiązki obejmują zapewnianie sprawnego organizowania i dokumentowania spotkań, rejestrowanie i śledzenie decyzji i narad grupy oraz podejmowanie działań następczych, kontrolowanie zgodności decyzji z przepisami i monitorowanie obowiązków prawnych oraz zapewnianie stałej komunikacji i korespondencji z członkami grup.

Agencja w pełni wspierała utworzenie i działanie organów związanych z zarządzaniem nowymi systemami. Komisja ds. Zarządzania Programem ETIAS rozpoczęła swoją działalność na początku 2019 r. W marcu 2019 r. rozszerzono zakres uprawnień grupy doradczej ds. systemu wjazdu/wyjazdu tak, aby obejmowała ETIAS (grupa doradcza systemu wjazdu/wyjazdu i ETIAS).

Zgodnie z rozporządzeniami w sprawie systemu wjazdu/wyjazdu zarząd eu-LISA powierzył Komisji ds. Zarządzania Programem systemu wjazdu/wyjazdu uprawnienia do dokonywania oceny technicznych specyfikacji istotnych warunków zamówienia centralnego systemu wjazdu/wyjazdu (w tym architektury fizycznej i infrastruktury jednolitych interfejsów krajowych). Komisja ds. Zarządzania Programem systemu wjazdu/wyjazdu potwierdziła, że techniczne specyfikacje istotnych warunków zamówienia są zgodne z przepisami prawnymi, co przyczyniło się do minimalizacji ryzyka związanego z postępowaniem o udzielenie zamówienia.

Ponadto Agencja z dużym wyprzedzeniem opracowała struktury i procesy zarządzania związane z nowymi formacjami, które mają rozpocząć swoją działalność, mianowicie Komisją ds. Zarządzania Programem Interoperacyjności, Komisją ds. Zarządzania Programem systemu ECRIS-TCN, grupą doradczą ds. interoperacyjności i grupą doradczą ds. systemu ECRIS-TCN.

Jednocześnie Agencja w dalszym ciągu zacieśniała swoje stosunki z funkcjonującymi grupami doradczymi (ds. Eurodac, SIS i VIS), angażując je w planowanie i procesy operacyjne w celu zwiększenia przejrzystości i wykorzystania ich bogatego doświadczenia i wiedzy.

Zarządzanie ogólną jakością

³⁸ Decyzja nr 2019-042 z dnia 19.03.2019 r. dostępna pod adresem <https://eulisa.europa.eu/About-Us/access-to-documents/public-register>

W następstwie przeprowadzenia po raz pierwszy w 2017 r. samooceny w ramach Wspólnej Metody Oceny (CAF) opracowano plan działania. W 2019 r. dokonano przeglądu statusu realizacji tych działań i sporządzono sprawozdanie na koniec cyklu, które następnie Komitet zarządzający Agencji przyjął w czwartym kwartale 2019 r. Spośród 12 ujętych w wykazie działań sześć ukończono lub częściowo ukończono, pięć działań jest w toku, a jedno przełożono na późniejszy termin. W sprawozdaniu potwierdzono również kierunek, w jakim należy dalej wdrażać CAF.

1.4.4 Finanse i zamówienia

Agencja nieustannie rozwijała i wzmacniała swoje wewnętrzne procesy i procedury finansowe, aby zapewnić przejrzyste i skuteczne zarządzanie swoimi dostępnymi środkami finansowymi.

Wiele starań włożono również w digitalizację niektórych istotnych procesów postępowania o udzielenie zamówienia za pośrednictwem platformy elektronicznego składania ofert. Przy wsparciu Komisji Agencja będzie w stanie w pełni wykorzystać platformę elektronicznego składania ofert, dzięki czemu nastąpi całkowite przejście z dokumentów w formie papierowej na dokumenty w formie elektronicznej w postępowaniach o udzielenie zamówienia.

eu-LISA dokładała dalszych starań w zakresie planów na przyszłość, zwłaszcza w obszarach budżetu i udzielania zamówień, oraz w zakresie wprowadzania zmian w swoich procesach. W 2019 r. nastąpiło stopniowe przejście z dokumentów w formie papierowej na dokumenty w formie elektronicznej z wykorzystaniem unijnego zaawansowanego systemu zapisów ARES w odniesieniu do większości procesów w obszarze finansów, budżetu, aktywów i udzielania zamówień. Przeprojektowanie procesów jest kluczowym czynnikiem zapewniającym dalszy sukces Agencji, ponieważ staje się jasne, że otrzymanie nowych zadań, a co za tym idzie większe obciążenie pracą, nie zawsze skutkuje odpowiadającym mu zwiększeniem ilości personelu, szczególnie w odniesieniu do funkcji korporacyjnych.

Elementy niezbędne do przyszłego wdrożenia budżetowania zadaniowego ustanowiono wraz z ciągłym monitorowaniem i rozwijaniem procedur finansowych Agencji i jej procedur udzielania zamówień publicznych.

1.4.5 Zasoby ludzkie

W 2019 r. działania w zakresie zarządzania zasobami ludzkimi skupiały się na trzech głównych obszarach: optymalizacji i racjonalnym zarządzaniu zasobami ludzkimi, opracowaniu i wdrażaniu narzędzi informatycznych dotyczących zasobów ludzkich i szkoleniu personelu w zakresie operacji.

Optymalizacja i racjonalne zarządzanie zasobami ludzkimi

W 2019 r. najważniejszym priorytetem Działu ds. Zasobów Kadrowych było wspieranie organizacji we wdrażaniu programu przekształcania organizacyjnego eu-LISA 2.0. Trzy z czterech obszarów prac związanych z programem bezpośrednio wiązały się z zasobami ludzkimi. W 2019 r. Agencja uruchomiła program przekształcania mający na celu wdrożenie nowej struktury organizacyjnej zgodnej z nowym zakresem uprawnień eu-LISA, zapewniając, aby właściwe osoby znalazły się na właściwych stanowiskach.

Dział ds. Zasobów Kadrowych zapewniał, aby podczas programu przekształcania organizowane były konsultacje z personelem oraz aby regularnie informowano o czynionych postępkach za pośrednictwem różnych kanałów komunikacji, w tym specjalnie przeznaczonych do tego przestrzeni. Ponadto poświęcono wiele czasu i włożono wiele starań w wysłuchanie i uwzględnienie potencjalnych obaw, które w tym względzie zgłaszano. Zwiększyło to zaangażowanie personelu w proces przekształcania i przyczyniło się do pomyślnego wdrożenia nowej struktury. Wszyscy członkowie personelu, na których przekształcenie miało bezpośredni wpływ, również otrzymali zaktualizowane opisy stanowiska pracy, zawierające informacje na temat ich nowych zadań i obowiązków.

Opracowanie i wdrażanie narzędzi informatycznych dotyczących zasobów ludzkich

W 2019 r. projekt podłączenia agencji UE do systemu Sysper przeszedł z etapu opracowywania i analizy potrzeb użytkowników do etapu wdrażania. W czerwcu 2019 r. uruchomiono pierwszy podstawowy moduł struktury

organizacyjnej (ORG), a drugi moduł dotyczący personelu i jego danych związanych z karierą (CAR) – w październiku. Zakończono transfer danych dotyczących personelu, wdrożono również zmianę struktury organizacyjnej eu-LISA.

W pełni wdrożono i zaktualizowano narzędzie rekrutacji elektronicznej bazujące na systemie Allegro, służące do składania i rejestracji wniosków kandydatów. Zwiększyło to wydajność zespołu ds. rekrutacji i usprawniło sprawozdawczość w zakresie otrzymywanych wniosków. Z uwagi na ogromne obciążenie pracą związaną z rekrutacją wszystkie przyszłe zmiany w systemie wymagałyby dodatkowych zasobów. Zespół ds. rekrutacji zdołał jednak zmodernizować proces wyboru, wykorzystując narzędzia do prowadzenia rozmów online i możliwości testowania online. Obszar ten będzie w przyszłości rozwijany.

Rozwijano dalej system zarządzania uczeniem się eu-LISA (i-Learn) i dzięki zastosowaniu tego narzędzia usprawniono procesy związane z uczeniem się i efektywnością. Ponadto wnioski w sprawie szkolenia na temat transformacji cyfrowej osiągnęły dojrzały poziom, a uruchomienie zaplanowano na początek 2020 r. Utworzono nowy moduł e-uczenia się dotyczący zapobiegania molestowaniu i jest on dostępny dla wszystkich pracowników Agencji.

Szkolenie personelu w zakresie operacji

Od września zorganizowano liczne sesje wdrożeniowe dla nowych pracowników, obejmujące wszystkie istotne dla Agencji tematy (np. systemy, relacje biznesowe, etyka i kodeks postępowania).

Bardziej szczegółowe informacje dotyczące działań, osiągnięć i wskaźników w obszarze zarządzania zasobami ludzkimi opisano w sekcji 2.4 poniżej.

1.4.6 Usługi korporacyjne i obiekty

Usługi ogólne

Siedziba główna Agencji znajduje się w Tallinie w Estonii, jej główne centrum techniczne w Strasburgu we Francji, techniczne centrum rezerwowe w Sankt Johann im Pongau w Austrii, a biuro łącznikowe w Brukseli w Belgii. Stojąc przed znacznym wzrostem liczby personelu i pracujących na miejscu wykonawców, który rozpoczął się już w 2019 r. i będzie trwał co najmniej do 2021 r., Agencja od kilku lat angażuje się w istotne projekty, aby zwiększyć przestrzeń swoich obiektów. Głównym celem eu-LISA jest zapewnienie, aby każda osoba pracująca dla Agencji lub z Agencją mogła korzystać z funkcjonalnego, wydajnego i przyjemnego środowiska pracy.

Zespół ds. usług ogólnych skutecznie zaspokaja zapotrzebowanie na funkcjonalne pomieszczenia i powiązane usługi wsparcia i dostarcza je, aby spełniać wymogi operacyjne. Ponadto utrzymuje stałe i ciągłe zainteresowanie poprawą wyników w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy oraz opracowaniem, wdrażaniem i utrzymaniem planu w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy. Wprowadzono nowy kluczowy wskaźnik efektywności, aby wspierać racjonalne zarządzanie energią i monitorować ślad węglowy Agencji.

Ponadto Agencja korzysta z outsourcingu w zakresie logistyki i dostaw, powierzając je wykwalifikowanym, skutecznym i kompetentnym usługodawcom. Wszystkie usługi świadczone są terminowo i stanowią zasób biznesowy służący wspieraniu realizacji celów biznesowych.

Zawarto nową umowę w sprawie prac konserwacyjnych dotyczącą centrum operacyjnego w Strasburgu, aby zapewnić bezpieczną, wydajną i funkcjonalną infrastrukturę budynku zgodną z wymogami biznesowymi. Cały sprzęt i wszystkie aktywa są utrzymywane zgodnie ze stale optymalizowanym programem utrzymania stanu technicznego.

Ponadto Agencja podjęła decyzję o rozbudowaniu jej obecnego obiektu w Strasburgu. Po przeprowadzeniu wraz z Komisją Europejską i francuskim przedstawicielem zarządu kontroli *ex ante* uzgodniono, że Francja jako kraj gospodarz, będzie wspierała Agencję w opracowaniu i wdrożeniu projektu. Pod koniec 2019 r. Agencja podpisała umowę w sprawie usług programistów, aby opracować wymogi i warunki techniczne na potrzeby usługi wykonania projektu, która powinna rozpocząć się pod koniec 2020 r. Zarząd otrzymywał również regularnie informacje na temat projektu drugiego rozszerzenia centrum technicznego w Strasburgu i zagrożeń związanych z brakiem obiektów mogących pomieścić nowe

systemy, personel i pracujących na miejscu wykonawców i wraz z Agencją dokładnie obserwował realizację tego projektu. Władza budżetowa otrzymała wstępne informacje na temat projektu dnia 2 kwietnia 2019 r. W międzyczasie Agencja zajęła się wynajmem tymczasowej przestrzeni biurowej i ustanowieniem w obiekcie tymczasowej infrastruktury służącej rozszerzeniu pierwotnego centrum danych w celu zminimalizowania w opłacalny sposób zagrożenia związanego z brakiem obiektów, które mogą pomieścić nowe systemy, personel i pracujących na miejscu wykonawców. Oczekuje się, że korzystanie z tymczasowej przestrzeni biurowej będzie trwało przez czwarty kwartał 2020 r.

Usprawniono usługę zarządzania misjami dzięki wprowadzeniu w dwóch przypadkach systemu ARES do przepływu pracy: po pierwsze, w odniesieniu do wniosków w sprawie podróży i po drugie, w odniesieniu do zwrotu kosztów podróży, co pomogło Agencji w odchodzeniu od dokumentów papierowych.

Usługi zarządzania dokumentami

Wypełniając zalecenie dotyczące stworzenia długoterminowej strategii archiwizacji, Agencja zatrudniła w sierpniu 2019 r. urzędnika ds. zarządzania dokumentami. Ułatwiło jej to stworzenie „polityki eu-LISA w zakresie długoterminowej ochrony zasobów” i „procedur eu-LISA w zakresie długoterminowej ochrony zasobów”. Wdrożenie tej polityki wraz z procedurami gwarantuje, że Agencja zachowa zgodność z wszelkimi obowiązkami prawnymi i regulacyjnymi, a także zapewni ochronę i zabezpieczenie wpisów eu-LISA podczas ich całego cyklu życia.

Służby w zakresie technologii informacyjno-komunikacyjnych (ICT)

Służby Agencji w zakresie ICT zapewniają, aby wszystkie systemy i aplikacje ICT działały w zakresie optymalnych parametrów, były rzetelne i dostępne dla użytkowników Agencji zgodnie z ich potrzebami, zapewniały wsparcie użytkownikom końcowym i zarządzały wszystkimi projektami z zakresu ICT zgodnie z potrzebami Agencji.

W 2019 r., aby wesprzeć wewnętrzne potrzeby Agencji, służby ICT dokonały poprawek w korporacyjnych aplikacjach informatycznych i zmian w infrastrukturze sieci, systemów, w wirtualizacji i nowej technologii przechowywania danych.

W szczególności głównym osiągnięciem w obszarze systemów ICT było zastąpienie wyeksploatowanego oprogramowania do prowadzenia wideokonferencji/telekonferencji, zaoferowanie lepszego komfortu obsługi dla użytkownika, migracja do Windows 10 i Office 2016, zapewnienie spójnego działania i bezpieczeństwa w naszym środowisku, uruchomienie nowego systemu przechowywania mającego za celu wspieranie zwiększonego zapotrzebowania użytkowników eu-LISA, wdrożenie usług CERT-UE w celu poprawy bezpieczeństwa sieci eu-LISA oraz nowy program do tworzenia kopii bezpieczeństwa, który został skonfigurowany tak, żeby tworzyć kopie zapasowe wszystkich elementów ICT, dodając operacjom tworzenia kopii zapasowych Agencji nowych funkcjonalności, wydajności i skalowalności.

Ponadto dokonano usprawnień w aplikacjach korporacyjnych, wprowadzając przepływ pracy dla wewnętrznych procedur, poprawki i dodatkowe funkcjonalności na platformie SharePoint, wspierając planowanie korporacyjne i sprawozdawczość i tworząc narzędzie służące monitorowaniu umów. Dodatkowo zabezpieczono w ciągu roku ciągłość usługi e-uczenia się dla personelu i państw członkowskich, utrzymując infrastrukturę e-uczenia się zgodnie z polityką bezpieczeństwa IT eu-LISA.

Ponadto stanowisko obsługi ICT otrzymało w 2019 r. 7 824 zgłoszeń, działając w charakterze punktu kompleksowej obsługi w odniesieniu do wszystkich kwestii i wniosków związanych z technologią dla wszystkich użytkowników w obrębie Agencji.

1.4.7 Komunikacja

Komunikacja zewnętrzna

Celem eu-LISA na 2019 r. dotyczącym komunikacji instytucjonalnej było zwiększenie widoczności, zapewnienie wiarygodności i stymulowanie wzajemnie korzystnych relacji między Agencją i jej zainteresowanymi stronami. Agencja

podjęła kilka kroków w kierunku usprawnienia jej narzędzi komunikacji publicznej, w tym przeprowadziła dogłębną analizę potrzeb strony internetowej, obejmującą środki służące zapewnieniu, aby w przyszłości zmiany na stronie internetowej były zgodne w wymogami w zakresie niezawodności i bezpieczeństwa wynikającymi z instrumentów prawnych w sprawie systemu wjazdu/wyjazdu i ETIAS. W 2019 r. rozpoczęto projekt odświeżenia identyfikacji wizualnej Agencji, mający na celu aktualizację i usprawnienie wszystkich elementów związanych z projektowaniem, a także rozważenie stworzenia sub-marki wielkoskalowych systemów informatycznych zarządzanych przez eu-LISA w ramach przyszłego wdrażania systemu wjazdu/wyjazdu i ETIAS, co zapewni znacznie większą publiczną widoczność Agencji niż w przeszłości. Trwa opracowywanie samodzielnej niewielkiej strony internetowej w stylu infografiki prezentującej systemy, program interoperacyjności i obszary, które zyskały na znaczeniu dzięki rozszerzeniu zakresu uprawnień Agencji – szkolenie, badania oraz sprawozdawczość i statystyka. Jej uruchomienie zaplanowano na drugi kwartał 2020 r. W 2019 r. średnia roczna liczba odwiedzin na publicznej stronie internetowej Agencji utrzymywała się na poziomie 100 000, a średnia długość odwiedzin wynosiła ponad dwie minuty. Współczynnik odrzuceń wyniósł ok. 41%, co wynika z bardzo specyficznego charakteru działalności Agencji, wykazuje jednak wyraźną tendencję wzrostową. Największym zainteresowaniem cieszyły się podstrony dotyczące możliwości zatrudnienia. Dodano nowe treści dotyczące nowo utworzonych grup doradczych, grupy roboczej ds. przewoźników i dostępu do dokumentów urzędowych. Wzbudziły one zainteresowanie ogółu społeczeństwa i posłużyły uwypukleniu zaangażowania Agencji w kwestię przejrzystości. Agencja skupiała się na podejmowaniu aktywnych starań w udostępnianiu relacji i zapewnianiu przejrzystości za pośrednictwem kanałów mediów społecznościowych, na których zaobserwowano wyraźny wzrost liczby osób obserwujących (+33% w przypadku Twittera, +58% w przypadku Facebooka i +99% w przypadku LinkedIn). Wiąże się to z nabyciem wymaganych zasobów i narzędzi, które są niezbędne do prowadzenia zaplanowanych i ukierunkowanych działań, i z możliwością korzystania z nich do prowadzenia regularnych działań komunikacyjnych.

Podjęto znaczne starania w ramach komunikacji eu-LISA zmierzające do zwiększenia widoczności eu-LISA, podnoszenia świadomości i udostępniania istotnych informacji różnym grupom zainteresowanych stron. Istotnymi wydarzeniami były 6. coroczna konferencja eu-LISA i dwa branżowe okrągłe stoły. Pod auspicjami fińskiej prezydencji w Radzie Unii Europejskiej zorganizowano coroczną konferencję zatytułowaną „Nowa architektura informacji jako czynnik napędzający skuteczność i efektywność w zakresie bezpieczeństwa wewnętrznego”, która zgromadziła blisko 200 delegatów reprezentujących państwa członkowskie, instytucje i agencje UE, a także pracowników z branży i środowiska naukowego. Wysoki wskaźnik wyrażonego przez uczestników zadowolenia (96,6%) świadczył o niezaprzeczalnym sukcesie tego wydarzenia. Dwa branżowe okrągłe stoły zorganizowane wiosną i jesienią, w których wzięło udział łącznie ponad 190 uczestników, stanowiły wartościowe forum do ukierunkowanych rozmów (bardziej szczegółowe informacje na temat okrągłych stołów przedstawiono powyżej na s. 61). Agencja podejmowała również aktywne działania podczas kilkunastu konferencji i seminariów, takich jak m.in. Europejski kongres policji, Konferencja Passenger Terminal Expo i Międzynarodowa konferencja dotycząca granic i bezpieczeństwa.

Komunikacja wewnętrzna

W 2019 r. obszar komunikacji wewnętrznej o najwyższym priorytecie wynikał z przekształcenia organizacyjnego, eu-LISA 2.0. W ciągu roku regularnie udostępniano informacje o aktualnych postępach w procesie przekształcania. Obejmowały one spotkania personelu wzmacniające dwustronną komunikację i umożliwiające pracownikom zgłaszanie obaw i kierowanie pytań bezpośrednio do kadry kierowniczej wyższego szczebla, specjalną stronę internetową, specjalną sekcję w cotygodniowym biuletynie i inne środki komunikacji online i offline. Agencja przykładała szczególną uwagę do zapewniania przejrzystości i łatwego dostępu do aktualnych informacji dla wszystkich pracowników. Zespół ds. komunikacji wewnętrznej przekazywał informacje łącznie na temat 79 spotkań i wydarzeń (udostępniając artykuły i galerie zdjęć). W 2019 r. opublikowano 44 wydania cotygodniowej publikacji zawierającej aktualności i informacje, która stanowi główne źródło informacji dla 89% pracowników³⁹. Ponadto napisano 74 posty za pośrednictwem intranetu i

39 Badanie satysfakcji w zakresie komunikacji wewnętrznej za 2019 r.

zorganizowano sześć spotkań personelu (ogólnych i dotyczących konkretnej tematyki spotkań „Godzina z dyrektorem wykonawczym”), podczas których kierownictwo odniosło się do ok. 100 kwestii zebranych od personelu.

Agencja rozszerzyła swój Plan komunikacji na wypadek sytuacji kryzysowej, przyczyniając się do dalszego rozwoju Planu zarządzania kryzysowego i reagowania w ramach Planu ciągłości działania.

Opracowano specjalną publikację na koniec roku „Główne wydarzenia eu-LISA w 2019 r.” i rozpowszechniono ją wśród wszystkich pracowników, aby wesprzeć w ten sposób budowanie kultury organizacyjnej w nowo przekształconej organizacji.

Zgodnie z corocznym badaniem za 2019 r. dotyczącym komunikacji wewnętrznej wskaźnik ogólnego zadowolenia z kanałów i działań komunikacji wewnętrznej wyniósł 94%. Liczba bardzo zadowolonych respondentów wzrosła o 5%, a wskaźnik niezadowolenia spadł o 6% w porównaniu z 2018 r.

1.4.8 Audyt wewnętrzny

Jednostka audytu wewnętrznego Agencji świadczy niezależne i obiektywne usługi poświadczania wiarygodności i konsultacji na rzecz dyrektora wykonawczego i zarządu. Agencja w dalszym ciągu współpracowała z Europejskim Trybunałem Obrachunkowym i Służbą Audytu Wewnętrznego Komisji Europejskiej, przyjmując ich kontrole oraz stosując, w odpowiednich przypadkach, środki mające na celu uwzględnienie wynikających z nich zaleceń. Jednostka audytu wewnętrznego koordynowała pracę w tym obszarze, również w zakresie sporządzania sprawozdań, podejmowania misji i działań następczych, a także podnoszenia ogólnej świadomości wśród kierownictwa i personelu Agencji w zakresie zasad, celów i procedur audytu wewnętrznego oraz zewnętrznego.

Wyniki wskaźników efektywności jednostki audytu wewnętrznego za 2019 r. przedstawiono w tabeli 4.

Tabela 4: Wskaźniki efektywności jednostki audytu wewnętrznego za 2019 r.

Wskaźnik	2019	2018	2017
Wskaźnik wykonania rocznego planu audytu wewnętrznego Cel \geq 80%	89%	91%	90%
Godziny szkolenia personelu rocznie w stosunku do budżetu Cel: scenariusz podstawowy (budżet na szkolenie jednostki audytu wewnętrznego wynosi 64 godziny rocznie na pracownika)	53%	Brak danych	Brak danych
Tematy audytu przeprowadzonego terminowo Cel \geq 80%	42%	70%	67%

Wynik w wysokości 42% dotyczący wskaźnika efektywności „Tematy audytu przeprowadzonego terminowo” wskazuje na to, że jednostka audytu wewnętrznego powinna skrócić czas między opracowaniem projektu sprawozdania a ostatecznym przekazaniem wyników dyrektorowi wykonawczemu i zarządowi. W tym celu do czerwca 2020 r. jednostka audytu wewnętrznego wprowadzi szablon na potrzeby sprawozdawczości i standardowy przepływ pracy w zakresie komunikacji ze stosownymi kierownikami, kładąc nacisk na terminowe dostarczanie informacji potrzebnych do procedury audytu (tj. zatwierdzenia wniosków i uwag do sprawozdania z audytu).

Do wstępnego planu audytu wewnętrznego dodano i zrealizowano następujące tematy, które zarząd przyjął w listopadzie 2018 r.⁴⁰:

- Badanie na temat efektywności Programowego Komitetu Sterującego (konsultacja).

⁴⁰ Decyzja 2018-168, pkt B.6.

- Kontrola wykonania zadań przez agencje UE prowadzona przez Europejski Trybunał Obrachunkowy (koordynacja).

Następujące tematy zrealizowano terminowo:

- Audyt prowadzony przez Europejski Trybunał Obrachunkowy dotyczący legalności i prawidłowości rozliczeń eu-LISA za 2018 r. – końcowy (koordynacja);
- Audyt prowadzony przez Europejski Trybunał Obrachunkowy dotyczący legalności i prawidłowości rozliczeń za 2019 r. – wstępny (koordynacja);
- Monitorowanie i działania następcze względem zaleceń z audytu (poświadczenie wiarygodności, koordynacja ze Służbą Audytu Wewnętrznego Komisji Europejskiej);
- Prowadzenie sesji służących podnoszeniu świadomości w zakresie etyki i uczciwości (koordynacja z Działem ds. Zasobów Kadrowych);
- Badanie na temat efektywności Programowego Komitetu Sterującego (konsultacja).

Następujące tematy zrealizowano (np. końcowe sprawozdanie z audytu przekazano zarządowi i dyrektorowi wykonawczemu) z opóźnieniem:

- Wdrożenie nowej struktury organizacyjnej Agencji (konsultacja);
- Ułatwianie wdrożenia zmienionych ram kontroli wewnętrznej eu-LISA (konsultacja);
- Kontrola wykonania zadań prowadzona przez Europejski Trybunał Obrachunkowy dotycząca kontroli granicznej i systemów informacyjnych na potrzeby bezpieczeństwa wewnętrznego (koordynacja);
- Monitorowanie wdrażania strategii Agencji dotyczącej zwalczania nadużyć finansowych i sprawozdawczość w tym zakresie (konsultacja).

Następujące tematy przełożono na później i zostaną one zrealizowane w pierwszej połowie 2020 r.:

- Ocena projektu systemu wjazdu/wyjazdu: Dostosowanie biznesu i IT, prowadzona przez jednostkę audytu wewnętrznego (poświadczenie wiarygodności);
- Audyt prowadzony przez Służbę Audytu Wewnętrznego dotyczący rekrutacji, zarządzania dostawcami usług strukturalnych, etyki (koordynacja);
- Kontrola wykonania zadań przez agencje UE prowadzona przez Europejski Trybunał Obrachunkowy (koordynacja).

Jednostka audytu wewnętrznego na wniosek regularnie wносиła swój wkład do programu i oceny Komitetu ds. audytu, zgodności i finansów zarządu.

2 Kierownictwo

2.1 Zarząd

W 2019 r. Agencja kontynuowała ścisłą, przejrzystą i owocną współpracę ze swoim zarządem. Poza kwestiami zatwierdzonymi przez zarząd zgodnie z jego funkcjami Agencja regularnie przedstawiała zarządowi wszystkie istotne zidentyfikowane w okresie sprawozdawczym zagrożenia i problemy wraz z wdrożonymi środkami zmniejszającymi ryzyko.

Regularnie przedstawiano zarządowi status wdrożenia i sprawozdania grup doradczych i Komisji ds. Zarządzania Programem w odniesieniu do systemu wjazdu/wyjazdu i ETIAS. Obejmowały one przedstawienie zagrożeń i problemów związanych z programami. W szczególności w kilku przypadkach zarząd odniósł się do konieczności silnego zaangażowania państw członkowskich w zapewnianie terminowego wdrażania programów. Zarząd zatwierdził również ponowne wszczęcie postępowania o udzielenie zamówienia w sprawie systemu biometrycznego dla systemu wjazdu/wyjazdu, aby uwzględnić w nim wspólny serwis porównywania danych biometrycznych.

Grupy doradcze ds. SIS, VIS i Eurodac przedłożyły zarządowi sprawozdania w sprawie statusu ich prac obejmujące zagrożenia i kwestie związane z zarządzaniem operacyjnymi systemami oraz projekty dotyczące rozwoju.

Zarząd regularnie otrzymywał aktualizacje informacji na temat statusu negocjacji dotyczących nowych wieloletnich ram finansowych na lata 2021–2027. W czerwcu 2019 r. zarząd wyraził obawę, że jeżeli zasoby finansowe przydzielone Agencji są niewystarczające, eu-LISA może nie być w stanie zrealizować wszystkich swoich zadań, co zagrazi jej zdolności zagwarantowania stabilności i dostępności systemów. Zarząd dokładnie obserwował również realizację projektu drugiego rozszerzenia centrum technicznego w Strasburgu i zagrożeń związanych z brakiem obiektów mogących pomieścić nowe systemy, personel i pracujących na miejscu wykonawców. Zarząd regularnie otrzymywał aktualizacje na temat statusu wdrażania programu transformacji Agencji (eu-LISA 2.0), co jest ściśle powiązane ze zidentyfikowanym zagrożeniem korporacyjnym (niestabilność organizacyjna). Agencja konsekwentnie przedkładała zarządowi sprawozdanie monitorujące w sprawie statusu wdrażania zaleceń z audytu.

Dnia 12 lutego zarząd wyznaczył nowego inspektora ochrony danych. Dnia 20 marca zarząd przyjął ramy kontroli wewnętrznej eu-LISA i strategię eu-LISA dotyczącą zwalczania nadużyć finansowych na lata 2019–2021. Dnia 28 sierpnia 2019 r. zarząd przyjął zaktualizowany regulamin finansowy eu-LISA. Dnia 20 listopada zarząd powołał Lucę Tagliarettię na zastępcę dyrektora wykonawczego eu-LISA na okres pięciu lat.

2.2 Najważniejsze wydarzenia

2.2.1 eu-LISA 2.0

Jak wspomniano w sekcji 1.4.1, w 2019 r. Agencja rozpoczęła program przekształcania mający na celu wprowadzenie nowej struktury organizacyjnej dostosowanej do nowego zakresu uprawnień eu-LISA. Program ten, eu-LISA 2.0, opracowano w celu zapewnienia, aby proces reorganizacji był otwarty, przejrzysty i obejmował personel Agencji.

W celu zapewnienia pełnej własności eu-LISA 2.0 w obrębie Agencji utworzono grupę zadaniową 2.0 do pracy nad opisem nowych obowiązków i funkcji sektorów i jednostek w przekształconej Agencji. Grupa zadaniowa zaktualizowała również kluczowe procesy korporacyjne i operacyjne, przedstawiając pełen obraz zarządzania i przyczyniając się do zdefiniowania nowego modelu operacyjnego Agencji. Procedurę wyboru kierowników nowo utworzonych jednostek zakończono w maju w przypadku Działu Operacyjnego i w listopadzie w przypadku Służby ds. Nadzoru Korporacyjnego.

Od dnia 1 września 2019 r. organizacja ma nową strukturę organizacyjną i dąży do tego, aby stać się najnowocześniejszą organizacją i przyjąć nowy sposób myślenia i działania.

Przez cały czas trwania programu przekształcania organizowano konsultacje, a personelowi Agencji regularnie przedstawiano postępy prac, zarówno na szczeblu indywidualnym, jak i Agencji. Zwiększyło to zaangażowanie personelu w proces przekształcania i przyczyniło się do skutecznego wdrażania nowej struktury. Ustanowiono specjalną platformę informacyjną nazwaną „eu-LISA 2.0”, aby służyła jako miejsce do komunikacji i dyskusji. Stale dokonywano jej aktualizacji i promowano ją wśród personelu. Regularnie zwoływano specjalne spotkania dotyczące przekształcania Agencji, podczas których informowano o statusie prac i czynionych postępach w ich realizacji. Odpowiadano na pytania i obawy wyrażane przez personel, co ułatwiało dwustronną komunikację z zespołem kierowniczym.

Agencja organizowała sesje szkoleniowe w zakresie zarządzania zmianą na temat „pozytywnego reagowania na zmiany”, zarówno w Tallinie, jak i w Strasburgu. Personel Agencji uzyskał informacje na temat sposobu reagowania na zmiany, znaczenia pozytywnego podejścia do zmieniającej się sytuacji i potrzeby zdefiniowania swojej roli w procesie zmiany. Podobne sesje zorganizowano dla personelu pełniącego role kierownicze, aby nauczyli się, w jaki sposób skutecznie kierować zmianą, wykorzystywać stosowne modele do wdrażania zmiany, analizować potencjalne powody oporu i pomagać poszczególnym osobom konstruktywnie pracować w trakcie zmiany.

Ponadto Agencja stworzyła markę wokół przekształcania organizacyjnego (eu-LISA 2.0), którą wspierała prostymi metodami o dużym oddziaływaniu, takimi jak filmy, gadżety z logo marki lub warsztaty prowadzone przez doświadczonych prelegentów. Pomogło to w zapewnieniu pozytywnego odczucia większości personelu Agencji względem nadchodzącej zmiany. W badaniu na temat komunikacji wewnętrznej z 2019 r. 72% respondentów odpowiedziało, że regularnie otrzymywali informacje i aktualizacje na temat przekształcania Agencji, 73% czuło, że kanały komunikacji wykorzystywane do informowania ich o przekształcaniu zaspokajały ich potrzeby, a 65% odpowiedziało, że jakość i częstotliwość przekazywanych informacji dotyczących procesu przekształcania eu-LISA zaspokoiła ich potrzeby.

Zarząd również regularnie otrzymywał informacje na temat postępów programu przekształcania.

Na wykresie 11 przedstawiono główne cele pośrednie i harmonogram programu przekształcania eu-LISA. W okresie sprawozdawczym zrealizowano wszystkie przypadające na ten okres cele pośrednie.

Wykres 11: eu-LISA 2.0 – harmonogram głównych celów pośrednich

Chociaż zmiana przyniosła Agencji pewne wyzwania, stanowi ona również dla Agencji szansę na przekształcenie i ponowne określenie swoich priorytetów. Przejście z modelu opartego na silosie danych do przekrojowego modelu operacyjnego wymaga nowych sposobów myślenia i pracy. Dynamika eu-LISA 2.0 przyda się do zainicjowania transformacji kultury korporacyjnej, i będzie sprzyjała postawie „together as one – we are making it happen” („zjednoczeni – osiągamy rezultaty”).

2.2.2 Nowe przepisy

W 2019 r. nastąpiły poważne zmiany w środowisku prawnym, w którym eu-LISA prowadzi działania.

Dnia 11 grudnia 2018 r. weszło w życie nowe rozporządzenie ustanawiające eu-LISA. W ramach rozszerzenia zakresu uprawnień Agencja ma obecnie więcej obowiązków związanych z projektowaniem i rozwojem istniejących i nowych systemów, ich interoperacyjnością i zarządzaniem operacyjnym w obszarze bezpieczeństwa, zarządzania granicami, migracji i azylu. W ramach nowych uprawnień rozszerzono zakres prac Agencji, powierzając jej większą rolę w obszarze badań, zapewniania jakości danych w systemach, a także prowadzenie projektów pilotażowych, weryfikacji poprawności projektów i działań testowych związanych bezpośrednio z jej zakresem uprawnień.

Dnia 28 grudnia 2018 r. weszły w życie trzy nowe rozporządzenia mające na celu dalsze wzmocnienie SIS, ustanawiające wymogi dotyczące wdrażania różnych przepisów w ciągu roku, dwóch albo trzech lat od momentu wejścia w życie stosownych aktów prawnych. Zmian w ramach prawnych dokonuje się również z myślą o zapewnieniu pełnej interoperacyjności SIS z innymi systemami UE dotyczącymi migracji, zarządzania granicami i bezpieczeństwa. Wzbogacono również dodatkowo funkcjonalność AFIS.

Dnia 11 czerwca 2019 r. weszło w życie rozporządzenie w sprawie systemu ECRIS-TCN. eu-LISA odpowiada za opracowanie systemu ECRIS-TCN, pierwszego wielkoskalowego systemu informatycznego, który eu-LISA zaprojektowała i stworzyła głównie na potrzeby wymiaru sprawiedliwości, oraz za zarządzanie operacyjne tym systemem.

Tego samego dnia weszły w życie dwa rozporządzenia ustanawiające ramy interoperacyjności systemów informacyjnych UE w obszarze 1) współpracy policyjnej i sądowej, azylu i migracji; oraz 2) granic i polityki wizowej. Rozwój technicznych elementów interoperacyjności, mianowicie wspólnego repozytorium danych umożliwiających identyfikację, europejskiego portalu wyszukiwania, wspólnego systemu porównywania danych biometrycznych, detektora wielokrotnych tożsamości i centralnego repozytorium sprawozdawczo-statystycznego, jest procesem wieloetapowym, który, zanim zostanie w pełni ustanowiony, wymaga wdrożenia systemu wjazdu/wyjazdu i ETIAS.

2.2.3 Wpływ wystąpienia Zjednoczonego Królestwa z Unii Europejskiej

W następstwie podpisania w listopadzie 2018 r. umowy w sprawie projektu umowy o wystąpieniu Zjednoczonego Królestwa z Unii Europejskiej Agencja stale monitorowała sytuację, aby zidentyfikować potencjalne nowe obowiązki. W odniesieniu do ścigania przestępstw i bezpieczeństwa wewnętrznego, Zjednoczone Królestwo, po wystąpieniu w dniu 31 stycznia 2020 r. i gdy upłynie już okres przejściowy, który kończy się w dniu 31 grudnia 2020 r., przestanie mieć dostęp do jakichkolwiek systemów informacyjnych podlegających zarządzaniu operacyjnemu eu-LISA, konkretnie do SIS i Eurodac. Spodziewając się, że wystąpienie nastąpi w 2019 r., eu-LISA podjęła wszelkie niezbędne przygotowania, aby odłączyć Zjednoczone Królestwo i prawdopodobnie usunąć dane dotyczące Zjednoczonego Królestwa z SIS i Eurodac, zgodnie z wymogami ram prawnych i w wymaganym w nich terminie. Agencja regularnie omawiała z Komisją Europejską i stosownymi grupami doradczymi szczegóły techniczne i uczestniczyła w specjalnej sesji roboczej dotyczącej brexitu, zorganizowanej w dniu 5 września przez Komisję dla agencji UE. Agencja poczyniła niezbędne przygotowania do stosowania postanowień umowy o wystąpieniu i odpowiednich wytycznych Komisji dotyczących uczestnictwa Zjednoczonego Królestwa w organach zarządzających Agencji, zarządzania zasobami ludzkimi, sprawozdań statystycznych i innych istotnych kwestii.

2.3 Zarządzanie budżetem i finansami

2.3.1 Zarządzanie finansami

Budżet eu-LISA pochodzi z różnych źródeł finansowania⁴¹. Główne przychody pochodzą z corocznych dotacji UE z unijnego budżetu – sekcja Komisji, rozdział 18 o2 „Bezpieczeństwo wewnętrzne” – w kwocie przyjętej przez władzę budżetową⁴². Dodatkowe środki Agencja otrzymuje od krajów stowarzyszonych.

W ramach swojego procesu składania rocznych sprawozdań Agencja publikuje wskaźniki wykonania budżetu i wskaźniki efektywności, wykazując skuteczność i efektywność zarządzania wydatkami w okresie sprawozdawczym.

2.3.2 Wykonanie budżetu

Dnia 21 grudnia 2018 r. zarząd eu-LISA przyjął ostateczne zestawienie dochodów i wydatków za 2019 r.⁴³

Na koniec 2019 r. Agencja miała wysoki odsetek wykonania budżetu:

- 99,7% w przypadku środków na zobowiązania, uwzględniając nieautomatyczne przeniesienie środków na zobowiązania zatwierdzone przez zarząd w lutym 2020 r., jak podsumowano w tabeli 5;
- 99,3% w odniesieniu do środków na płatności, uwzględniając wydatki administracyjne przeniesione na 2020 r.

Tabela 5: Środki na zobowiązania (kwoty w mln EUR)

Wykonanie budżetu za 2019 r. na dzień 31.12.2019			Wykonanie budżetu z uwzględnieniem kwot przeniesionych decyzją zarządu	
Ostateczny budżet przyjęty na 2019 r.	Wykonane zobowiązania	Wykonanie budżetu (%)	Nieautomatyczne przeniesienie	Wykonanie budżetu z uwzględnieniem nieautomatycznych przeniesień (%)
288,403	128,370	44,5%	159,076	99,7%

Odsetek całkowitego budżetu zależał od przyjęcia podstawy prawnej lub aktu wykonawczego dotyczących nowych zadań przypisanych Agencji, jak wskazano w tabeli 6.

Tabela 6: Środki na zobowiązania w odniesieniu do nowych zadań (w mln EUR)

Nowe zadania/systemy	Środki na zobowiązania
Ocena skutków finansowych regulacji w odniesieniu do wersji przekształconej rozporządzenia SIS w sprawie granic/współpracy policyjnej	2,261
Ocena skutków finansowych regulacji w odniesieniu do przekształconej wersji rozporządzenia SIS w sprawie decyzji nakazujących powrót	0,517
Ocena skutków finansowych regulacji w odniesieniu do systemu ECRIS-TCN	4,116
Ocena skutków finansowych regulacji w odniesieniu do interoperacyjności	5,830
Całkowity budżet zależny od nowej podstawy prawnej	12,724

Kwoty w tabeli 6 obejmują wydatki administracyjne, które mają zostać przydzielone zgodnie z nomenklaturą budżetową w tytule 1 „Wydatki na personel” oraz w tytule 2 „Wydatki na infrastrukturę i wydatki operacyjne”.

⁴¹ Zgodnie z art. 46 ust. 3 rozporządzenia (UE) 2018/1726.

⁴² Zob. art. 45 ust. 5 i 6 rozporządzenia (UE) 2018/1726. Dotacja ta odnosi się do środków na zobowiązania i na płatności C1 (środków przyjętych na bieżący rok budżetowy).

⁴³ Zgodnie z art. 45 ust. 7 rozporządzenia (UE) 2018/1726.

Budżet korygujący nr 1

Budżet Agencji na 2019 r. obejmował następujące środki:

- na opracowanie nowych systemów (wersja przekształcona rozporządzenia Eurodac, alokacja dublińska), wykorzystanie środków z budżetu zależało od przyjęcia lub wejścia w życie odpowiednich podstaw prawnych;
- na opracowanie systemu wjazdu/wyjazdu, ETIAS, interoperacyjności, wersji przekształconej rozporządzenia w sprawie SIS i systemu ECRIS-TCN: przyjęto podstawę prawną, lecz na tym etapie budżet nie był potrzebny, trwała procedura przetargowa;
- środki na płatności otrzymane podczas procedury budżetowej UE ustanawiającej budżet Agencji, a o które Agencja nie wnioskowała.

Zarząd zatwierdził jedną zmianę budżetu dotyczącą wskazanych powyżej kwestii:

- zwrot 8,289 mln EUR w środkach na zobowiązania;
- zwrot 66,051 mln EUR w środkach na płatności.

W tabeli 7 przedstawiono szczegółowy podział budżetu korygującego według tytułów budżetowych.

Tabela 7: Podział budżetu korygującego na 2019 r. (w mln EUR)

Tytuł budżetowy	System/zadanie	Budżet korygujący		
		Środki na zobowiązania	Środki na płatności	
A01	Wydatki na personel	-2,554	-2,554	
	w tym	Interoperacyjność	-2,006	-2,006
		Wersja przekształcona rozporządzenia Eurodac	-0,268	-0,268
		system ECRIS-TCN	-0,280	-0,280
B03	Wydatki operacyjne	-5,735	-63,497	
	w tym	Interoperacyjność		-1,688
		Wersja przekształcona rozporządzeń w sprawie SIS		-0,299
		Wersja przekształcona rozporządzenia Eurodac	-5,600	-3,920
		Alokacja dublińska	-0,135	-0,135
		System wjazdu/wyjazdu		-23,523
		ETIAS		-6,643
		system ECRIS-TCN		-3,766
		Dodatkowe środki na płatności, o które eu-LISA nie wnioskowała		-23,523
Łączny budżet korygujący na 2019 r.		-8,289	-66,051	

Środki przeniesione decyzją zarządu

Trwające postępowanie o udzielenie zamówienia w sprawie systemu wjazdu/wyjazdu, ETIAS, interoperacyjności, wersji przekształconej rozporządzenia w sprawie SIS i systemu ECRIS-TCN umożliwiło Agencji przeniesienie decyzją zarządu ponad 159,076 mln EUR w środkach na zobowiązania z 2019 r. na 2020 r., aby zabezpieczyć te środki do wykorzystania w następujących latach (tabela 8)⁴⁴.

⁴⁴ Zgodnie z art. 12 ust. 3 regulaminu finansowego Agencji. Zarząd przyjął decyzję przed dniem 15 lutego 2020 r.

Tabela 8: Podział kwot przeniesionych za 2019 r. (w mln EUR)

Tytuł budżetowy	System/zadanie	Nieautomatyczne przeniesienie środków na zobowiązania za 2019 r.
Bo3 Wydatki operacyjne	Interoperacyjność w zakresie współpracy policyjnej/granic	2,818
	Wersja przekształcona rozporządzeń w sprawie SIS	7,328
	System wjazdu/wyjazdu	131,415
	ETIAS	9,983
	system ECRIS-TCN	7,532
Bo3 Ogółem		159,076

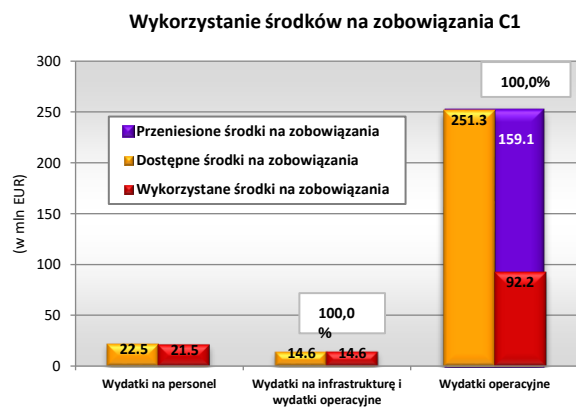
Po przedłożeniu władzy budżetowej wniosku prawnego stosowne środki wpisuje się do budżetu. W wyniku opóźnienia w przyjęciu wniosków prawnych w sprawie wszystkich nowych zadań powierzonych eu-LISA Agencja musiała dokonać przeniesienia odpowiadającego im budżetu.

Wykonanie w odniesieniu do środków na zobowiązania

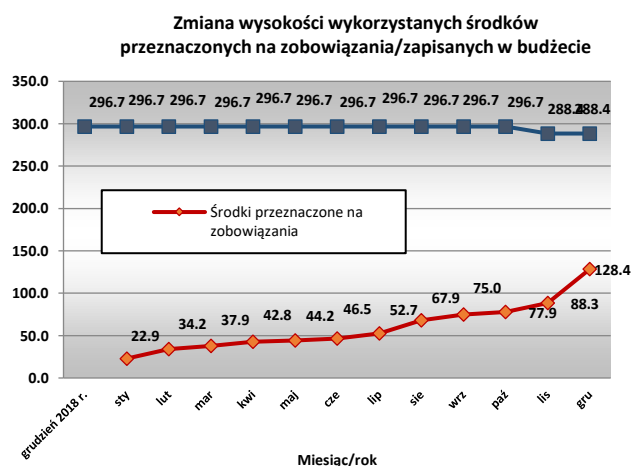
Środki na zobowiązania (C1) przyjęte na 2019 r. podzielono pomiędzy różne tytuły w następujący sposób:

- 87,13% na budżet operacyjny (tytuł 3);
- 5,07% na infrastrukturę i wydatki operacyjne (tytuł 2);
- 7,8% na wydatki na personel (tytuł 1).

Na poniższych wykresach 12 i 13 przedstawiono wykonanie budżetu według tytułu na koniec roku.

Wykres 12: Wykorzystanie środków na zobowiązania C1

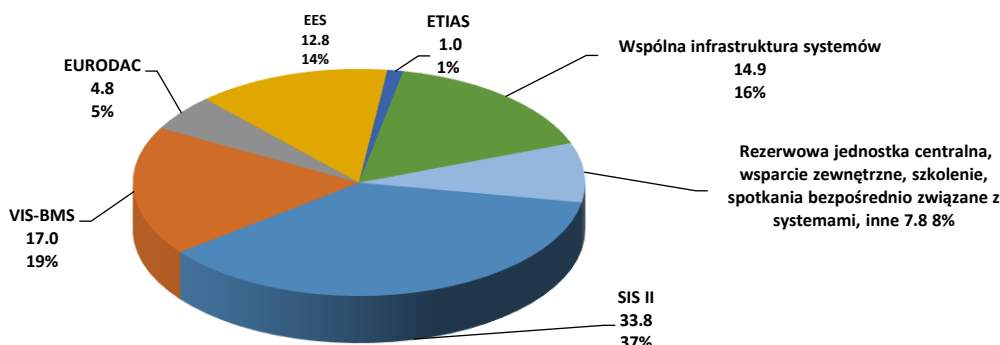

Wykres 13: Tendencje w wykorzystaniu środków na zobowiązania i środków zapisanych w budżecie

W odniesieniu do tytułu 3, ze względu na wieloletni charakter umów, które mają na celu wspieranie działalności podstawowej, kwota 78,7 mln EUR dostępnych środków na zobowiązania z budżetu na 2019 r. została automatycznie przeniesiona i zostanie wypłacona w 2020 r. i w latach kolejnych. Decyzją zarządu⁴⁵ przeniesiono środki na zobowiązania związane z nowymi zadaniami w kwocie 159,1 mln EUR. Szczegółowy podział przedstawiono w załączniku II..

⁴⁵ Decyzja zarządu nr 2020-19 z dnia 7.02.2020 r.

Wykonano 100% budżetu operacyjnego opiewającego na kwotę 251,3 mln EUR (159,1 mln EUR środków przeniesionych i 92,2 mln EUR wykorzystanych środków na zobowiązania). Na wykresie 14 przedstawiono podział budżetu operacyjnego według rozdziałów z wyłączeniem środków przeniesionych, zgodnie z wykazem w tabeli 8.

Wykres 14: Tytuł 3 Wykorzystane środki na zobowiązania (mln EUR)

W 2019 r. Agencja anulowała 4,818 mln EUR środków na zobowiązania przeniesionych z poprzednich lat, stanowiących 2,1% łącznej kwoty przeniesionych środków w tytule 3 – wydatki operacyjne. W tabeli 9 podsumowano środki umorzone według roku pochodzenia zobowiązania prawnego leżącego u ich podstawy.

Tabela 9: Umorzone zobowiązania budżetowe za 2019 r. według roku pochodzenia zobowiązania prawnego (w mln EUR)

Rozdział budżetu	Artykuł	2016	2017	2018	2019	Ogółem
Infrastruktura	Wspólna infrastruktura systemów/Sieć rozległa	—	—	-3,317	-0,586	-3,903
Aplikacje	SIS II	-0,183	-0,123	-0,040	—	-0,346
	VIS	—	-0,036	—	—	-0,036
	EURODAC	—	—	-0,002	—	-0,002
	System wjazdu/wyjazdu	—	-0,030	-0,060	—	-0,090
Wsparcie operacyjne	Wsparcie operacyjne	-0,072	-0,107	-0,261	—	-0,440
Ogółem		-0,255	-0,296	-3,681	-0,586	-4,818

80,3% umorzeń odnosi się do środków przesuniętych do Agencji jako globalne zobowiązania budżetowe w ramach przekazania sieci VIS i SIS z DG HOME. Środki te przesunięto bez leżących u ich podstaw zobowiązań prawnych i nie były one wymagane w roku sprawozdawczym. W tabeli 10 przedstawiono szczegółowy przegląd stosownych globalnych zobowiązań budżetowych:

Tabela 10: Umorzone zobowiązania w ramach globalnych (P1) zobowiązań budżetowych za 2019 r. (kwoty w mln EUR)

Artykuł	Globalne (P1) zobowiązanie budżetowe	Rok pochodzenia	Kwota przeniesiona	Kwota wykorzystana	Kwota umorzona
Wspólna infrastruktura systemów	Przesunięcie umownej i finansowej odpowiedzialności związanej z siecią VIS z DG HOME na eu-LISA	2018	5,695	-2,411	-3,284
Sieć rozległa	Przesunięcie umownej i finansowej odpowiedzialności związanej z siecią SIS z DG HOME na eu-LISA	2019	2,451	-1,865	-0,586
Ogółem					-3,870

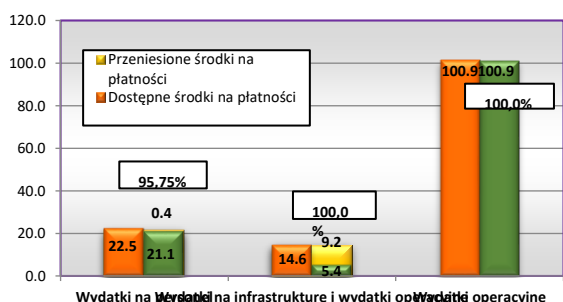
Kwota 0,948 mln EUR dotyczy anulowania środków na zobowiązania budżetowe, w odniesieniu do których minęła data wygaśnięcia umowy i postanowienia przewidziane w umowie nie były wymagane (np. umorzone zobowiązania odnoszące się do umów w sprawie wsparcia zewnętrznego, które obejmowały dodatkowe koszty za godziny nadliczbowe; umorzone niezaspokojone zobowiązania dotyczące spotkań grupy doradczej i szkoleń związanych z systemami i państwami członkowskimi; umorzone zobowiązania wynikające z zastosowanych ryczałtowych odszkodowań).

Wykonanie w odniesieniu do środków na płatności

Całkowity przyjęty budżet środków na płatności wyniósł 138,1 mln EUR.

Na koniec 2019 r. wykonanie w odniesieniu do środków na płatności C1 osiągnęło 99,3%, z uwzględnieniem przeniesienia wydatków administracyjnych na 2020 r. Na wykresach 15 i 16 przedstawiono podział całkowitego budżetu według tytułu i ogólnego wykorzystania środków i środków na płatności w 2019 r.

Wykorzystanie środków na płatności C1

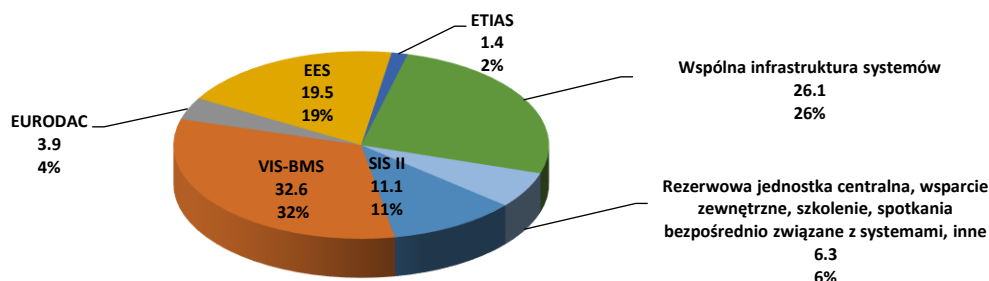

Wykres 15: Wykorzystanie środków na płatności C1

Ponadto wykorzystano 87,4% środków na płatności przeniesionych z roku 2018 na rok 2019 w wydatkach administracyjnych.

Środki na zobowiązania w tytule 1 (wydatki na personel)⁴⁶ w kwocie 0,5 mln EUR oraz w tytule 2 (wydatki na infrastrukturę i wydatki operacyjne) w kwocie 9,2 mln EUR, których jeszcze nie wypłacono w 2019 r., ale w odniesieniu do których istnieje ważne zobowiązanie prawne, zostały przeniesione na 2020 r. wraz z odpowiednimi środkami na płatności.

W ramach tytułu 3 największą część środków na płatności wydano na systemy VIS/BMS. Na wykresie 17 przedstawiono podział wykorzystanych środków na płatności w ramach budżetu operacyjnego.

Wykres 17: Tytuł 3 Wykorzystane środki na płatności (mln EUR)

⁴⁶ Środki na zobowiązania i na płatności związane z wynagrodzeniami nie są przenoszone.

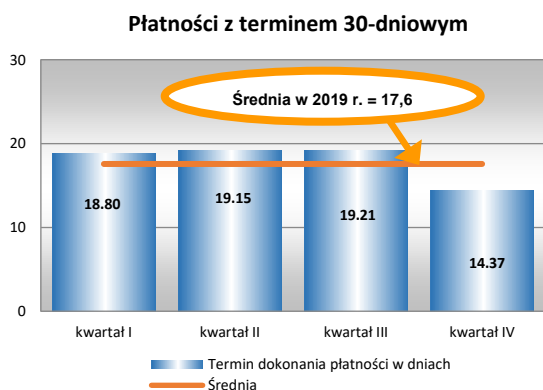
Wskaźnik efektywności: czas oczekiwania na dokonanie płatności

W 2019 r. przeprowadzono łącznie 3 138 transakcji płatniczych, tj. o 17,53% więcej niż w 2018 r.

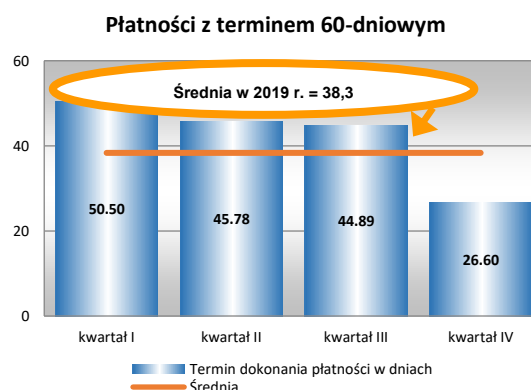
Z tego:

- w przypadku 2 957 transakcji maksymalny termin płatności wynosił 30 dni;
- w przypadku 1 transakcji maksymalny termin płatności wynosił 35 dni;
- w przypadku 132 transakcji maksymalny termin płatności wynosił 60 dni;
- w przypadku 48 transakcji maksymalny termin płatności wynosił 45 dni.

Średni czas oczekiwania na dokonanie płatności w przypadku wszystkich rodzajów płatności był znacznie krótszy od terminu przewidzianego w umowie: wynosił 17,6 dni w przypadku płatności do 30 dni; oraz 38,3 dni w przypadku płatności do 60 dni.

Wykres 18: Płatności z terminem 30-dniowym

Wykres 19: Płatności z terminem 60-dniowym

Ogólnie rzecz biorąc, 92,8% wszystkich transakcji wykonano w terminach umownych. 226 płatności było opóźnionych, spośród których w przypadku 12 wierzycielom przysługiwały odsetki za zwłokę w kwocie 5 075,01 EUR.

2.3.3 Postępowania o udzielenie zamówienia

W tabeli 11 przedstawiono wyniki ogólnej analizy wielkości wykonanej poprzez zbadanie liczby transakcji (tj. umów) w latach 2014-2019. W analizie wielkości podkreślono potrzebę wzmocnienia funkcji udzielania zamówień w Agencji.

Tabela 11: Liczba umów (2014–2019)

Umowy	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Umowy bezpośrednie	16	12	5	17	9	12
Umowy ramowe eu-LISA (niezwiązane z systemami)	3	5	3	—	6	11
Umowy ramowe eu-LISA (niezwiązane z systemami) – zmiany	—	—	—	2	16	0
Umowy ramowe eu-LISA (związane z systemami)	2	—	1	1	1	1
Zamówienia	76	49	55	54	54	56
Umowy szczegółowe/formularze konkretnego zamówienia na mocy umów ramowych	118	195	278	337	476	558
Ogółem	215	261	342	411	562	638

2.4 Zarządzanie zasobami ludzkimi

W 2019 r. główne osiągnięcia w obszarze zarządzania zasobami ludzkimi obejmowały wdrożenie „eu-LISA 2.0” opisane w sekcji 2.2.1 powyżej, uruchomienie pierwszych podstawowych modułów systemu Sysper (narzędzia informatycznego dotyczącego zasobów ludzkich), efektywne wykorzystanie i dalsze usprawnianie narzędzia rekrutacji elektronicznej oraz usprawnienie systemu zarządzania uczeniem się (i-Learn).

2.4.1 Rekrutacja

W 2019 r. rekrutacja stanowiła główne działanie Agencji będące następstwem jej rozwoju. W 2019 r. zamknięto nabór wniosków w przypadku 20 ogłoszeń o zewnętrznym wolnym miejscu pracy i podpisano 84 nowe umowy. Otrzymano łącznie 1 751 wniosków, średnio 88 wniosków przypadających na ogłoszenie, od 44 do 196 wniosków przypadających na ogłoszenie. Agencja przeprowadziła rozmowy z 385 kandydatami na stanowiska pracowników zatrudnionych na czas określony i pracowników kontraktowych.

Rekrutacja dodatkowego personelu przyznanego eu-LISA w 2019 r. stanowiła wyzwanie ze względu na jej zakres, szczególne profile, terminy (przy podstawie prawnej przyjętej pod koniec roku) i konieczność zaangażowania w ten proces personelu Agencji. eu-LISA musiała zainwestować w powiększenie zespołu zajmującego się rekrutacją i nadać wyższy priorytet rekrutacji na potrzeby ETIAS, systemu ECRIS-TCN, SIS, nowego rozporządzenia ustanawiającego i interoperacyjności, a także na potrzeby zastąpienia personelu, który opuścił eu-LISA w trakcie roku z uwagi na zwykłą rotację pracowników lub koniec umowy. W pierwszym kwartale 2020 r. zakończono kilka procedur wyboru, które rozpoczęły się w 2019 r., i Agencja spodziewa się, że w 2020 r. osiągnie swój cel związany z rekrutacją.

W miarę możliwości stosowano grupowanie profili i tworzone dłuższe listy rezerwowe, aby w ramach jednej procedury rekrutacyjnej wypełnić kilka stanowisk. W innych przypadkach Agencja korzystała z ważnych list rezerwowych, które sporządziła już na potrzeby tej samej grupy zaszerogowania/funkcji i tego samego profilu. Stosowanie takich metod przyniosło znaczny wzrost wydajności. W 2019 r., korzystając z istniejących list rezerwowych z lat 2016–2018, zatrudniono siedmiu pracowników zatrudnionych na czas określony i 10 pracowników kontraktowych (w tym oferty pracy zaakceptowane do dnia 31.12.2019 r.)

W następstwie wprowadzenia w grudniu 2018 r. platformy umożliwiającej stosowanie rekrutacji elektronicznej i inicjatywy szerszego publikowania ogłoszeń o wolnych miejscach pracy (np. na stronie internetowej Europejskiego Urzędu Doboru Kadr, portalach EuroBrussels i LinkedIn itp.) Agencja odnotowała wzrost liczby wniosków. Agencja planuje prowadzić dalsze działania w taki sam sposób.

2.4.2 Uczenie się i rozwój

Aby wspierać przekształcanie organizacyjne, eu-LISA zaproponowała serię możliwości szkoleń, warsztatów i dyskusji. Działania te obejmowały bezpośrednie seminaria, ćwiczenia z pracy zespołowej zachęcające do angażowania się i skutecznej zmiany organizacji, wybór gościnnych prelegentów do wystąpień o charakterze motywacyjnym, promocyjne filmy i animacje związane z podstawowymi wartościami eu-LISA.

Wartości eu-LISA leżą u podstaw działań operacyjnych i wszelkich zmian strategicznych i je stymulują. Wprowadzono specjalnie dostosowany kurs dotyczący molestowania seksualnego i innych form molestowania przygotowany we współpracy z zaufanymi doradcami i personelem eu-LISA.

W związku z przetworzeniem organizacyjnym utworzono nowe sektory, jednostki i działy. Nastąpiły przeniesienia pracowników na inne stanowiska wewnątrz organizacji i utworzono nowe funkcje. Ponadto w nadchodzących latach będzie trwało zwiększanie siły roboczej. Aby wspierać tę zmianę, zorganizowano działania służące rozwijaniu zespołu, podczas których zespoły opisywały swoją misję/swoje cele, role i obowiązki, relacje wewnątrz zespołu i między zespołami, oraz opracowywały kluczowe wskaźniki efektywności i plany działania.

Ponadto w obrębie organizacji zorganizowano łącznie ok. 40 działań szkoleniowych, zgodnie z roczną analizą potrzeb szkoleniowych; w działaniach tych wzięło udział ponad 600 uczestników, a średni wskaźnik ogólnego zadowolenia wyniósł 80%. Przetworzono również łącznie 185 indywidualnych wniosków w sprawie szkoleń, które skutecznie zrealizowano, i które dotyczyły specjalistycznych tematów związanych z operacjami, IT, indywidualnym rozwojem, przywództwem i językiem.

Pod koniec 2019 r. uruchomiono usługę asystenta ds. kształcenia, aby wskazywać personelowi możliwości i zapewnić mu osobiste doradztwo w kwestii najlepszego kierowania swoim rozwojem osobistym i swoją wydajnością.

Rośnie wciąż liczba specjalistycznych kursów dostępnych na platformie, aby personel mógł dostosować proces uczenia się do swoich potrzeb.

Ramy kompetencji

eu-LISA w dalszym ciągu dążyła do przyjęcia podejścia opartego na kompetencjach w swoich podstawowych procesach związanych z zasobami ludzkimi. Zgodnie z planem wdrażania ram kompetencji uwzględniano je w procesach rekrutacji i włączano w działania w zakresie zarządzania wynikami, takie jak ocenę 360 stopni i określanie potrzeb kształcenia.

Zarządzanie wynikami

Dążąc do przyjęcia podejścia opartego na kompetencjach, prowadzono działania mające na celu dalszą digitalizację całego procesu ustalania celów i oceny. Obecnie włączono już ustalanie celów i ocenę, aby promować terminowe ukończenie całego procesu. Umożliwia to również działowi kadr ściślejsze monitorowanie procesu.

W 2019 r. eu-LISA kontynuowała swoją inicjatywę niefinansowego nagradzania „Współpracownik roku”. Inicjatywę tę ustanowiono w celu uznania i docenienia współpracowników i zespołów, których wkład w funkcjonowanie Agencji jest wysoko ceniony przez innych pracowników. Poproszono personel eu-LISA o wskazanie najlepszych współpracowników i zespołów w różnych kategoriach w oparciu o wartości eu-LISA.

Rozwój w zakresie przywództwa

Przeprowadzono analityczną ocenę 360 stopni wszystkich poziomów kierownictwa, mając na celu ocenę obecnego poziomu przywództwa i obszarów możliwych usprawnień. Wskaźnik uczestnictwa w badaniu wyniósł 88%, a jako podstawę wykorzystano ramy kompetencji.

Poza uzyskanymi w tym procesie sprawozdaniami statystycznymi, Dział ds. Zasobów Kadrowych oferował wszystkim kierownikom indywidualne sesje coachingowe, aby wspierać ich w głębszym analizowaniu wyników i doradzać im, w jaki sposób wykorzystać uzyskane wnioski, aby skorzystać na tym zespół. Zgromadzone informacje służą jako podstawa etapu analizy i opracowywania programu eu-LISA dotyczącego rozwoju przywództwa. Etap ten zakończono pomyślnie, dzięki czemu powstał ogólny opis programu dotyczącego rozwoju przywództwa, którego wdrażanie zaplanowano na 2020 r.

Programy wdrożeniowe

Ustanowiono jednolity program wdrożeniowy dla całego nowego personelu, stosując podejście łączące sesje bezpośrednie prowadzone przez ekspertów z poszczególnych dziedzin, uwzględniające zarówno tematy korporacyjne, jak i związane z systemami. Sesje bezpośrednie są połączone z modułami e-uczenia się dotyczącymi zarządzania, struktury i zasad organizacji, i są prowadzone cyklicznie w celu zapewnienia, aby nowy personel w terminowy i skuteczny sposób uzyskał niezbędną wiedzę. Program miał znaczny i pozytywny wpływ na przyjmowanie nowych członków personelu w organizacji.

2.4.3 Plan zatrudnienia i poziom zatrudnienia

W 2019 r. etaty przyznane eu-LISA obejmowały: 172 pracowników zatrudnionych na czas określony (TA), 88 pracowników kontraktowych (CA) i 11 oddelegowanych ekspertów krajowych (SNE), czyli łącznie 271 przyznaczonych etatów.

W porównaniu z 2018 r. liczba etatów w planie zatrudnienia wzrosła o 36. W załączniku IV przedstawiono plan zatrudnienia na 2019 r. Dzięki zatwierdzeniu budżetu na nowe zadania powierzone Agencji liczba etatów pracowników kontraktowych wzrosła o 47, z 41 do 88. Liczba etatów oddelegowanych ekspertów krajowych wzrosła o 2, z 9 do 11.

W 2019 r. wskaźnik obsadzenia wynosił 89,5% w odniesieniu do poziomu zatrudnienia w planie zatrudnienia i 92,4% włączając opublikowane oferty pracy. Wskaźnik obsadzenia dotyczący wszystkich rodzajów etatów wyniósł odpowiednio 82,3% i 85,6%. Taki wskaźnik obsadzenia osiągnięto z tego względu, że rekrutację na etaty przyznane w planie zatrudnienia i budżecie na 2020 r. można było przeprowadzić dopiero po przyjęciu nowych rozporządzeń (rozporządzenia ustanawiającego, w sprawie ETIAS, interoperacyjności, wersję przekształconą rozporządzenia w sprawie SIS), a także dysponowano stosunkowo krótkim terminem i niewielką liczbą urzędników ds. zasobów kadrowych. Ponadto w 2019 r. nie przyjęto wersji przekształconej rozporządzenia Eurodac, na użytek którego w planie zatrudnienia eu-LISA dodano dwa etaty, co miało negatywny wpływ na wskaźnik obsadzenia.

Jeżeli chodzi o liczbę pracowników, na koniec grudnia 2019 r. eu-LISA zatrudniała 223 pełnoetatowych pracowników: 154 TA, 61 CA i 8 SNE. Czterem osobom zaoferowano staż w Agencji. W tabeli 12 przedstawiono liczbę pracowników według rodzaju umowy, w podziale na obiekty Agencji.

Tabela 12: Podział personelu wg obiektów i rodzajów umowy

31 grudnia 2019 r.	TA	CA	SNE	OGÓŁEM
Tallin	45	23	5	73
Strasburg	109	36	2	147
Bruksela	0	2	1	3
OGÓŁEM	154	61	8	223

Jedna trzecia personelu była zatrudniona w siedzibie głównej Agencji w Tallinie, a dwie trzecie w centrum technicznym w Strasburgu (wykres 20). W biurze łącznikowym w Brukseli pracuje 1% personelu Agencji. Trzy osoby odbywają staż w Tallinie, a jedna w Brukseli.

Wykres 20: Podział personelu między obiektami (liczba i odsetek całego personelu)

Na personel Agencji składają się pracownicy 21 narodowości. Kobiety stanowiły 29% personelu Agencji (65), a 71% (158) stanowili mężczyźni. Wskazuje to na zauważalną poprawę (6%) w równowadze płci w porównaniu z 2018 r.

Struktura organizacyjna

W 2018 r. zarząd przyjął wniosek dotyczący nowej struktury organizacyjnej, przewidując rozwój Agencji z racji zwiększenia zakresu jej zadań w następstwie przyjęcia nowych rozporządzeń i przyznano jej dodatkowy personel, aby mogła wykonywać nowe zadania. W ramach programu eu-LISA 2.0 w dniu 1 września 2019 r. Agencja zakończyła zmianę swojej struktury organizacyjnej. Schemat organizacyjny eu-LISA ukazujący stan na dzień 31 grudnia 2019 r. przedstawiono w załączniku III..

Wskaźniki efektywności w obszarze zasobów ludzkich

Agencja ustaliła kluczowe wskaźniki efektywności dotyczące obszarów związanych z zarządzaniem zasobami ludzkimi, które stosuje się do pomiaru absencji, rotacji, indeksu wyników personelu i zaangażowania personelu.

Wskaźnik absencji wyniósł 23%, osiągając cel ustalony na wartość poniżej 25%. Wskaźnik redukcji personelu wyniósł 3,14%, ponieważ w 2019 r. z Agencji odeszło siedmiu pracowników. Wartość ta plasuje się poniżej celu dotyczącego rotacji wynoszącego 5%. Wskaźnik ten był wyższy w przypadku siedziby głównej w Tallinie, gdzie wyniósł 5,26%. Wskaźnik indeksu wyników personelu wyniósł 99% ukończonych ocen, przy czym kilka przypadków opóźnienia wynikało z tego, że pracownicy przebywali na długotrwałym urlopie z przyczyn zdrowotnych. Wszystkie wyniki oceny były pozytywne.

Zaangażowanie personelu mierzono, oceniając odsetek personelu, który udzielił odpowiedzi na ankietę ewaluacyjną w ramach oceny 360 stopni, stanowiącą działanie następcze względem badania zaangażowania personelu z 2018 r. Wskaźnik odpowiedzi wyniósł 88% przy wartości docelowej w wysokości 80%.

Programy urlopów wyrównawczych

Zgodnie z pkt 28 sprawozdania Parlamentu w sprawie absolutorium za rok budżetowy 2011: wyniki, zarządzanie finansami i kontrola agencji Unii Europejskiej⁴⁷ Agencja ma obowiązek informowania o liczbie dni urlopu zatwierdzonej dla każdej grupy zaszerogowania w ramach ruchomego czasu pracy i programów urlopów wyrównawczych.

Ruchomy czas pracy jest domyślnym systemem organizacji pracy stosowanym w eu-LISA zgodnie z przepisem wykonawczym w sprawie czasu pracy⁴⁸. Zakres uprawnień Agencji obejmuje świadczenie na rzecz państw członkowskich usług w sposób ciągły (całodobowo przez siedem dni w tygodniu); wiąże się to z tym, że część pracowników pracuje w systemie zmianowym lub pełni dyżury. Interwencje w systemach informatycznych zarządzanych przez Agencję wymagają od czasu do czasu wykonywania pracy poza zwykłymi godzinami pracy, w tym w nocy lub w dni ustawowo wolne od pracy. Z tego względu rekompensata za godziny nadliczbowe wypracowane w ramach ruchomego czasu pracy lub podczas interwencji na dyżurach jest nieodłączną cechą działalności organizacji.

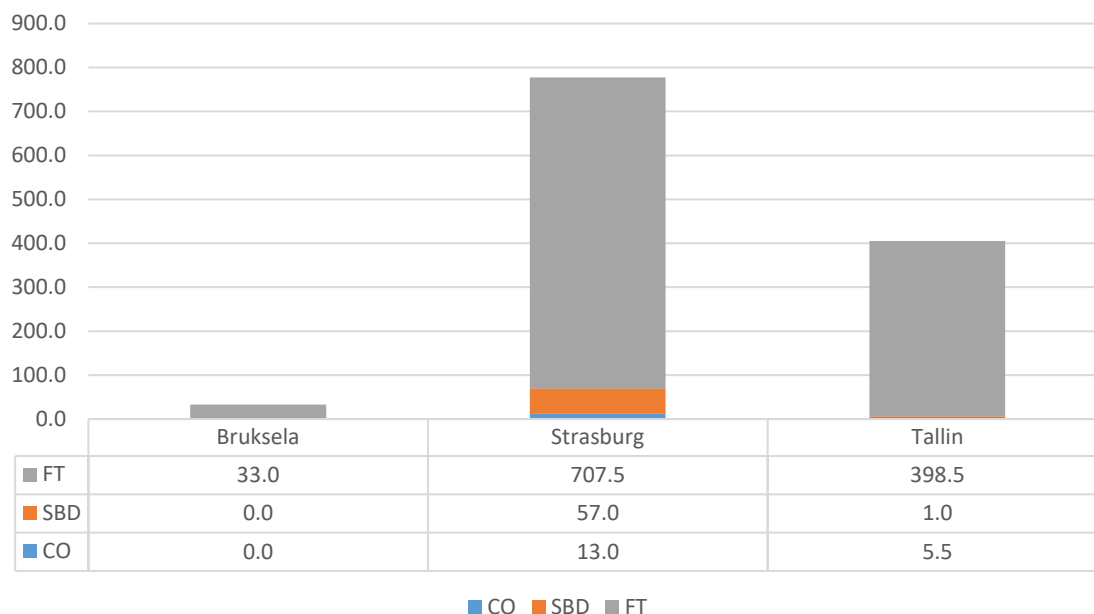
Na wykresie 21 przedstawiono łączną liczbę dni urlopów wyrównawczych za godziny nadliczbowe (CO), interwencje podczas dyżuru (SBD) i ruchomy czas pracy (FT) według obiektów eu-LISA⁴⁹.

⁴⁷ P7_TA(2013)0134.

⁴⁸ Decyzja Komisji z dnia 15 kwietnia 2015 r. w sprawie czasu pracy, C(2014) 2502, przyjęta przez zarząd eu-LISA w dniu 15 kwietnia 2015 r.

⁴⁹ BRU oznacza Brukselę, SXB – Strasburg, a TLL – Tallin.

Urlop wyrównawczy za godziny nadliczbowe (CO), dyżury (SBD) i ruchomy czas pracy (FT) według lokalizacji obiektu

Wykres 21: Liczba dni elastycznego czasu pracy, dyżurów i godzin nadliczbowych podlegających rekompensacie w 2019 r. według obiektów

W tabeli 13 przedstawiono liczbę dni urlopu wyrównawczego przyznanego w charakterze rekompensaty za godziny nadliczbowe, w podziale na grupy funkcyjne i grupy zaszerogowania pracowników, oraz średnią liczbę dni objętych rekompensatą.

Grupa funkcyjna i grupa zaszerogowania	Godziny nadliczbowe objęte rekompensatą	Dyżury objęte rekompensatą	Ruchomy czas pracy objęty rekompensatą
AD5	0,5	0,0	113,0
AD6	0,0	0,0	23,5
AD7	2,0	0,0	258,5
AD8	0,0	0,0	94,5
AD9	2,0	0,0	75,5
AD10	3,0	0,0	53,0
AD11	0,0	0,0	3,0
AD12	1,0	0,0	0,0
AD13	0,0	0,0	0,0
AD14	0,0	0,0	0,0
AD15	1,0	0,0	0,0
AD16	0,0	0,0	0,0
AST1	0,0	0,0	0,0
AST2	0,0	0,0	0,0
AST3	0,0	0,0	18,5
AST4	0,0	0,0	10,5
AST5	4,0	0,0	54,5
AST6	0,0	0,0	11,0
AST7	0,0	0,0	32,5

AST8	0,0	0,0	43,5
AST9	0,0	0,0	4,0
AST10	0,0	0,0	0,0
AST11	0,0	0,0	0,0
Liczba dni ogółem	13,5	0,0	795,5
Liczba osób	11	0	109
Średnia liczba dni urlopu	1,23	0	7,30
GFIII9	1,0	0,0	40,0
GFIII10	0,0	0,0	17,0
GFIV13	0,0	0,0	12,5
GFIV14	0,0	0,0	108,5
GFIV15	4,0	0,0	39,5
GFIV16	0,0	0,0	51,0
GFIV17	0,0	0,0	4,0
GFIV18	0,0	0,0	3,0
Liczba dni ogółem	5,0	0,0	275,5
Liczba osób	2,0	0,0	52,0
Średnia liczba dni urlopu	2,50	0	5,30
SNE	0,0	58,0	68,0
Liczba dni ogółem	0,0	58,0	68
Liczba osób	0	4	10
Średnia liczba dni urlopu	6,80	14,50	6,80
Liczba dni OGÓŁEM	18,5	58,0	1139,0
Liczba pracowników OGÓŁEM	13,0	4,0	171,0
Średnia ogółem	1,42	14,50	6,66

Tabela 13: Urlop wyrównawczy w podziale na rodzaj urlopu i grupę zaszerogowania pracownika

Opis wyników kontroli/analizy porównawczej

Zgodnie z wymogami ramowego rozporządzenia finansowego i metodyką uzgodnioną przez kierowników działów administracji w agencjach europejskich eu-LISA przeprowadziła roczną analizę porównawczą w celu określenia stosunku personelu administracyjnego do personelu operacyjnego.

Agencja uważa, że optymalny stosunek powinien utrzymywać się na poziomie ok. 70% stanowisk operacyjnych i 20% stanowisk wsparcia administracyjnego i koordynacji (10% stanowisk ma charakter neutralny).

Wyniki analizy porównawczej z 2019 r. wskazują na niewielki spadek (0,6%) odsetka stanowisk operacyjnych (z 73% do 72,4%) wynikający z reorganizacji, podczas której kilka dodatkowych stanowisk operacyjnych dodanych do planu zatrudnienia przydzielono do funkcji horyzontalnych. Jednocześnie, i z tej samej przyczyny, odsetek stanowisk administracyjnych i koordynacyjnych nieco wzrósł o tę samą wartość (0,6%) z 16% do 16,6%. Odsetek stanowisk neutralnych utrzymał się na tym samym poziomie.

Po dokładniejszym podziale rodzajów stanowisk na kategorie można zauważyć, że w przypadku stanowisk operacyjnych nastąpił niewielki wzrost odsetka stanowisk z kategorii ogólne operacyjne (z 59% do 62,6%), natomiast w przypadku stanowisk w kategoriach zarządzania programem i koordynacji na najwyższym szczeblu nastąpił spadek (odpowiednio z 6% do 3,1% i z 8% do 6,7%).

Stosunek stanowisk wsparcia administracyjnego do stanowisk operacyjnych odnoszący się do wsparcia zewnętrznego, który był w ubiegłym roku niemal równy (odpowiednio 47,5% i 48,5%) uległ znacznej zmianie. W przypadku większej liczby usług wsparcia administracyjnego i koordynacji korzystano z outsourcingu, co skutkowało wzrostem odsetka z 47,5% do 51,2%, a odsetek działań operacyjnych spadł z 48,5% do 43,5%. Odsetek stanowisk neutralnych w ramach usług zewnętrznych wzrósł z 4% do 5,2%.

W tabelach w załączniku IV przedstawiono wyniki kontroli z 2019 r. i wskazano porównanie wyników analizy porównawczej przeprowadzonej przez eu-LISA w 2018 r. i w 2019 r. w odniesieniu zarówno do członków personelu, jak i pracujących na miejscu wykonawców.

2.5 Ocena wyników audytu i oceny *ex post*

2.5.1 Służba Audytu Wewnętrznego

Audyt w zakresie rekrutacji personelu eu-LISA, zarządzania dostawcami usług strukturalnych i ich zaangażowania oraz etyki organizacyjnej

Celem audytu była ocena adekwatności systemów kontroli wewnętrznej wprowadzonych przez eu-LISA w odniesieniu do: 1) wyboru i rekrutacji personelu; 2) zarządzania dostawcami usług strukturalnych; oraz 3) etyki organizacyjnej. Audyt obejmował swoim zakresem następujące obszary, procesy i działania w latach 2018 i 2019:

- Procedury wyboru i rekrutacji oraz stosowane narzędzia, w tym wszystkie strategie związane z rekrutacją i ukończone oceny, takie jak analiza luk kompetencyjnych, które mają wpływ na decyzje rekrutacyjne.
- Zarządzanie operacyjne umowami z dostawcami usług strukturalnych (zakres audytu nie obejmuje zarządzania finansowego umowami), w tym proces i procedury planowania regulujące skuteczne korzystanie z usług dostawców usług strukturalnych (jak wskazano w ramach zatrudniania dostawców usług strukturalnych i umowach szczegółowych w sprawie zatrudniania dostawców usług strukturalnych). Procedury takie mogą obejmować wykorzystywanie narzędzi zarządzania takich jak ewidencja czasu pracy, które wspierają fakturowanie usług dostawców usług strukturalnych i ich skuteczne monitorowanie przez kierownictwo. Postępowanie o udzielenie zamówienia związane z zatrudnianiem dostawców usług strukturalnych nie wchodzi w zakres audytu.
- Funkcjonujące ramy etyczne, strategie i procedury i ich stosowanie.

Wstępne wywiady odbyły się w czerwcu 2019 r. w siedzibie głównej Agencji. Wizyty w terenie odbyły się we wrześniu 2019 r. w siedzibie głównej i w centrum technicznym.

Służba Audytu Wewnętrznego przedstawiła wnioski z audytu i zidentyfikowała dwa „bardzo ważne” problemy w obszarach 1) planowania w zakresie zasobów ludzkich i 2) oceny korzystania z usług dostawców usług strukturalnych.

Agencja, w porozumieniu ze Służbą Audytu Wewnętrznego, wprowadzi plan działania, w którym odniesie się do ustaleń z audytu i zaleceń.

2.5.2 Jednostka audytu wewnętrznego

Podsumowanie audytu wewnętrznego przeprowadzonego przez jednostkę audytu wewnętrznego.

Sprawozdanie z wkładu wniesionego przez jednostkę audytu wewnętrznego do weryfikacji opisu funkcji jednostek i działań oraz modelu operacyjnego Agencji⁵⁰

⁵⁰ Sprawozdanie jednostki audytu wewnętrznego, nr ref. Ares(2019)7399609 – 02.12.2019 r.

Celem audytu było wsparcie Działu ds. Zasobów Kadrowych we wdrażaniu nowej struktury organizacyjnej eu-LISA i doradzenie mu w tej kwestii.

Obejmowało ono przegląd opisu funkcji jednostek i działów oraz modelu operacyjnego Agencji (obszar prac nr 3).

Jednostka audytu wewnętrznego przedstawiła następujące wyniki:

- wkład w opis funkcjonalny sektorów na użytek Działu ds. Realizacji Programów i Projektów;
- wkład w opis funkcjonalny Działu ds. Zarządzania i Zdolności;
- wkład w planowanie na użytek definiowania procesów krytycznych;
- wkład w zarządzanie umowami na użytek definiowania procesów krytycznych;
- doradztwo na użytek zarządzania projektem nowej struktury organizacyjnej.

Sprawozdanie w sprawie udziału jednostki audytu wewnętrznego we wdrażaniu zmienionych ram kontroli wewnętrznej eu-LISA (temat nr 2)⁵¹

Celem było ułatwienie wdrażania zmienionych ram kontroli wewnętrznej eu-LISA zgodnie z wymogami określonymi w decyzji zarządu.

Zakres zaangażowania obejmował:

- określenie i zatwierdzenie kryteriów monitorowania kontroli wewnętrznej jednostek biznesowych eu-LISA, w tym wskaźników efektywności i scenariusza podstawowego;
- zwiększanie świadomości na temat zasad, cech i praktycznego wdrażania ram kontroli wewnętrznej w całej Agencji;
- zapewnienie poradnictwa na temat zarządzania ramami kontroli wewnętrznej;
- wniesienie wkładu do przygotowania decyzji dyrektora wykonawczego w sprawie przyjęcia kryteriów monitorowania kontroli wewnętrznej i tymczasowego wyznaczenia kierownika ds. zarządzania ryzykiem i kontroli wewnętrznej.

Jednostka audytu wewnętrznego przedstawiła następujące wyniki:

- kryteria monitorowania kontroli wewnętrznej określone i zatwierdzone przez kierownictwo eu-LISA, w tym wskaźniki efektywności i scenariusze podstawowe;
- zwiększony poziom świadomości kierownictwa na temat zasad kontroli wewnętrznej ram i cech ram kontroli wewnętrznej;
- wsparcie udzielone dyrektorowi wykonawczemu w zakresie wydania decyzji o wyznaczeniu kierownika ds. zarządzania ryzykiem i kontroli wewnętrznej, wraz ze zdefiniowaniem zadania i wymogami w zakresie współpracy;
- wsparcie udzielone dyrektorowi wykonawczemu w zakresie wydania decyzji w sprawie przyjęcia kryteriów monitorowania kontroli wewnętrznej (w tym wskaźników efektywności i scenariuszy bazowych).

2.5.3 Europejski Trybunał Obrachunkowy

Europejski Trybunał Obrachunkowy przeprowadził zwykły audyt rocznych sprawozdań finansowych eu-LISA za rok budżetowy 2019.

⁵¹ Sprawozdanie jednostki audytu wewnętrznego, nr ref. Ares(2020)1058524 – 19.02.2020 r.

Trybunał skontrolował następujące kwestie:

- a) roczne sprawozdanie finansowe Agencji obejmujące sprawozdanie finansowe⁵² oraz sprawozdanie z wykonania budżetu⁵³ za rok budżetowy zakończony w dniu 31 grudnia 2019 r.;
- b) legalność i prawidłowość transakcji leżących u podstaw tego sprawozdania.

Opinia na temat wiarygodności rozliczeń

W opinii Trybunału roczne sprawozdanie finansowe Agencji we wszystkich istotnych aspektach rzetelnie przedstawia sytuację finansową Agencji na dzień 31 grudnia 2019 r. oraz wyniki transakcji, przepływy pieniężne i zmiany w aktywach netto za zakończony w tym dniu rok budżetowy, zgodnie z przepisami regulaminu finansowego Agencji i z zasadami rachunkowości przyjętymi przez księgowego Komisji. Zasady te opierają się na powszechnie przyjętych międzynarodowych standardach rachunkowości sektora publicznego.

Opinia na temat legalności i prawidłowości transakcji leżących u podstaw rozliczeń

W opinii Trybunału przychody i płatności leżące u podstaw rocznego sprawozdania finansowego za rok budżetowy zakończony w dniu 31 grudnia 2019 r. są legalne i prawidłowe we wszystkich istotnych aspektach.

Trybunał przedstawił trzy wstępne⁵⁴ uwagi, które nie podważają opinii Trybunału. Dwie uwagi dotyczyły legalności i prawidłowości transakcji, a jedna zarządzania budżetowego.

2.6 Działania następcze dotyczące zaleceń i plany działania na potrzeby audytu

Wskaźnik wdrożenia zaleceń wynikających z audytu (KPI 24) za rok 2019⁵⁵ wyniósł 62% (tj. 21 wdrożonych zaleceń i 34 zalecenia oczekujące na wdrożenie).

Aby potwierdzić zamknięcie pewnych zaleceń (wymienionych w kolumnie „zamknięte” w tabeli 14), jednostka audytu wewnętrznego⁵⁶ i Służba Audytu Wewnętrznego⁵⁷ podjęły coroczne działania następcze w związku z planami działania, które w deklaracji określono jako „wdrożone” (tj. audytorzy dokonywali oceny dostarczonych i zgromadzonych dowodów). Europejski Trybunał Obrachunkowy prowadził również działania następcze względem uwag, które sformułował w poprzednich audytach⁵⁸.

Status zaleceń z audytu na dzień 31 grudnia 2019 r. podsumowano w tabeli 14.

Tabela 14: Status wdrażania zaleceń z audytu

Zalecenia Służby Audytu Wewnętrznego, jednostki audytu wewnętrznego i Europejskiego Trybunału Obrachunkowego według oceny	Rozpoczęte wdrażanie ogółem w 2019 r.	Status zaleceń			Zamknięte w 2019 r.	Rozpoczęte wdrażanie ogółem na koniec 2019 r.
		W toku	Wdrożone	Zaległe		

⁵² Sprawozdanie finansowe składa się z bilansu oraz sprawozdania z wyników finansowych, rachunku przepływów pieniężnych, zestawienia zmian w aktywach netto oraz opisu znaczących zasad polityki rachunkowości i innych not wyjaśniających.

⁵³ Sprawozdanie z wykonania budżetu obejmuje rachunek wyniku budżetowego wraz z załącznikiem.

⁵⁴ Uwagi mają charakter wstępny w momencie pisania niniejszego sprawozdania. Trybunał i Agencja muszą w miarę możliwości uzgodnić ostateczny tekst sprawozdania z audytu przed jego oficjalną publikacją, którą planuje się na czwarty kwartał 2020 r.

⁵⁵ Sprawozdanie jednostki audytu wewnętrznego dla zarządu na temat statusu wdrożenia zaleceń z audytu na dzień 31 grudnia 2019 r., nr ref. 2020-055.

⁵⁶ „Wyniki działań następczych za rok 2019 – nota jednostki audytu wewnętrznego”, nr ref. Ares(2020)1230716 – 27.02.2020 r.

⁵⁷ Nota Służby Audytu Wewnętrznego na temat działań następczych względem zaleceń z audytu pozostałych do wdrożenia, nr ref. Ares(2020)1778243 – 26.03.2020 r.

⁵⁸ Sprawozdanie roczne dotyczące agencji UE za rok budżetowy 2018, pkt 3.26. Europejska Agencja ds. Zarządzania Operacyjnego Wielkoskalowymi Systemami Informatycznymi w Przerznie Wolności, Bezpieczeństwa i Sprawiedliwości (eu-LISA), załącznik – s. 221.

Krytyczne	0	0	0	0	0	0
Bardzo ważne	36	10	16	10	13	23
Ważne	12	4	5	3	3	9
Ogółem	48	14	21	13	16	32

Uwagi:

Do celów monitorowania zalecenia wydane przez Europejski Trybunał Obrachunkowy są ocenione jako „bardzo ważne”.

W toku: wdrażanie przebiega zgodnie z planem. Termin nie został przekroczony lub nowy plan działania/termin został uzgodniony z audytorem.

Wdrożone: tak twierdzi podmiot, do którego skierowane jest zalecenie. Kwestia ta oczekuje na przeprowadzenie przez audytora działań następczych związanych ze sprawą w celu jej zamknięcia.

Zaległe: wdrażanie zalecenia jest w toku, nie zostało jednak zakończone w uzgodnionym terminie.

Zamknięte: audytor formalnie zamknął kwestię.

Krytyczne: zasadnicza niedoskonałość w procesie poddanym audytowi szkodliwa na poziomie jednostki.

Bardzo ważne: zasadnicza niedoskonałość w procesie poddanym audytowi szkodliwa dla całego procesu.

Ważne: znaczna niedoskonałość w całym procesie poddanym audytowi lub zasadnicza niedoskonałość w istotnej części tego procesu.

Zalecenia, których wdrażanie rozpoczęto, znacznie opóźnione, bardzo ważne i ważne – Służba Audytu Wewnętrznego⁵⁹

- Zalecenie nr 2.3: Planowanie w zakresie zasobów ludzkich i ich przydzielanie (działanie: zapewnienie wdrożenia projektu Allegro) (bardzo ważne)
- Zalecenie nr 1: Postępowania o udzielenie zamówienia – definicja i formalizacja kontroli (bardzo ważne)
- Zalecenie nr 2: Oszacowanie wartości umowy, oferty finansowej i powiązanych kontroli (bardzo ważne)
- Zalecenie nr 3: Kontrole przed zawarciem umów szczegółowych (ważne)
- Zalecenie nr 4: Wsparcie zewnętrzne w procesie postępowania o udzielenie zamówienia (ważne)

Zalecenia, których wdrażanie rozpoczęto, znacznie opóźnione, bardzo ważne i ważne – jednostka audytu wewnętrznego⁶⁰

- Zalecenie nr 2015100924 – Zdefiniowanie i organizacja zarządzania umowami (bardzo ważne)
- Zalecenie nr 2018090562 – Kierowanie zarządzaniem aktywami informatycznymi (bardzo ważne)
- Zalecenie nr 2018090563 – Przyjmowanie aktywów i przechowywanie (bardzo ważne)
- Zalecenie nr 2018090564 – Obowiązki personelu związane z zarządzaniem aktywami informatycznymi (bardzo ważne)
- Zalecenie nr 2018090565 – Zdolność obsługi aktywów ABAC (bardzo ważne)
- Zalecenie nr 2018090566 – Przepływ informacji i zgodność z procedurą wycofywania (bardzo ważne)
- Zalecenie nr 2018090567 – Zarządzanie konfiguracją i rejestr oprogramowania w Dziale Operacyjnym (bardzo ważne)
- Zalecenie nr 2018090569 – Dostarczanie towarów z punktu dostawy do miejsca przechowywania (bardzo ważne)

⁵⁹ Sprawozdanie w sprawie znacznie opóźnionych, bardzo ważnych i ważnych zaleceń Służby Audytu Wewnętrznego z 2019 r., nr ref. Ares(2020)1714318 – 23.03.2020 r.

⁶⁰ „Wyniki działań następczych za rok 2019 – nota jednostki audytu wewnętrznego”, nr ref. Ares(2020)1230716 – 27.02.2020 r.

- Zalecenie nr 2018090570 – Procedura bezpośrednich prac konserwacyjnych w centrum rezerwowym w Sankt Johann im Pongau (ważne)

Agencja będzie informowała na bieżąco Służbę Audytu Wewnętrznego i jednostkę audytu wewnętrznego o postępach we wdrażaniu przedmiotowych planów działania. Agencja podejmie zdecydowane i pilne działania, aby wdrożyć opóźnione zalecenia, wskazując również zmienione docelowe terminy wdrożenia.

2.7 Działania następcze w odniesieniu do uwag organu udzielającego absolutorium

Zarządzanie budżetem i finansami

1. *Organ udzielający absolutorium zauważa, że na skutek działań dotyczących monitorowania budżetu podejmowanych w roku budżetowym 2018 wskaźnik wykonania budżetu wyniósł 75,18%; zauważa, że niski wskaźnik wykonania wynika ze zobowiązań pozostających do spłaty, głównie związanych z wydatkami operacyjnymi, które zależą od przyjęcia podstawy prawnej; zauważa ponadto, że stopień wykonania w odniesieniu do środków na płatności wyniósł 94,08%, co stanowi wzrost o 2,55% w porównaniu z 2017 r.*

W rozporządzeniu ustanawiającym eu-LISA zobowiązuje się Agencję do dostosowania jej budżetu w taki sposób, aby odzwierciedlał poziom dotacji zatwierdzonych w budżecie ogólnym UE. Wpisanie do budżetu Agencji zasobów dotyczących przepisów, których jeszcze nie przyjęto, stanowi poważne zagrożenie dla należytego zarządzania finansami; zagrożenia takie regularnie zgłaszano zarządowi. Agencja popiera przyjęcie bardziej elastycznego podejścia do planowania w zakresie zasobów finansowych związanych z nowymi zadaniami, a także prowadzenie bardziej terminowych i skoordynowanych konsultacji w ramach przygotowywania oceny skutków finansowych regulacji.

2. *Organ udzielający absolutorium zauważa, że w dniach 15 maja 2018 r. i 15 lutego 2019 r. Agencja przedłożyła sądowi pierwszej instancji w Strasburgu odpowiedzi na skargę i że sąd pierwszej instancji nie wydał jeszcze orzeczenia; zauważa ponadto, że w kwietniu 2019 r. podjęto na nowo rozmowy mające na celu pozasądowe rozstrzygnięcie sporu; wzywa Agencję do niezwłocznego poinformowania organu udzielającego absolutorium w przypadku pozasądowego rozstrzygnięcia sporu, lub ewentualnie gdy tylko sąd pierwszej instancji wyda orzeczenie.*

Agencja odnotowuje uwagi organu udzielającego absolutorium. Agencja podkreśla fakt, że rozpoczęte w kwietniu 2019 r. rozmowy nie zakończyły się pozasądowym rozstrzygnięciem sporu. W tym kontekście w dniu 12 listopada 2019 r. eu-LISA zwróciła się o ustalenie harmonogramu rozpraw w odniesieniu do dwóch postępowań toczących się przed sądem administracyjnym w Strasburgu (roszczenie finansowe i roszczenie o sądowe przejęcie). Następnie sąd administracyjny poinformował strony o możliwości przedłożenia odpowiedzi lub nowych dokumentów, zwłaszcza w związku ze zmianą elementów w obu sprawach. W związku z tym w okresie od grudnia 2019 r. do kwietnia 2020 r. odbywała się druga wymiana pism procesowych w obu sprawach.

Dnia 20 maja 2020 r. sąd administracyjny wyznaczył potencjalny termin rozprawy w powyższych sprawach i potwierdził, że w przypadku obu postępowań zakończono etapy postępowania przygotowawczego.

Agencja zobowiązuje się do powiadomienia organu udzielającego absolutorium niezwłocznie po wydaniu przez sąd administracyjny orzeczenia w pierwszej instancji.

3. *Organ udzielający absolutorium z niepokojem zauważa, że zgodnie ze sprawozdaniem Trybunału wskaźnik wykonania budżetu Agencji był niższy niż planowano ze względu na późne przyjęcie lub wejście w życie aktów prawnych (kwestia ta pozostaje poza kontrolą Agencji), co wpłynęło zarówno na rozwój istniejących, jak i opracowywanie nowych systemów; zauważa, że w odpowiedzi Agencja zwróciła Komisji 74 000 000 EUR w środkach na płatności i przeniósła 49 000 000 EUR w środkach na zobowiązania, kwestionując tym samym założenia planowania zawarte w przygotowanej przez Komisję ocenie skutków finansowych regulacji; podkreśla fakt, że zapisanie środków budżetowych w przegłosowanym budżecie Agencji w odniesieniu do aktów prawnych, których jeszcze nie przyjęto, stanowi poważne zagrożenie dla należytego zarządzania finansami; wzywa Komisję i Agencję do lepszego dostosowania planowania budżetowego do harmonogramu przyjęcia lub wejścia w życie aktów prawnych.*

Jak podkreślono w uwadze nr 1, w rozporządzeniu ustanawiającym eu-LISA zobowiązuje się Agencję do dostosowania jej budżetu w taki sposób, aby odzwierciedlał poziom dotacji zatwierdzonych w budżecie ogólnym UE. Wpisanie do budżetu Agencji zasobów dotyczących przepisów, których jeszcze nie przyjęto, stanowi poważne zagrożenie dla należytego zarządzania finansami; zagrożenia takie regularnie zgłaszano zarządowi. Agencja popiera przyjęcie bardziej elastycznego podejścia do planowania w zakresie zasobów finansowych związanych z nowymi zadaniami, a także prowadzenie bardziej terminowych i skoordynowanych konsultacji w ramach przygotowywania oceny skutków finansowych regulacji.

Efektywność

6. *Organ udzielający absolutorium zauważa, w świetle uwag i komentarzy poczynionych przez organ udzielający absolutorium w 2018 r., że Agencja zarządza trzema odrębnymi, niezintegrowanymi, wielkoskalowymi systemami informatycznymi zgodnie z odpowiednimi aktami prawnymi regulującymi działanie tych systemów oraz że ze względu na różne harmonogramy i ograniczenia ich opracowywania wynikające z tych ram prawnych systemy informatyczne budowano oddzielnie i w sposób niezintegrowany; zauważa, że Agencja przyznaje, iż podejście to nie jest ani trwałe, ani skuteczne z perspektywy operacyjnej lub budżetowej; z zadowoleniem przyjmuje fakt, że Agencja rozpoczęła inicjatywę mającą na celu usprawnienie architektury i projektowania systemów, której głównym czynnikiem napędzającym jest inicjatywa Komisji dotycząca interoperacyjności; zachęca Agencję do dalszego badania możliwości ustanowienia wspólnych procedur i systemów.*

Agencja, dążąc do osiągnięcia efektywności i korzyści skali, przygotowała się do radykalnego odejścia od opisanego w uwadze modelu zaopatrzenia. Przygotowania te zaowocowały wszczęciem postępowania o udzielenie zamówienia na opracowanie przekrojowego modelu inżynierskiego, który jest przedmiotem oceny w momencie sporządzania niniejszego sprawozdania (czerwiec 2020 r.).

Oczekuje się, że przekrojowy model inżynierski przyczyni się do znacznego wzrostu wydajności i korzyści skali, a także ograniczy możliwość uzależnienia od jednego dostawcy. Jako model zaopatrzenia w większym stopniu odzwierciedla on również nową strukturę organizacyjną Działu Operacyjnego.

Procedura przetargowa w sprawie przekrojowego modelu inżynierskiego jest podzielona na cztery części:

- Część 1: ogólny projekt, zapewnianie jakości i wsparcie w zakresie integracji, obejmujące ogólne projektowanie systemów oraz pomoc dla Agencji w zakresie planowania i zapewnienia jakości.
- Część 2: opracowanie obejmujące szczegółowe działania w zakresie projektowania, opracowywania i rozwoju podstawowych systemów działalności, jak również elementów wspólnych i wielokrotnego użytku (w tym elementów interoperacyjności).
- Część 3: zapewnienie infrastruktury i platform.
- Część 4: usługi testowania, obejmujące testowanie wszystkich systemów.

Drugie zaproszenie do składania ofert, stanowiące uzupełnienie wizji zaopatrzenia przekrojowego modelu inżynierskiego będzie obejmować codzienną eksploatację i konserwację naprawczą wszystkich systemów (przekrojowe ramy operacyjne).

7. *Organ udzielający absolutorium przypomina (szczególnie ze względu na fakt, że Agencja zajmuje się interoperacyjnością danych wrażliwych) o znaczeniu usług w zakresie zarządzania danymi i ich przetwarzania oraz o potrzebie internalizacji tych usług; podkreśla w tym względzie znaczenie ochrony i poufności takich danych oraz potencjalne zagrożenia, jakie stwarza obecny system zarządzania zewnętrznymi usługami informatycznymi.*

Agencja pragnie podkreślić, że od początku jej istnienia systemy, za których zarządzanie odpowiada, są eksploatowane w sposób, który nie udziela żadnemu z wykonawców będących osobami trzecimi dostępu do jakichkolwiek danych na produkcji. W tym kontekście odniesienie do „zarządzania zewnętrznymi usługami informatycznymi” jest mylące i nie odzwierciedla modelu operacyjnego eu-LISA.

9. *Organ udzielający absolutorium z zadowoleniem przyjmuje postępy poczynione w związku z zaleceniami Trybunału z poprzednich lat; zauważa jednak, że Agencja nadal nie publikuje ogłoszeń o naborze na stronie internetowej Europejskiego Urzędu Doboru Kadr (EPSO); wzywa zatem Agencję do podjęcia działań w celu zapewnienia publikacji ogłoszeń o naborze za pośrednictwem strony internetowej EPSO.*

Od początku 2019 r. Agencja publikuje ogłoszenia o naborze na stronie internetowej EPSO.

11. *Organ udzielający absolutorium podkreśla znaczenie dostarczania danych uwzględniających kryterium płci w celu umożliwienia analizy zmian w zakresie równowagi płci wśród personelu Agencji i jej organów zarządzających.*

W latach 2018–2019 równowaga płci uległa poprawie, gdyż odsetek kobiet zatrudnionych w eu-LISA wzrósł z 22% do 29%. Statystyki są umieszczane każdego roku w jednolitym dokumencie programowym (tabela 15).

Tabela 15: Równowaga płci wśród personelu Agencji

31.12.2019	Administratorzy			Asystenci		
Płeć	TA	CA	SNE	TA	CA	Ogółem
Mężczyźni	88	27	7	29	7	158
Kobiety	24	15	1	13	12	65
Ogółem	112	42	8	42	19	223

Polityka kadrowa

13. *Organ udzielający absolutorium z niepokojem zauważa brak równowagi płci w zarządzie (40 mężczyzn i 6 kobiet).*

eu-LISA przyjmuje to zalecenie do wiadomości. Niemniej Agencja nie może wpływać na nominacje członków, zastępców i obserwatorów zarządu. Zgodnie z rozporządzeniem ustanawiającym Agencję państwa członkowskie, kraje stowarzyszone i Komisja powołują swoich przedstawicieli do zarządu eu-LISA.

14. *Organ udzielający absolutorium zauważa, w świetle komentarzy i uwag poczynionych przez organ udzielający absolutorium w 2018 r., że Agencja przyznaje, iż istnieje znaczne ryzyko dla ciągłości jej działań związane z niewielką liczbą pracowników; podkreśla fakt, że Agencja zwróciła się w swoich dokumentach programowych o przydzielenie dodatkowego personelu; przyznaje, że takie zwiększenie liczby pracowników podlega zatwierdzeniu przez Parlament i Radę oraz że Agencja stara się ograniczyć ryzyko poprzez zmianę priorytetów zadań i szybką rekrutację; zwraca uwagę, że obecna praktyka zatrudniania pracowników niezbędnych do wdrożenia danego aktu prawnego dopiero po jego wejściu w życie oznacza poleganie na obecnych pracownikach w celu przeprowadzenia działań przygotowawczych do wdrożenia tego aktu prawnego, co rozszerza kompetencje podstawowego zespołu Agencji, a tym samym niesie ze sobą ryzyko negatywnego wpływu na wykonywanie przez nią codziennych czynności; wzywa Komisję, aby umożliwiła wcześniejsze zatrudnienie części pracowników przewidzianych w projekcie aktu prawnego w celu umożliwienia Agencji skutecznego przygotowania do jego wdrożenia.*

eu-LISA przyjmuje to zalecenie do wiadomości i potwierdza, że wcześniejsze zatrudnienie pracowników związane z nowymi zadaniami lub rozszerzeniem istniejących zadań przydzielonych Agencji znacznie poprawi sprawność organizacji i przyczyni się do rozwiązania niektórych głównych problemów związanych ze zwiększonym obciążeniem personelu Agencji pracą.

15. *Organ udzielający absolutorium zauważa, że, zgodnie ze sprawozdaniem Trybunału w odniesieniu do jednej konkretnej procedury rekrutacyjnej, komisja rekrutacyjna Agencji, ze szkodą dla przejrzystości procedury, odstąpiła od opublikowanego ogłoszenia o naborze i zastosowała wyższy minimalny wynik niż opublikowany, aby kandydaci zostali wpisani na listę rezerwową; na podstawie odpowiedzi Agencji przyjmuje do wiadomości zobowiązanie do stosowania bardziej rygorystycznych sformułowań w ogłoszeniach o naborze, które mają być publikowane w przyszłości; z*

zadowoleniem przyjmuje fakt, że Agencja niezwłocznie dostosowała swoją praktykę do trwających procedur oraz że wytyczne dotyczące procedur rekrutacji będą zawierały zasadę, zgodnie z którą próg dotyczący listy rezerwowej powinien być ustalony *ex ante*; wzywa Agencję do zapewnienia przestrzegania opublikowanych kryteriów wyboru.

Agencja potwierdza, że dostosowała swoją praktykę, a brzmienie ogłoszeń o naborze jest bardziej rygorystyczne, aby uniknąć różnych interpretacji.

Udzielanie zamówień

17. *Organ udzielający absolutorium z niepokojem zauważa, że zgodnie ze sprawozdaniem Trybunału dwie skontrolowane płatności z tytułu świadczenia „konserwacji naprawczej służącej utrzymaniu dobrego stanu technicznego Systemu Informacyjnego Schengen” były częściowo nieprawidłowe, ponieważ Agencja zmieniła jedną umowę szczegółową, zwiększając miesięczne opłaty za konserwację bez zmiany umowy ramowej w sprawie konserwacji naprawczej służącej utrzymaniu dobrego stanu technicznego Systemu Informacyjnego Schengen, tak aby przewidywała wzrost cen, a następnie przedłużyła tę umowę o 1,5 miesiąca od daty wygaśnięcia przedmiotowej umowy ramowej; podkreśla, że dodatkowa kwota płacona z tytułu miesięcznej konserwacji i płatności za konserwację po dniu wygaśnięcia umowy ramowej jest częściowo nienależna; przyjmuje do wiadomości odpowiedź Agencji, że wystąpiły opóźnienia w rozpoczęciu obowiązywania kolejnej umowy ramowej, że dodatkowe działania podjęte w trakcie procesu udzielania zamówień doprowadziły do konieczności zapewnienia ciągłości konserwacji Systemu Informacyjnego Schengen zgodnie ze zobowiązaniami prawnymi Agencji oraz że trwa proces finalizowania zestawu list kontrolnych i wzorów postępowania o udzielenie zamówienia, a także tworzenia zdolności w zakresie planowania wsparcia działań operacyjnych i zamówień leżących u ich podstaw; wzywa Agencję do zapewnienia zgodności z przepisami dotyczącymi udzielania zamówień publicznych.*

Agencja przyjmuje do wiadomości tę uwagę. Opóźnienia w rozpoczęciu obowiązywania kolejnej umowy ramowej oraz dodatkowe działania podjęte w trakcie procesu udzielania zamówień doprowadziły do konieczności zapewnienia ciągłości konserwacji systemu zgodnie ze zobowiązaniami prawnymi Agencji. Agencja podjęła już kroki mające na celu zminimalizowanie zagrożenia, o którym mowa w uwadze, wzmacniając zdolności zarządzania umowami i dostawcami i przydzielając personel odpowiedzialny za przygotowanie i ocenę oferty do innych ról operacyjnych.

18. *Organ udzielający absolutorium zauważa ponadto, że zgodnie ze sprawozdaniem Trybunału formuła określona w specyfikacji istotnych warunków zamówienia w celu wyłonienia oferty najlepszej jakości na potrzeby umowy w sprawie konserwacji naprawczej służącej utrzymaniu dobrego stanu technicznego Systemu Informacyjnego Schengen była inna niż formuła, którą podano w dokumencie zawierającym pytania i odpowiedzi dla oferentów, oraz że stwierdzono inne niedociągnięcia w zakresie jakości, kompletności i spójności dostarczonych informacji; zauważa, że Agencja uznaje potrzebę poprawy i udokumentowania kontroli spójności i porównywalności między planami przetargowymi a faktycznymi umowami, aby umożliwić ocenę *ex post* (co obecnie nie jest funkcją w procesie udzielania zamówień z powodu braku zasobów ludzkich); wzywa Agencję do wzmocnienia kontroli wewnętrznej związanej z udzielaniem zamówień.*

Agencja przyjmuje do wiadomości tę uwagę. Kontrole spójności i porównywalność między planami przetargowymi a faktycznymi umowami zostaną ulepszone i udokumentowane tak, aby umożliwić ocenę *ex post*.

W ramach procedury udzielania zamówień publicznych nie stosuje się obecnie oceny *ex post* ze względu na brak przydzielonych zasobów ludzkich. Agencja podjęła już kroki mające na celu wzmocnienie zdolności zarządzania umowami i dostawcami i przydzieliła personel odpowiedzialny za przygotowanie i ocenę oferty do innych ról operacyjnych.

Przygotowanie następczej umowy wymagało terminowego i kompetentnego nadzoru ze strony pracowników operacyjnych, którym powierzono te obowiązki. Znaczne opóźnienia w przygotowaniu kluczowych elementów zaproszenia do składania ofert spowodowały problemy z jakością.

19. *Organ udzielający absolutorium z niepokojem zauważa, że zgodnie ze sprawozdaniem Trybunału, w przypadku zamówienia na świadczenie usług telekomunikacyjnych, Agencja udzieliła zamówienia jednemu wykonawcy, który złożył ofertę o wartości 144 000 EUR, jak opublikowano w pierwotnym ogłoszeniu o zamówieniu; zauważa jednak, że oferta finansowa złożona przez wykonawcę opiewała na jedynie 45 700 EUR, w wyniku czego udzielono zamówienia na kwotę przewyższającą ofertę, co jest niezgodne z przepisami dotyczącymi zamówień publicznych; odnotowuje odpowiedź Agencji, zgodnie z którą oferta finansowa miała stanowić jedynie zwykły, niewiążący scenariusz do celów oceny ofert, a faktyczne miesięczne płatności opierają się na rzeczywistym świadczeniu usług zgodnie z początkowo oferowanymi cenami jednostkowymi; wzywa Agencję do nieudzielania zamówień po cenach przekraczających oferty składane przez oferentów.*

Agencja przyjmuje do wiadomości tę uwagę. Agencja podkreśla jednak, że oferta finansowa miała stanowić zwykły, niewiążący scenariusz do celów oceny ofert. Podstawą faktycznych płatności miesięcznych jest rzeczywiste świadczenie usług zgodnie z początkowo oferowanymi cenami jednostkowymi.

20. *Organ udzielający absolutorium zauważa, że zgodnie ze sprawozdaniem Trybunału Agencja przedłużyła okres obowiązywania bezpośredniej umowy w sprawie świadczenia usług w zakresie bezpieczeństwa i przyjmowania z czterech do sześciu lat, zwiększając tym samym wartość umowy o 73% (co jest niezgodne z rozporządzeniem finansowym), a tym samym dokonując płatności zrealizowanych po początkowym okresie nieprawidłowo; odnotowuje odpowiedź Agencji, że sytuacja wystąpiła w wyjątkowych okolicznościach, które zostały zgłoszone terminowo i przeanalizowane w wykazie odstępstw; przyznaje, że decyzje zostały podjęte w celu zapewnienia ciągłości świadczenia usług w zakresie bezpieczeństwa; wzywa Agencję do zapewnienia zgodności z przepisami dotyczącymi udzielania zamówień publicznych.*

Agencja przyjmuje do wiadomości tę uwagę. Agencja nie miała innej alternatywy, jak tylko zapewnić nieprzerwane funkcjonowanie usług w zakresie bezpieczeństwa. Wyjątkowe okoliczności wymagające przedłużenia umowy spowodowane były obawami o zachowanie poufności, co mogło zagrozić prawidłowości procedury przetargowej.

Agencja usprawniła proces planowania, stale monitoruje wykorzystanie umowy ramowej i terminowo wszczyna wszelkie nowe procedury zaproszenia do składania ofert, aby zapobiec wszelkim przypadkom nieprawidłowego rozszerzania zakresu umowy (w odniesieniu do terminu lub wartości). W ramach nowej umowy w sprawie świadczenia usług w zakresie bezpieczeństwa i przyjmowania nie miały miejsca żadne odstępstwa.

21. *Organ udzielający absolutorium z zadowoleniem przyjmuje fakt, że w świetle komentarzy i uwag organu udzielającego absolutorium związanych z szerokim korzystaniem z usług wykonawców zewnętrznych przy opracowywaniu i utrzymywaniu projektów informatycznych, Agencja pracuje nad strategią zaopatrzenia, aby zapewnić jak najlepsze wykorzystanie zasobów własnych; podkreśla fakt, że Trybunał stwierdził horyzontalną tendencję we wszystkich agencjach w korzystaniu z usług personelu zewnętrznego zatrudnionego jako konsultanci IT; podkreśla, że należy pilnie zająć się kwestią zależności Agencji od rekrutacji zewnętrznych wykonawców w tym obszarze; przyznaje, że decyzja o przyznaniu wystarczających zasobów kadrowych leży w gestii Parlamentu i Rady jako władz budżetowych.*

Aby odnieść się do uwag Trybunału, Agencja przygotowała „strategię zaopatrzenia”, która odzwierciedla obecne warianty zaopatrzenia, jak również analizę prawną kwestii umownych korzystania z usług zewnętrznych usługodawców w krajach, w których Agencja ma swoją siedzibę.

Pożądanym rozwiązaniem byłoby zwiększenie liczby pracowników i zmniejszenie liczby usługodawców zewnętrznych oferujących usługi, które powinny być świadczone przez członków personelu w perspektywie długoterminowej. Wdrożenie takiego rozwiązania wymagałoby skoordynowanego porozumienia między władzami budżetowymi Agencji i Komisją Europejską.

22. *Organ udzielający absolutorium wzywa Agencję do zbadania możliwości wspólnego korzystania z zasobów w przypadku zadań nakładających się z innymi agencjami prowadzącymi podobne działania; zachęca Agencję, aby zaczęła poszukiwać sposobów wspólnego korzystania z pracowników niebędących ekspertami w takich dziedzinach jak*

ICT i rachunkowość, w szczególności z Organem Europejskich Regulatorów Łączności Elektronicznej z siedzibą w Rydze i Europejską Agencją Chemikaliów z siedzibą w Helsinkach.

Agencja przyjmuje do wiadomości uwagi organu udzielającego absolutorium. Agencja informuje, że współpracuje już z innymi agencjami UE w dziedzinie ICT w ramach Komitetu Doradczego Agencji UE ds. ICT. Agencja przeanalizuje dalsze sposoby współpracy z Organem Europejskich Regulatorów Łączności Elektronicznej i Europejską Agencją Chemikaliów. Agencja zwraca jednak uwagę na brak personelu ICT w siedzibie głównej w Tallinie, gdzie do tej funkcji przydzielono tylko dwóch pracowników.

Zapobieganie konfliktom interesów i zarządzanie nimi oraz przejrzystość

23. *Organ udzielający absolutorium wyraża jednak ubolewanie, że nowego modelu deklaracji braku konfliktu interesów nie zastosowano również do kierownictwa wykonawczego; zauważa z ubolewaniem, że deklaracja o braku konfliktu interesów jest dostępna wyłącznie dla dyrektora wykonawczego.*

W czerwcu 2020 r. zarząd Agencji zamierza przyjąć nowe zasady dotyczące konfliktu interesów na mocy art. 110 regulaminu pracowniczego. Zasady te będą miały zastosowanie do wszystkich pracowników Agencji, w tym do jej kierownictwa wyższego szczebla.

Organ udzielający absolutorium zauważa, że zgodnie z odpowiedzią Agencji nie ma obowiązku prawnego publikowania CV członków zarządu; podkreśla w tym względzie że agencje unijne powinny dawać przykład pod względem przejrzystości i wzywa członków zarządu do opublikowania CV na stronie internetowej Agencji.

Nie istnieje obowiązek prawny spełniania tego żądania, nie można zatem wymagać od członków zarządu/zastępców/obserwatorów, aby dostarczyli do publikacji swoje CV. Niemniej Agencja będzie w dalszym ciągu zachęcała przedstawicieli zarządu do dostarczenia swoich CV w celu zwiększenia przejrzystości grupy.

24. *Organ udzielający absolutorium zauważa, w świetle komentarzy i uwag organu udzielającego absolutorium związanych z zaleceniami z audytu, co do których rozpoczęto wdrażanie, że wskaźnik wdrożenia planów działania realizowanych w następstwie różnych zaleceń z audytu wykazywał w 2018 r. tendencję spadkową oraz że na początku 2019 r. Agencja przyjęła i wdrożyła zmienione ramy kontroli wewnętrznej; zauważa, że Służba Audytu Wewnętrznego ustanowiła strategiczny plan audytu na lata 2019–2021, oparty na wynikach oceny ryzyka przeprowadzonej w lutym 2018 r. zarówno w siedzibie głównej w Tallinie, jak i w centrum technicznym w Strasburgu, obejmujący główne procesy administracyjne i operacyjne Agencji; wzywa Agencję do złożenia organowi udzielającemu absolutorium sprawozdania z wdrożenia zaleceń z audytu.*

Agencja stale monitoruje wdrożenie zaleceń z audytu i przedkłada w tej sprawie sprawozdania. Ze sprawozdania monitorującego na dzień 31 grudnia 2019 r. wynika, że nie rozpoczęto wdrażania żadnego „krytycznego” zalecenia. Ze sprawozdania wynika również, że wdrożono 21 zaleceń z audytu z 34 oczekiwanych, a wskaźnik wdrożenia wyniósł 62%. Wynik ten (choć nadal jest niższy od ustalonego celu 80%) stanowi wyraźną poprawę w porównaniu ze wskaźnikiem wykonania wynoszącym 42% odnotowanym na koniec 2018 r. W 2020 r. Agencja podjęła jednak zdecydowane i pilne działania, aby wdrożyć opóźnione zalecenia, m.in. wskazując zmienione docelowe terminy wdrożenia. Agencja jest przekonana, że utrzyma tę pozytywną tendencję i wdroży wszystkie pozostałe zalecenia bez dalszej zwłoki.

Inne uwagi

26. *Organ udzielający absolutorium wzywa Agencję do skoncentrowania się na rozpowszechnianiu wyników swoich badań wśród ogółu społeczeństwa oraz do docierania do ogółu społeczeństwa za pośrednictwem mediów społecznych i innych środków masowego przekazu.*

Agencja opublikowała kilka sprawozdań dotyczących badań za pośrednictwem swojej korporacyjnej strony internetowej i poczyniła znaczne wysiłki w celu dotarcia do ogółu społeczeństwa za pośrednictwem kanałów mediów społecznościowych.

Ze względu na delikatny charakter niektórych wyników badań, nie wszystkie sprawozdania mogą zostać udostępnione publicznie, ale Agencja rozpowszechniła wszystkie sprawozdania zawierające informacje publiczne na temat wyników badań. Zalicza się do nich następujące procesy:

- Obrazowanie wielospektralne i skanowanie optyczne na potrzeby Eurodac – sprawozdanie z badania.
- Technologia rozproszonego rejestru i blockchain: najważniejsze ustalenia.
- Opracowanie przyszłej architektury na potrzeby interoperacyjności systemów informatycznych w eu-LISA.
- Sprawozdanie grupy roboczej ds. rozwiązań ICT na potrzeby granic zewnętrznych (lądowych/morskich).

Agencja skupiała się na podejmowaniu aktywnych starań w udostępnianiu relacji i zapewnianiu przejrzystości za pośrednictwem kanałów mediów społecznościowych, na których zaobserwowano wyraźny wzrost liczby odbiorców (+33% w przypadku Twittera, +58% w przypadku Facebooka, +99% w przypadku LinkedIn i +125% w przypadku YouTube'a). Agencja rozpoczęła również prace nad nowymi internetowymi środkami masowego przekazu służącymi zwiększaniu świadomości w celu dotarcia do jeszcze szerszego grona odbiorców i zapewnienia widoczności zadań i obowiązków Agencji.

2.8 Ocena przeprowadzona przez kierownictwo

Kierownictwo Agencji ma wystarczającą pewność, że ustanowiono odpowiednie mechanizmy kontroli wewnętrznych i że mechanizmy te działają prawidłowo; przez cały rok właściwie identyfikowano poważne zagrożenia i odpowiednio nimi zarządzano. Pewność ta znajduje dodatkowe potwierdzenie w wynikach audytów wewnętrznych i zewnętrznych przeprowadzonych w ciągu roku.

2.9 Oceny zewnętrzne

Zgodnie z rozporządzeniem ustanawiającym eu-LISA Komisja, przy wsparciu zewnętrznego wykonawcy, przeprowadziła pierwszą ocenę Agencji w ciągu trzech lat od rozpoczęcia jej działalności. Ocenę przeprowadzono w ścisłej współpracy z zarządem i samą Agencją. Proces przeprowadzania oceny trwał rok (od marca 2015 r. do marca 2016 r.) i obejmował okres od dnia 1 grudnia 2012 r. do dnia 30 września 2015 r.

Ocena dotyczyła sposobu, w jaki eu-LISA realizuje swój zakres uprawnień określony w rozporządzeniu ustanawiającym Agencję i obejmowała analizę czterech obszarów: efektywności, skuteczności, wartości dodanej i spójności. Oceniono także wkład Agencji w tworzenie skoordynowanego, efektywnego i spójnego środowiska informatycznego do zarządzania wielkoskalowymi systemami informatycznymi wspomagającymi wdrażanie polityki WSiSW.

Zgodnie z wnioskami z oceny Agencja skutecznie realizuje swój zakres uprawnień. Na podstawie oceny Komisja, po konsultacji z zarządem, wydała zalecenia dotyczące zmian rozporządzenia ustanawiającego Agencję. Zalecenia te wraz z opinią zarządu przedstawiono Parlamentowi Europejskiemu, Radzie i Europejskiemu Inspektorowi Ochrony Danych.

W dniu 20 listopada 2019 r. Agencja przedstawiła zarządowi status wdrożenia zaleceń za okres od listopada 2018 r. do października 2019 r. Spośród 30 wymienionych zaleceń 26 zostało wdrożonych, a dwa częściowo wdrożone (Z 4.1a: Podejście zarządzania kosztami działań w celu zwiększenia zdolności planowania eu-LISA i wzmocnienia przejrzystości i rozliczalności, Z 3.12: Agencja powinna kontynuować swoje godne pochwały wysiłki w zakresie wzmocnienia procesów i procedur wewnętrznych zgodnie z najlepszymi praktykami ITIL v3). Dwa zalecenia są nieaktualne w kontekście zmienionego zakresu uprawnień Agencji i nie będą wdrażane (Z 3.26: Należy formalnie zbadać wpływ przyjęcia zadań związanych z DubliNet na zasoby; Z 6.4: Agencja powinna zapewnić przyjęcie wieloletniego programu prac, a także powinna zagwarantować dostosowanie działań Agencji do obowiązującej wieloletniej strategii).

Ogólny wskaźnik wdrożenia planu w odniesieniu do okresu sprawozdawczego wzrósł z 75% do 93%. W tabeli 16 przedstawiono dalszy podział statusu wdrożenia według znaczenia poszczególnych zaleceń. W okresie sprawozdawczym Agencja poczyniła znaczne postępy w dalszym wdrażaniu planów. Wdrożono większość zaplanowanych działań, natomiast tylko dwa zalecenia wdrożono częściowo.

Tabela 16: Status wdrożenia zaleceń z oceny Agencji

	Krytyczne	Bardzo ważne	Ważne	Mało istotne	Ogółem	Odsetek
Wdrożone	3	5	16	2	26	93%
Częściowo wdrożone	1	—	1	—	2	7%
Nieaktualne	—	—	(1)	(1)	(2)	—
Ogółem	4	5	17	2	28	100%

3 Ocena skuteczności ram kontroli wewnętrznej

3.1 Skuteczność ram kontroli wewnętrznej

3.1.1 Metodyka stosowana do oceny skuteczności ram kontroli wewnętrznej

Kontrola wewnętrzna jest procesem, który pomaga organizacji osiągnąć jej cele oraz utrzymać wyniki operacyjne i finansowe, przy przestrzeganiu zasad i przepisów, a także wspiera podejmowanie właściwych decyzji, zmniejszając ryzyko do akceptowalnego poziomu poprzez opłacalne kontrole. Decyzja zarządu eu-LISA nr 2019-042 z dnia 19 marca 2019 r. zobowiązuje dyrektora wykonawczego do wdrożenia zasad i charakterystyki kontroli wewnętrznej oraz do wprowadzenia struktury organizacyjnej i systemu kontroli wewnętrznej zgodnych z zasadami i charakterystyką przyjętymi przez zarząd.

Elementami kontroli wewnętrznej w eu-LISA są: środowisko kontroli, ocena ryzyka, działania kontrolne, działania informacyjne i komunikacyjne oraz działania w zakresie monitorowania. Tych pięć elementów jest ze sobą wzajemnie powiązanych i muszą być skutecznie wdrażane na wszystkich poziomach funkcjonowania organizacji, aby można było wykazać skuteczność podejmowanych przez nią działań w zakresie kontroli wewnętrznej. W ramach określono ponadto zasady dotyczące każdego elementu i dalszą charakterystykę każdej z zasad, które zdefiniowano w taki sposób, aby uwzględniały szczególne ustalenia dotyczące zarządzania w Agencji. Określone zasady i cechy kontroli wewnętrznej stanowią minimalne normy, o których mowa w art. 44 ust. 2 regulaminu finansowego eu-LISA.

Dyrektor wykonawczy powołał kierownika Działu ds. Zarządzania i Zdolności, aby pełnił tymczasowo funkcję kierownika ds. zarządzania ryzykiem i kontroli wewnętrznej, aby wspierał go w ustanawianiu, monitorowaniu, wdrażaniu, ocenie i sprawozdawczości w zakresie ram kontroli wewnętrznej. Dyrektor wykonawczy jest upoważniony do przeprowadzania corocznej ogólnej oceny skuteczności ram kontroli wewnętrznej eu-LISA. Pierwsza taka roczna ocena miała miejsce w pierwszym kwartale 2020 r. i dostarczyła dane dotyczące skuteczności kontroli wewnętrznych w eu-LISA w 2019 r. do niniejszego skonsolidowanego rocznego sprawozdania z działalności.

Pierwsza ocena roczna obejmowała ustanowienie poziomu odniesienia dla każdej z zasad, tam gdzie było to wykonalne, oceny na poziomie zasad i elementów oraz ogólną ocenę. Poziomy odniesienia i wskaźniki ram kontroli wewnętrznej określono w załączniku 2 do decyzji dyrektora wykonawczego w sprawie przyjęcia kryteriów monitorowania kontroli wewnętrznej oraz tymczasowego powołania kierownika ds. zarządzania ryzykiem i kontroli wewnętrznej. Aby dokonać oceny, kierownik ds. zarządzania ryzykiem i kontroli wewnętrznej oraz koordynator kontroli wewnętrznej w eu-LISA gromadzili i analizowali dane w oparciu o określone kryteria monitorowania pochodzące z różnych źródeł danych w Agencji, w tym z ankiety pracowniczej, wykazu odstępstw i przypadków niezgodności, sprawozdań z audytów wewnętrznych i zewnętrznych, dokumentacji dotyczącej opracowywania i monitorowania różnych procesów biznesowych w Agencji i innych.

3.1.2 Wyniki oceny skuteczności ram kontroli wewnętrznej

Środowisko kontroli

Środowisko kontroli jest w Agencji dobrze ugruntowane. Funkcjonują normy postępowania, procesy i struktury i są one terminowo aktualizowane pomimo niedawnego znaczącego przekształcenia organizacyjnego. Zarząd, dyrektor wykonawczy i inni kierownicy skutecznie wypełniają swoje role i obowiązki.

Zasada 1: eu-LISA wykazuje zaangażowanie na rzecz uczciwości i wartości etycznych.

Status: w pełni wdrożona

W 2019 r. Agencja przeprowadziła szereg działań w celu zaktualizowania swoich ram wewnętrznych dotyczących norm postępowania oraz odpowiedniego informowania o nich nowych pracowników. W wyniku audytu wewnętrznego dotyczącego rekrutacji personelu, zarządzania i zatrudniania dostawców usług strukturalnych oraz etyki organizacyjnej

stwierdzono, że w trudnym kontekście szybkiego rozwoju Agencji systemy kontroli wewnętrznej w zakresie etyki organizacyjnej są ogólnie odpowiednie. Zmieniono zasady dotyczące zapobiegania konfliktom interesów i zarządzania nimi w odniesieniu do personelu eu-LISA i pomyślnie przeprowadzono proces składania oświadczeń własnych przez pracowników.

Zasada 2: Zarząd wykazuje niezależność od kierownictwa i sprawuje nadzór nad opracowywaniem i prowadzeniem kontroli wewnętrznej.

Status: częściowo wdrożona

Funkcjonują procesy i procedury umożliwiające zarządowi sprawowanie nadzoru nad zarządzaniem Agencją i przyjmowanie ogólnej odpowiedzialności politycznej za zarządzanie prowadzone przez dyrektora wykonawczego. Wraz z nowym wdrożeniem ram kontroli wewnętrznej i powołaniem kierownika ds. zarządzania ryzykiem i kontroli wewnętrznej rola zarządu związana z zarządzaniem ryzykiem i praktykami kontroli wewnętrznej ulegnie jeszcze większemu wzmocnieniu. Rola dyrektora wykonawczego w zakresie opracowywania i prowadzenia kontroli wewnętrznej jest dobrze ugruntowana. Powołanie kierownika ds. zarządzania ryzykiem i kontroli wewnętrznej będzie stanowić wsparcie dla dyrektora wykonawczego, a od 2020 r. zapewni dodatkową pewność co do kompletności i rzetelności sprawozdawczości zarządczej oraz sprawozdawczości w zakresie wyników operacyjnych. Przy wsparciu kierownika ds. zarządzania ryzykiem i kontroli wewnętrznej dyrektor wykonawczy podejmie dalsze kroki w celu zapewnienia, aby ramy kontroli wewnętrznej były zrozumiałe oraz aby podejmowano działania następcze względem kontroli na wszystkich szczeblach, w tym kierowników działów, jednostek i projektów.

Zasada 3: Dążąc do osiągnięcia celów kierownictwo, pod nadzorem zarządu, ustanawia struktury, hierarchię służbową oraz stosowne organy i ich obowiązki.

Status: częściowo wdrożona

Struktura zarządzania Agencją jest dobrze ugruntowana i została pomyślnie zrestrukturyzowana w trakcie przekształcania organizacyjnego w 2019 r. Powstały nowe jednostki, a ich kierowników powołano pomyślnie, przydzielając im ściśle zdefiniowane role. Organy, obowiązki i hierarchia służbowa są dobrze ugruntowane. Zarządzanie umowami i aktywami pozostają obszarami, które wymagają dodatkowych wysiłków, aby umożliwić Agencji opracowanie, przyjęcie i wdrożenie nowych procesów, procedur i kontroli.

Zasada 4: eu-LISA wykazuje zaangażowanie w przyciąganie, rozwijanie i zatrzymywanie kompetentnych osób, zgodnie z celami

Status: wdrożona

W sprawozdaniu z audytu wewnętrznego potwierdzono, że podczas intensywnej rekrutacji prowadzonej w 2019 r. utrzymano wysoką jakość powiązanych procesów.

Zasada 5: eu-LISA rozlicza osoby fizyczne z ich obowiązków w zakresie kontroli wewnętrznej w ramach realizacji celów

Status: wdrożona

Ocena i awans pracowników są prowadzone zgodnie z ustalonymi procesami i procedurami, obejmującymi grupy oceniające i dającymi pracownikom możliwość zgłaszania uwag lub odwołania się do niezależnych osób lub podmiotów wewnętrznych lub zewnętrznych.

Ocena ryzyka

eu-LISA posiada solidne mechanizmy zarządzania i procedury identyfikacji i oceny ryzyka. Środki takie istnieją na różnych szczeblach i podlegają regularnej aktualizacji i regularnym zmianom.

Zasada 6: eu-LISA określa cele na tyle jasno, aby umożliwić identyfikację i ocenę ryzyka związanego z celami

Status: wdrożona

Cele określa się konsekwentnie na każdym szczeblu i regularnie weryfikuje. Cele i wskaźniki skuteczności działania określa się w odniesieniu do wszystkich działań wymienionych w jednolitym dokumencie programowym, a ich osiągnięcie odnotowuje się w skonsolidowanym rocznym sprawozdaniu z działalności. Duża liczba wymienionych działań sprawia, że działania związane z planowaniem i sprawozdawczością są bardzo kosztowne i korzystnie byłoby dokonać ich przeglądu. Możliwości programu i portfela, po wdrożeniu, będą pomocne w osiągnięciu tego celu. Zaktualizowano strukturę zarządzania dotyczącą zarządzania programem i portfelem poprzez wprowadzenie procedury dotyczącej listy naboru oraz ustanowienie Korporacyjnego Komitetu Sterującego.

Zasada 7: aby określić sposób, w jaki należy zarządzać ryzykiem, eu-LISA identyfikuje zagrożenia dla realizacji swoich celów w całej organizacji i analizuje zagrożenia

Status: wdrożona

Zagrożenia identyfikuje się w odniesieniu do wszystkich działań na różnych szczeblach i etapach, od planowania po realizację. Istotne działania, w szczególności duże projekty, są zgodne ze stosowaną przez Agencję metodyką zarządzania projektami, która wymaga regularnej oceny i monitorowania ryzyka projektu. W przypadku dużych, nowych programów związanych z opracowywaniem systemów, ryzyko zgłasza odpowiednia Komisja ds. Zarządzania Programem. Określanie ryzyka korporacyjnego i jego przegląd odbywa się co roku (zob. sekcja 3.1.3).

Zasada 8: eu-LISA, dokonując oceny zagrożeń dla osiągnięcia celów, uwzględniła możliwość nadużyć finansowych

Status: wdrożona

W marcu 2019 r. zarząd przyjął zmienioną strategię zwalczania nadużyć finansowych na lata 2019–2021. Zawiera ona plan działania i wskaźniki dotyczące realizacji celów. Szczegółowe informacje dotyczące jej wdrażania przedstawiono w sekcji 3.1.4. Zmieniono zasady dotyczące zapobiegania konfliktom interesów i zarządzania nimi w odniesieniu do personelu eu-LISA i pomyślnie wprowadzono proces składania oświadczeń własnych przez pracowników.

Zasada 9: eu-LISA określa i ocenia zmiany, które mogą mieć znaczący wpływ na system kontroli wewnętrznej

Status: częściowo wdrożona

Odpowiednio uwzględniono zagrożenia wynikające z wielu zmian, zwłaszcza w priorytetach operacyjnych związanych z nowymi przepisami. Zmiany wprowadzono zgodnie z procedurami określonymi w mechanizmach zarządzania poszczególnymi programami (grupy doradczej, Komisji ds. Zarządzania Programem, zarządu). Istotną zmianą było przejście od standardów kontroli wewnętrznej do ram kontroli wewnętrznej, co wiązało się z ryzykiem braku ciągłości. Wpływ zmiany na kontrolę wewnętrzną nie został w pełni oceniony.

Działania kontrolne

Prowadzenie działań kontrolnych odbywało się na różnych szczeblach w ramach istniejących procesów, procedur i mechanizmów zarządzania w różnych działach i jednostkach.

Kontrole nad systemami informatycznymi prowadzone są niezależnie w odniesieniu do podstawowych systemów działalności i do systemów korporacyjnych. Agencja przywiązuje dużą wagę do bezpieczeństwa systemów, w tym do ciągłości działania i przywracania gotowości do pracy po wystąpieniu sytuacji nadzwyczajnej. Wdrożenie zaleceń z audytu dotyczących zarządzania umowami i integracji zarządzania aktywami z zarządzaniem konfiguracją wzmocniłoby kontrolę Agencji nad nabywaniem i utrzymywaniem systemów i ich infrastruktury.

Zasada 10: eu-LISA wybiera i opracowuje działania kontrolne, które pomagają w minimalizowaniu zagrożeń dla osiągnięcia celów do akceptowalnych poziomów

Status: częściowo wdrożona

Przeprowadzono działania kontrolne. Nie włączono ich jednak do strategii kontroli, ryzyka i zgodności, ponieważ nie została ona jeszcze opracowana. Włączenie kontroli do strategii pomogłoby również w ocenie ich skuteczności oraz ich kosztów i korzyści, zgodnie z wymogami regulaminu finansowego.

Zasada 11: eu-LISA wybiera i opracowuje ogólną kontrolę nad technologią, aby wspierać osiągnięcie celów

Status: częściowo wdrożona

Kontrole nad systemami informatycznymi stanowią kluczowe działania Agencji. Prowadzi się je niezależnie w odniesieniu do podstawowych systemów działalności i do systemów korporacyjnych. Agencja przywiązuje również dużą wagę do bezpieczeństwa systemów, w tym do ciągłości działania i przywracania gotowości do pracy po wystąpieniu sytuacji nadzwyczajnej. Nie wdrożono jeszcze istotnych zaleceń z audytu (np. zarządzania umowami, integracji zarządzania aktywami z zarządzaniem konfiguracją). Procesy te wzmocniłyby kontrolę Agencji nad nabywaniem i utrzymywaniem systemów i ich infrastruktury.

Zasada 12: eu-LISA prowadzi działania kontrolne w ramach polityki korporacyjnej, która określa, czego się oczekuje, oraz w ramach procedur, które wprowadzają politykę w życie

Status: częściowo wdrożona

Odstępstwa i wnioski dotyczące zignorowania mechanizmów kontrolnych były zgłaszane i zapisywane w rejestrze za pośrednictwem procedur obejmujących kilka funkcji i poziomów zarządzania. Analizę i przegląd rejestru przedstawiono dyrektorowi wykonawczemu i Komitetowi zarządzającemu. Przeprowadzono ocenę skutków i ewaluację, a ich wyniki wykorzystano do przygotowania listy naboru projektów i rocznego programu prac.

Informacje i komunikacja

Działania informacyjne i komunikacyjne Agencji są prowadzone zgodnie z ugruntowanymi procedurami i procesami, które wspierają osiągnięcie szerszych celów organizacyjnych. Możliwa jest mobilizacja tych procedur i procesów w celu promowania świadomości pracowników w zakresie ich obowiązków dotyczących kontroli wewnętrznej oraz wspierania zrozumienia powiązanych procesów i podejść. Przyjęto nowe procesy, a Agencja usprawnia zarządzanie informacjami i dokumentami.

Zasada 13: eu-LISA otrzymuje lub tworzy i wykorzystuje wysokiej jakości informacje, aby wspierać funkcjonowanie kontroli wewnętrznej

Status: częściowo wdrożona

Przyjęto nowe procesy, a Agencja usprawnia zarządzanie informacjami i dokumentami. Przyjęcie strategii kontroli, która mogłaby zawierać wykaz danych niezbędnych do funkcjonowania kontroli wewnętrznej, byłoby korzystne dla wdrożenia tej zasady.

Zasada 14: eu-LISA zapewnia wewnętrzny przekaz informacji, w tym dotyczących celów i obowiązków w zakresie kontroli wewnętrznej, które są niezbędne do wspierania funkcjonowania kontroli wewnętrznej

Status: częściowo wdrożona

Funkcjonuje szeroki zakres działań z zakresu komunikacji wewnętrznej, w ramach których przekazywane są m.in. informacje o celach i wyzwaniach. Nie uruchomiono jeszcze komunikacji poświęconej kontroli wewnętrznej i związanym z nią elementom.

Zasada 15: eu-LISA prowadzi komunikację z podmiotami zewnętrznymi na temat kwestii mających wpływ na funkcjonowanie kontroli wewnętrznej

Status: częściowo wdrożona

Funkcjonuje szeroki zakres działań komunikacji zewnętrznej prowadzonych zgodnie z ustanowionymi strategiami i planami działania. Nie uruchomiono jeszcze komunikacji poświęconej kontroli wewnętrznej i związanym z nią elementom.

Działania w zakresie monitorowania

Agencja prowadzi stałe i szczegółowe oceny swoich kontroli wewnętrznych w oparciu o samoocenę dokonywaną przez pracowników w zakresie ich odpowiedzialności, zgłaszając działania, wykazywane odstępstwa i przypadki niezgodności,

wdrożenie strategii zwalczania nadużyć finansowych oraz wyniki audytów wewnętrznych i zewnętrznych. Wyniki tych ocen są udostępniane na odpowiednich szczeblach zarządzania i służą formułowaniu zaleceń i planów działania dotyczących ich wdrożenia, w których określa się konkretne role, obowiązki i harmonogramy.

Zasada 16: eu-LISA wybiera, opracowuje i prowadzi stałą lub odrębną ocenę, aby upewnić się, czy elementy kontroli wewnętrznej są skutecznie wdrożone i odpowiednio funkcjonują

Status: wdrożona

Agencja korzysta z usług niezależnych podmiotów wewnętrznych i zewnętrznych, aby prowadzić regularną ocenę skuteczności mechanizmów, procedur i procesów zarządzania, w tym kontroli. Wyniki tych ocen są udostępniane na odpowiednich szczeblach zarządzania i służą formułowaniu zaleceń i planów działania dotyczących ich wdrożenia, w których określa się konkretne role, obowiązki i harmonogramy.

Zasada 17: eu-LISA ocenia niedociągnięcia w systemie kontroli wewnętrznej i terminowo informuje o nich podmioty odpowiedzialne za podejmowanie działań naprawczych, w tym odpowiednio kierownictwo i zarząd

Status: częściowo wdrożona

W 2020 r. Agencja przeprowadziła swoją pierwszą testową ocenę skuteczności ram kontroli wewnętrznej.

3.1.3 Główne ryzyka korporacyjne w okresie sprawozdawczym

Tabela 17: Główne ryzyka korporacyjne

Ranking	Opis ryzyka
RYZYKO 1	<p>Przedsięwzięte już środki mogą nie być wystarczające do zagwarantowania, że pojemność centralnej bazy danych umożliwi Agencji przyjmowanie przyszłych systemów.</p> <p>Powierzchnia centrum danych może stanowić ograniczenie dla przyjęcia dodatkowych platform wspierających nowe projekty, takich jak system wjazdu/wyjazdu i ETIAS, a tym samym utrudniać Agencji realizację nowych działań.</p> <p>Prawdopodobieństwo wg analizy jakościowej: 3,9</p> <p>Wpływ wg analizy jakościowej: 2,8</p> <p>Reakcja na ryzyko: Ograniczenie</p>
RYZYKO 2	<p>Brak stabilności organizacyjnej wynikający z restrukturyzacji Agencji.</p> <p>Reorganizacja, choć ma na celu zwiększenie zdolności Agencji do sprostania wyzwaniom przyszłości, powoduje w krótkim okresie znaczące zmiany, które mogą doprowadzić do braku stabilności w zakresie zasobów ludzkich i procesów organizacyjnych.</p> <p>Prawdopodobieństwo wg analizy jakościowej: 3</p> <p>Wpływ wg analizy jakościowej: 2,9</p> <p>Reakcja na ryzyko: Ograniczenie</p>

<p>RYZYKO 3</p>	<p>Ryzyko znacznego wzrostu kosztów infrastruktury łączności.</p> <p>Ponieważ Agencja jest związana umową ramową DG DIGIT w sprawie TESTA-ng, istnieje znaczne ryzyko wzrostu kosztów w związku z rozszerzeniem TESTA-ng, które wkrótce zostanie poddane negocjacom.</p> <p>Rozszerzenie to jest konieczne, aby wypełnić lukę w stosunku do następnej umowy w sprawie przyszłej sieci ogólnoeuropejskiej.</p> <p>Prawdopodobieństwo wg analizy jakościowej: 2,7</p> <p>Wpływ wg analizy jakościowej: 3,1</p> <p>Reakcja na ryzyko: Ograniczenie</p>
<p>RYZYKO 4</p>	<p>Właściwa alokacja i właściwe bilansowanie zasobów mogą być utrudnione z powodu braku personelu, procedur i narzędzi. Wzrasta również ryzyko rozbieżności między liczbą pracowników statutowych a liczbą działań, które należy podjąć, co może negatywnie wpłynąć na pracę Agencji i potencjalnie na jej ciągłość działania.</p> <p>Wykonanie budżetu/anulowanie środków w roku n-1.</p> <p>Brak w pełni rozwiniętego i wydajnego narzędzia zarządzania zasobami i takiej procedury, aby poradzić sobie z liczbą projektów. Niedobór zasobów może prowadzić do znacznych opóźnień w realizacji działań i zwiększyć konieczność reorganizacji planowania.</p> <p>Ponadto, zgodnie z regulaminem finansowym, budżet powinien być zgodny z zasadą jednoroczności. Przeniesienie środków na zobowiązania (w formie globalnych zobowiązań budżetowych) na kolejny okres w odniesieniu do wydatków operacyjnych oraz przeniesienie środków na płatności w odniesieniu do wydatków administracyjnych z budżetu na rok poprzedni (n-1) pochłania zasoby (w formie EPC) niezbędne do wykonania budżetu na rok bieżący (n) i zwiększa ryzyko anulowania środków.</p> <p>Prawdopodobieństwo wg analizy jakościowej: 2,9</p> <p>Wpływ wg analizy jakościowej: 2,8</p> <p>Reakcja na ryzyko: Ograniczenie</p>
<p>RYZYKO 5</p>	<p>Potencjalna tymczasowa utrata niektórych funkcji wsparcia zewnętrznego w wyniku przejścia na nową umowę ramową.</p> <p>Umowy ramowe, na mocy których wykonawcy zewnętrzni udzielają wsparcia na rzecz Agencji, wygasną w ciągu najbliższych 12 miesięcy. W tym okresie wygasają umowy większości wykonawców, przez co prawdopodobnie znaczna liczba wykonawców odejdzie jednocześnie. W zależności od ustaleń dotyczących przyszłej umowy ramowej może nastąpić okres, w którym nie będą świadczone usługi wsparcia, które obecnie świadczą tacy wykonawcy. Biorąc pod uwagę kluczową rolę odgrywaną przez wielu z nich (zob. kwestia zależności od pracowników niestatutowych), istnieje ryzyko znaczącego wpływu na ciągłość działania.</p> <p>Prawdopodobieństwo wg analizy jakościowej: 2,9</p> <p>Wpływ wg analizy jakościowej: 2,5</p> <p>Reakcja na ryzyko: Ograniczenie</p>

RYZYKO 6	<p>Naruszenie poufności: przypadkowe upublicznienie wrażliwych danych na temat zamówień publicznych.</p> <p>Przypadkowe upublicznienie wrażliwych danych na temat zamówień publicznych, które mogą prowadzić do stworzenia przewagi konkurencyjnej i ułatwienia sytuacji zмовы przetargowej, może osłabić reputację Agencji i doprowadzić do unieważnienia przetargu lub do wystąpienia sporu <i>ex post</i>.</p> <p>Prawdopodobieństwo wg analizy jakościowej: 3,4</p> <p>Wpływ wg analizy jakościowej: 1,8</p> <p>Reakcja na ryzyko: Ograniczenie</p>
RYZYKO 7	<p>Niezdolność Agencji do połączenia prac zorientowanych na przyszłość i bieżących prac związanych z utrzymaniem systemu z istniejącymi już strukturami i procedurami (uczenie się, programy wdrożeniowe itp.).</p> <p>Agencja stoi w obliczu zbliżającego się okresu, w którym przewiduje się intensywne opracowywanie systemów. Będzie to musiało nastąpić równocześnie z ciągłym poświęcaniem uwagi utrzymaniu i rozwojowi obecnych systemów. Chociaż prace te różnią się od siebie, konieczna będzie integracja obu tych aspektów, a wiedza uzyskana w ramach zarządzania operacyjnego zostanie wykorzystana przy opracowywaniu nowych systemów. Wiąże się to z wyzwaniem w zakresie integracji nowych pracowników, szkolenia obecnych pracowników, dostosowywania się do nowych procesów itp.</p> <p>Prawdopodobieństwo wg analizy jakościowej: 2,2</p> <p>Wpływ wg analizy jakościowej: 1,8</p> <p>Reakcja na ryzyko: Ograniczenie</p>
RYZYKO 8	<p>Outsourcing korporacyjnych usług informatycznych.</p> <p>Przewidywany plan outsourcingu korporacyjnych usług informatycznych obejmuje pewien poziom ryzyka związanego z poufnością, integralnością i dostępnością, który potencjalnie może negatywnie wpłynąć na wydajność, bezpieczeństwo i jakość usług, np. duża odległość geograficzna między miejscem świadczenia usług a eu-LISA lub brak kontroli nad uprzywilejowanymi użytkownikami wysokiego szczebla.</p> <p>Prawdopodobieństwo wg analizy jakościowej: 2</p> <p>Wpływ wg analizy jakościowej: 1,5</p> <p>Reakcja na ryzyko: Ograniczenie</p>

Źródłem ryzyka korporacyjnego w 2019 r. był coroczny etap gromadzenia informacji na temat ryzyka i oceny ryzyka, przeprowadzony przed trzecim kwartałem 2018 r. przez kierownictwo eu-LISA (członków komitetu zarządzającego i kierowników sektorów). Ryzyka te zostały ocenione przez zainteresowane strony za pomocą analizy jakościowej (wynik stanowi średnia prawdopodobieństwa i wpływu) i analizy ilościowej, gdy było to możliwe (oczekiwana wartość ryzyka). Podczas corocznych warsztatów dotyczących ryzyka korporacyjnego, które odbyły się pod koniec 2018 r., omówiono i potwierdzono ryzyka korporacyjne oraz wyznaczono właściciela ryzyka.

Uzgodnione plany reagowania na ryzyka zidentyfikowane w 2018 r. kontynuowano w 2019 r. i utrzymano je do czasu zniwelowania ryzyka.

Coroczne warsztaty na temat ryzyka korporacyjnego odbyły się w dniu 28 listopada 2019 r. Podjęto decyzję, aby wszystkie rodzaje ryzyka zidentyfikowane w 2018 r. pozostawić otwarte z wyjątkiem ryzyka 7, które zostało połączone z ryzykiem zidentyfikowanym w 2019 r.

3.1.4 Sprawozdanie w sprawie wdrożenia planu działania dotyczącego strategii zwalczania nadużyć finansowych.⁶¹

Zmieniona strategia zwalczania nadużyć finansowych obejmuje trzy cele strategiczne na lata 2019–2021:

- wzmocnienie kultury zwalczania nadużyć finansowych w Agencji;
- ustanowienie i utrzymanie wysokiego poziomu etyki zgodnego z działaniami eu-LISA;
- opracowanie danych wywiadowczych do celów zapobiegania i wykrywania nadużyć.

Jednostka audytu wewnętrznego regularnie monitorowała wdrażanie dołączonego do strategii planu działania. W sprawozdaniu podsumowano odpowiedzi otrzymane od właścicieli działań w następstwie kilku spotkań między jednostką audytu wewnętrznego a właścicielami działań. Jednostka audytu wewnętrznego, w oparciu o oświadczenia właścicieli działań, przeprowadziła procedurę zapewniania jakości i zgromadziła dowody w celu określenia stanu realizacji.

Plan działania obejmował początkowo 12 działań, z których każde miało na celu ograniczenie jednego lub kilku zidentyfikowanych rodzajów ryzyka nadużyć finansowych. Agencja zrealizowała sześć z dwunastu zaplanowanych działań, co daje wskaźnik wykonania na poziomie 50%. Wynik ten można uznać za wystarczający na rok 2019. Oczekuje się jednak, że w nadchodzących latach właściciele działań podejmą wzmożone wysiłki w celu osiągnięcia pełnego wdrożenia.

Jednostka audytu wewnętrznego sformułowała następujące zalecenia w celu poprawy skuteczności monitorowania.

- Zapewnienie dostępności danych niezbędnych do obliczenia wskaźników skuteczności działania strategii.
- W listopadzie 2019 r., podczas corocznego procesu zarządzania ryzykiem korporacyjnym, Agencja zidentyfikowała dwa nowe potencjalne rodzaje ryzyka nadużyć finansowych. Należy zaktualizować plan działania o działania ograniczające ryzyko związane z tymi dwoma rodzajami ryzyka (już wykonane).
- Ze względu na złożoność planów działania oznaczonych jako „w toku” proponuje się zmianę terminów wdrożenia tych planów działania.

3.2 Wnioski z oceny skuteczności ram kontroli wewnętrznej

Ustalenia z pierwszej oceny skuteczności kontroli wewnętrznej w eu-LISA wskazują, że ramy kontroli wewnętrznej Agencji funkcjonują skutecznie. Jednocześnie intensywny harmonogram wdrażania kluczowych inicjatyw Agencji i związane z tym zarządzanie znacznymi zasobami finansowymi i ludzkimi będzie wymagało ciągłych usprawnień poziomu i skuteczności kontroli. W tym względzie Agencja skorzystałaby na wyraźnej i szczegółowej integracji celów, ryzyka i kontroli, m.in. na zdefiniowaniu gotowości do podejmowania ryzyka na odpowiednich szczeblach w celu określenia odpowiedniego poziomu kontroli. Wysiłki takie byłyby pomocne w ocenie skuteczności kontroli, zidentyfikowaniu ewentualnych luk i ustaleniu priorytetów działań następczych, jak również w zwiększeniu odpowiedzialności personelu, a także promowaniu przejrzystości w zakresie wdrażania, monitorowania i sprawozdawczości.

⁶¹ Sprawozdanie jednostki audytu wewnętrznego, nr ref. Ares(2020)1109829 – 21.02.2020 r.

3.3 Oświadczenie kierownika ds. zarządzania ryzykiem i kontroli wewnętrznej

Ja, niżej podpisana,

kierownik ds. zarządzania ryzykiem i kontroli wewnętrznej w ramach Europejskiej Agencji ds. Zarządzania Operacyjnego Wielkoskalowymi Systemami Informatycznymi w Przestrzeni Wolności, Bezpieczeństwa i Sprawiedliwości (eu-LISA),

Jako kierownik ds. zarządzania ryzykiem i kontroli wewnętrznej,

Oświadczam, że zgodnie z ramami kontroli wewnętrznej eu-LISA zgłosiłam dyrektorowi wykonawczemu moje porady i zalecenia dotyczące ogólnego stanu kontroli wewnętrznej w Agencji.

Niniejszym zaświadczam, że informacje na temat systemu kontroli wewnętrznej przedstawione w niniejszym rocznym sprawozdaniu z działalności i jego załącznikach są, według mojej najlepszej wiedzy, dokładne, rzetelne i kompletne.

Tallin, dnia 17 czerwca 2020 r.

ANNA PLATONOVA

Anna Platonova

4 Poświadczenie wiarygodności przez kierownictwo

4.1 Przegląd elementów poświadczenia wiarygodności

Elementy poświadczenia wiarygodności potwierdzają wystarczającą pewność urzędnika zatwierdzającego, wyrażoną w poświadczeniu wiarygodności wchodzącym w skład rocznego sprawozdania z działalności. Ich streszczenie przedstawiono poniżej.

Element poświadczenia 1: Ocena przeprowadzona przez kierownictwo

Ocena przeprowadzona przez kierownictwo

Kierownictwo Agencji ma wystarczającą pewność, że – ogólnie rzecz biorąc – ustanowiono odpowiednie mechanizmy kontrolne i że mechanizmy te działają w prawidłowy sposób; ryzyko jest odpowiednio monitorowane i ograniczane oraz wdraża się konieczne usprawnienia i udoskonalenia.

Ponadto kierownictwo Agencji uznaje potrzebę utrzymania wysokiego poziomu skuteczności jej ram kontroli wewnętrznej oraz kontynuowania monitorowania i oceny wdrażania zasad i elementów ram kontroli wewnętrznej, aby zapewnić osiągnięcie celów określonych w rozporządzeniu ustanawiającym Agencję i strategii długoterminowej.

Wykaz odstępstw

Od 2013 r. Agencja posiada procedurę rejestracji odstępstw. Na początku 2015 r. przyjęto formalną procedurę rejestracji odstępstw i zarządzania nimi. Jej ogólnym celem jest wprowadzenie odpowiednich rozwiązań służących zapewnieniu należytego wyjaśnienia, rejestrowania i zgłaszania zgodnie z zasadą przejrzystości wszelkich wyjątkowych okoliczności związanych ze znaczącymi przypadkami zignorowania mechanizmów kontrolnych lub odstępstw od ustalonych ram prawnych. Przed podjęciem jakichkolwiek działań odstępstwo musi zostać udokumentowane, uzasadnione i zatwierdzone na odpowiednim poziomie.

W 2019 r. zarejestrowano 25 odstępstw i 8 przypadków niezgodności. W styczniu 2020 r. przeprowadzono weryfikację wykazu odstępstw i przypadków niezgodności, który został przedłożony urzędnikowi zatwierdzającemu. Urzędnik zatwierdzający stwierdził, że w przypadku takich odstępstw nie jest konieczne formalne zastrzeżenie w poświadczeniu wiarygodności na podstawie istotności. W świetle wdrożenia ram kontroli wewnętrznej oraz na podstawie wniosków z weryfikacji wykazu odstępstw, w 2020 r. zostanie zaktualizowana standardowa procedura operacyjna dotycząca odstępstw i przypadków niezgodności.

Element poświadczenia 2: Wyniki audytu zewnętrznego

Opinia Służby Audytu Wewnętrznego

W 2019 r. Służba Audytu Wewnętrznego Komisji przeprowadziła jedną kontrolę wiarygodności w zakresie rekrutacji pracowników Agencji, zarządzania i angażowania dostawców usług strukturalnych oraz etyki organizacyjnej. Służba Audytu Wewnętrznego stwierdziła, że w trudnym kontekście szybkiego rozwoju procedury rekrutacyjne Agencji są ogólnie rzecz biorąc zgodne z obowiązującymi ramami regulacyjnymi, a systemy kontroli wewnętrznej w zakresie zarządzania procesem naboru i rekrutacji pracowników oraz etyki organizacyjnej są odpowiednie. Agencja zarządza również swoimi dostawcami usług strukturalnych zgodnie z warunkami określonymi w odpowiednich ramowych umowach o świadczenie usług. Nadal istnieją jednak poważne niedociągnięcia w odniesieniu do procesów oceny wymogów dotyczących zasobów ludzkich oraz braku (krajowych) gwarancji prawnych dotyczących zaangażowania dostawców usług strukturalnych.

Opinia Europejskiego Trybunału Obrachunkowego (uwagi wstępne dotyczące sprawozdania w sprawie rocznego sprawozdania finansowego eu-LISA za rok budżetowy 2019)

Opinia na temat wiarygodności rozliczeń

W opinii Trybunału sprawozdanie Agencji za rok zakończony w dniu 31 grudnia 2019 r. we wszystkich istotnych aspektach rzetelnie przedstawia sytuację finansową Agencji na dzień 31 grudnia 2019 r. oraz wyniki transakcji, przepływy pieniężne i zmiany w aktywach netto za zakończony w tym dniu rok budżetowy, zgodnie z przepisami regulaminu finansowego Agencji i z zasadami rachunkowości przyjętymi przez księgowego Komisji. Zasady te opierają się na powszechnie przyjętych międzynarodowych standardach rachunkowości sektora publicznego.

Opinia na temat legalności i prawidłowości transakcji leżących u podstaw rozliczeń

W opinii Trybunału transakcje leżące u podstaw rocznego sprawozdania finansowego Agencji za rok zakończony w dniu 31 grudnia 2019 r. są legalne i prawidłowe we wszystkich istotnych aspektach.

Element poświadczenia 3: Działania następcze w odniesieniu do zastrzeżeń z poprzednich okresów sprawozdawczych

Poświadczenie wiarygodności urzędnika zatwierdzającego zawarte w rocznym sprawozdaniu z działalności za 2018 r. nie zawierało żadnych zastrzeżeń.

Podsumowanie

Na podstawie sekcji 3 i 4 niniejszego sprawozdania można stwierdzić, że nie zidentyfikowano istotnych uchybień w zakresie kontroli wewnętrznej, które mogłyby mieć wpływ na poświadczenie wiarygodności.

4.2 Zastrzeżenia

Na podstawie powyższych informacji urzędnik zatwierdzający nie wysunął żadnych zastrzeżeń.

5 Poświadczenie wiarygodności

Ja, niżej podpisany,

dyrektor wykonawczy Agencji Unii Europejskiej ds. Zarządzania Operacyjnego Wielkoskalowymi Systemami Informatycznymi w Przestrzeni Wolności, Bezpieczeństwa i Sprawiedliwości (eu-LISA),

Jako urzędnik zatwierdzający,

Oświadczam, że informacje zawarte w niniejszym sprawozdaniu przedstawiają prawdziwy i rzetelny obraz sytuacji⁶².

Oświadczam ponadto, iż mam wystarczającą pewność, że zasoby przeznaczone na działania opisane w niniejszym sprawozdaniu zostały wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem i zgodnie z zasadą należytego zarządzania finansami, oraz że wprowadzone procedury kontroli dają niezbędne gwarancje legalności i prawidłowości operacji leżących u ich podstaw.

Ta wystarczająca pewność opiera się na mojej własnej ocenie i informacjach, którymi dysponuję, takich jak wyniki samooceny, kontroli *ex post* (audytów Służby Audytu Wewnętrznego Komisji Europejskiej, audytów Jednostki Audytu Wewnętrznego eu-LISA oraz audytów Europejskiego Trybunału Obrachunkowego) za lata poprzedzające rok niniejszego poświadczenia.

Potwierdzam, że nie wiem o żadnych informacjach niezamieszczonych w niniejszym sprawozdaniu, które mogłyby zaszkodzić interesom Agencji lub zainteresowanych stron.

Tallin, dnia 30 czerwca 2020 r.

Krum Garkeov

⁶² W tym kontekście wyrażenie „prawdziwy i rzetelny” oznacza wiarygodny, kompletny i prawidłowy obraz sytuacji w Agencji.

Załącznik I. Korporacyjne kluczowe wskaźniki efektywności

KPI	Korporacyjny kluczowy wskaźnik efektywności	Cel	Stan rzeczywisty na 2019 r.
1	Liczba krytycznych niedociągnięć zidentyfikowanych w ramach kontroli bezpieczeństwa	0	1
2	Odsetek zidentyfikowanych zagrożeń dla bezpieczeństwa, które zostały usunięte dzięki mechanizmom zabezpieczeń o zapewnionej jakości	100%	90%
3	Dostępność centralnego systemu Eurodac	zielony \geq 99,99% 99,99% > pomarańczowy \geq 99,50% czerwony < 99,50%	99,55% (pomarańczowy)
4	Czas reakcji systemu centralnego Eurodac	zielony \geq 99,45% 99,45% > pomarańczowy \geq 90% czerwony < 90%	99,91% (zielony)
5	Dostępność sieci rozległej (WAN) (na potrzeby systemów SIS II i VIS)	zielony \geq 99,99% 99,99% > pomarańczowy \geq 99,50% czerwony < 99,50%	99,9926% (zielony)
6	Dostępność centralnego systemu SIS II	zielony \geq 99,99% 99,99% > pomarańczowy \geq 99,50% czerwony < 99,50%	99,95% (pomarańczowy)
7	Czas reakcji centralnego systemu SIS II	zielony \geq 99,5% 99,5% > pomarańczowy \geq 99% czerwony < 99%	99,84% (zielony)
8	Dostępność centralnego systemu VIS	zielony \geq 99,99% 99,99% > pomarańczowy \geq 99,50% czerwony < 99,50%	99,65% (pomarańczowy)
9	Czas reakcji centralnego systemu VIS	zielony = 100% 100% > pomarańczowy \geq 90% czerwony < 90%	97,79% (pomarańczowy)
10	Wskaźnik anulowania przeniesionych środków na płatności	<5%	12,7%
11	Wskaźnik (%) wykonania zobowiązań budżetowych	95–99%	98,70%

12	Wskaźnik (%) dokonanych płatności	>95%	99,30%
14	Stosunek (%) zasobów administracyjnych do zasobów operacyjnych	Administracyjne: 20%	16,61%
		Operacyjne: 70%	72,38%
15	Odsetek (%) płatności dokonanych w terminach ustawowych	90–100%	92,8%
16	Średnia powierzchnia w metrach kwadratowych pomieszczenia biurowego na EPC (m ²)	10 m ²	11,27 m ²
17	Zadowolenie zewnętrznych uczestników szkoleń eu-LISA	>3	4,39
18	Zgodność procedury udzielania zamówień z planem zamówień i nabyć Agencji	0,5–1,5	1,12
19	Zarządzanie projektami udzielania zamówień: % głównych projektów udzielania zamówień zrealizowanych zgodnie z harmonogramem	>60%	58%
20	Zadowolenie klientów: % użytkowników będących państwami członkowskimi, którzy są zadowoleni lub bardzo zadowoleni z ogólnego poziomu usług świadczonych przez stanowisko obsługi eu-LISA	>80%	93,40%
21	Wskaźnik (%) zidentyfikowanych działań w rocznym programie prac, które zostały zakończone lub są realizowane zgodnie z harmonogramem	90%	82%
22	Efektywność pomocy technicznej w odniesieniu do systemów państw członkowskich	>80%	90%
23	Zarządzanie projektem: ocena projektów ukończonych względem zdefiniowanych parametrów dotyczących jakości/kosztów/czasu	<10%	8,57%
24	Odsetek zaleceń z audytu wykonanych w wyznaczonym terminie	80–100%	62%
25	Stosunek dni nieobecności bez zaświadczenia lekarskiego do dni nieobecności z zaświadczeniem lekarskim w okresie sprawozdawczym	<25%	30%
26	Roczny odsetek rotacji pracowników	≤5%	3,14%
27	Indeks wyników personelu	Ukończone oceny: 100%	99%
		Niskie wyniki: <5%	0%
		Najlepsze wyniki: >10%	56%
28	Poziom zaangażowania personelu	≥80%	88%
29	Komunikacja zewnętrzna: widoczność eu-LISA w internecie	Liczba unikatowych użytkowników: otwarty	95 570
		Średni czas wizyty: otwarty	2,24 minuty
		Wskaźnik odrzuceń (wyjście po obejrzeniu jednej strony): otwarty	41,75%
		Liczba działań na wizytę (średnio): otwarty	3,32

Uwagi dotyczące kluczowych wskaźników efektywności

[KPI 13] skreślony decyzją zarządu.

Bezpieczeństwo

[KPI 1] Problemy krytyczne odnoszą się do harmonogramów i stosowania łatek na zidentyfikowanych lukach w zabezpieczeniach systemu wynikających z wpływu operacyjnego niezgodności i kwestii technicznych. Wdrażane są kompensacyjne mechanizmy kontrolne w celu zminimalizowania efektywnej ekspozycji podstawowych systemów działalności na tego typu narażenia.

[KPI 2] Kwestie zidentyfikowane w ramach kontroli realizowanych w celu zaradzenia stwierdzonym zagrożeniom zostały odzwierciedlone w ustaleniach dotyczących KPI 1. Wdrożono plany działań naprawczych, aby zaradzić rozpoznanym problemom.

Dostępność systemów

[KPI 3, 6, 8] Cel w zakresie dostępności systemu nie jest precyzyjnie określony w instrumentach prawnych regulujących działanie systemów. Zielony cel na poziomie 99,99% został określony przez Agencję ze względu na fakt, że zarządzane przez nią systemy są określane jako systemy o wysokiej dostępności.

Czas reakcji

[KPI 4] Krytyczne funkcje biznesowe systemu dzieli się na dwie kategorie: transakcje o wysokim priorytecie i zwykłe transakcje. Standardowy czas reakcji w przypadku transakcji o wysokim priorytecie wynosi jedną godzinę, a w przypadku zwykłych transakcji – 24 godziny. W odniesieniu do każdej kategorii wskaźnik podlega monitorowaniu. KPI 4 stanowi średnią wskaźnika dotyczącego transakcji o wysokim priorytecie i wskaźnika dotyczącego zwykłych transakcji. Wskaźnik spełnia zielony cel, jeżeli 99,5% transakcji mieści się w przedziale standardowego czasu reakcji; pomarańczowy cel – jeżeli 90%–99,5% transakcji mieści się w przedziale standardowego czasu reakcji; czerwony cel – jeżeli mniej niż 90% transakcji jest poniżej standardowego czasu reakcji.

[KPI 7] Standardowe zapytania podzielono na kategorie. Kategoria 1 obejmuje wszystkie pojedyncze i wielokrotne zapytania sklasyfikowane jako „dokładne” ze względu na dokładność informacji podanych w polach wyszukiwania. Z kategorii 1 wyklucza się zapytania niedokładne lub niejasne. Standardowy czas reakcji w przypadku zapytań kategorii 1 wynosi jedną sekundę. W przypadku innych zapytań standardowy czas reakcji wynosi trzy sekundy. Czas reakcji w przypadku zapytań kategorii 1 jest podstawowym wskaźnikiem oceny wydajności, gdyż jest to najbardziej reprezentatywne zapytanie. Wskaźnik KPI 7 spełnia zielony cel, jeżeli ponad 99,5% zapytań kategorii 1 ma czas reakcji do jednej sekundy, pomarańczowy – jeżeli 99,5%–99% zapytań kategorii 1 ma czas reakcji do jednej sekundy, a czerwony – jeżeli mniej niż 99% zapytań kategorii 1 ma czas reakcji do jednej sekundy.

[KPI 9] Wartość wskaźnika jest to odsetek całkowitego czasu reakcji w ramach ograniczeń umownych w odniesieniu do każdej grupy biznesowej (azyl, granice, kwestie konsularne, ściganie przestępstw i terytorium). W przypadku VIS istnieją trzy ograniczenia umowne: wskaźnik wartości szczytowej na godzinę, wskaźnik naruszenia umowy o gwarantowanym poziomie usług i wskaźnik wpisów. KPI 9 jest wynikiem obliczeń dotyczących wszystkich grup biznesowych i wszystkich ograniczeń umownych. Wskaźnik spełnia zielony cel, jeżeli wartość jest równa 100%, pomarańczowy – jeżeli wartość znajduje się w zakresie 90%–100%, i czerwony – jeżeli wartość jest poniżej 90%.

Załącznik II. Statystyki dotyczące zarządzania finansami

Budżet początkowy, przesunięcia i budżety korygujące

W poniższej tabeli podsumowano na poziomie rozdziałów wewnętrzne przesunięcia budżetowe dokonane przez Agencję w odniesieniu do źródła finansowania C1 w 2019 r. w mln EUR. Zarząd zatwierdził jedną zmianę w budżecie.

Rozdział budżetu		Środki na zobowiązania				Środki na płatności			
		Budżet początkowy	Przesunięcia	Budżet korygujący	Budżet ostateczny	Budżet początkowy	Przesunięcia	Budżet korygujący	Budżet ostateczny
A-11	Wynagrodzenia i inne świadczenia	24,4	-2,8	-2,6	19,1	24,4	-2,8	-2,6	19,1
A-12	Wydatki związane z rekrutacją	1,1	-0,7		0,4	1,1	-0,7		0,4
A-13	Koszty podróży służbowych	0,4	0,1		0,6	0,4	0,1		0,6
A-14	Infrastruktura socjomedyczna	1,7	-0,1		1,5	1,7	-0,1		1,5
A-15	Szkolenia dla pracowników	0,9			0,9	0,9			0,9
TYTUŁ 1 – WYDATKI NA PERSONEL		28,5	-3,5	-2,6	22,5	28,5	-3,5	-2,6	22,5
A-20	Wydatki na lokale	2,6	-0,9		1,7	2,6	-0,9		1,7
A-21	Technologie informacyjne i telekomunikacyjne organizacji	2,0	1,2		3,2	2,0	1,2		3,2
A-22	Majątek ruchomy i koszty towarzyszące	0,2	0,6		0,9	0,2	0,6		0,9
A-23	Bieżące wydatki administracyjne	0,8	-0,0		0,8	0,8	-0,0		0,8
A-24	Opłaty pocztowe	0,0	-0,0		0,0	0,0	-0,0		0,0
A-25	Zarząd	0,6	-0,3		0,4	0,6	-0,3		0,4
A-26	Informacje i publikacje	1,7	-0,5		1,2	1,7	-0,5		1,2
A-27	Usługi wsparcia zewnętrznego	3,4	0,1		3,5	3,4	0,1		3,5
A-28	Bezpieczeństwo	2,7	0,2		2,9	2,7	0,2		2,9
TYTUŁ 2 – WYDATKI NA INFRASTRUKTURĘ ORAZ WYDATKI OPERACYJNE		14,2	0,4		14,6	14,2	0,4		14,6
B3-0	Infrastruktura	37,6	-19,0		18,6	49,8	-1,7	-21,2	26,9
B3-1	Aplikacje	211,5	19,9	-5,7	225,7	107,1	3,7	-42,3	68,5
B3-8	Działania związane ze wsparciem operacyjnym	4,8	2,1		6,9	4,4	1,1		5,5
TYTUŁ 3 – WYDATKI OPERACYJNE		254,0	3,1	-5,7	251,3	161,4	3,1	-63,5	100,9
OGÓŁEM		296,7	0,0	-8,3	288,4	204,1	0,0	-66,1	138,1

Wykonanie budżetu dla danego roku (źródło finansowania C1)

Jeżeli chodzi o środki przeznaczone na 2019 r. (źródło finansowania C1), Agencja osiągnęła wysoki poziom wykonania budżetu wynoszący 99,7% w odniesieniu do środków na zobowiązania i 99,3% w odniesieniu do środków na płatności, przy uwzględnieniu automatycznych i nieautomatycznych przeniesień środków na zobowiązania związane z nowymi zadaniami.

TYTUŁ BUDŻETU	ŚRODKI NA ZOBOWIĄZANIA (C1)			ŚRODKI NA PŁATNOŚCI (C1)		
	Środki zapisane w budżecie (w mln EUR)	Środki wykorzystane (w mln EUR)	%	Środki zapisane w	Środki wykorzystane (w mln EUR)	%

				budżecie (w mln EUR)		
Tytuł 1 – Wydatki na personel	22,5	21,5	95,7%	22,5	21,5	95,7%
z czego kwota środków wykorzystanych		21,5	95,7%		21,1	93,7%
z czego kwota środków przeniesionych automatycznie		-	-		0,5	2,0%
Tytuł 2 – Wydatki na infrastrukturę oraz wydatki operacyjne	14,6	14,6	100,0%	14,6	14,6	100,0%
z czego kwota środków wykorzystanych		14,6	100,0%		5,4	36,8%
z czego kwota środków przeniesionych automatycznie		-	-		9,2	63,2%
Tytuł 3 – Wydatki operacyjne	251,3	251,3	100,0%	100,9	100,9	100,0%
z czego kwota środków wykorzystanych		92,2	36,7%		100,9	100,0%
z czego kwota środków przeniesionych nieautomatycznie		159,1	63,3%			
OGÓŁEM (EUR)	288,4	287,4	99,7%	138,1	137,1	99,3%
z czego kwota środków wykorzystanych		128,4	44,5%		127,4	92,3%
z czego kwota środków przeniesionych automatycznie		-	-		9,7	7,0%
z czego kwota środków przeniesionych nieautomatycznie		159,1	55,2%			

Wykonanie budżetu w odniesieniu do innych źródeł finansowania

Oprócz budżetu na rok (źródło finansowania C1) Agencja wykorzystwała środki:

- ze środków przeniesionych na 2019 r. decyzją zarządu (źródło finansowania C3);
- z wewnętrznych dochodów przeznaczonych na określone cele (źródło finansowania C4);
- z przeniesienia środków na zobowiązania (zróżnicowanych w tytule 3 i niezróżnicowanych w tytułach 1 i 2) oraz odpowiadających im środków na płatności (tylko niezróżnicowanych) z poprzednich lat (źródło finansowania C8);
- z zewnętrznych dochodów przeznaczonych na określone cele, jako wkład państw stowarzyszonych zgodnie z art. 46 ust. 3 lit. b) rozporządzenia ustanawiającego (źródło finansowania Ro, tylko tytuł 3).

Tytuł budżetowy	Źródło finansowania	Zobowiązania			Płatności		
		Środki zapisane w budżecie (w mln EUR)	Środki wykorzystane (w mln EUR)	% zobowiązań	Środki zapisane w budżecie (w mln EUR)	Środki wykorzystane* (w mln EUR)	% płatności
A-1 Wydatki na personel	C1	22,5	21,5	95,7%	22,5	21,1	93,7%
	C8	0,4	0,4	81,8%	0,4	0,4	81,8%
	Razem	22,9	21,9	95,5%	22,9	21,4	93,5%
A-2 Wydatki na infrastrukturę i wydatki operacyjne	C1	14,6	14,6	100,0%	14,6	5,4	36,8%
	C4	0,0	0,0	100,0%	0,0		
	C8	5,1	4,5	87,8%	5,1	4,5	87,8%
	Razem	19,8	19,1	96,9%	19,8	9,9	50,0%
Bo-3 Wydatki operacyjne	C1**	251,3	251,3	100,0%	100,9	100,9	100,0%
	C3	49,2	49,2	100,0%			

	C4	0,0	0,0	100,0%	0,0	0,0	100,0%
	C8	229,2	224,4	97,9%			
	Ro	9,4	0,7	7,8%	9,4	0,4	4,4%
	Razem	539,1	525,6	97,5%	110,4	101,4	90,1%
WSZYSTKIE	OGÓŁEM	581,8	566,6	97,4%	97,4%	132,7	86,7%

* W odniesieniu do tytułu 3 C1 kwotę 13,6 mln EUR wykorzystano na płatności na zobowiązania za rok. Pozostałą kwotę w wysokości 87,4 mln EUR wykorzystano na pokrycie zobowiązań z lat poprzednich.

** Wykorzystane środki na zobowiązania obejmują nieautomatyczne przeniesienie kwoty 159,1 mln EUR.

Przesunięcia budżetowe

W 2019 r. przeprowadzono następujące operacje wewnętrznych przesunięć zgodnie z art. 26 regulaminu finansowego Agencji. Przesunięcia miały na celu zapewnienie optymalnego przydziału środków na zobowiązania i środków na płatności w budżecie.

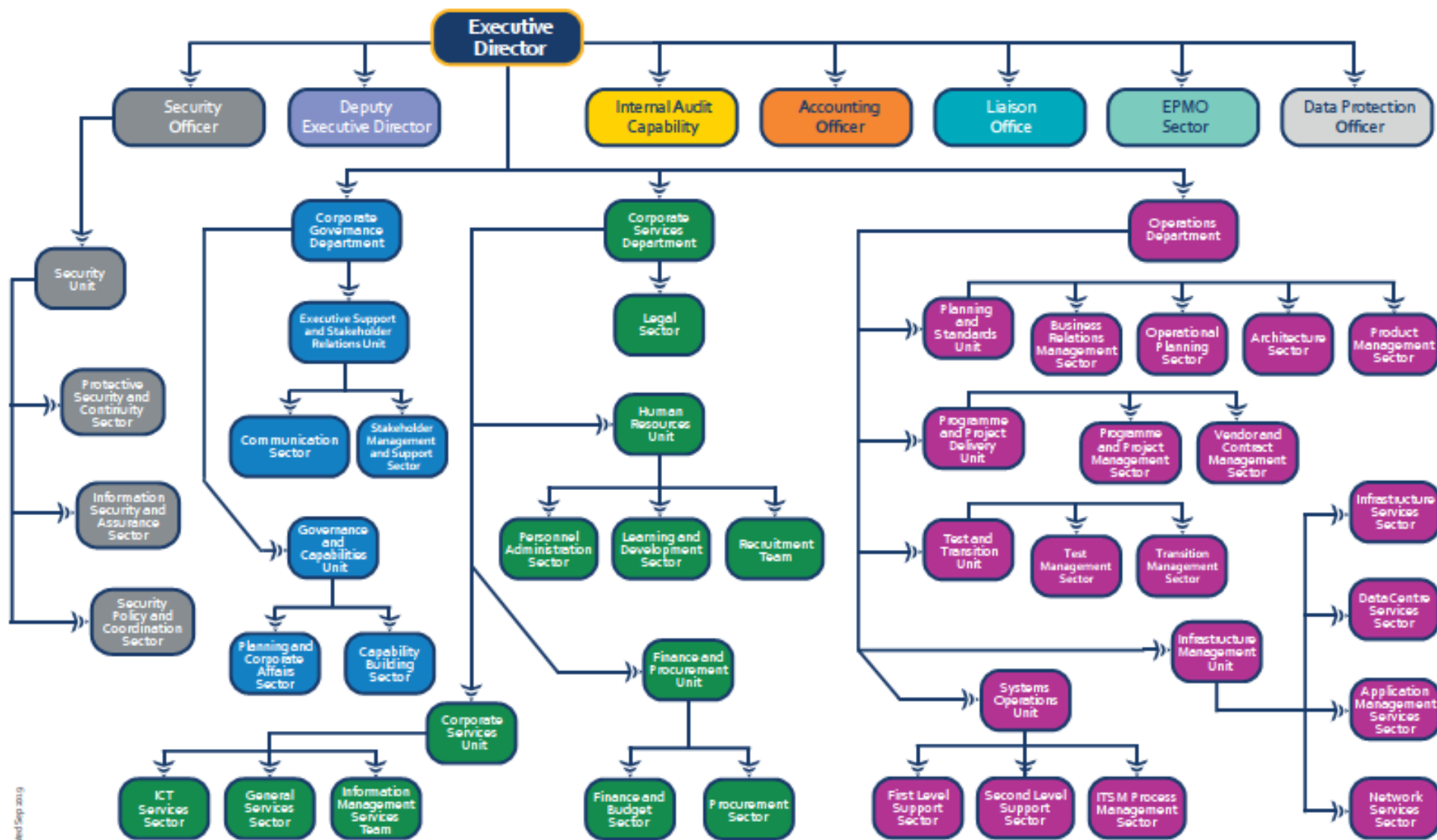
Agencja dokonała 11 przesunięć zgodnie z dawnym art. 26 ust. 1 regulaminu finansowego Agencji. W tabeli podsumowano przesunięcia budżetowe dokonane w 2019 r. Większość przesunięć była przesunięciami wewnętrznymi w ramach tego samego tytułu budżetowego (o czym świadczy zerowa wartość operacji). Przesunięcia budżetu między tytułami wskazano w peñej wartości w EUR.

Szczegółowe informacje dotyczące przesunięć przedstawiono w załączniku V.

Przesunięcie budżetowe	Tytuł budżetowy	Tytuł 1 – Wydatki na personel		Tytuł 2 – Wydatki na infrastrukturę oraz wydatki operacyjne		Tytuł 3 – Wydatki operacyjne	
		Środki na zobowiązania	Środki na płatności	Środki na zobowiązania	Środki na płatności	Środki na zobowiązania	Środki na płatności
1	LIS.2384			0	0	0	0
2	LIS.2399			0	0	0	0
3	LIS.2402					0	0
4	LIS.2407			0	0	0	0
5	LIS.2417	-1 000 000	-1 000 000	1 000 000	1 000 000	0	0
6	LIS.2419			0	0	0	0
7	LIS.2421	0	0	0	0	0	0
8	LIS.2443			0	0	0	0
9	LIS.2450			0	0	0	0
10	LIS.2453	-2 498 505	-2 498 505	-551 872	-551 872	3 050 377	3 050 377
11	LIS.2456					0	0
Ogółem		-3 498 505	-3 498 505	448 128	448 128	3 050 377	3 050 377

Nie dokonano żadnego przesunięcia na podstawie art. 26 ust. 2 regulaminu finansowego Agencji.

Załącznik III. Schemat organizacyjny

Updated Sep 2019

Załącznik IV. Plan zatrudnienia

Plan zatrudnienia na 2019 r.

Plan zatrudnienia eu-LISA na 2019 r. obejmował 172 etaty dla pracowników zatrudnionych na czas określony (TA).

Kategoria i grupa zaszeregowania	Pracownicy zatrudnieni na czas określony
AD 16	0
AD 15	1
AD 14	1
AD 13	3
AD 12	4
AD 11	5
AD 10	8
AD 9	16
AD 8	17
AD 7	31
AD 6	14
AD 5	29
Ogółem AD	129
AST 11	0
AST 10	0
AST 9	1
AST 8	2
AST 7	4
AST 6	9
AST 5	12
AST 4	12
AST 3	3
AST 2	0
AST 1	0
Ogółem AST	43
Plan zatrudnienia ogółem	172

Informacje na temat początkowego poziomu dla każdego rodzaju stanowiska: tabela orientacyjna

Poniższa tabela zawiera występujące w eu-LISA poziomy kluczowych funkcji wymienionych przez Komisję Europejską. Podano nazwy stanowisk pracy w Agencji na wypadek różnic w terminologii między Komisją a Agencją. Należy zauważyć, że początkowe grupy zaszerogowania, które są wyższe niż grupy, o których mowa w art. 53 warunków zatrudnienia innych pracowników Unii Europejskiej, wynikają z faktu, iż procedury rekrutacyjne były organizowane w trakcie fazy rozruchu Agencji, gdy niektórym stanowiskom przyznano w planie zatrudnienia eu-LISA wyższe grupy zaszerogowania.

<i>Kluczowe funkcje (przykłady – terminologię należy dostosować do stanowisk pracy w danej agencji)</i>	Rodzaj umowy (urzędowa, TA lub CA)	Grupa funkcyjna, grupa zaszerogowania w ramach rekrutacji (lub niższa wartość z	Wskaźnik, czy stanowisko ma charakter wsparcia administracyjnego lub operacyjnego (z zastrzeżeniem definicji stosowanych w metodyce przeglądu)
<i>Kierownik działu – poziom 2</i>	TA	AD 12	Administracyjna/operacyjna
<i>Kierownik jednostki – poziom 3</i>	TA	AD 9, AD 10	Administracyjna/operacyjna
<i>Kierownik sektora – poziom 4</i>	TA, CA	AD 5, AD 7, AD 8, AD 9, AD 10, FG IV	Administracyjna/operacyjna
<i>Starszy urzędnik</i>	TA	AD 8, AD 9	Administracyjna/operacyjna
<i>Urzędnik</i>	TA, CA	AD 6, AD 7, AD 8, FG IV	Administracyjna/operacyjna
<i>Młodszy urzędnik</i>	TA, CA	AD 5, FG IV	Administracyjna/operacyjna
<i>Starszy asystent</i>	Brak danych	Brak danych	Brak danych
<i>Młodszy asystent</i>	TA, CA	AST 3, FG III	Administracyjna/operacyjna
<i>Kierownik działu obsługi administracyjnej</i>	TA	AD 12	Administracyjna
<i>Kierownik działu ds. zasobów kadrowych</i>	TA	AD 9	Administracyjna
<i>Kierownik działu ds. finansów i zamówień</i>	TA	AD 10	Neutralna
<i>Kierownik działu informatycznego</i>	Brak danych	Brak danych	Brak danych
<i>Sekretarz⁶³/Asystent</i>	TA, CA	AST 3, FG III	Administracyjna/operacyjna
<i>Osoba do wysyłania listów</i>	Brak danych	Brak danych	Brak danych
<i>Webmaster – edytor</i>	Brak danych	Brak danych	Brak danych
<i>Inspektor ochrony danych</i>	TA	AD 8	Administracyjna
<i>Księgowy</i>	TA	AD 9	Neutralna
<i>Kierownik jednostki audytu wewnętrznego</i>	TA	AD 9	Administracyjny/neutralny
<i>Osobisty asystent dyrektora wykonawczego⁶⁴</i>	TA	AST 5	Administracyjny

63 W planie zatrudnienia eu-LISA nie uwzględniono etatów sekretarzy ani stanowisk biurowych. Wraz z wejściem w życie nowego regulaminu pracowniczego w dniu 1 stycznia 2014 r. eu-LISA zdecydowała się zachować grupy zaszerogowania zatwierdzone w planie zatrudnienia oraz rozszerzyć zakres zadań asystentów zatrudnionych w ramach grupy zaszerogowania AST 2 i AST 3 w konkretnych obszarach (zasobów ludzkich, informatycznym itp.) lub asystentów administracyjnych. Jednocześnie, gdy jest to niezbędne, zewnętrzni usługodawcy (świadczący usługi wewnątrz obiektów) wykonują zadania sekretarskie.

64 Tę początkową grupę zaszerogowania ustanowiono w chwili utworzenia Agencji w 2012 r.

Analiza porównawcza

Pod koniec 2019 r. eu-LISA przeprowadziła analizę porównawczą zgodnie z metodyką uzgodnioną przez kierowników działów administracji w agencjach europejskich w 2014 r. Metodykę tę opracowano poprzez dostosowanie, udoskonalenie i rozwinięcie metodyki Komisji w zakresie kontroli. W ramach kontroli dokonuje się kategoryzacji zasobów ludzkich Agencji według roli organizacyjnej, jaką pełni każde stanowisko. Działanie to skupia się przede wszystkim na uzyskaniu danych liczbowych dotyczących liczby stanowisk pracy „wsparcia administracyjnego i koordynacji”, „operacyjnych” i „neutralnych” we wszystkich jednostkach organizacyjnych, w celu porównania wyników z latami poprzednimi. Kontrolę przeprowadzono w odniesieniu do wszystkich stanowisk w eu-LISA. W poniższych tabelach przedstawiono wyniki wspomnianej kontroli.

Wyniki analizy porównawczej eu-LISA z 2019 r. – personel

(Pod)kategoria rodzaju stanowiska	2018 (%)	2019 (%)
Wsparcie administracyjne i koordynacja	16	16,6
<i>Wsparcie</i>	12,5	11,5
<i>Koordynacja</i>	3,5	5,1
Operacyjne	73	72,4
<i>Ogólne operacyjne</i>	59	62,6
<i>Zarządzanie programami</i>	6	3,1
<i>Koordynacja operacyjna na najwyższym</i>	8	6,7
<i>Ewaluacja i ocena skutków</i>	0	0
Neutralne	11	11
<i>Finanse</i>	11	11
<i>Kontrola</i>	Brak danych	Brak danych

Agencja przeprowadziła również kontrolę stanowisk zajmowanych przez zewnętrznych dostawców usług (personel pracujących na miejscu wykonawców), uzyskując następujące wyniki.

Wyniki analizy porównawczej eu-LISA z 2019 r. – usługodawcy zewnętrzni (personel wewnętrzny)

(Pod)kategoria rodzaju stanowiska	2018 (%)	2019 (%)
Wsparcie administracyjne i koordynacja	47,5	51,2
<i>Wsparcie administracyjne</i>	44,5	47,8
<i>Koordynacja</i>	3	3,4
Operacyjne	48,5	43,5
<i>Ogólne operacyjne</i>	41	36,3
<i>Zarządzanie programami</i>	3	2,9
<i>Koordynacja operacyjna na najwyższym</i>	2,5	2,4
<i>Ewaluacja i ocena skutków</i>	2	1,8
Neutralne	4	5,2
<i>Finanse</i>	4	5,2
<i>Kontrola</i>	Brak danych	Brak danych

W przyszłości, gdy będzie już wdrożony system sprawozdawczości w oparciu o działania, możliwe będzie sporządzenie bardziej szczegółowego sprawozdania w sprawie przydzielania zasobów ludzkich do działań.

Załącznik V Zasoby ludzkie i finansowe w podziale na działania

Zasoby ludzkie

W 2019 r. wykorzystano łącznie 223 dostępne EPC (ekwiwalenty pełnego czasu pracy) z czego 157,85 EPC (70,8% personelu) na potrzeby działań operacyjnych i 23,85 EPC (10,7% personelu) na potrzeby powiązanych działań przetargowych i finansowych. 41,3 EPC (18,5% personelu) wykorzystano na potrzeby działań horyzontalnych (ogólna koordynacja i wsparcie administracyjne). Ze względu na strukturę działań Agencji, z których większość nie jest powtarzalna, nie jest możliwe podanie dalszego podziału w momencie sporządzania niniejszego sprawozdania.

Wydatki zgodnie z rachunkiem kosztów działań

W 2018 r. eu-LISA opracowała metodykę rachunku kosztów działań, umożliwiając tym samym określenie łącznych kosztów dotyczących każdego z systemów zarządzanych przez Agencję.

Całkowite wydatki na systemy obejmują:

- wydatki bezpośrednie obejmujące utrzymanie i koszty projektu;
- wydatki sieciowe;
- wydatki horyzontalne, w tym koszty operacyjne na wspólną infrastrukturę i bezpieczeństwo systemu, a także wydatki korporacyjne i horyzontalne, głównie koszty personelu i koszty bieżące.

Realokacja korporacyjnych i operacyjnych wydatków horyzontalnych opiera się na następujących czynnikach kosztotwórczych:

- bezpośrednie wydatki dotyczące systemu;
- czas (koszt siły roboczej) przydzielony do systemów.

W trakcie roku sprawozdawczego wykonanie budżetu Agencji wyniosło 128,4 mln EUR, z czego:

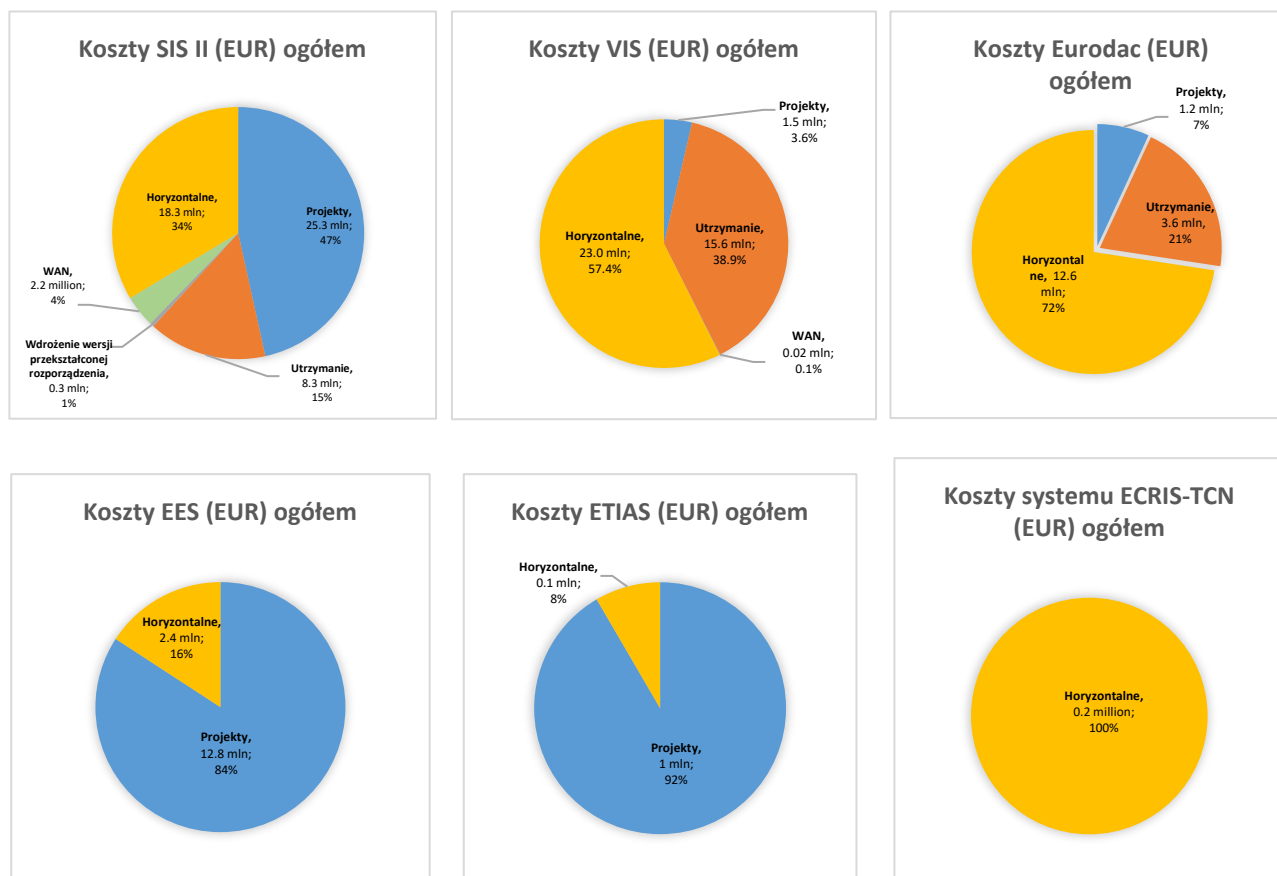
- 72% stanowiło wydatki operacyjne (56% bezpośrednich wydatków związanych z systemami i 16% horyzontalnych kosztów operacyjnych);
- 28% stanowiło horyzontalne koszty korporacyjne.

Łączne koszty związane z systemem podsumowano w poniższej tabeli:

Systemy	Łączne koszty (w mln EUR)	Odsetek łącznych kosztów
SIS II	54,3	42%
VIS/BMS	40,0	31%
Eurodac	17,4	14%
EES	15,2	12%
ETIAS	1,1	0,8%
System ECRIS-TCN	0,2	0,2%
OGÓŁEM	128,4	100%

Należy zauważyć, że większość podstawowych działań Agencji nie ma powtarzalnego charakteru, lecz opiera się na projektach. W związku z tym nie jest możliwa normalizacja kosztów zgodnie ze standardowym modelem biznesowym opartym na procesach.

Na poniższych wykresach przedstawiono podział kosztów w odniesieniu do każdego z systemów w mln EUR i jako udział procentowy w łącznych kosztach związanych z systemami:

Wydatki związane z organizacją posiadającą liczne siedziby

Zgodnie z zaleceniem z oceny zewnętrznej (Z 4.34) w poniższej tabeli podsumowano bezpośrednie koszty związane z organizacją posiadającą wiele obiektów.

Odsetek kosztów bezpośrednich związanych z organizacją Agencji posiadającą wiele obiektów poniesionych w 2019 r. (w mln EUR)

Tytuł budżetowy	Płatności ogółem	Płatności związane z organizacją Agencji posiadającą wiele obiektów	Udział (%)
A01 Wydatki na personel	21,075	0,264	1,25%
A02 Wydatki na infrastrukturę i wydatki operacyjne	5,392	Brak danych	Brak danych
B03 Wydatki operacyjne	100,944	0,136	0,14%
Ogółem	127,411	0,400	0,31%

Koszty bezpośrednie związane z organizacją Agencji posiadającą wiele obiektów stanowią wydatki na podróże służbowe personelu statutowego podróżującego między siedzibą główną Agencji w Tallinie a centrum technicznym Agencji w Strasburgu. W 2019 r. stanowiło to 0,31% łącznie zrealizowanych płatności.

Szczegółowy wykaz przesunięć budżetowych

PRZESUNIĘCIA BUDŻETOWE w 2019 r.								
Nr przesunięcia budżetowego	Nr ref.	Data	Pozycja w budżecie	Środki na zobowiązania	Środki na płatności			
1	LIS.2384	08.02.2019 r.	A02000 Wydatki na siedzibę	-300 000,00	-300 000,00			
			A02210 Meble i urządzenia biurowe	300 000,00	300 000,00			
			B03101 Utrzymanie operacyjne SIS II	-1 000 000,00	0,00			
			B03111 Utrzymanie operacyjne VIS/systemu biometrycznego	-1 500 000,00	0,00			
			B03121 Utrzymanie operacyjne EURODAC	-500 000,00	0,00			
			B03810 Wsparcie zewnętrzne	1 500 000,00	0,00			
			B03812 Zapewnienie jakości	1 500 000,00	0,00			
2	LIS.2399	05.04.2019 r.	A02000 Wydatki na siedzibę	-359 412,50	-359 412,50			
			A02100 Technologie informacyjne i telekomunikacyjne organizacji	-279 412,50	-279 412,50			
			A02320 Koszty ochrony prawnej	143 825,00	143 825,00			
			A02331 Opłaty i prowizje w zakresie zasobów ludzkich	80 000,00	80 000,00			
			A02700 Usługi wsparcia zewnętrznego	615 000,00	615 000,00			
			A02800 Bezpieczeństwo wewnętrzne	-200 000,00	-200 000,00			
			B03100 Projekty w zakresie SIS II	0,00	-1 000 000,00			
			B03101 Utrzymanie operacyjne SIS II	0,00	-2 000 000,00			
			B03121 Utrzymanie operacyjne EURODAC	0,00	3 000 000,00			
			B03810 Wsparcie zewnętrzne	-200 000,00	-200 000,00			
			B03820 Grupy doradcze	200 000,00	200 000,00			
3	LIS.2402	23.04.2019 r.	B03001 Bezpieczeństwo systemu i ciągłość działania	0,00	2 256 000,00			
			B03120 Projekty w zakresie EURODAC	0,00	-2 256 000,00			
4	LIS.2407	19.07.2019 r.	A02300 Materiały biurowe	21 370,26	21 370,26			
			A02400 Opłaty pocztowe	20 000,00	20 000,00			
			A02700 Usługi wsparcia zewnętrznego	-41 370,26	-41 370,26			
			B03000 Wspólna infrastruktura systemowa	0,00	-431 070,24			
			B03010 Sieci rozległe	0,00	-3 350 000,00			
			B03100 Projekty w zakresie SIS II	0,00	-1 000 000,00			
			B03110 Projekty w zakresie VIS/systemu biometrycznego	0,00	3 350 000,00			
			B03810 Wsparcie zewnętrzne	-57 106,33	1 000 000,00			
			B03811 Konsultacje i badania	500 000,00	0,00			
			B03812 Zapewnienie jakości	-773 963,91	0,00			
			B03820 Grupy doradcze	281 070,24	281 070,24			
			B03821 Inne spotkania i misje	50 000,00	50 000,00			
			B03830 Szkolenia operacyjne i rozwój	0,00	100 000,00			
			5	LIS.2417	13.09.2019 r.	A01100 Wynagrodzenia i dodatki pracowników zatrudnionych na czas określony	-1 000 000,00	-1 000 000,00
A02100 Technologie informacyjne i telekomunikacyjne organizacji	1 000 000,00	1 000 000,00						
A02220 Wydatki związane z prowadzeniem dokumentacji i biblioteki	-9 000,00	-9 000,00						
A02500 Posiedzenia zarządu	-140 000,00	-140 000,00						
A02600 Informacje i publikacje	-300 000,00	-300 000,00						
A02700 Usługi wsparcia zewnętrznego	-104 715,36	-104 715,36						
A02800 Bezpieczeństwo wewnętrzne	553 715,36	553 715,36						
B03000 Wspólna infrastruktura systemowa	0,00	-1 000 000,00						
B03100 Projekty w zakresie SIS II	0,00	-500 000,00						
B03101 Utrzymanie operacyjne SIS II	0,00	1 000 000,00						
B03110 Projekty w zakresie VIS/systemu biometrycznego	0,00	600 000,00						
B03111 Utrzymanie operacyjne VIS/systemu biometrycznego	726 036,09	0,00						
B03120 Projekty w zakresie EURODAC	0,00	-600 000,00						
B03810 Wsparcie zewnętrzne	0,00	500 000,00						
B03812 Zapewnienie jakości	-726 036,09	0,00						
6	LIS.2419	25.10.2019 r.				A02320 Koszty ochrony prawnej	52 650,00	52 650,00
						A02330 Pozostałe koszty bieżące	-52 650,00	-52 650,00
			B03001 Bezpieczeństwo systemu i ciągłość działania	0,00	-300 000,00			
			B03010 Sieci rozległe	0,00	-2 000 000,00			
			B03100 Projekty w zakresie SIS II	0,00	-1 300 000,00			
			B03110 Projekty w zakresie VIS/systemu biometrycznego	0,00	1 300 000,00			
			B03111 Utrzymanie operacyjne VIS/systemu biometrycznego	0,00	2 000 000,00			
			B03120 Projekty w zakresie EURODAC	0,00	-300 000,00			
			B03130 Projekty w zakresie systemu wjazdu/wyjazdu	-116 000,00	600 000,00			
			B03820 Grupy doradcze	116 000,00	0,00			
			7	LIS.2421	22.11.2019 r.	A01301 Koszty podróży służbowych	130 000,00	130 000,00
A01401 Dodatek przedszkolny	-130 000,00	-130 000,00						
A02000 Wydatki na siedzibę	-329 000,00	-329 000,00						
A02100 Technologie informacyjne i telekomunikacyjne organizacji	498 602,46	498 602,46						
A02200 Inny sprzęt techniczny i instalacje	-64 500,00	-64 500,00						
A02210 Meble i urządzenia biurowe	393 500,00	393 500,00						
A02330 Pozostałe koszty bieżące	-192 452,52	-192 452,52						
A02700 Usługi wsparcia zewnętrznego	-206 149,94	-206 149,94						
A02800 Bezpieczeństwo wewnętrzne	-100 000,00	-100 000,00						

			B03001 Bezpieczeństwo systemu i ciągłość działania	0,00	-92 000,00			
			B03010 Sieci rozległe	-2 604 522,24	0,00			
			B03102 Wersja przekształcona rozporządzenia w sprawie SIS II	0,00	60 000,00			
			B03111 Utrzymanie operacyjne VIS/systemu biometrycznego	0,00	1 000 000,00			
			B03120 Projekty w zakresie EURODAC	0,00	-300 000,00			
			B03121 Utrzymanie operacyjne EURODAC	2 571 000,00	0,00			
			B03130 Projekty w zakresie systemu wjazdu/wyjazdu	0,00	1 767 000,00			
			B03140 Projekty w zakresie ETIAS	0,00	-1 827 000,00			
			B03810 Wsparcie zewnętrzne	0,00	-447 000,00			
			B03811 Konsultacje i badania	18 022,24	0,00			
			B03820 Grupy doradcze	15 500,00	-151 000,00			
			B03821 Inne spotkania i misje	0,00	-10 000,00			
			B03830 Szkolenia operacyjne i rozwój	0,00	50 000,00			
			B03831 Szkolenia dla państw członkowskich	0,00	-50 000,00			
8	LIS.2443	11.12.2019 r.	A02100 Technologie informacyjne i telekomunikacyjne organizacji	-10 000,00	-10 000,00			
			A02210 Meble i urządzenia biurowe	18 547,33	18 547,33			
			A02400 Opłaty pocztowe	-8 547,33	-8 547,33			
			B03000 Wspólna infrastruktura systemowa	403 000,00	867 339,21			
			B03001 Bezpieczeństwo systemu i ciągłość działania	-818 721,99	-200 000,00			
			B03002 Centrum rezerwowe – koszty bieżące	0,00	-155 000,00			
			B03010 Sieci rozległe	-15 225 110,45	-500 000,00			
			B03100 Projekty w zakresie SIS II	17 916 623,99	-300 000,00			
			B03101 Utrzymanie operacyjne SIS II	-534 947,44	200 000,00			
			B03102 Wersja przekształcona rozporządzenia w sprawie SIS II	0,00	-3 300,20			
			B03110 Projekty w zakresie VIS/systemu biometrycznego	-1 602 461,72	1 023 300,20			
			B03111 Utrzymanie operacyjne VIS/systemu biometrycznego	0,00	-100 000,00			
			B03120 Projekty w zakresie EURODAC	-125 000,00	-296 000,00			
			B03121 Utrzymanie operacyjne EURODAC	-382,39	-15 000,00			
			B03130 Projekty w zakresie systemu wjazdu/wyjazdu	0,00	296 000,00			
			B03140 Projekty w zakresie ETIAS	0,00	-767 339,21			
			B03810 Wsparcie zewnętrzne	-98 730,02	0,00			
			B03811 Konsultacje i badania	85 730,02	-50 000,00			
			9	LIS.2450	18.12.2019 r.	A02000 Wydatki na siedzibę	100 972,00	100 972,00
						A02200 Inny sprzęt techniczny i instalacje	-0,40	-0,40
A02220 Wydatki związane z prowadzeniem dokumentacji i biblioteki	-782,00	-782,00						
A02400 Opłaty pocztowe	-20 453,67	-20 453,67						
A02510 Inne spotkania	-40 000,00	-40 000,00						
A02700 Usługi wsparcia zewnętrznego	-39 735,93	-39 735,93						
B03000 Wspólna infrastruktura systemowa	0,00	560 627,51						
B03001 Bezpieczeństwo systemu i ciągłość działania	0,00	-170 000,00						
B03002 Centrum rezerwowe – koszty bieżące	0,00	-100 000,00						
B03010 Sieci rozległe	0,00	-640 840,95						
B03100 Projekty w zakresie SIS II	0,00	-156 008,27						
B03101 Utrzymanie operacyjne SIS II	0,00	506 221,71						
B03102 Wersja przekształcona rozporządzenia w sprawie SIS II	0,00	65 866,46						
B03110 Projekty w zakresie VIS/systemu biometrycznego	0,00	4 668,86						
B03111 Utrzymanie operacyjne VIS/systemu biometrycznego	0,00	130 986,95						
B03120 Projekty w zakresie EURODAC	0,00	-1 400,00						
B03121 Utrzymanie operacyjne EURODAC	0,00	-197 716,63						
B03130 Projekty w zakresie systemu wjazdu/wyjazdu	0,00	128 581,31						
B03140 Projekty w zakresie ETIAS	0,00	-380 908,90						
B03810 Wsparcie zewnętrzne	0,00	-4 275,10						
B03811 Konsultacje i badania	0,00	254 197,05						
10	LIS.2453	20.12.2019 r.	A01100 Wynagrodzenia i dodatki pracowników zatrudnionych na czas określony	-551 638,52	-551 638,52			
			A01100 Wynagrodzenia i dodatki pracowników kontraktowych	-987 030,59	-987 030,59			
			A01120 Wynagrodzenia oddelegowanych ekspertów krajowych i stażystów	-229 660,65	-229 660,65			
			A01200 Wydatki na rekrutację i przekwalifikowanie	-730 175,24	-730 175,24			
			A02000 Wydatki na siedzibę	-5297,32	-5297,32			
			A02100 Technologie informacyjne i telekomunikacyjne organizacji	-1 712,13	-1 712,13			
			A02300 Materiały biurowe	-20 262,07	-20 262,07			
			A02330 Pozostałe koszty bieżące	-68 609,59	-68 609,59			
			A02331 Opłaty i prowizje w zakresie zasobów ludzkich	-12 624,83	-12 624,83			
			A02500 Posiedzenia zarządu	-49 480,15	-49 480,15			
			A02510 Inne spotkania	-53 211,23	-53 211,23			
			A02600 Informacje i publikacje	-183 774,72	-183 774,72			
			A02700 Usługi wsparcia zewnętrznego	-129 682,27	-129 682,27			
			A02800 Bezpieczeństwo wewnętrzne	-27 217,71	-27 217,71			
			B03000 Wspólna infrastruktura systemowa	1 425 324,19	1 425 324,19			
			B03001 Bezpieczeństwo systemu i ciągłość działania	0,00	-110 258,08			
			B03002 Centrum rezerwowe – koszty bieżące	-161 617,58	-33 016,83			
			B03010 Sieci rozległe	625 052,83	2 223 643,26			
			B03100 Projekty w zakresie SIS II	-512 238,91	-222 076,91			
			B03102 Wersja przekształcona rozporządzenia w sprawie SIS II	1 854 000,00	0,00			
			B03110 Projekty w zakresie VIS/systemu biometrycznego	-3 001 956,10	-3 114,54			
			B03111 Utrzymanie operacyjne VIS/systemu biometrycznego	-630 444,94	432 551,89			
			B03121 Utrzymanie operacyjne EURODAC	0,00	-183 699,76			
			B03130 Projekty w zakresie systemu wjazdu/wyjazdu	0,00	-57 513,63			

			B03150 Projekty w zakresie ECRIS	3 766 000,00	0,00
			B03810 Wsparcie zewnętrzne	-130 766,05	-129 590,82
			B03820 Grupy doradcze	-4 189,40	-123 553,58
			B03821 Inne spotkania i misje	-18 838,47	-58 035,88
			B03822 Oceny Schengen	-12 000,00	-24 941,39
			B03830 Szkolenia operacyjne i rozwój	-144 321,88	-27 202,06
			B03831 Szkolenia dla państw członkowskich	-3 626,67	-58 138,84
11	LIS.2456	23.12.2019 r.	B03000 Wspólna infrastruktura systemowa	-861 119,05	0,00
			B03010 Sieci rozległe	-1 759 546,64	0,00
			B03102 Wersja przekształcona rozporządzenia w sprawie SIS II	3 260 783,58	0,00
			B03110 Projekty w zakresie VIS/systemu biometrycznego	-640 117,89	0,00

Załącznik VI Wykaz sesji szkoleniowych przeprowadzonych na rzecz państw członkowskich

W 2019 r. przeprowadzono następujące sesje szkoleniowe (w kolejności chronologicznej):

1. Szkolenie operacyjne w zakresie VIS – poziom średnio zaawansowany (P2);
2. Seminarium internetowe: ocena Schengen (CZ);
3. Seminarium internetowe: ocena Schengen (PL);
4. Szkolenie operacyjne w zakresie VIS – poziom zaawansowany (P3);
5. Szkolenie operacyjne w zakresie Eurodac – poziom początkowy (P1);
6. Szkolenie operacyjne w zakresie Eurodac – poziom średnio zaawansowany (P2);
7. Seminarium internetowe: ocena Schengen (SL);
8. Kurs grupy docelowej w zakresie SIS II – profil techniczny punktów kompleksowej obsługi;
9. Program szkoleniowy dla nowych użytkowników SIS: IE (wizyta w eu-LISA);
10. Seminarium internetowe: ocena Schengen (FR – rewizja);
11. Szkolenie operacyjne w zakresie Eurodac – poziom zaawansowany (P3);
12. SIS II w odniesieniu do SIRENE (we współpracy z CEPOLem);
13. Szkolenie instruktorów – SIS II, VIS, Eurodac dla operatorów internetowych (we współpracy z CEPOLem);
14. Kurs grupy docelowej w zakresie SIS II – profil techniczny SIS II;
15. Seminarium internetowe: ocena Schengen (HU);
16. Kurs grupy docelowej w zakresie SIS II – profil techniczny SIRENE;
17. Seminarium internetowe: ocena Schengen (SK);
18. międzynarodowa współpraca w zakresie ścigania przestępstw i wymiana informacji (wkład w kurs CEPOLu);
19. Ocena Schengen – SIS i SIRENE (wkład w kurs CEPOLu);
20. Urzędnicy SIRENE – poziom 1 (wkład w kurs CEPOLu);
21. Program szkoleniowy dla nowych użytkowników VIS (wizyta w eu-LISA): BG/RO/HR/Europol;
22. Eurodac i SIS II: rola wielkoskalowych systemów informatycznych w zwalczaniu ułatwiania nielegalnego wjazdu i pobytu;
23. Kurs grupy docelowej w zakresie SIS II – profil techniczny punktów kompleksowej obsługi;
24. Program szkoleniowy dla nowych użytkowników SIS: Frontex i Europol;
25. Seminarium internetowe na temat systemu wjazdu/wyjazdu: architektura wysokiego szczebla systemu wjazdu/wyjazdu i plan działania w zakresie wdrażania.

Załącznik VII Sprawozdanie finansowe

Bilans (EUR)

AKTYWA TRWAŁE	2019	2018	Różnica
Oprogramowanie komputerowe	15 712 271	22 419 631	(6 707 360)
Aktywa niematerialne i prawne na etapie tworzenia	20 154 328	9 879 120	10 275 208
Aktywa niematerialne i prawne	35 866 599	32 298 751	3 567 848
Grunty i budynki	32 105 388	33 291 494	(1 186 106)
Rzeczowe aktywa trwałe	542 320	856	541 464
Meble i pojazdy	141 620	127 473	14 147
Sprzęt komputerowy	16 439 276	11 020 577	5 418 699
Inne sprzęty i wyposażenie	377 108	447 069	(69 961)
Rzeczowe aktywa trwałe	49 605 712	44 887 469	4 718 243
Długoterminowe płatności zaliczkowe	2 546 822	-	2 546 822
AKTYWA TRWAŁE OGÓŁEM	88 019 133	77 186 220	10 832 914
AKTYWA OBROTOWE			
Krótkoterminowe płatności zaliczkowe	-	2 546 822	(2 546 822)
Płatności odroczone	3 134 058	1 631 816	1 502 242
Należności różne	19 364 524	12 528 534	6 835 989
Inne bieżące należności	7 193	665	6 528
Należności walutowe	22 505 775	14 161 015	8 344 760
Należności od państw członkowskich (VAT)	348 861	466 023	(117 161)
Wkład ze strony państw stowarzyszonych	3 726 733	2 242 936	1 483 797
Należności z tytułu transakcji innych niż transakcje wymiany	4 075 594	2 708 959	1 366 636
AKTYWA TRWAŁE OGÓŁEM	26 581 369	19 416 796	7 164 573
AKTYWA OGÓŁEM	114 600 503	96 603 016	17 997 487
AKTYWA NETTO			
Skumulowana nadwyżka	77 119 6381	65 085 597	12 034 041
Roczny wynik ekonomiczny (+zysk)	7 516 088	12 034 041	(4 517 953)
AKTYWA NETTO	84 635 727	77 119 638	7 516 088
ZOBOWIĄZANIA KRÓTKOTERMINOWE			
Zobowiązania krótkoterminowe	4 722 680	2 810 192	1 912 488
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług na rzecz jednostek objętych konsolidacją	1 657 575	920 267	737 308
Zobowiązania	6 380 255	3 730 459	2 649 796
		15 752 918	7 831 603
ZOBOWIĄZANIA KRÓTKOTERMINOWE OGÓŁEM	29 964 776	19 483 377	10 481 399

ZOBOWIĄZANIA OGÓŁEM	114 600 503	96 603 016	17 997 487
----------------------------	--------------------	-------------------	-------------------

Sprawozdanie z wyników finansowych działalności (EUR)

PRZYCHODY	2019	2018	Różnica
Dotacja Komisji	136 405 325	92 718 169	43 687 156
Wkład ze strony państw EFTA	3 726 733	2 242 936	1 483 797
Przychody o charakterze podatków i opłat – przeniesienie aktywów	-	12 868 730	(12 868 730)
Przychody o charakterze podatków i opłat	140 132 058	107 829 835	32 302 223
Przychody związane z aktywami trwałymi	-	146	(146)
Inne dochody	52 475	35 158	17 316
Przychody administracyjne od jednostek objętych konsolidacją	-	22 664	(22 664)
Zyski wynikające z różnic kursowych	46	22	24
Przychody pozapodatkowe	52 521	57 990	(5 469)
Przychody ogółem	140 184 579	107 887 826	32 296 754

WYDATKI	2019	2018	Różnica
Wydatki operacyjne	(67 177 585)	(46 391 721)	(20 785 863)
Wydatki na personel	(19 389 591)	(16 230 091)	(3 159 500)
Koszty finansowe związane z opóźnieniami w płatnościach	(5 075)	(5 695)	620
Wydatki administracyjne i informatyczne	(16 296 919)	(5 538 753)	(10 758 165)
Inne wydatki związane z usługodawcami zewnętrznymi	(3 015 030)	(2 986 458)	(28 572)
Wydatki związane z jednostkami objętymi konsolidacją	(1 939 934)	(1 747 654)	(192 280)
Wydatki związane z aktywami trwałymi	(24 720 218)	(22 847 458)	(1 872 760)
Wydatki na leasing operacyjny	(123 473)	(105 937)	(17 535)
Straty wynikające z różnic kursowych	(668)	(17)	(651)
Koszty administracyjne	(65 490 907)	(49 462 063)	(16 028 844)
Wydatki ogółem	(132 668 491)	(95 853 784)	(36 814 707)

ROZNY WYNIK EKONOMICZNY	7 516 088	12 034 041	(4 517 953)
--------------------------------	------------------	-------------------	--------------------

Rachunek przepływów pieniężnych – metoda pośrednia (EUR)

Przepływy środków pieniężnych z działalności gospodarczej	2019	2018
Nadwyżka/(deficyt) z działalności gospodarczej	7 516 088	12 034 041
Działalność operacyjna		
Amortyzacja wartości niematerialnych i prawnych	13 258 514	15 258 740
Kwota odpisana od rzeczowych aktywów trwałych	8 550 030	5 513 004
(Wzrost)/spadek w długoterminowych płatnościach zaliczkowych	(2 546 822)	-
(Wzrost)/spadek w wierzytelnościach krótkoterminowych	(7 164 573)	3 449 809
Wzrost/(spadek) w zobowiązaniach z tytułu dostaw i usług i rozliczeniach międzyokresowych	9 744 091	2 546 494

Wzrost/(spadek) w zobowiązaniach związanych z podmiotami UE objętymi konsolidacją	737 308	(421 224)
<i>Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej</i>	30 094 635	38 380 864
Przepływy pieniężne z działalności inwestycyjnej		
(Wzrost) w rzeczowych aktywach trwałych i wartościach niematerialnych i prawnych	(30 844 635)	(38 380 864)
<i>Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej</i>	(30 844 635)	(38 380 864)
<i>Wzrost/(spadek) netto w środkach pieniężnych i ekwiwalentach środków pieniężnych</i>	-	-

Załącznik VIII Roczne działania i wskaźniki

Uwaga dotycząca wskaźników efektywności projektów: monitorowanie efektywności projektu i sprawozdawczość odbywają się zgodnie z metodą zarządzania projektem Agencji. Zgodnie z tą metodą wskaźnikami efektywności projektu zachowanymi na potrzeby sprawozdawczości korporacyjnej Agencji są koszty, harmonogram i zakres. Do celów sprawozdawczości w zakresie wskaźników efektywności Agencja wykorzystuje skalę klasyfikacji opartą na sygnalizacji świetlnej (kolor czerwony, pomarańczowy/żółty, zielony). Skala ta wskazuje, czy odchylenia w zakresie kosztów, harmonogramu i zakresu wchodzą w zakres ustalonych wartości (kolor zielony), czy istnieje zagrożenie wyjścia poza zakres ustalonych wartości (kolor pomarańczowy) lub czy znajdują się poza zakresem ustalonych wartości (kolor czerwony).

Nr ref CAAR	Działalność roczna	Wynik	Status wyniku	Dodatkowa uwaga dotycząca wyniku	Wskaźnik skuteczności działania	Status wskaźnika skuteczności działania	Dodatkowe uwagi	Nr ref. dokumentu programowego 2019–2021
1.1.1	Utrzymanie SIS II	W 2019 r. system SIS II jest dostępny i podlega umowom o gwarantowanym poziomie usług	Zrealizowany		Zgodność z umową o gwarantowanym poziomie usług dotyczącą SIS II oraz z korporacyjnymi kluczowymi wskaźnikami efektywności związanymi z SIS II	KPI 6: 99,95% (pomarańczowy) KPI 7: 99,84% (zielony)		2.2.1.6
1.1.1	Utrzymanie SIS II AFIS	W 2019 r. system SIS II AFIS jest dostępny i podlega umowom o gwarantowanym poziomie usług	Zrealizowany		Zgodność z umową o gwarantowanym poziomie usług dotyczącą AFIS	Osiągnięty		2.2.1.7
1.1.1	Utrzymanie VIS/systemu biometrycznego	VIS/system biometryczny funkcjonuje zgodnie z wymogami	Zrealizowany		Zgodność z umową o gwarantowanym poziomie usług dotyczącą VIS/systemu biometrycznego oraz z korporacyjnymi kluczowymi wskaźnikami efektywności związanymi z VIS/systemem biometrycznym	KPI 8: 99,65% (pomarańczowy) KPI 9: 97,79% (zielony)		2.2.1.5
1.1.1	Utrzymanie Eurodac	Państwa członkowskie otrzymują niezawodne i nieprzerwane usługi w ramach Eurodac	Zrealizowany		Zgodność z umową o gwarantowanym poziomie usług dotyczącą Eurodac oraz z korporacyjnymi kluczowymi wskaźnikami efektywności związanymi z Eurodac	KPI 3: 99,55% (pomarańczowy) KPI 4: 99,91% (zielony)		2.2.1.3
1.1.1	Utrzymanie DubliNet	Państwa członkowskie otrzymują niezawodne i nieprzerwane usługi w ramach DubliNet	Zrealizowany		Zgodność ze wskaźnikami operacyjnymi zawartymi w umowie o gwarantowanym poziomie usług dotyczącej DubliNet	Osiągnięty		2.2.1.4

1.1.1	Całodobowe wsparcie pierwszego stopnia dotyczące zarządzania operacyjnego systemami	Użytkownicy z państw członkowskich korzystają ze skutecznych i niezawodnych usług w ramach pierwszego stopnia wsparcia	Zrealizowany		Poziom zadowolenia klientów (KPI 20) Efektywność stanowiska obsługi (KPI 22)	KPI 20: 93,40% (osiągnięty) KPI 22: 90% (osiągnięty)		2.2.1.1
1.1.1	Całodobowe wsparcie aplikacji drugiego stopnia dotyczące zarządzania operacyjnego systemami	Państwa członkowskie otrzymują niezawodną obsługę aplikacji, w tym baz danych	Zrealizowany		Zgodność z kluczowymi wskaźnikami efektywności i umowami o gwarantowanym poziomie usług dotyczącymi systemów	Osiągnięty	Zob. KPI 3–9	2.2.1.2
1.1.1	Jednolite rozwiązanie na rzecz zintegrowanego monitorowania	Lepsze monitorowanie systemów o wyższym stopniu automatyzacji, znacznie ograniczające ryzyko niedoszacowania jakichkolwiek potencjalnych problemów	Zrealizowany		Koszt, harmonogram, zakres	Zielony, pomarańczowy, zielony		2.3.1.4
1.1.2	Nowe ramy prawne SIS	Nowe wersje systemu centralnego SIS, w tym nowe podstawowe funkcje SIS określone w wersji przekształconej instrumentu prawnego (nie uwzględniono decyzji nakazującej powrót)	W trakcie realizacji	Projekt wieloletni	Koszt, harmonogram, zakres	Zielony, zielony, zielony		2.3.1.5
1.1.2	Decyzja nakazująca powrót w odniesieniu do SIS	Nowa wersja systemu centralnego SIS obejmująca funkcje dotyczące decyzji nakazującej powrót	W trakcie realizacji	Jest to projekt wieloletni, trwają aktualizacje kontroli interfejsu/szczegółowych specyfikacji technicznych	Koszt, harmonogram, zakres	Zielony, zielony, zielony		2.3.1.6
1.1.2	Realizacja etapu 2 SIS II AFIS	Projekt ten zapewni państwom członkowskim dodatkowe zdolności biometryczne	W trakcie realizacji		Koszt, harmonogram, zakres	Zielony, pomarańczowy, zielony	Niewielkie opóźnienie, planowane zamknięcie etapu projektowania w drugim kwartale 2020 r.	2.3.1.22
1.1.2	Nowa wyszukiwarka i aktualizacja Oracle w odniesieniu do SIS II, zwiększenie dostępności i uwzględnienie aspektów transkrypcji	Nowe opłacalne i nowoczesne funkcje wyszukiwania, dodatkowe możliwości w odniesieniu do zapytań i wpisów, przygotowanie modułu wyszukiwania dla systemów krajowych	W trakcie realizacji	Aktualizację WebLogic/Java przełożono z końca 2019 r. na styczeń 2020 r. z uwagi na wykryte problemy	Koszt, harmonogram, zakres	Zielony, pomarańczowy, zielony	Aktualizację wdrożono w styczniu 2020 r. zamiast w 2019 r.	2.3.1.11
1.1.2	Uruchomienie części zautomatyzowanych procesów służące dostosowaniu istniejących wpisów systemu centralnego SIS	Stosowanie SIS zapewni większą dokładność w przypadku zapytań z wykorzystaniem pola przeznaczonego do odczytu maszynowego	Zrealizowany		Koszt, harmonogram, zakres	Zielony, zielony, zielony		2.3.1.12

1.1.1 - 1.1.2	Wsparcie w ramach SIS II na rzecz państw członkowskich (w tym integracja nowych użytkowników)	Wsparcie na rzecz prawidłowo funkcjonujących systemów krajowych	Zrealizowany		Jakość i czas integracji państw członkowskich Przestrzeganie planu testowania przez państwa członkowskie	Osiągnięty	Status opisany w sekcji 1.1.2	2.2.1.8
1.1.2	Zwiększenie pojemności VIS do 100 mln wniosków wizowych	System VIS jest w stanie obsłużyć do 100 mln wniosków wizowych	W trakcie realizacji		Koszt, harmonogram, zakres	Zielony, pomarańczowy, pomarańczowy	Ograniczono zakres projektu i opóźniono jego zamknięcie z uwagi na kwestie umowne	2.3.1.13
1.1.2	Powiększenie bazy danych systemu biometrycznego (etap 1)	Właściwa kontynuacja świadczenia dotychczasowych usług przez eu-LISA na rzecz państw członkowskich	W trakcie realizacji		Koszt, harmonogram, zakres	Zielony, pomarańczowy, zielony	Opóźniono wdrożenie, aby ustabilizować najpierw środowisko produkcyjne	2.3.1.9
1.1.2	Uzupełniające bazy danych VIS i systemu biometrycznego i szybkie korzyści w zakresie testowania	Dostępna jest nowa ulepszona uzupełniająca baza danych VIS i nowa baza danych szumów systemu biometrycznego	Zrealizowany		Koszt, harmonogram, zakres	Zielony, pomarańczowy, zielony	Projekt rozszerzono do sześciu miesięcy z uwagi na problemy związane z jakością wyników	(2018) 2.4.1.5
1.1.2	Wdrożenie platformy testowej VIS/systemu biometrycznego typu end-to-end	Usprawniono VIS i system biometryczny dzięki zestawowi narzędzi typu end-to-end, umożliwiając konsekwentne, dostosowawcze i przejrzyste kampanie testowe	Zrealizowany		Koszt, harmonogram, zakres	Zielony, pomarańczowy, zielony	Wydłużono ogólny czas trwania projektu o cztery miesiące z uwagi na zależność od innego projektu wykorzystującego środowisko testowe	2.3.1.7
1.1.2	Zwiększenie zakresu środowiska testowego o 100% w stosunku do środowiska przedprodukcyjnego (etap 1)	Nowe środowisko testowe ma tę samą pojemność co środowisko przedprodukcyjne	Przesunięty na późniejszy termin	Projekt ten przesunięto na 2020 r., aby nadać wyższy priorytet wzajemnemu połączeniu VIS i systemu wjazdu/wyjazdu	Koszt, harmonogram, zakres	Projekt przesunięty na późniejszy termin		2.3.1.10
1.1.2	Dostosowywanie przepustowości transakcyjnej VIS	Poprawa i udoskonalenie VIS w celu dostosowania do potrzeb biznesowych i zmian legislacyjnych	Zrealizowany	Przedłożono sprawozdanie lecz nie wdrożono	Koszt, harmonogram, zakres	Zielony, pomarańczowy, zielony	Opóźnienie w zamknięciu projektu	(2018) 2.4.1.11
1.1.2	Dostosowywanie przepustowości transakcyjnej systemu biometrycznego	Poprawa i udoskonalenie systemu biometrycznego w celu dostosowania do potrzeb biznesowych i zmian legislacyjnych	Zrealizowany	Przedłożono sprawozdanie lecz nie wdrożono	Koszt, harmonogram, zakres	Zielony, pomarańczowy, zielony	Opóźnienie w zamknięciu projektu	(2018) 2.4.1.12
1.1.2	Integracja nowych użytkowników VIS: Europol	Europol może łączyć się z systemem VIS i korzystać z niego zgodnie z podstawą prawną	W trakcie realizacji		Koszt, harmonogram, zakres	Zielony, pomarańczowy, zielony	Opóźnienie w gotowości interfejsu krajowego	2.3.1.14
1.1.2	Udzielenie Bułgarii i Rumunii biernego dostępu do VIS	Bułgaria i Rumunia mogą korzystać z systemu VIS zgodnie z podstawą prawną	W trakcie realizacji	Wyniki projektu są opóźnione, gdyż konieczne były dodatkowe kampanie testowe	Koszt, harmonogram, zakres	Zielony, pomarańczowy, zielony	Ostateczna wersja zaplanowana na czerwiec 2020 r.	2.3.1.15

1.1.2	Odnowienie licencji USK (User Software Kit)	Dostarczenie dokumentu dotyczącego standardu jakości odcisków palców, z którym wszystkie państwa członkowskie korzystające z własnych narzędzi pozyskiwania będą musiały zachować zgodność oraz dostarczenie zestawu dostosowanego z wymaganym wsparciem centralnym do celów rozpowszechnienia go na skalę krajową	Anulowany	Projekt wstrzymano, aby zająć się tą kwestią w ramach opracowywania wspólnego serwisu porównywania danych biometrycznych	Koszt, harmonogram, zakres	Projekt włączony w zakres opracowywania wspólnego serwisu porównywania danych biometrycznych	2.3.1.8
1.1.2	Wersja przekształcona rozporządzenia Eurodac, etap 1: pamięć masowa wyszukiwania kat.1, 2, 3, nowe dane biograficzne/biometryczne, poprawa wydajności i badanie dotyczące rozpoznawania twarzy	System Eurodac jest zgodny z przepisami wersji przekształconej aktu prawnego oraz jest odpowiedniej wielkości, aby umożliwić państwom członkowskim zachowanie zgodności z nową podstawą prawną	Projekt nieaktywny	Działanie oczekuje na przyjęcie wersji przekształconej instrumentów prawnych Eurodac	Koszt, harmonogram, zakres	Projekt nieaktywny	2.3.1.16
1.1.2	Wersja przekształcona rozporządzenia Eurodac, etap 2.1 – włączenie kopii paszportu i dokumentu tożsamości	Eurodac wspiera państwa członkowskie w ustalaniu tożsamości nielegalnych migrantów oraz w zachowaniu zgodności z europejską polityką powrotów	Projekt nieaktywny	Działanie oczekuje na przyjęcie wersji przekształconej instrumentów prawnych Eurodac	Koszt, harmonogram, zakres	Projekt nieaktywny	2.3.1.17
1.1.2	Wersja przekształcona rozporządzenia Eurodac, etap 2.2: zarządzanie przesiedlaniem	Państwa członkowskie mogą rozpatrywać kwestie przesiedleń (w ramach programów UE i programów krajowych) za pośrednictwem Eurodac, a także mogą działać zgodnie z podstawą prawną (wniosek o przekształcenie rozporządzenia Eurodac w sprawie przesiedleń z 2014 r.)	Projekt nieaktywny	Działanie oczekuje na przyjęcie wersji przekształconej instrumentów prawnych Eurodac	Koszt, harmonogram, zakres	Projekt nieaktywny	2.3.1.18
1.1.2	Wersja przekształcona rozporządzenia Eurodac, etap 2.3: wyszukiwanie alfanumeryczne	Zgodność systemu Eurodac z nowymi przepisami prawa umożliwiającą państwom członkowskim wykonywanie wyszukiwań alfanumerycznych oraz lepsze wykorzystanie danych zarejestrowanych w Eurodac do celów ścigania przestępstw	Projekt nieaktywny	Działanie oczekuje na przyjęcie wersji przekształconej instrumentów prawnych Eurodac	Koszt, harmonogram, zakres	Projekt nieaktywny	2.3.1.19

1.1.2	Wersja przekształcona rozporządzenia Eurodac, etap 3: wdrożenie rozpoznawania twarzy	Zgodność systemu Eurodac z nowymi przepisami prawa oraz zapewnienie większej dokładności porównania dzięki multimodalnym zdolnościom biometrycznym	Projekt nieaktywny	Działanie oczekuje na przyjęcie wersji przekształconej instrumentów prawnych Eurodac	Koszt, harmonogram, zakres	Projekt nieaktywny	2.3.1.20	
1.1.2	Dubliński system automatyzacji	Nowy, wdrożony system zgodny z nowymi przepisami prawa, umożliwiający państwom członkowskim realizację europejskich strategii azylowych	Projekt nieaktywny	Działanie oczekuje na przyjęcie wersji przekształconej dublińskich instrumentów prawnych	Koszt, harmonogram, zakres	Projekt nieaktywny	2.3.1.33	
1.1.2	Zmiana modelu komunikacyjnego Eurodac na usługi sieciowe	Dostosowanie systemu centralnego Eurodac i krajowych systemów pod względem technologicznym. Państwa członkowskie mogą skutecznie komunikować się z systemem Eurodac i zachować zgodność z nowymi wymogami prawnymi i nowymi rodzajami transakcji	Przesunięty na późniejszy termin	Projekt przesunięty do momentu przyjęcia wersji przekształconej instrumentów prawnych Eurodac	Koszt, harmonogram, zakres	Projekt przesunięty na późniejszy termin	2.3.1.21	
1.1.2	Ocena skutków i analiza kosztów i korzyści w odniesieniu do konfiguracji active-active	Zdolność systemów i wspólnej infrastruktury do osiągnięcia celu wysokiej dostępności określonego w instrumentach prawnych	W trakcie realizacji	Pierwsza część badania zrealizowana zgodnie z planem	Koszt, harmonogram, zakres	Zielony, zielony, zielony	2.3.1.24	
1.1.3	Wdrożenie systemu wjazdu/wyjazdu	Opracowywanie systemu wjazdu/wyjazdu przebiega zgodnie z instrumentami prawnymi	W trakcie realizacji	Program postępuje naprzód	Koszt, harmonogram, zakres	Zielony, zielony, zielony	2.3.1.34	
1.1.3	Wdrożenie ETIAS	Opracowywanie ETIAS przebiega zgodnie z instrumentami prawnymi	W trakcie realizacji	Zob. sekcja 1.1.3.	Koszt, harmonogram, zakres	Zielony, zielony, zielony	2.3.1.35	
1.1.3	Wdrożenie systemu ECRIS-TCN	Opracowywanie systemu ECRIS-TCN przebiega zgodnie z instrumentami prawnymi	W trakcie realizacji	Zob. sekcja 1.1.3.	Koszt, harmonogram, zakres	Zielony, pomarańczowy, zielony	Harmonogram jest opóźniony w oczekiwaniu na przyjęcie rozporządzeń wykonawczych	2.3.1.36
1.1.4	Wdrożenie rozporządzeń w sprawie interoperacyjności	Niższy koszt całkowity własności systemów, lepsza obsługa zainteresowanych stron, większa funkcjonalność, większa kontrola dostępu i nowe możliwości systemów	W trakcie realizacji	Program postępuje naprzód	Koszt, harmonogram, zakres	Zielony, zielony, zielony	2.3.1.23	

1.1.4	Wdrożenie centralnego repozytorium sprawozdawczo-statystycznego, aby usprawnić automatyzację tworzenia sprawozdawczości i statystyk, etap 2 – ujednoczenie sprawozdawczości wszystkich systemów	Państwa członkowskie, Komisja oraz kierownictwo i zespoły eu-LISA otrzymują więcej informacji na temat stosowania i funkcjonowania aplikacji za pośrednictwem prostego interfejsu. Skuteczne rozwiązanie służące szybkiemu opracowywaniu nowych rozwiązań w zakresie sprawozdawczości	W trakcie realizacji	Zrealizowano projekt badawczy dotyczący ujednoczonej sprawozdawczości na temat podstawowych systemów działalności	Koszt, harmonogram, zakres	Zielony, czerwony, zielony	Odstępstwo o 31% w harmonogramie z uwagi na zmiany wprowadzone w ramach zmiany organizacyjnej	2.3.1.37
1.1.5	Zarządzanie operacyjne infrastrukturą łączności i powiązanymi systemami łączności	Infrastruktura łączności i powiązane systemy łączności między podstawowymi systemami działalności a państwami członkowskimi są niezawodne	Zrealizowany		Zgodność z kluczowym wskaźnikiem efektywności 5 dotyczącym infrastruktury łączności	KPI 5: 99,9926% Osiągnięty		2.2.1.11
1.1.5	Wprowadzenie zaawansowanych statystyk sieci	Większa skuteczność nadzoru nad infrastrukturą łączności Dostarczanie informacji niezbędnych do podejmowania decyzji w oparciu o wydajność infrastruktury łączności	W trakcie realizacji		Koszt, harmonogram, zakres	Zielony, pomarańczowy, zielony	Niewielkie opóźnienie wynikające z zależności od innego projektu	2.3.1.30
1.1.5	Przekazanie działań związanych z wykonywaniem budżetu, zakupami oraz odnawianiem i kwestiami umownymi dotyczącymi infrastruktury łączności VIS i SIS II	Agencja jest w stanie wykonywać zarządzanie umowami w odniesieniu do infrastruktury łączności	Zrealizowany		Koszt, harmonogram, zakres	Zielony, zielony, zielony		2.3.1.31
1.1.5	Regularne zarządzanie operacyjne umowami dotyczącymi infrastruktury łączności	Infrastruktura łączności funkcjonuje zgodnie z wymogami.	Zrealizowany		Przestrzeganie umów o gwarantowanym poziomie usług i kluczowych wskaźników efektywności w zakresie łączności	Osiągnięty	Zob. KPI 3–9	2.2.1.12
1.1.5	Zwiększenie szerokości pasma sieci Eurodac	Infrastruktura łączności Eurodac umożliwia sprawny i nieprzerwany przepływ transakcji zgodny z umową o gwarantowanym poziomie usług, umożliwiając państwom członkowskim wypełnianie ich zobowiązań prawnych	Projekt nieaktywny	Działanie oczekuje na przyjęcie wersji przekształconej instrumentów prawnych Eurodac	Koszt, harmonogram, zakres	Projekt nieaktywny		2.3.1.28

1.1.5	Wdrożenie drugiej warstwy szyfrowania VIS TESTA-ng	Wdrożenie drugiej warstwy szyfrowania do sieci VIS TESTA-ng. Zorganizowanie i przekazanie przez usługodawcę S-TESTA wsparcia w zakresie usług VIS Mail i SIS II Mail	Zrealizowany	W 2017 r. systemy Sirenemail i VISmail przeniesiono do eu-LISA. Skutecznie uruchomiono projekt pilotażowy wdrażania drugiej warstwy szyfrowania do VIS w trzech państwach członkowskich	Koszt, harmonogram, zakres	Zielony, pomarańczowy, zielony	Projekt pilotażowy wdrażania drugiej warstwy szyfrowania do VIS wciąż trwa, aż do uzyskania większej jasności w kwestii rozwiązania dotyczącego drugiej warstwy szyfrowania w systemie wjazdu/wyjazdu	2.3.1.32
1.1.5	Przeprowadzenie fazy testów jednolitej sieci	Zapoznanie zarządu Agencji z możliwymi ulepszeniami i zmianami w przepisach	Zrealizowany		Koszt, harmonogram, zakres	Zielony, zielony, zielony		2.3.1.29
1.1.5	Granice jednolitej sieci rozległej – badanie i projekt	Infrastruktura łączności i powiązane systemy łączności są bardziej niezawodne. Wprowadzanie nowych systemów jest szybsze i łatwiejsze	Przesunięty na późniejszy termin	Projekt przełożono do momentu, aż znany będzie scenariusz bazowy systemu wjazdu/wyjazdu dotyczący opracowania parametrów	Koszt, harmonogram, zakres	Projekt przesunięty na późniejszy termin		2.3.1.27
1.1.5	Działania w zakresie zarządzania operacyjnego/bieżącego zarządzania systemem	Dostępna jest niezawodna infrastruktura do obsługi systemów i usług, zgodna z umową o gwarantowanym poziomie usług	Zrealizowany		Zgodność z kluczowymi wskaźnikami efektywności i umowami o gwarantowanym poziomie usług dotyczącymi infrastruktury wspólnej	Osiągnięty	Zob. KPI 3–9	2.2.1.9
1.1.5	Prowadzenie i utrzymywanie rezerwowego centrum danych i rezerwowego centrum operacyjnego oraz zarządzanie nimi	Dostępna jest niezawodna infrastruktura do obsługi systemów i usług, zgodna z umową o gwarantowanym poziomie usług	Zrealizowany		Zgodność z kluczowymi wskaźnikami efektywności i umowami o gwarantowanym poziomie usług dotyczącymi infrastruktury wspólnej	Osiągnięty	Zob. KPI 3–9	2.2.1.10
1.1.5	Utrzymanie wdrożenia drugiego etapu wspólnej infrastruktury, w tym reorganizacja centrów danych	Obowiązkowe utrzymanie w ramach umowy ramowej dotyczącej infrastruktury wspólnej obejmujące zarządzanie programem. Obowiązkowa reorganizacja centrów danych do celów dostosowania nowej infrastruktury. Całodobowa konserwacja wspólnej infrastruktury zgodna z uzgodnionymi umowami o gwarantowanym poziomie usług eu-LISA	Zrealizowany		Utrzymanie zgodności z umowami o gwarantowanym poziomie usług. Wskaźniki efektywności systemów	Osiągnięty	Zob. KPI 3–9	2.3.1.1

1.1.5	Wdrażanie drugiego etapu wspólnej infrastruktury	Usługi wspólne stanowiące dodatek do wspólnej infrastruktury z podstawami wirtualizacji, wpływające na podstawowe systemy działalności dzięki oferowaniu skuteczniejszego i bardziej efektywnego zarządzania operacyjnego przez wyeliminowanie obecnego podejścia silosowego	Zrealizowany		Koszt, harmonogram, zakres	Zielony, zielony, zielony		2.3.1.2
1.1.6	Poprawa bezpieczeństwa fizycznego w obiektach Agencji (w Strasburgu, Tallinie)	Agencja gwarantuje bezpieczeństwo i ochronę ludzi i mienia znajdujących się na terenie jej obiektów w Tallinie	W trakcie realizacji	Pełną realizację niektórych usprawnień przełożono na później do pierwszego/drugiego kwartału 2020 r. ze względu na opóźnienie podpisania umowy ramowej	Zgodność środków bezpieczeństwa fizycznego z wynikami oceny ryzyka i zasadami bezpieczeństwa eu-LISA	Częściowo osiągnięty	Opóźnienie pełnego wdrożenia	2.1.6
1.1.6	Obsługiwanie, planowanie i rozwijanie elementów systemu zarządzania bezpieczeństwem i ciągłością działania obejmujących ciągłość działania/przywrócenie gotowości do pracy po wystąpieniu sytuacji nadzwyczajnej/reagowanie kryzysowe	Poprawa odporności Agencji w ramach działań horyzontalnych	Zrealizowany		Kontrole ciągłości działania obejmują wszystkie obszary biznesowe eu-LISA Plany dotyczące ciągłości działania są testowane, a testy te wykazują skuteczność stosowanych kontroli ciągłości działania Personel Agencji w razie potrzeby odbywa specjalne szkolenie i bierze udział w sesjach zwiększających świadomość	Częściowo osiągnięty		2.1.6
1.1.6	Obsługa, planowanie i opracowywanie elementów ochronnych procesu zarządzania bezpieczeństwem i ciągłością	Agencja gwarantuje odpowiedni poziom bezpieczeństwa i ochrony ludzi i mienia znajdujących się na jej terenie	Zrealizowany		Środki ochrony i bezpieczeństwa są w 100% zgodne z oceną ryzyka, zasadami i przepisami eu-LISA i normami ISO	Częściowo osiągnięty		2.1.6

1.1.6	Świadczenie usług w zakresie bezpieczeństwa i zabezpieczenia informacji	Zapewnienie dopuszczalnego poziomu zarządzania ryzykiem związanym z bezpieczeństwem informacji	Zrealizowany		% procesów biznesowych i usług objętych procesem zarządzania ryzykiem związanym z informacjami % pracowników, którzy ukończyli szkolenie dotyczące świadomości w zakresie bezpieczeństwa prowadzone w formie e-uczenia się % środków kontroli bezpieczeństwa wdrożonych w ramach każdego planu bezpieczeństwa systemów informacyjnych	Osiągnięty		2.2.1.14
1.1.6	Realizacja etapu 3 rozwoju wspólnej infrastruktury bezpieczeństwa – zarządzanie tożsamością i dostępem w odniesieniu do podstawowych systemów działalności	Usprawnione zarządzanie użytkownikami zgodne ze standardami Komisji Europejskiej w zakresie bezpieczeństwa informacji dotyczącymi zarządzania dostępem użytkowników	Przesunięty na późniejszy termin	Ze względu na pułap zamówienia dotyczącego wspólnej infrastruktury projekt przesunięto na później i będzie on wdrażany w ramach programu wdrażania systemu wjazdu/wyjazdu	Koszt, harmonogram, zakres	Zielony, czerwony, zielony	Projekt przesunięto na później i będzie on wdrażany w ramach programu wdrażania systemu wjazdu/wyjazdu	2.3.1.38
1.1.6	Ćwiczenie dotyczące bezpieczeństwa i ciągłości działania w odniesieniu do Eurodac	Agencja zapewnia zgodność wdrożonych środków kontroli ciągłości działania i bezpieczeństwa z wynikami oceny ryzyka, planami dotyczącymi ciągłości działania i przywrócenia gotowości do pracy po wystąpieniu sytuacji nadzwyczajnej oraz z planami bezpieczeństwa	Zrealizowany		Cele ogólne i szczegółowe ćwiczenia	100% (osiągnięty)		2.3.1.39
1.1.6	Wdrożenie zaleceń wynikających z działań dotyczących bezpieczeństwa i ciągłości działania	Zapewnienie ciągłego zwiększania bezpieczeństwa i usprawniania ciągłości działania systemów	Zrealizowany		Odsetek wykonania planu działania	Częściowo osiągnięty	Status wdrożenia opisano w sekcji 1.1.6	2.2.1.13
1.1.7	Opracowanie rocznego sprawozdania z prac za 2018 r. oraz zgłoszenie zarządowi pośredniego statusu zgodności z przepisami dotyczącymi ochrony danych	Zarząd posiada informacje na temat poziomu zgodności w zakresie ochrony danych	Zrealizowany		Wyniki przedstawiono zgodnie z uzgodnionymi terminami	Osiągnięty	Wykaz i daty sprawozdań podano w sekcji 1.1.7	2.1.4

1.1.7	Rosnący poziom świadomości w zakresie ochrony danych	Pracownicy spełniają wymogi w zakresie ochrony danych	Zrealizowany		Liczba przeprowadzonych sesji dotyczących ochrony danych osobowych i naruszeń ochrony danych osobowych Liczba wydawanych biuletynów dotyczących ochrony danych	Dwie sesje ogólne i liczne specjalne sesje zespołowe i coachingowe (osiągnięty) Sekcja dotycząca ochrony danych w 44 cotygodniowych wydaniach biuletynu (osiągnięty)		2.1.4
1.1.7	Transpozycja nowego rozporządzenia uchylającego rozporządzenie nr 45/2001	Zapewnienie zgodności przepisów wewnętrznych z obowiązującymi ramami prawnymi	Zrealizowany		Nowa decyzja w sprawie przepisów wykonawczych przyjęta przez zarząd eu-LISA	Osiągnięty	Decyzja nr 2019-185 REV 1 z dnia 9.10.2019 r.	2.1.4
1.1.7	Przeprowadzanie rocznego badania ochrony danych	Zalecenia dotyczące zgodności z zasadami ochrony danych, które należy wdrożyć w celu zwiększenia przestrzegania przez Agencję ochrony danych	Zrealizowany	Zaktualizowano treść działania w celu osiągnięcia oczekiwanego rezultatu, uwzględniając zmianę ram prawnych Przeprowadzono analizę luk w odniesieniu do nowego rozporządzenia	Analizę luk i plan działania przygotowano i przedstawiono dyrektorowi wykonawczemu i zarządowi, aby zachować zgodność z nowym rozporządzeniem w sprawie ochrony danych	Osiągnięty	W listopadzie 2019 r. podczas posiedzenia zarządu przedstawiono najbardziej reprezentatywne wnioski z analizy luk i zalecane działania	2.1.4
1.1.8	Opracowywanie sprawozdań technicznych i agregowanie danych statystycznych	Spełnienie wszystkich obowiązków sprawozdawczych zgodnie z podstawą prawną	Zrealizowany		Wszystkie sprawozdania zostały opublikowane	Osiągnięty	Wykaz i daty publikacji podano w sekcji 1.1.8	2.1.1
1.1.9	Prowadzenie szkoleń dotyczących technicznego użytkownika systemów dla państw członkowskich	Wprowadzenie elastycznego i dostosowanego do potrzeb programu szkoleń dotyczących systemów, które w pełni odpowiadają potrzebom zainteresowanych stron.	Zrealizowany		KPI 17: Poziom zadowolenia (w skali 1-5, gdzie 1 jest wartością najniższą, a 5 najwyższą)	KPI 17: 4,39 (osiągnięty)		2.1.1
1.1.10	Realizacja skierowanych na zewnątrz działań określonych w rocznym planie działania w zakresie monitorowania badań i technologii na 2019 r. oraz w strategii monitorowania badań i technologii na lata 2019–2021	Rozpowszechnianie zgromadzonej istotnej wiedzy zwiększa niezbędną świadomość zainteresowanych stron w kwestiach technicznych, prowadząc do lepszych możliwości współpracy Agencja staje się coraz bardziej rozpoznawalna jako centrum wiedzy, a jej wizerunek jest wzmocniony	Zrealizowany		Opublikowanie jednego sprawozdania z monitoringu badań i technologii W ciągu roku kalendarzowego odbywają się dwa wydarzenia branżowe i coroczna konferencja, w których biorą udział przedstawiciele różnych zainteresowanych stron	Osiągnięty	Wykaz i daty publikacji i wydarzeń podano w sekcji 1.1.10	2.1.1

1.1.10	Monitorowanie osiągnięć w zakresie badań i technologii oraz wprowadzenie procesu uczenia się do projektów wewnętrznych skupiających się na rozwoju systemu, wdrażaniu nowego systemu, zwiększeniu możliwości Agencji i świadczeniu nowych usług	Utrzymywanie i rozwój wielkoskalowych systemów informatycznych eu-LISA za pomocą najlepszych dostępnych technologii	Zrealizowany		Składanie na wniosek wewnętrznych not technicznych Zaangażowanie w prace grup doradczych ds. systemów w celu dopracowania priorytetów i uwzględnienia ich w pracach nad rozwojem systemu Pracownicy zajmujący się monitorowaniem badań i technologii stanowią część zespołów projektowych dla najbardziej zaangażowanych technologicznie projektów	Osiągnięty		2.1.1
1.2.1	Opracowanie i wdrożenie procesów i programów szkoleniowych, ocena projektów, przeprowadzenie kontroli zapewnienia jakości projektów, ocena procesów oraz sprawozdanie z realizacji projektu	Lepsze dostosowanie strategii Agencji do procesu realizacji projektów poprzez integrację głównych procesów: zarządzania projektem, zarządzania programem i zarządzania portfelem	Zrealizowany		Osiągnięcie celów uzgodnionych w planie działania biura zarządzania projektami na poziomie przedsiębiorstwa	Osiągnięty		Nieuwzględnione
1.2.1	Oficjalna ocena w oparciu o zintegrowany model dojrzałości organizacyjnej (CMMI)	Oficjalna ocena Agencji na podstawie zintegrowanego modelu dojrzałości organizacyjnej	Przesunięty na późniejszy termin	Agencja nie miała wystarczających środków, aby wdrożyć zintegrowany model dojrzałości organizacyjnej	Gotowość dokumentacji dotyczącej zamówień	Działanie przełożone na później		Nieuwzględnione
1.2.1	Zdolności w zakresie zarządzania portfelem projektów	Główny rezultat tego projektu składa się z dwóch elementów: 1. modelu procesu zarządzania portfelem; 2. planu działania IT dotyczącego wdrożenia modelu procesu zarządzania portfelem projektów	Zrealizowany		Nowy proces i plan działania IT zatwierdzone w terminie, mieszczące się w zakresie i budżecie	Osiągnięty		Nieuwzględnione
1.2.1	Zmiany w zakresie korporacyjnego zarządzania ryzykiem	1. Model procesu korporacyjnego zarządzania ryzykiem; 2. Plan działania IT dotyczący wdrożenia modelu procesu korporacyjnego zarządzania ryzykiem	W trakcie realizacji	W trzecim kwartale 2019 r. zgromadzono korporacyjne zagrożenia i problemy i nadano im priorytet	Wdrożono model procesu korporacyjnego zarządzania ryzykiem i plan działania IT	Opóźnienie	Przedefiniowanie polityki korporacyjnego zarządzania ryzykiem oraz opracowanie modelu procesu korporacyjnego zarządzania ryzykiem zostanie przeprowadzone w 2020 r.	Nieuwzględnione
1.2.1	Opracowanie systemu zarządzania jakością w odniesieniu do programu dotyczącego inteligentnych granic (program wdrażania systemu wjazdu/wyjazdu)	Program dotyczący inteligentnych granic spełnia swoje cele jakościowe	Zrealizowany		System zarządzania jakością gotowy na dzień podpisania programu dotyczącego inteligentnych granic	Osiągnięty	System zarządzania jakością na potrzeby projektów i programów był gotowy przed terminem podpisania umowy w sprawie systemu wjazdu/wyjazdu	Nieuwzględnione

1.2.2	Utrzymanie i opracowywanie ram Zarządzania Usługami Informatycznymi eu-LISA	Skuteczny przegląd, wsparcie i dalszy rozwój procesów i modelu usług eu-LISA	Zrealizowany		Kluczowy wskaźnik efektywności Zarządzania Usługami Informatycznymi, dokumentacja nowych procesów	Osiągnięty		2.2.2.1
1.2.2	Integracja zarządzania aktywami z zarządzaniem konfiguracją	Jednolite, scentralizowane i relacyjne repozytorium dotyczące statusu umów, statusu finansowego i operacyjnego elementów i aktywów IT	Przesunięty na późniejszy termin	Ze względu na brak zasobów projekt ten został przesunięty na 2020 r.	Odsetek aktywów i pozycji konfiguracyjnych objętych modelem integracji Liczba zgłoszonych incydentów Liczba nieautoryzowanych zmian wykrytych automatycznie	Projekt przesunięty na późniejszy termin		2.3.1.3
1.3.1	Dalszy rozwój architektury korporacyjnej	Na poziomie przedsiębiorstwa definiuje się całościowe spojrzenie na powiązania pomiędzy IT a biznesem.	Zrealizowany		Koszt, harmonogram, zakres	Zielony, zielony, zielony		2.1.5
1.3.2	Zaangażowanie zainteresowanych stron i koordynacja polityki	Wzmocniona współpraca z zewnętrznymi zainteresowanymi stronami eu-LISA oraz wewnętrzne zaangażowanie w ramach Agencji	Zrealizowany		Relacje z zainteresowanymi stronami na wysokim poziomie i kompleksowa koordynacja polityki	Osiągnięty	Status opisany w sekcjach 1.3.1 i 1.3.2	2.1.1
1.3.2–1.3.3	Zaangażowanie zainteresowanych stron i koordynacja polityki	Systematyczna i prawidłowo funkcjonująca współpraca z zainteresowanymi stronami eu-LISA poprzez analizę i wewnętrzną koordynację polityki, a także odpowiednie działania informacyjne na rzecz odpowiednich zainteresowanych stron.	Zrealizowany		Relacje z zainteresowanymi stronami na wysokim poziomie i kompleksowa koordynacja polityki	Osiągnięty	Wykaz działań przedstawiono w sekcjach 1.3.2 i 1.3.3	2.1.1
1.3.3	Udział – w roli obserwatora – w przeprowadzaniu oceny Schengen w dziedzinie SIS/SIRENE i wspólnej polityki wizowej oraz zapewnienie lepszego wykorzystania SIS II i VIS przez państwa członkowskie	Właściwe stosowanie prawodawstwa Schengen w dziedzinie SIS/SIRENE i wspólnej polityki wizowej oraz zapewnienie lepszego wykorzystania SIS II i VIS przez państwa członkowskie	Zrealizowany		Uczestnictwo w ocenie w niezbędnym czasie i miejscu	Osiągnięty	Wykaz ocen, w których wzięto udział, przedstawiono w sekcji 1.3.3	2.1.1

1.4.2	Planowanie i sprawozdawczość	eu-LISA zapewnia swoim zainteresowanym stronom wystarczające informacje dotyczące planowania i realizacji zadań oraz wydajności	Zrealizowany	Terminowe przyjęcie jednolitego dokumentu programowego na lata 2020–2022 bez większych zmian ze strony zarządu Terminowe przedłożenie wstępnego sprawozdania Terminowe przyjęcie skonsolidowanego rocznego sprawozdania z działalności za 2018 r. bez większych zmian ze strony zarządu	Osiągnięty	Wykaz sprawozdań i daty ich przyjęcia podano w sekcji 1.4.2	2.1.1
1.4.3	Zapewnienie zdolności w zakresie zarządzania i zarządzania zgodnością	Agencja w wystarczający sposób stosuje elementy dobrego zarządzania w swoich praktykach zarządzania zgodnością	Zrealizowany	Rejestr kontroli wewnętrznej i sprawozdania monitorujące sporządzane z zachowaniem wymaganych terminów, zakresu i jakości	Osiągnięty	Status opisany w rozdziale 3	2.1.1
1.4.3	Terminowe wsparcie administracyjne dla zarządu	Zarząd ma zapewnione wystarczające wsparcie w celu skutecznego wykonywania swoich obowiązków	Zrealizowany	Posiedzenia zorganizowane zgodnie z planem KPI 20: Ogólny poziom zadowolenia zainteresowanych stron zgodny z pomiarem w badaniu poziomu zadowolenia	Zorganizowano trzy posiedzenia zarządu (osiągnięty) KPI 20: 93,4% (osiągnięty)		2.1.1
1.4.3	Terminowe wsparcie administracyjne dla grup doradczych	Grupy doradcze mają zapewnione wystarczające wsparcie w celu skutecznego wykonywania swoich obowiązków	Zrealizowany	Spotkania zorganizowane zgodnie z planem KPI 20	Wszystkie spotkania zorganizowane zgodnie z planem KPI 20 osiągnięty		2.1.1
1.4.4–2.3	Kontrola wewnętrzna, procedury i audyty związane z finansami i udzielaniem zamówień	Agencja korzysta z kompleksowego zestawu procedur i kontroli, które umożliwiają odpowiednie promowanie należytego zarządzania finansami i kontroli wewnętrznej	Zrealizowany	Kompleksowy i spójny zestaw procedur obejmujący główne procesy biznesowe w zakresie finansów i udzielania zamówień	Osiągnięty		2.1.2
1.4.4–2.3	Terminowe świadczenie usług w zakresie zarządzania budżetowego, zarządzania udzielaniem zamówień, finansami i aktywnymi	Wysokiej jakości i terminowe świadczenie usług budżetowych, udzielanie zamówień i świadczenie usług finansowych przez cały rok Procesy są poddawane ciągłej weryfikacji w celu poprawy skuteczności i efektywności, w miarę możliwości poprzez dematerializację	Zrealizowany	Brak poważnych zakłóceń w usługach związanych z wewnętrznymi kwestiami organizacyjnymi KPI 10: Wskaźnik anulowania środków na płatności KPI 11: Wskaźnik (%) wykonania zobowiązań budżetowych KPI 12: Wskaźnik (%) dokonanych płatności KPI 15: Wskaźnik (%) płatności dokonanych w terminach ustawowych	Osiągnięty KPI 10: 12,7% (powyżej celu) KPI 11: 98,7% (osiągnięty) KPI 12: 99,30% (osiągnięty) KPI 15: 92,8% (osiągnięty)		2.1.2

1.4.4–2.3	Realizacja planu zamówień i nabyć	Potrzeby Agencji w zakresie zakupów są zaspokajane zgodnie z obowiązkami ustawowymi oraz w ramach budżetowych.	Zrealizowany		KPI 18: Zgodność procedury udzielania zamówień z planem zamówień i nabyć Agencji KPI 19: % głównych projektów udzielania zamówień zrealizowanych zgodnie z harmonogramem	KPI 18: 1,12 KPI 19: 58%		2.1.2
1.4.4 – załącznik V	Wprowadzenie na pierwszy pełny rok budżetowy modelu zarządzania kosztami działań (obejmującego kalkulację kosztów, budżetowanie i sprawozdawczość)	Agencja jest w stanie dokonać precyzyjnych pomiarów dotyczących jej wyników w zakresie realizacji jej głównych procesów biznesowych zgodnie z modelem zarządzania kosztami działań	Zrealizowany		Agencja jest w stanie wdrożyć system budżetowania zadaniowego	Osiągnięty		2.1.2
1.4.5–2.4	Optimalizacja i racjonalne zarządzanie zasobami ludzkimi w zakresie struktury, procesów i praktyk organizacyjnych, zgodnie z odpowiednimi przepisami i decyzjami	Struktura organizacyjna Agencji i Działu ds. Zasobów Kadrowych będzie odzwierciedlać strukturę organizacyjną i dostosuje się pod kątem przyszłego rozwoju eu-LISA spełni swoje zobowiązania względem personelu zgodnie z ramami regulacyjnymi	W trakcie realizacji	Trwa rewizja wytycznych dotyczących rekrutacji Trwa udzielanie zamówienia na przeprowadzenie oceny ryzyka w dziedzinie zdrowia i bezpieczeństwa Zakończono udzielanie zamówienia na usługi medyczne w Tallinie; w przypadku Strasburga nie otrzymano żadnej oferty	KPI 14: Stosunek zasobów administracyjnych do zasobów operacyjnych KPI 25: Odsetek dni nieobecności w pracy bez zaświadczenia lekarskiego w porównaniu z odsetkiem dni nieobecności z zaświadczeniem lekarskim KPI 26: Roczny odsetek rotacji pracowników KPI 27: Indeks wyników personelu KPI 28: Poziom zaangażowania personelu	KPI 14: 16,61%/72,38% (osiągnięty) KPI 25: 30% (powyżej celu) KPI 26: 3,14% (osiągnięty) KPI 27: 9%, 0%, 56% (prawie osiągnięty) KPI 28: 88% (osiągnięty)	KPI 25 jest powyżej celu (<25%) ze względu na trudności w uzyskaniu wizyty lekarskiej w krótkim terminie, zatem liczba dni nieobecności w pracy bez zaświadczenia lekarskiego rośnie KPI 27 jest zaraz poniżej celu w odniesieniu do pierwszego elementu (100%) KPI 28 zaangażowanie personelu mierzono, oceniając odsetek pracowników, którzy odpowiedzieli na ocenę 360 stopni	2.1.3
1.4.5	Opracowanie i wdrażanie narzędzi informatycznych dotyczących zasobów ludzkich	Optimalizacja zarządzania zasobami ludzkimi w ramach eu-LISA w odniesieniu do skuteczności działania, alokacji zasobów i usystematyzowania struktury danych, a także rejestrów podlegających kontroli	Zrealizowany		Koszt, harmonogram, zakres	Zielony, zielony, zielony		2.1.3
1.4.5	Szkolenie personelu związane z operacjami	Pracownicy lepiej pracują i zaznajamiają się z najlepszymi praktykami w obszarze technologii	Zrealizowany		Liczba dni szkoleniowych w roku Ogólny poziom zadowolenia	40 działań szkoleniowych obejmujących ponad 600 uczestników (osiągnięty) Średnie ogólne zadowolenie na poziomie 80% (osiągnięty)		2.2.4.1
1.4.6	Obsługa urzędzeń umożliwiających pełne i skuteczne użytkowanie nowego budynku siedziby głównej w Tallinie	Poprawa warunków pracy personelu i możliwość skutecznego korzystania z nowej siedziby głównej	Zrealizowany		Zgodność z mającymi zastosowanie normami	Osiągnięty		2.1.5

1.4.6	Świadczenie usług w zakresie logistyki i dostaw w nowej siedzibie głównej	Poprawa warunków pracy personelu i możliwość skutecznego korzystania z nowej siedziby głównej	Zrealizowany		Koszt, harmonogram, zakres	Zielony, zielony, zielony		2.1.5
1.4.6	Działania związane z utrzymaniem całego sprzętu i wszystkich aktywów w centrum technicznym	Placówki zapewniają wszelkie niezbędne warunki.	Zrealizowany		Liczba działań naprawczych Liczba środków zabezpieczających Liczba zmian technologicznych lub innych Liczba błędów	Osiągnięty	Zatwierdzone wewnętrzne miesięczne sprawozdania	2.1.5
1.4.6	Rozbudowa pomieszczeń operacyjnych w celu przyjmowania bieżących i przyszłych projektów	Odpowiednie warunki pracy i warunki operacyjne, a także wdrażanie najlepszych praktyk technicznych, logistycznych i operacyjnych.	W trakcie realizacji	Akceptację projektu planuje się na pierwszy kwartał 2026 r.	Koszt, harmonogram, zakres	Zielony, zielony, zielony		2.1.5
1.4.6	Portfel misji i opracowanie wewnętrznego przewodnika dotyczącego misji	Większa skuteczności portfela misji.	Częściowo zrealizowany	Anulowano wdrażanie ALEGRO. eu-LISA wykorzysta narzędzie Komisji do zarządzania misją MIPS Wdrożenie odbędzie się po uruchomieniu SYSPER II w Agencji. Uruchomienie narzędzia szacuje się na czwarty kwartał 2020 r. W międzyczasie wdrożono dwa przepływy pracy ARES w odniesieniu do zamówień na misje i zwrotów kosztów misji, co przyczyniło się do poprawy skuteczności portfela misji.	Liczba podróży służbowych zrealizowanych terminowo, gdy wnioski zostały złożone na czas.	Osiągnięty	Sprawozdanie wewnętrzne	2.1.5
1.4.6	Strategia Agencji dotycząca długoterminowej archiwizacji	Świadczenie usług w zakresie skutecznego zarządzania dokumentami i archiwami Lepsze warunki pracy personelu	Zrealizowany		Przestrzeganie zobowiązania prawnego	Zarchiwizowane z niewielkim opóźnieniem	W marcu 2020 r. decyzją dyrektora wykonawczego przyjęto politykę eu-LISA dotyczącą procedur długoterminowej archiwizacji	2.1.5
1.4.6	Utrzymanie i rozwój architektury sieci korporacyjnej	Wystarczające wsparcie w zakresie zarządzania korporacyjnymi systemami informatycznymi, poprawa warunków pracy pracowników, lepsze możliwości komunikacji	W trakcie realizacji	Modernizacja serwera proxy: w trakcie realizacji, niewielkie opóźnienie z racji zmiany priorytetów Sala konferencyjna w Strasburgu: przesunięto na 2020 r.	Koszt, harmonogram, zakres	Zielony, pomarańczowy, zielony	Wdrażanie zakończy się do drugiego kwartału 2020 r.	2.1.5
1.4.6	Utrzymanie i rozwój architektury korporacyjnej systemu i pamięci masowej	Usługi świadczone w zakresie zarządzania korporacyjnymi systemami informatycznymi Lepsze możliwości komunikacji	W trakcie realizacji	Niewielkie opóźnienie w przypadku niektórych działań	Koszt, harmonogram, zakres	Zielony, pomarańczowy, zielony	Planuje się zakończenie opóźnionych działań do drugiego kwartału 2020 r.	2.1.5

1.4.6	Udoskonalenie aplikacji instytucjonalnych	Zwiększenie zdolności platformy SharePoint, platformy systemu zarządzania dokumentami i platformy zarządzania zasobami ludzkimi	Zrealizowany	Koszt, harmonogram, zakres	Zielony, zielony, zielony		2.1.5
1.4.6	Rozwój środowisk e-uczenia się w ramach eu-LISA	Lepsze warunki w zakresie e-uczenia się i zdobywania informacji dla personelu i państw członkowskich Lepsze możliwości komunikacji	Zrealizowany	Koszt, harmonogram, zakres	Zielony, zielony, zielony		2.1.5
1.4.7	Wdrożenie planu działania dotyczącego komunikacji zewnętrznej i informacji	Główne zainteresowane strony dysponują większą wiedzą i lepszą świadomością na temat roli i zadań Agencji.	Zrealizowany	KPI 29: widoczność na zewnątrz w oparciu o stronę internetową Poziom zadowolenia uczestników z zarządzania wydarzeniem mierzy się przy pomocy formularzy oceny	KPI 29: Osiągnięty poziom zadowolenia: 96,6% (osiągnięty)	Liczba osób obserwujących profil na platformach mediów społecznościowych wzrosła o 1,5 razy	2.1.1
1.4.7	Hosting i rozwój stron internetowych	Świadczenie usług w zakresie hostingu stron internetowych i gromadzenia treści.	Zrealizowany	Koszt, harmonogram, zakres	Zielony, zielony, zielony		2.1.5
1.4.7	Wdrożenie planu działania dotyczącego komunikacji wewnętrznej eu-LISA	Pracownicy wszystkich obiektów Agencji są dobrze poinformowani i odpowiednio zaangażowani na poziomie korporacyjnym, dzięki czemu mogą podejmować świadome decyzje związane z realizacją zadań zawodowych oraz mają dostęp do narzędzi komunikacji wewnętrznej do celów wymiany informacji i uzyskiwania informacji zwrotnych	Zrealizowany	Zgodność rocznego planu działania w zakresie komunikacji wewnętrznej z wyznaczonymi celami pośrednimi i harmonogramem	Osiągnięty		2.1.1
1.4.8	Wdrożenie rocznego planu audytu wewnętrznego	Wprowadzenie skutecznych i efektywnych procesów i procedur zarządzania ryzykiem, kontroli i zarządzania w celu umożliwienia osiągnięcia celów przez eu-LISA	Zrealizowany	% wdrożenia rocznego planu audytu wewnętrznego	89% (osiągnięty)		2.1.7
Załącznik VII	Prowadzenie ksiąg rachunkowych Agencji	Przedstawianie rocznych sprawozdań finansowych w sposób rzetelny i przejrzysty, odzwierciedlający sytuację finansową Agencji, co ułatwia procedurę udzielania absolutorium.	Zrealizowany	Terminowe dostarczanie wstępnych, skonsolidowanych i końcowych sprawozdań finansowych władzy budżetowej Europejskiego Trybunału Obrachunkowego	Osiągnięty		2.1.2

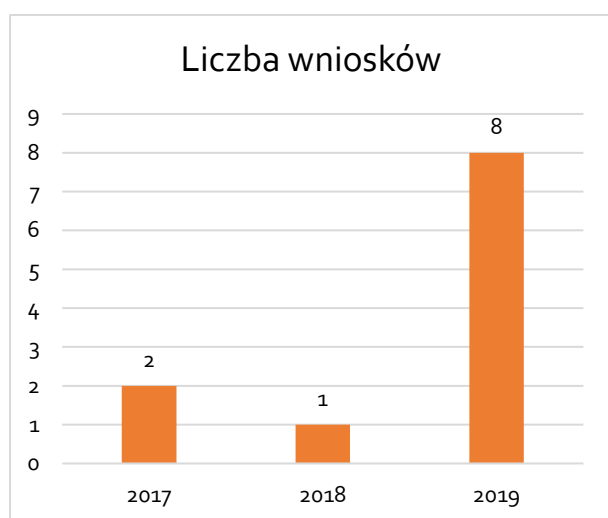
Brak odniesienia	Opinie prawne udzielane eu-LISA	Przestrzeganie obowiązujących przepisów przez eu-LISA.	Zrealizowany	% postępowań przed sądem albo przedsądowych w przypadku terminowego udzielenia odpowiedzi	100% (osiągnięty)	2.1.5
------------------	--	--	--------------	---	-------------------	-------

Załącznik IX Sprawozdanie dotyczące publicznego dostępu do dokumentów

Zgodnie z art. 17 decyzji zarządu z dnia 28 czerwca 2012 r., który odzwierciedla brzmienie art. 17 rozporządzenia (WE) nr 1049/2001 w sprawie dostępu do dokumentów, oraz zgodnie z art. 34 rozporządzenia ustanawiającego Agencję, do sprawozdania rocznego eu-LISA załącza sprawozdanie dotyczące dostępu do dokumentów. Sprawozdanie zawiera liczbę przypadków, w których instytucja odmówiła dostępu do dokumentów, oraz przyczynę takiej odmowy.

Sprawozdanie dotyczące wniosków o dostęp do dokumentów w 2019 r.

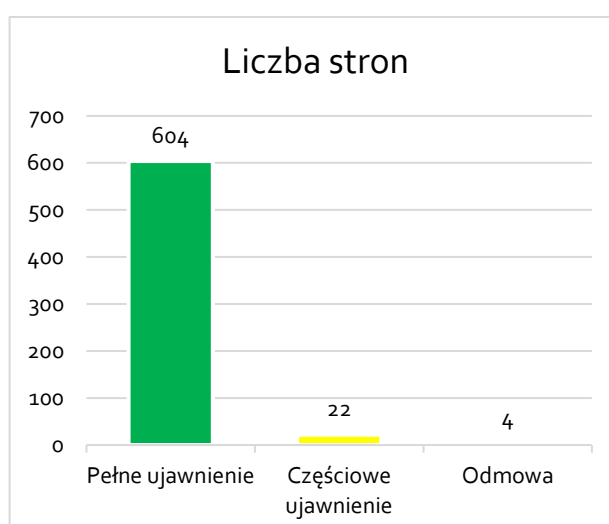
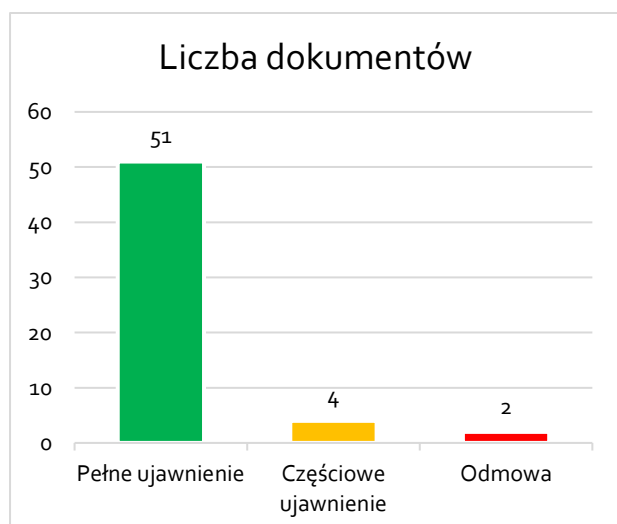
Agencja dąży do zagwarantowania przejrzystości swoich procesów, w tym procedury dostępu do dokumentów. W 2019 r. Agencja utrzymała najwyższy poziom dobrej administracji i przestrzegała wszystkich terminów określonych w rozporządzeniu (WE) nr 1049/2001.

W 2019 r. Agencja otrzymała osiem wniosków o dostęp do dokumentów, co stanowi wzrost w porównaniu z rokiem 2018 (jeden wniosek o dostęp do dokumentów) i 2017 (dwa wnioski). Ponadto Agencja otrzymała jeden ponowny wniosek, w którym zwrócono się o dokonanie przeglądu poprzedniej decyzji eu-LISA.

Decyzje Agencji w sprawie dostępu do dokumentów nie zostały zaskarżone przed sądami UE. Ponadto Agencja nie otrzymała żadnych skarg związanych z dostępem do dokumentów złożonych do Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich.

W 2019 r. eu-LISA przeanalizowała 57 dokumentów, z czego 51 zostało w pełni ujawnionych, oraz 630 stron, z których 604 zostały w pełni dopuszczone do wglądu.

Jeden z wniosków o dostęp do dokumentów odnosił się do decyzji dyrektora wykonawczego o zmianie składu komisji rekrutacyjnej na potrzeby jednej procedury rekrutacyjnej. Po dokonaniu oceny tego wniosku w świetle zasad i warunków określonych w rozporządzeniu (WE) nr 1049/2001, Agencja odmówiła dostępu do wnioskowanych dokumentów, ponieważ proces decyzyjny był nadal w toku (proces rekrutacji). W związku z tym Agencja odmówiła dostępu do dwóch dokumentów składających się z czterech stron. Wnioskodawca nie złożył ponownego wniosku.

Kolejny wniosek dotyczył prezentacji przedstawionej przez eu-LISA grupie roboczej Rady DAPIX w sprawie interoperacyjności systemów informacyjnych UE w dniu 17 kwietnia 2018 r. Początkowo Agencja postanowiła udzielić częściowego dostępu do wnioskowanego dokumentu, ponieważ uznała, że jego pełne ujawnienie naruszyłoby ochronę bezpieczeństwa publicznego na podstawie wyjątku przewidzianego w art. 4 ust. 1 lit. a) rozporządzenia (WE) nr 1049/2001 oraz w świetle faktu, że proces decyzyjny w tej sprawie jest nadal w toku, zgodnie z art. 4 ust. 3 tego samego rozporządzenia. Po otrzymaniu ponownego wniosku Agencja zdecydowała jednak o przyznaniu pełnego dostępu do wnioskowanego dokumentu po konsultacji z odpowiednimi stronami trzecimi.

Częściowa redakcja dokumentów przez eu-LISA opierała się na wyjątkach określonych w art. 4 rozporządzenia (WE) nr 1049/2001, w szczególności na ochronie prywatności i integralności osoby fizycznej (zgodnie z przepisami UE dotyczącymi ochrony danych osobowych)⁶⁵, ochronie interesu publicznego w zakresie bezpieczeństwa publicznego oraz ochronie procesu decyzyjnego Agencji.

Inne działania związane z dostępem do dokumentów przeprowadzone w 2019 r.

Od początku 2019 r. sektor prawny stara się zagwarantować pełną zgodność z wymogami prawnymi i udoskonalić praktykę rozpatrywania wniosków o dostęp do dokumentów.

W maju 2019 r. sektor prawny stworzył funkcjonalną skrzynkę pocztową umożliwiającą publiczny dostęp do dokumentów, a mianowicie PAD@EULISA.EUROPA.EU.

Ponadto w następstwie rozmów prowadzonych między sektorem prawnym a zainteresowaną stroną w dniu 8 lipca 2019 r. Agencja dodała do swojej strony internetowej sekcję dotyczącą publicznego dostępu do dokumentów, zawierającą wszystkie niezbędne informacje na temat praw wnioskodawców, zgodnie z wymogami prawnymi i praktyką innych agencji UE (takich jak Frontex i FRA). Sekcja ta dostępna jest pod następującym adresem: <https://www.eulisa.europa.eu/About-Us/access-to-documents>.

Ponadto w 2019 r., po omówieniu z zainteresowaną stroną, sektor prawny podjął inicjatywę utworzenia publicznego rejestru dokumentów, zgodnie z przepisami rozporządzenia ustanawiającego eu-LISA oraz rozporządzenia (WE) nr 1049/2001. W lutym 2020 r. rejestr dokumentów ostatecznie opublikowano pod następującym adresem: <https://www.eulisa.europa.eu/About-Us/access-to-documents/public-register>. W rejestrze dokumentów znajdują się wszystkie publicznie dostępne dokumenty eu-LISA i podlega on regularnej aktualizacji.

Od końca 2019 r. sektor prawny przygotowuje nową decyzję zarządu w sprawie praktycznych ustaleń dotyczących publicznego dostępu do dokumentów będących w posiadaniu Agencji. W tej decyzji zarządu przewidziano, że sektor prawny będzie odgrywał większą rolę w koordynacji wniosków o publiczny dostęp do dokumentów, a także utworzenie roli osób kontaktowych w zakresie dostępu do dokumentów w ramach Agencji.

⁶⁵ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1725 z dnia 23 października 2018 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych przez instytucje, organy i jednostki organizacyjne Unii i swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia rozporządzenia (WE) nr 45/2001 i decyzji nr 1247/2002/WE (Dz.U. L 295 z 21.11.2018, s. 39–98).